Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Uita Lijdwine

https://hdl.handle.net/20.500.14918/462011

Kast 5 RAR
69

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

timēs ſacra virgo ne forſan ceteras īficerꝫ morbo ſue libidis q̊ ferebat cū pacia multa corā pn̄tibus familiaribus ſuis finalr̄ dixit. Vt dicis ergo ỽgo es tu? Cui ꝓcax lubrica cū audacia multa rn̄dit. ỽginē intactā me eē ꝯfiteor. Et Lydwia rurſū ad illā ſubintulit dicens. Supuacuo titulo tāti nōis vt timeo gloriaris: ⁊ ſi ſcire volueris. xxv. tales ỽgines cꝰ mōi tuipſa exiſtis ſup vnā molā piperariā libē chorizare poſſēt. q̊ audito cōſcia ſibi ſup ſcelē ſuo peſſiō ſtati ꝯfuſa receſſit Indoleſcēs aūt q̄dā familiarior ceteris ob hāc rē ad ancillā xp̄i dixit. Vt q̇d q̄ſo deuotā virginē vituperās ſic ſcandaliſaſti? Et ait. ſine ſine abire. Talis eſt eni q̄lē deꝰ nouit eā. Nolite michi laudare in ea cōmenta dyaboli. Vn̄ ſi ỽitatē deuotōis eiꝰ expiri velis: vade ⁊ corripe eā inter te ⁊ ipſā ſup minimis defectibꝫ: q̊s facilr̄ in ea poteris aduertere ⁊ ſi pacienͤ hūilicꝫ tulerit te deuotā eſſe cognoſcas. ſi ỽo ꝑtinacicͤ ⁊ cōtumelioſe tibi in faciē reſtiterit: vas vacuū noueris atqꝫ ſignatū. Qḋ et tēptāte poſtmodū domeſtica ỽginis vticꝫ ſic eſſe cōprobatū ē Ad leuiſſimū q̇ppe caritatie correptōis verbū. cepit fictus ſp̄s mulieris fumigare: fumigādo flāmeſcere: flāmeſcēdo turbari: quatenus non femina ſed leena non nīā virgo fatua ſed fera peſſima: non mulier pud orata ſed obſeſſa crederetur Qualis autem fuerit miſera mors edocuit et infelicior pena qua reuelante angelo Lydwine prochdolor torquetur. Nam cum poſt mortem virgo ipſa pulſaretur ad orandum pro ea. Affuit angelus qui dixit. Noli etenim fruſtra vexari pro ea:

q̄m cū fictis ⁊ ypocritis abẏt ī locū ſuū Attēde lcōr q̄ꝫ liceis oculis ỽgo vēa ỽginē faticiā ⁊ fallacē trāſpexerit. que eciā occultū crimē ignomīe ꝓdidit latētē tumoris agnoſci fecit ſpꝫ: q̄ q̊ꝫ tale rn̄ſū ab āgelo ſuſcepit. Melior vticꝫ fuiſſꝫ ei māifeſta corā paucis q̊s īficere potuit honeſtis correptio q̄ꝫ amor īutilis ⁊ abſcōditꝰ ī occulto. Quippe meliora ſūt vulnēa diligētis: q̄ꝫ fraudulēta oſcula blādiētis Neqꝫ id putes o lcōr q̄ oportunam huiꝰ mōi correptiōez ſolūmō ſeruauit ī paupes ⁊ minores: q̇nymo vultꝰ prīcipū et potētū alta faſtigia non metuebat. Veīt ſemel ad eā de r̄motis prīceps q̇dā ſuper arduis q̄ tāgebāt aīaꝫ ꝯſulturꝰ eā. Cūqꝫ de diuerſis in longiꝰ ꝓtraxiſſēt ſermōez: tādē ōi modeſtia ſeruata itur ad ea que venā ꝯſcie premūt. Et q̄m alluuione paulatī terra ꝯſumitᷣ: ⁊ ſaxa mouētur de loco ſuo: cepit ex ỽbis virginis prīceps ille grauiter flere. Cepit et ipſa iaculo vēitatis pectus eius de ſecreris ⁊ oblitis pccīs ferire: dicēs ei. Auguſtiatᷣ nō īmerito dn̄e mi aīa tua ſup offēſis q̄s aduerſꝰ prēꝫ ꝯmiſiſti mīoribꝫ: ſed timeo ne cauteriatā ꝯſciēciā habeas maxia negligens q̄ ſarcine ḡuioris exiſtūt ſicqꝫ prīcipū iudaicoꝝ adinſtar excolādo culicē glucias et camelū Ex qua re q̄dā ꝑticnlaria nō riſu ſed fletibꝰ dig̃ cepit ſuggerē vt magis magiſqꝫ ꝑcuſſo ſaxeo corde foras affluerēt aque largiōēs Tādē ī hāc materiā ỽboꝝ ſuoꝝ clanſit ſn̄iam. Age iḡt qḋ agis ⁊ luctū amaꝝ mēito tibi facito ſi q̄n ē adiciat miſereri dn̄s bn̄dcōez ꝓ ꝯtriciōe ꝓ lachꝛis pacē ꝓ pn̄ia glāꝫ ꝑſtiturꝰ. Abẏt nignificꝰ ille apud terrigeās prin

Brugman

Vita
Lydwinae

THO
RAR
5 - 69. oct.

Cm

Cm

THG
RAR
5 - 69
Cm

Moll. Joēs Brugman II,
blz. 136 noot

1498

VB 140

Lv VAK 113 No. 55 Kast 5
6g

BIBLIOTHECA
CONVENTUS
WERTHENSIS.

¶ Prologus in vitam alme virginis. Lÿdwine. Et hec eſt tranſlatio tercia per venerabilem patrem fratrem Johānem Brugman. Anno. domini. M°. CCCC°. lvi°. pro tñc conuētus fratrū minoꝝ apud andomarum lectore cōpoſita. Incipit feliciter.

Preclara sunt preconia vera qꝫ testimonia piarum scripturaꝝ. q̄ꝫ mirabilis sit deus in seruis suis desiderabilis in filijs. gloriosus in sanctis. Multa nimis. sed non credibilia de dijs mortalib⁹: vtpote Joue Saturno. Mercurio Junone. Pallade. nec nō fallatijs pulcritudinis veneree confinxere poete super magnitudine magni quondā Herculis. Hectoris. Troyli. Julij cesaris. vtriusqꝫ Cipionis. et aliorū q̊s solū ardor ianis gl'e ac futilis hōris claros atqꝫ formosos effecit nōnulli sc̉ptitātes mēbranas librosve repleuerūt deo deoꝝ ac regi regū mīme deferētes. Nos āt oraculis miraculis: ꝑmagībꝫ ac speculis cercius q̄ lucēt ī rebus creatis edocti. regi seculoꝝ īmortali ac īuisibili soli deo vero gloriā et honorē dātes: q̄ꝫ mirabilis fuerit in electis suis humili stilo ꝓ modulo virium in mediū ꝓferamus. ¶ Clara quidē nimis atqꝫ modulosa valde priscorū extitere patrū nostroꝝ scripta: quibus nō modo virtutes ipsas laudabiles agnoscimus: quiymmo et ipsos virtutū tam intellectualiū q̄ꝫ moraliū opinatissimos possessores nobis admirādos venerandos pariter et imitandos comperimus.

¶ Opere p̄ciū siquidē ad futuroꝝ memoriā sꝑ extitit et ad gloriā altissimi cui⁹ spiritus operatur vbi q̄liter ꝗ̃tū ⁊ q̄n vult v̓tuoſos q̄ſq; ꝯmẽdare viros illuſtres extollere: et trophea victorū depingere: ſcõrum deſcribẽ actiones: q̇bus ante luciferū gentus ī ſplẽdoribꝫ ſcõrū domū ſuã illuſtrare dignat᷑ etſaꝫ a principio. ¶ Felix nimiū aurea patrū p̓orū etas: plebeis viroꝝ clariſſĩoꝝ ornata fulgoribꝫ: nouis iugiter inſecta colonis v̓nātibus īſita gẽmis: inouat agrū magnꝰ agricola deꝰ nūc liliȷ̈s nūc roſis nūc violis: vineã ſuã reſpicit videt ⁊ viſitat vitis vera xp̄s dn̄s. depulſo longiꝰ aq̇lone flat ⁊ ꝑflat auſter ille videlicꝫ ſp̄s ſcūs ortū ſuū. ⁊ fluūt aromata illius odorifera valde. Nūc ex viris viros eligit. nūc ex mulieribꝫ muliẽs elicit. nūc ex ꝑuul̓ ꝑuulos colligit vt fortia q̄q; ꝯfundat. ſuſcitat de terra inopẽ et de ſtercore pauperem erigit vt collocet eū cum principibus. Quoniam puſillū ⁊ magnū marẽ ſimul et feminam pauperẽ ac diuitẽ. puerū ac ſenẽ creauit altiſſimꝰ. ꝑmmo eq̈lis ẽ ei cura de õnibus. Poſtq̃ʒ ſcūs ſcõrū ad nos deſcẽdere dignatus eſt. nūq̃ʒ ceſſauit vnctio eiꝰ. qui vngentū q̄d ad ſuꝑhabundãciã ī criſto capite nr̄o eſt deſcẽderit in barbã barbã aaron deſcẽditq; in oram veſtimenti eius. Etquidẽ currūt filie regū in honore i odorẽ vngẽtoꝝ eiꝰ: currūt ⁊ filie tyri cū muneribus. currit et filia babiloīs miſera: quia ſcriptū eſt: Memor ero raab et babiloīs ſcientiū me. Nequaq̃ʒ ꝑibit iã ſcūs de terra nec deerit rectꝰ ī hoīibus Et ne mẽciar de mulieribꝫ nr̄i tꝑis vnā repperi quā vt lumẽ ī vaſi fictili: ī ſexu fragili. ī choro puellaꝝ humili. vrgẽte mūdi veſꝑe mūdanis militãtis eccleſie tã viris q̃ʒ muliẽibꝫ tq̃ʒ memoria le ſuoꝝ mirabiliū: mirabilis et omp̄s deꝰ in lucē ꝓduxit. ſane diebus iſtis nouiſſis pat̕ miarū ⁊ luminū ſpecialē ſibi ſponſā elegit Lÿdwinā: q̄ nos in q̊s fines ſcłorū deuenerūt: velut ſydꝰ veſꝑtinū ſua puritate reſꝑgeret: q̄ nos ſue pacie ſpeculo q̄ſi luna in medio nebule dirigēt: ⁊ q̄ nobis vt ſol oꝛiēs in altiſſis dei tympaniſtriarū iuuēculaꝝ in media flāmiuoma caritate refulgēt Cōtuētibꝰ plane vite v̇ginis huius decurſū hꝫ v̇go qđ oblectet: hꝫ hūilis qđ admiret̕: hꝫ zelatoꝛ ꝑfcē ſapiē qđ ſequat̕. Poꝛꝛo īuenit in ea reus qđ p̄ſtet fiduciā: iuſtꝰ qđ augeat iuſticiā: ꝑfectōis emulatoꝛ: q̊ cariſmata meliora velut p̄mitias ſpūs emulet̕. ¶ Ad videndū igit̕ īeffabilē dei bonitatē in v̇gine p̄clara in puella tā mirabilit̕ ex milibꝰ elcā vocent̕ ꝑuuli ſugentes xp̄i vbera: īuitent̕ ꝓficientes: xp̄i ferentes in coꝛꝑe ſtigmata: cōueniāt ꝑuenientes ad cōgratulandū ſpōſe. ītroducte ad ſpōſi cōnubia. Veniētes q̄ſo venite ⁊ videte oꝑa dn̄i que poſuit ꝓdigia ſuꝑ terrā: quiqꝫ terrigene ⁊ filij hoīꝫ ſimul in vnū diues ⁊ pauꝑ: veniāt aſtrologoꝝ agmīa Ptolomeꝰ cū ceteris: accedat medicoꝝ acies Ppocras Galienꝰ cū ſeq̄cibus: et aſſūpta veridica narratōne de mirabilibꝰ dei factis in tenera v̇gīe hac iudicēt ſcđꝫ facultatē ſuā vite v̇gis huiꝰ ſi potuerit rōneꝫ. Pꝛofecto cām nō aſſignabit deluſoꝛ fidei nr̄e Auerrois: nō Auicēna naturaliū ſcriptoꝛ optimꝰ: nō Plato methaphiſicus: nō phiſicoꝝ cōcio tota: niſi ſuꝑnaturali luīe diuinitꝰ illuſtrēt̕ vn̄ freq̄ter h̕ v̇gis nr̄e Lÿdwine deficiētibꝰ ſcrutinio fuit cōe q̊ adiūxit q̊ dicēt. Scis īquit ſcio q̄m vani filij hoīm varie circa me ꝑſcrutari moliūtur ꝓpm dn̄i rōem vt ea capiāt: capta in ſcriptis redigant ſꝫ ſuꝑuacue dixeri fieri ſcrutiniū hꝰ: q̄m q̄to ſcrutātes ſcrutati fuerit: tāto magis: magiſqꝫ ſcrutādo tabeſcēt Erat reuera clariſſīa mulier hᶜ q̄ſi altera nr̄i tp̄is ruth colligēs ſpicas poſt terga metēſiuꝫ: erat plane mulier fortis ꝓcul ⁊ in vltimis finibꝰ terre q̄ſita: q̄ inſtar Abyſag int̄ filias regni regis in domū tqꝫ ſunamitis p̄mū ītroducitꝛ: q̄ cū martha ſedula regi miniſtratura ſiſtitur q̄ nacto nocturne q̇etis ſilētio ſedere ꝑmittitꝛ cum Maria q̄ tandē īgreſſo p̄ncipis celſo ſolio: cōregnat vt regina. Felix īſuꝑ terra nr̄a: que benignitate a dn̄o ſuſcepta dedit fructū ſuū: ꝓtulit nr̄e eccleſie diuerſas per orbis ꝓuīcias turbā ſcōꝝ ōnantē: nūc apl̄os de iudea mittēs: nunc vbilibet ſanguinē ſcōꝝ martirꝝ colligēs: nunc doctores radioſiſſīos vniuerſo mūdo diſtribuēs nūc anachoritas ad deſerta dirigēs: nūc cenobitas ſpſim: cōiunctimqꝫ cōglutinās: nunc euāgelice vite ꝓfeſſores ad reformatōem deſerte xp̄i vinee ꝑturiens. Vn̄ ⁊ cōgruū deniqꝫ fuit vt hollādia quādā ſterilis felicē hāc roſulā oī v̇tute cōſpicuā inter lilia ⁊ violas q̇bus affluīt int̄ ceteras mūdi natōes dn̄o ꝑturiret. Ipſa quippe vt vidi hollandia regio fertilis in germanie finibꝰ īferioribꝰ ſita eſt: regio inq̄ꝫ paluſtris aquis fluuioꝝ teni atqꝫ multoꝝ irrigua ceteroꝝ: locus paſcuarū vberrīa cū armentorū et pecudū nutrix: opū et negociatōm īꝑterrita. cuius incole ꝓceri ſunt ⁊ elegantes: viri eiꝰ fortes et robuſti: populus audux aio: venuſtus facie:

honeſtioꝛ moꝛib⁹ ⁊ maturioꝛ. plebs eius cõiter deuotiſſia deo: fideliſſia hoibus: rapinarũ ⁊ p̄darũ minus auida? victis miſericoꝛs: et in hoſtes ferox valde. H̄ ſiq̄dẽ parua mũdi poꝛcio nequaq̄ʒ mĩma in milibus germanie: q̄ꝛ ceteris eccl'e p̱tibus ĩfirmãtib⁹ hec ſũme cernit᷑: multe regionis mater: ṽtutũ ac ṽtuoſoꝝ ferax: reformatarũ quarũlibet zelatrix p̱ſonarũ: hoſpitaliũ ac domoꝝ pauperũ promotrix: ṽginũ ac continentiũ viduarũ ſpeculũ: oĩm oꝛdinũ vite regularis tutrix egregia: eſurientiũ et ſitiẽtiũ iu vicinis et remotis eructãs p̄ptuariũ: honeſtiſſime viduitatis parens fecunda: colũbine ſimplicitatis pluſq̄ʒ ſerpẽtie calliditatis amatrix ſincera. eccleſiaꝝ inſup̱ ſũptuoſa cõſtructrix et ornatrix ĩdefeſſa: xp̄iane vite atq̄ʒ cõtẽplatiue ſocietatis admodum pre multis gentibus et prouincijs ſup̱plena. ¶ Porro plantulam hanc ex vtero alme matris eccleſie: ex matrice dioceſis Traiectenſis in gremio comitatus Hollandie quaſi nouellam campiductricem ac primiceream moderatoꝛ tempoꝛum ac rerum omnium deus eduxit in lucem gentis ſue. Quatinus eſſet vt cedꝛus ſublimata in monte ſyon: mõte dixerim a p̱fectione confeſſoꝝ. vti palma exaltata in exercitu martirũ: quãdo plãtatio roſe in ſenatu p̄m et aploꝝ tanq̄ʒ oliua ſpecioſa in cetu p̄riarchaꝝ: q̄admodũ platanus in cuneo ꝑphetarũ: ſicuti cynamomũ et balſamũ aromatizans in choꝛis angeloꝛum. Et quid mirum? Nunquid puellarum ⁊ virginũ collega ⁊ cedꝛus alta libani: q̄ ſancta fuit: caſta fuit ⁊ ĩtegra corp̱e ⁊ ſpũ

Nunq̇d nō cypreſſus redolens ererecta in medio ꝓfeſſoꝝ: que vniuerſe v̓tutis et iuſtitie norma fuit? Nunq̇d nn palma in exercitu martirꝝ: que totā vitā ferme in cruce doloꝝ inumerabiliū vt ſpeculū pacie vltronea trāſegit? Nunq̇d non roſa rubens in ſenatu apoſtoloꝝ: que tāta penuria tātaqꝫ pauꝑtate ſpūs tantaqꝫ caritate plus q̄ꝫ trigita annis xp̄o iheſu aīas lucrifecit? Nunq̇d non oliua ſpecioſa in cetu p̄riarchaꝝ q̄ neduꝫ ſua ſed ſeſe viuis ⁊ defūctis: duo tāq̄ꝫ minuta cū vidua tenēs corpꝰ videlꝫ et aīam libent̄ imo ⁊ freq̄ter ſuꝑinpendit? Nunq̇d non platanus in cuneo ꝓphetaꝝ: que non mō futura p̄ſciuit. vtꝝ abſētia tā̄ p̄n̄tia cordiūq̄ archana ꝑſonis locis et tp̄ibus oportunis reuelauit? Nunq̇d non cynamomū ⁊ balſamū aromatizās ī choris angeloꝝ: que veluti amica amico facie ad faciē āgelis loq̄batur: et ſicut homo hoī ꝯgratulabat̄? Procul dubio de p̄claris mulieribꝰ pleraqꝫ cōſcripſit Bocatius de viris illuſtribus plurimi codices depinxerūt. ⁊ p̄ſerti illuſtrior Hieronymꝰ. Sed teſte cōſcia timeo ne pre altitudīe mulieris huius ſicut et īprobꝰ et īdignꝰ laudator īueniar. Quid dicā ꝑtimeſco. Cōmendatur et merito per ſacrā ſcripturā Sara: q̇a filiū cōcepit angelica reuelatione p̄uenta. H̄ enī non mat̄ ſed v̓go āgelis familior. Cōmendat̄ prudēs Rebecca que haalma dicebatur. i. v̓go abſcondita: q̇a argumētoſa pro ſalute filij. Hec aūt. xxxiij. annis ſub tugurio iacuit ꝓ ſalute filioꝝ dei argumētoſior. Cōmēdant̄ ſorores Lya ⁊ Rahel: Lya qꝛ fecūda: Rachel qꝛ decora. Vē gratioſa

Lyō Wīa in ꝓle: fecūdior illa in cōſpectu regis: c⁹ glā q̄ritur ītus iſta venuſtior. Laudatur Ruth humil' atq̄ grata: hec in hūilitate et pauptate hilarior. Laudatur Abygail a diſcretōe ōbi ⁊ mulier Thecuites qꝛ ad placandū ſuauis: h̉ in auferēdo irā dei a populo et irā viri a viro multo ſuauior atꝫ doctior. Laudat᷑ Abyſag q̇a caniciē regit fouit adoleſcētula: hec in miſtrādo crucifixo regi grabatulo decūbens feruētior. Judith p̄dicatur: qꝛ ad orandū ꝓ populo ſcā: ⁊ hec ad ītercedēdū efficatior. Predicat᷑ Anna filia Raguel' q̄m ad obprobrioſa ⁊ ad illata q̄uis pacientior. Predicat᷑ regina Saba: qꝛ venit a finib⁹ terre audire ſapiam Salomonis et ecce mētis affectib⁹ nō corpis greſſibus regē pacificū laudare paric̉ et obaudire ſolertior. Quid plura: ſitit cū ſamaritana ſed potat᷑ vberi⁹. clamat cū chananea: ſed de fide nō ꝯmendat᷑ min⁹ miſtrat xp̄o cū martha in mēbris eius: nec ꝑturbatur īterius. ſedet ad pedes cū Magdalena: nec fruſtratur rore ītrinſec⁹. ſtat iuxta cōfixa crucifixi cū Maria q̄admodū ⁊ de fructibus eius cibat᷑ medullitus. Itaq̄ tꝗ mulier timēs deum ipſa digne locat᷑: tꝗ mulier ſēſata ⁊ pudorata inuenit gratiā: tꝗ mulier gratioſa pre multis velō Heſter adamata glāꝫ accepit et coronā. Hec enī heſperus ſeptētrionalib⁹ terre pontiq̄ regionibus lucē ſparſura clariſſīe: quā iō dñs de ꝑnis trāſuexit ad ſūma: vt quēadmodū claruerat ṗus in terris per hūilitatis: ꝟginitatis: pudicitie: et pacie ſūme ſpeculū: ſic poſtmoduꝫ ſuo ſuffragio imꝑialis ſcā in celis: cecis lumē: aridis grām ꝓcuret et ſalutē. haut dubiū q̇n pluuiā volūtariā nobꝭ ſūmoꝑe neccāriā ſuo tꝑe per illā ſuꝑ ſicca vehement' corda ex alto dabit dn̄s quā q̄ſi ſuo in gremio req̇eſcere fecit: quā ſic pane ſuo tā tenē pauit quā calicē tātorū dolorū bibere voluit q̄ꝫ vltra .xxx. ānos q̄ſi pediſſequā ſuorū vulnerū ſtatuit baiulā fieri ꝑiter ꝛ laborū. ꝛ q̇s putas fidel' ꝛ prudēs in hac maťia ꝯpiet' ſeruus q̇ dignā xp̄i famulā ꝯdignis extollet laudibꝫ? Nunq̇d cec⁹ iudiciū ſanū dabit de coloribꝫ? Nūq̇d mētis iops ignauus inutil' mulierē fortē ꝛ gigātē ꝯmēdabit? Nunq̇d precomut⁹ religiōis expꝑs i pccis nat⁹ tot⁹ laudē ꝑfcōez ꝛ paciētiā ei⁹ eructare ſufficiet. Vellē vtiqꝫ vellē o doctor optīe Wilhelme q̇ cognoiaris ſoder danc arte medice q̄ ſicut me ſepi⁹ iduxiſti ad op⁹ h̄ q̇d ſup̄ vires meas eſſe cōſcribēdū h⁹ ad hōrē ita ſupt⁹ q̇ neccāriū ſūt addidiſſes

O vtinā de ſuꝑhabūdātia bn̄dcōis tue vl' vnā tm̄ michi dediſſes ex oībꝫ: q̇ nedū te tēplū xp̄i ſponſe dedicaſti ſꝫ ex tugurio q̄ lāguēs iacuit eccl'az ex cemēto: latere ligno. ex lapide cōſtruxiſti q̇ nōnullos tuo exēplo i amorē h⁹ celeſtis margarite ſuccēdiſti q̇ ex ocul' carīs ip̄az viuā vidiſti. vidēs alloq̄ntē ꝛ rn̄dētē audiſti: manu forſā manū v̓gineā ꝯtrectaſti: ſuas īfirītates ni fallor agnouiſti q̄ ſc̄tis i ſpū dilcām, tuā q̄nꝫ ſi veꝝ fatearis īſuꝑ et defūctā. ſꝫ ꝑ h̄ q̇d inuē veli q̄ris. v̓ginē nō vidi: viuētē nō audiui: nec defūctā ſetio: ꝛ teſtimoniū adhibē adhortaris. ſi qd hēo illō maxime a te hēo: illō ex ſcriptis tā ꝯfeſſoꝝ v̓gis ip̄e cōcipio ex libellis id hinc illicqꝫ traicio. ex relatu fidedignoꝝ fideliūqꝫ viroꝝ ac deuotaruꝫ ſciarū diſco. ⁊ qꝛ fides mea ex auditu ſcðm fidē meā ſic ad eā fertᷣ ⁊ amoꝛ meꝰ: et vt totū dicā ex fide quā geſſi ad eā ab ānis pueritie mee ⁊ quaꝫ adauget dñs vſqꝫ in hunc diē ardēs factū ē coꝛ meū: et vēter meꝰ q̄ſi muſtū abſqꝫ ſpiraculo qđ lagenas nouas diſrūpit. Verūptñ dū me caritas ſcribere cōpellit: imꝑfectū meū qđ vidēt oculi tui me retrahit. Siquidē ſane ⁊ in v̉itate cū pſalmiſta loq̊r. Tota die vẽcūdia mea ꝯtra me ē et cōfuſio faciei mee cooperuit me. ¶ Noſti tñ dilectiſſīe virorū quid tibi dū apud te tua in domo eēm dixeri. Ve michi inq̄ꝫ ſi tacuero q̄ꝫq̄ꝫ nō videro oculis carnis quā p̄dicaturꝰ ero ſi nō magnificauero in populis quā tāta gl'a laudabūdā nō diffido deſuper in excelſis. Timeo ne cū ſiluero clamabūt per aera ſpȯs per plateas īfātes i parietibꝫ lapides: ex q̊ iā tertia vice vt noſti efficaciꝰ ſcribē cōmonitꝰ ſū. Oro tñ q̄lubet piū lectoꝛē vt plectis i toto vel in ꝑte q̄ deo duce tertio iā cōpigē potui ad laudē huiꝰ ſacratiſſīe v̉ginis obliq̄ nō iudicetur: nō dente ſed linea correctōis fraterne modẽtur. Non cōtēpnat rei v̉itatē ſi rethoꝛis eloquiū nō aſſit: nō aſſcribat preſūptōi qđ caritatia obediētia cōpegit: nō retoꝛq̄at in ꝑſonā laudatā: vitiū aut imꝑfectū laudatoꝛis. ſuſcipiat q̄ſo caritas ſcedā hāc quā deſcripſi tripl̄r: multiplici lꝫ barbariſmo ꝯtextā: in q̄ iuxta moꝛē īcipiētiū p̄ma ꝑs eiꝰ dabit v̉gis ad ſeruitutē dei īgreſſū. ſcða v̊o ꝑs ſcðm foꝛmā ꝓficiētiū eꝰdē v̉gis oñdꝫ ꝓgreſſū. 3ᵃ ꝑs v̊o ꝑl ad exēplar ꝑfcōꝝ dilcē lḡdwie dſcribꝫ egr̄ſſū qꝛ iꝯgruū m̄ viſū ē ſꝫ oꝛdiez tꝑiſ ꝓcedẽ ne ꝯfudēz matēias vtilioēs

Quĩmo ꝑ ꝯſolatõe ſpirituū deuotoꝝ faſciculos mirre ꝓut ex geſtis ⁊ v̇bis ſpõſe xp̄i colligē valui ſic in ordine collocaui. ſatis enī michi eſt vt bn̄dictā dn̄i ſpõſā iuxta cõpetētiā viriū hūillie ꝓnunciē generatõi omni q̄vētura eſt: nā et annuciabūt celi iuſticiā eiꝰ. et ſi minꝰ venerāda videat᷑ gēti peccatrici filijs ſceleratis: reuerenda nichilominus videbit᷑ per ea q̄ ſcribo ſaltē populo hūili qui naſcet᷑ quē formabit dn̄s. Explicit ꝓlogus

¶ Seq̇tur copia lr̄e teſtimonialis quā laborante ipſa Lydwina v̇gine in egritudīe ad robur v̇itatis iudices ſchiedāmēſes cõſcriptā ſigillo ſue cõitatis munierunt in hac forma.

Nos baliuus ſcultetus burgimgr̄i ſcabini et cõſules oppidi ſchiedā in ducatu hollandie ſub dioceſi traiectenſi. Notū facimus vuiuerſis q̇d vidimus ⁊ legimus in anno dn̄i. M.cccc.xx.p°..die.xii. menſis ſeptēbris lr̄am ſigillo nr̄i oppidi ſigillatā cõtinentē de v̇bo ad v̇buz ꝓ vt infra cõtinetur. Uninerſis ⁊ ſingulꝭ xp̄ifidelibꝰ ſpūalibꝰ ⁊ ſecularibꝰ maioribꝰ ⁊ mĩoribꝰ nobilibꝰ ⁊ ignobilibꝰ vt᷑uſq; ſexꝰ hoībꝰ ⁊ ꝑſonis cuiuſcūq; ſtatꝰ: ḡdus aut cõditõis extiterit in ciuitatibus vel extra in terris vel in aq̇s: aut vbicūq; alias moraz traxerint: aut ſua domicilia ſeu loca habitatõis habuerīt ad q̈s p̄ntia ꝑuenerint. ¶ Baliuus ſcultetus burgi mgr̄i ſcabini et cõſnles oppidi ſchiedā ī ducatu hollādie ſub dioceſi traiectēſi ſituati hūiles ſalutatõeſ ſꝑ p̄uias cū recognitõe v̇itatis. qꝛ rcā rõ ħ īdicat: iuſtitia exigit ⁊ req̇rit ꝙ res et cauſe veraces euidēter ad aures ītimari ꝓpalari et manifeſtari poſſūt. ymmo merito ꝓpalari ad aures ītiari ⁊ maīfeſtari ⁊ teſtificari dn̄t. p̄cipue tn̄ iſte in q̇bꝫ laus hōꝛ ⁊ gl'a dei īeſſe pn̄t ⁊ relucere. ¶ Certificamus igit᷑ ⁊ īnoteſcimꝰ ⁊ ſcire deſideām̄ꝰ oīēs ⁊ ſigulos xp̄i fideles p̄ſcriptos ꝓpalamꝰ ad aures ītimamꝰ ⁊ teſtamur ī v̇itate ī hÿs ſcriptis de fcīs et rebꝰ mirabilibus valde et īauditis: q̄ ī memorato nr̄o oppido ꝯtigūt et facta ſūt et q̊tidie adhuc ī q̈dā v̇gie ⁊ puella Liedwy petri noīata fuit ⁊ ꝯtigūt. Hoc ē itelligēdū ꝙ eadē v̇go et puella īfirma valde fuit ⁊ ī lcō ſuo ꝑmaxie torq̄bat᷑ ī q̊ etiā iacet ⁊ iacuit bn̄. xxiiij. ān̄is ī feſto purificatiōis beate marie v̇gis vltīe p̄teito. Et īfra idē tp̄s nūq̄ꝫ vſa ē neqꝫ recepit niſi vnā dimidiā pintā vini ꝑ ſeptiānā vel q̄ſi cū aq̄ modica vl' paꝝ de ſukaro vl' cū valde pauco cinamomo bn̄ trito excepto ꝙ īfra tres p̉mos ānos ſue infirmitatis aliq̊tiēs ⁊ int᷑ tp̄a modicū de pomo vl' panis accepit Et qn̄qꝫ de dulci lacte paꝝ cōedit ſeu potauit Sed īfra ſeptē ānos vltīe p̄teitos et elapſos nullo ōnino cibo vel potu vſa ē neꝫ vtit᷑ ꝓ pn̄ti. Nō dormit neꝫ ꝑ oēs ſup̄ſcriptos ānos vnq̄ꝫ dormiuit niſi paꝝ valde et vix ꝑ duas noctes ōnibꝰ ſimul ꝯputatis Et iacet iā adeo lamētabiliter ⁊ miſeabilr̄. qꝛ ītestina ſua ꝑdit et priuatur eiſdē. Et v̇mes griſei aqua eiuſdē coloris pleni. groſſi velud fuſū in fine. lōgi ſicut articulus eſt uniꝰ digiti. q̊d cū licēcia et reuērentia oīm ſcribimꝰ carnes eius comedūt et corrodunt abſqꝫ fetore aliquo. et ſine odore malo inde ꝓueniēte Et qn̄ p̄teitis tēporibꝫ moueri vel tractari ꝯſueuerat: tūc oꝑtuit vt corpꝰ eiꝰ ſuperiꝰ circa ſcapulas īſtitis á cū māutergio vel ꝯſimili aliquo fortiter ligaēt᷑ alias totū corpꝰ ī ꝑtes minutas cecidiſſꝫ ⁊ peitꝰ fuiſſꝫ diſſolutū Sꝫ modōnis nūc tēꝑibꝫ nullo mō p̄t moueri neqꝫ vnq̄ꝫ potuit īfra ſeptē ānos vltio trāſactos: ꝑ q̊s ſꝑ iacuit ⁊ adhuc iacet ī ſuo dorſo ⁊ nō poteſt moue͛ niſi caput ⁊ brachiū vnū Et aliqñ ꝑ tēpoꝝ īterualla de ore eiꝰ naſo auribꝰ alijſqꝫ meatibꝫ multū ſanguinis emittit ſuꝑ hˢ ꝙ nullo cibo vtitur vel potu. nec vſa ē niſi ſcōꝫ ſuperiꝰ exaratū. Et eadē v͛go ⁊ puella īfra eoſdē ſeptē ānos p̄ſcriptos habuit ⁊ adhnc habꝫ de tercio ī tertiū diē vnā magnā ⁊ grauē febrē tertianā: q̄ ei p̄mo aduenit cū enarrabl'i calore Et nō longe poſt hˢ venit īexplicabile frigꝰ ⁊ tūc iterū calores ⁊ frigus viciſſꝫ. Et hoc ſic bene ꝑ vnū dimidiū annū durauit: ſed poſt hˢ tēpꝰ habet ſemel calores ꝑ tēpꝰ durātes ⁊ poſtea frigus. Et qñ ab hꝰ m̄oi febre libeāt᷑: tūc de ſeipſa nichil ſcit īfra decē vel duodecī horas. Et qñ febres p̄dictas habet et patit᷑: tūc euomit ꝑ os ſeu emittit ꝑnoctē multū de aqua rubea: ſic ꝙ ex illa q̈rta pars vaſis plena reſultat per ſeptimanā. Et de hꝰ m̄oi aq̄ eciā p̄ter hāc īfra ānū adhuc bñ duo vaſa plena euomit ⁊ emittit.

¶ Habꝫ eciā p̄fata v͛go et puella ī corꝑe ſuo tria foramia: q̊rū q̄libꝫ bñ adeo magnū ē ſicut īterior cōcauitas et fūdus vniꝰ ſcuttelle cōis Et adeo nigra ſūt ſicut pix vti ītroſpiciētibꝰ et vidētibus apparet Et ex vno illorū quod ſtat ī ventre iſtius v͛ginis et puelle currūt et ſcaturiūt per tēporū īterualla de vermibus ſupᷓdictis ducēti qͥcꝗ ſimul et ſuꝑ illud ponit᷑ ēplauſtrū qͦddā de melle ⁊ recēti ſimila vel farina ex adipe frumēti factū ⁊ cōfectū. Et ab illo vermes ip̄i ſugūt et fomentū ſuū r̄cipiūt alias deberēt eādē vſcꝫ ad mortē torq̄re. Et ſi hꝰmōi farina vel adeps antiqua et recens nō eſſꝫ: vᷓmes ipſi emplauſtrū illud nō ſugerēt neqꝫ eo vterēt᷑. Oīa iſta ꝓbata ſūt ⁊ ꝑ exꝑiēciā ſic iuēta: et foramia iā ſūt clauſa In q̄libꝫ ei quindena memorata vᷓgo et puella r̄cipit ſacratiſſīꝫ ⁊ venēabile euchariſtie ſacramētū. Et oportꝫ vt ſacerdos ipſā cōmunicās ſubtilitate vtat᷑ ⁊ ſolertia cū ea cōmunicat: qꝛ alias ipſā euchariſtiā ſumere neqꝫ deglutire poſſet Et tūc dat ſibi paꝝ valde de aq̄quā etiā nō bn̄ traicere ſeu deglntire poſſꝫ Sꝫ p̄mo ꝑ tēpus ī gutture eiꝰ gargarizantiū ad iſtar eructuat: et īterdū uullā aquā ſibi dat ꝓpt᷑ deglutiēdi eādē ſeu ītus ſumēdi difficultatē. Inſuꝑ iſta virgo et puella ab īferius vſqꝫ ad vētrē eſt oīno et totaliter putrefacta. Et oportꝫ hoc cū quodā cuſſinulo īpleto lana ad q̄ntitate vniꝰ manꝰ ad hͦ ſpecialiter facto obſtruat᷑. alias īteſtīa ipſius ad īteriora deberēt peītus excidē. Et ſic ī vēitate mirabilia et portēta q̄ in virgīe ⁊ puella memorata facta ſūt et adhuc q̄ͦtidie fiūt nimis magna et adeo multa ſūt ⁊ varia. ꝙ clare et ad plenū ſcribi ſeu calamo reſerari nō poſſūt. Fuit eciā ſepedcā vᷓgo ⁊ puella q̄tuordeci annoꝝ qn̄ infirmitas ei p̄mo accidit et adueīt ¶ Et qꝛ nos baliuꝰ ſcultetus: burgimgr̄i: ſcabini et ꝯſules ſupᷓdicti. bene ⁊ ad plenū ſumꝰ de oībꝫ ꝑticulis añ ſcriptis īformati. et

ccertificati imo q̃tidie bñ ꝑcipiꝰ ⁊ certificamꝰ idcirco pñ
tes lr̃as ꝑ euidēti ⁊ veraci teſtimoīo Sigillo nr̃o q̊ ad
cauſas vtimꝰ extrapēdē°. ſigillamꝰ Anno dñi. milleſi°.
q̃drigēteſio viceſio .i vigilia btē marie magdalene mē
ſis iulij xxi ͣ die. ¶ Explicit copia lr̃e teſtionialꝭ quā
laborāte deuotiſſia ꝟgīe lijd wīa ī egritudīe ad robur
ſeu teſtioniū vͤitatis bona fide iudices ſeu dñi reipub
lice de opido ſchiedā ꝯſcriptā ſigillo ſue cōitatis muni
erūt Quā vt ꝑſperi legi ⁊ ꝯtrectaui neceſſariū de ꝟbo
ad ꝟbū hic ānecté ꝑcogitaui. vtiq̧ teſtionia mirabilia
ſͭ. qua ꝓpͤ ⁊ ſcrutata ē ea āīa mea ſed teſtiōᵐ dñi oībꝫ
hijs maiꝰ ē acceptabiliſſiꝫ vſq̧q̃q̧. ¶ Sequūtꝛ capl'a
p̊me ꝑtis vite lijd wigis vt facilꝰ ineīat lcōꝛ qđ q̃rit ſb̄
notatū q̃ iux̄ moꝛē icipiēᵐ ē de igreſſu q̊ velut adoleſcē
tula ferueſcēs ad ſ̄uitutē dei ꝑ īfirmitates initꝰ vocata ē
¶ Capᵐ pᵐ. De origīe ⁊ ꝯuſatiōe ipiꝰ ꝟgis ī ānis pue
rilibꝰ ¶ Ca.ij. de ꝑncipio ſuaꝝ īfirmitatū ⁊ q̄uo a medi
cis derelicta ē. ¶ Ca.iij. De ꝯcurſu g̃uiū īfirmitatū in
coꝛpe et de ebullitōe vermiū in vētre eius. ¶ Ca.iiij.
De ꝟtute pacie ſibi diuitꝰ ꝯceſſa. ⁊ q̄uo cepit i ea ꝓficē
¶ Ca v. De febꝛibꝫ ac ydꝛopiſi .de iteſtioꝝ eiꝰ extracti
one ⁊ ſb̄tractiōe cibi potꝰ ⁊ ſōpni. ¶ Ca.vi. De moꝛte
matris lijd wie et de pauꝑtate ipſius maxia. ¶ Ca.vij
De tribulatiōibꝫ nouis et varijs anguſtijs aīe ſue. ac
¶ Ca viij. De reſpōſiōe ſibi q̃ſi ab (modo ſe ꝯſolādi.
angelo in mētis thalamo dicta. necnō de viſitationibꝫ
angelicis ſibi factis. ¶ Expliciūt capl'a p̊me ꝑtis videlicꝫ
igreſſiue vel iceptiue vite alme lijdwine ꝟgis.

¶ Ca^{m}. ꝑ^{m}. de ipiꝰ origie ꝛ ꝯuerſatōe i puerilibꝰ ānis

Igitur Lijdwia noſtra de comitatu hollandie traxit originem de populo graui de domo religioſa valde. Claruit aūt ſingularit᷑ ſingularis hec ꝟgo cōgruentius virago vocitāda: quodā in oppido ſchiedam: vbi flumē qđ moſa dicit᷑ ad occidentalē decurrit plagā: vbi quoqꝫ diuerſoꝝ fluuioꝝ voragines: maris orificiū p̄ſtolari vidētur in vicinis. Huiꝰ nēpe ꝟginis memoriale in bn̄dictōe manet: quia dn̄s illam ſue dulcedinis benedictione preueniens de neqꝫ ſeculo puellā clementer eripuit: quaſi filiā paternis viſitationibus erudiuit: necnō veluti ſanctificatōis lapidē viuidū i fabꝛicā domus ſue tanq̄ꝫ ſapiens architectus collocauit nomē p̄ris eius petrus: matris vero petronilla q̇bus hoc diuinitꝰ v̇tutis īfuit p̄clarū īſigne ꝙ de laboꝛe manuū pariter et ſudoꝛe vultus victitātes. in mandatis dn̄i ābularēt ſine q̄rela q̄admodū et a ꝓgenitoꝛibꝫ ac ceperāt vias vite. ¶ Quippe petri huius laudabilꝭ vite vir iohānes genitoꝛ extiterat: vir vtiqꝫ rectus ac timēs deū qui ſua defūcta vxoꝛe viduus ꝑſeuerās coꝛpꝰ attenuabat abſtinētijs adeo vt biduanis ac triduaniſ obſeruatis per ſabbata ſingula ieiunijs in pane tm̄ et aq̄ vir effeto p̄ ſenectute coꝛpuſculo neceſſaria ſumēt: dn̄o fideliter ſeruiēs die ac nocte ꝓ imp̄ciabilis cōtinētie margarita cōſeruāda carnē ſubigens et caſtigans ¶ Quāte aūt v̇tutis veteranus ille fuerit ꝓbat nedū coꝛꝑalis exercitatio q̄ ad modicū vtilis eſt: veꝝ īſuꝑ pietas q̄ ad oīa valet virū hunc adeo ſui iuris effecerat vt liq̄fciua q̄dā dulcedie mētis: efficacia oꝛ̄onis īdefeſſe ꝓficēt: freq̄ntia cōfeſſiōis de ſabbato ī ſabbatū ſe purgaret: et q̄ſi monaſticā vitā ducēs de q̇ndena in quīdenā feruētiſſio amoꝛe cōicaret. ꝓbāt q̄qꝫ ſenis huiꝰ venerabilis multiplicē v̇tutē multiplicia bella: cū ꝓcul dubio ſepius felicibꝫ actibꝰ eius īuidētes demones domūculā eius et oīa q̄ ī ea cōtinebātnr euertē niterentᷣ. ⁊ vbi viro dei nocē nō poterāt: nōnunq̄ꝫ domeſticos ſuos vt canes rabidi de domo t̉roꝛe nimio deturbabāt ¶ Ex huius ergo clare memoꝛie iohis ſtipite velō ramuſculus v̇tutis admirāde: necnō floſculꝰ ſuauiſſimi odoꝛis Jhō wīa nr̄a tāq̄ꝫ ex auo caniciei venerāde pullulauit vt arbor bona fructus bonos facēt: et radix ſcā fructum ſcificatōis afferret. Diſponēte igit᷑ illo q̇ oleū de ſaxo: et mel de petra ꝑduxit: viro ſuo petro petronilla mares octo: feiam vero hāc ſolā peperit: q̊s in laborib⁹ et erūpnis pluſqꝫ dici poſſit cū igēti vite ꝑiculo per ſingulos āuos in lucē edidit: atꝫ cū ſudore multo pauꝑcula cū eſſꝫ vna cū mariti ſui ſollertia peruigili: ad cultū dei oīpotētis enutriuit. Cūqꝫ ſalubrē hāc filiā mr̄ geſtarꝫ in vtero vehemēter timuit: ne forte cōſueto diſcrimīe ꝑtus periclitaret᷑ de vita. orabatqꝫ attenti⁹ dn̄m: q̄tinus vita comite ſalubrius q̄ꝫ ꝓdē ipſā in partu expediret. ¶ Cōpletis deīn diebus vt pareret iſtabat palmarū ſolēpnitas hora p̄ſertim ſūme miſſe qua paſſio ſecūdum Matheū legi ſolita eſt. Neſciens autē felix mulier qꝛ de ꝓximo dolores in ianuis eēnt p̄gnās vt potuit acceſſit ad eccleſiā Sed mox vt paſſio dn̄i legebatur ſuꝑueniente dolore domū reuertit᷑: vbi mira facilitate ſubueniēte dei mīōrdiſſimi clemencia. felix feliciſſimā hanc plantulam enititur Factoqꝫ cunctis vicinis exīn gaudio. ſacro baptiſmatis lauachro nata r̄naſcit᷑: nomenqꝫ illi congruentiſſimum Lÿdwina vel Lÿdwÿa imponitur Qđ quidem nomen apud germanos late pacientie ſignificationē cōplecti dinoſcit᷑ Lÿden q̇ppe teutonice ſuſtinētie vocabulū ē Wÿ̄ vo latitudis notā p̄fert Nō autumnet āt quis id actū fruſtra vt tale renata ſortiretur nomen: quoniam vt rei poſtmodum euentus demonſtrauit que deſunt paſſionum chriſti ſuo ī corpore tanq̄ꝫ filia glorioſa omnipotētis patris.

multipharia̅ multiſqꝫ modis ꝓ ſubſidio viuoꝝ ꝑiter ⁊ ſuffragio defunctoꝛū flagella tollerauit. Nimirū que tꝑe recitate paſſionis palmarū die naſcit᷑: q̄ tāta facilitate p̄ter morē ſolitū in partu mr̄i formidule diuinit᷒ cōceditur: q̄ tot tantiſqꝫ in regione mortaliū caſtigatōnib᷒ ꝓ multoꝛū āminiculo fideliū eligit᷑: ipſa cōgruū nomīatōis barbarice vocabulū diffuſe ac vniuerſalis pacie ſignificatm̄ merito ſoꝛtitur. Reuera q̄cq̇d mat᷑nis viſcēibꝫ pia diſpenſatōe tꝑe ꝑturitiōis de calice putatur ſubſtractū: id vt ita dixerim bn̄dicte ꝓli ebibēdū infinities propinat᷑ in futurū. ¶ Siquidez etas illa q̄ ſolo lacte paſcitur et ſtrictis faſcÿs cingitur ab īfirmitatū nexÿs libera non ꝑmittitur. q̇n p̄mo cū paruula motaretur in cunabilis diro torta cruciatu poſt infātiles vagitus ⁊ lacrimas: calculos non paucoſ emittebat. Talibus enī doloꝛū p̄ludÿs que viroꝛū etiā fortiſſimoꝛū aīos vt videm᷒ deiciunt: infantula belli doliqꝫ neſcia vagiens īter vbera ad eā q̄ ſe manebat armabatur pugnā: que ſolā pro ſcuto ſcām paciam hꝫ cū caritate. et nr̄e Lÿdwine quidē infeſcēninis ꝑmicial᷑ tollerantia ſic ſe habuit. q̄liter aūt felix felicioꝛ in mulierem pauliſꝑ creuerit attendam᷒. Cepit exīn velut inter ſpinas roſa xp̄i ihesu ꝑuula ſponſa q̄ꝫtū p̄ma illa patitur etas pedetentī ſub inſtructōe pioꝝ parētū ea q̄ dei ſūt velut noua teſta ſolerter bibere: cepit et p̄ſago quodā ſp̄u futuroꝛū mirabiliū v̇ginis mr̄is iam p̄mitiua munuſcula ſentire. cepit et balbula leto quodā aīo ſalutatōez āgelicā ꝓferre: ſcōꝛū iā locoꝛū limīa q̄re: cepit et io

cunde reginā mīe: ip̄iusqꝫ ymaginē vbi poterat ſuaui
ter ſalutare. Ob qđ haut dubiū q̇n ipſa mat̓ gr̄e Ma
ria tꝫ̄ ſpūalis ꝓliꝫ auida in dicto ſciedā oppidulo. lo-
cū ſibi ſpecialis vnctōis elegit: de quo q̇dē parū digreſ-
ſiue dicamus. ¶ Negociator enī q̇dā illic ymaginē q̄ꝫ-
dā beate v̓gis cā vendēdi eā in nūdinis Andwerpie ſe-
cū detulerat: quā cū in naui poſuiſſꝫ ⁊ naute nauigatō
ni operā darēt: ſtatī diuino nutu nauis ipſa īmobilis
facta eſt. Miꝝ dictu: apponūtur manus adiciūtur in
ſtrumēta: ſed nō ꝑficiūt āmirātib⁹ cunctis. cōfluūt oī
ex ꝑte tā viri q̄ꝫ mulieres: rei fama diffūdit᷑ v̓tit᷑ aſpec
tus in ſtuporē: venitur ab riſu in laudē credētibus cūc
tis q꜡ a dn̄o foret negociū iſtud. ꝓcurāte illa: cui⁹ ibidē
tenebat᷑ ymago. Deſperātibus aūt vniuerſis q̇ iuua
re venerāt mercatorē rogare ceperūt vt attento mira
culo ymaginē illā ſūpto cōpetenti p̄cio a magiſtris fa
brice illic relinq̄re velit. mox req̇ſitis eccleſiaſtice fabri
ce mgr̄is fit de p̄cio dando pactū altriſec⁹ fit aput ven
ditorē cupida deuotio de nccītate v̓tus coacta fit yma
go reuerēda populis: et in eccl̄a venerabilit̓ ſiſtit᷑: q̄n
totius videlꝫ baptiſte ſaluatoris. Creſcit demū eandē
ob ymaginē amor et deuotio: fit tā ſexuū q̄ꝫ ſtatuū q̊-
rūlibet frna cōgregatio. Fit ex tūc eodē in loco vt vidi
q̊tidiana laudis Marie ſolēniſatio: fit cōuētus iubilā-
tiū in gloriā ſcōrū ¶ Cūqꝫ igit᷑ hÿs reb⁹ ita ſe hn̄tibus
ab īcolis: v̓go in ymagīe veneraret᷑: et puella nr̄a Lyd
wia ferme ſeptimū agēt annū ꝑntū imitata veſtigia.
tꝫ̄ q̄ ſortita eſt aiam bonā docilitate ſp̄s et deuotione

ſocias cōtēporaneas vltra modū iam p̄cedebat. Gibebat ex tūc de petra petri filia ꝓ lacte guttati ſalutaris ſapiē aq̄s: creſcēſq; īdies ſeipſa maturior laſciuie puellaris iā exſors cōſortiū horrebat ⁊ ludū. Porro cū ꝓpē puellare miniſteriū vbiq; leuādi puras manus in orone facultas nō patuiſſz: q̊ id aptius facēt in loco ſacro pia furto ſatagebat. Nā cū freq̄nter a mr̄e ad fr̄es cauſa deferendi iactaculū vel hm̄oi trāſmittētur: iens ⁊ rediēs clā ītrabat eccleſiā. Ibi q̊z in celū teuſis manibus corā dicta v̓ginis mr̄is ẏmagīe nō tq̄z iaculatoriā q̄z inflāmatoriā ſuiipſi⁹ oraciūculā cordialiſſīe ꝓmebat. et ſi qn̄q; mr̄ diutiori morula p̄grauata q̄reret vbinā citonaga morā ꝓtraxiſſz aut iter: rn̄debat. Moleſte ne tuleris q̄ſo bona mat̓: qꝛ pulcherrimā dn̄am noſtraz mariā ſalutaui. et ipſa michi ſalutāti gratiſſīe arriſit. Quo audito mr̄ tacite rem cōſiderans obmutuit: eſtimans ſane qꝛ ſp̄s dei ſimplex loq̄retur in ea. Nēpe dulcis puellula dulciſſīe v̓gini mr̄i ꝑabat cordis ſui vaſculū: et ipſa dn̄o deſuꝑ fundēte oleū leticie tq̄z canale liberaliter īfūdebat. Ceterꝝ hec de puericia Lydwie dcā ſufficiāt. ¶ Suꝑueniēte ꝓinde p̄meue iuuentutis vtpote v̓nantis adoleſcētie tp̄e. cū inſoleſcē magis magiſq; cōſueuit natura pubertatis a foris eniteſcere cepit qḋ lateret in hoīe: cepit et in luīe clareſcē lumē qḋ hacten⁹ ſub modiolo latuerat. Vidēs enī iuuēcula totū fē mūdū in maligno poſitū collectaneas q̊z ſuas ꝑ abrupta ꝑiclitari vitioꝝ: ne candidū veſtimentū qḋ in ſacro fōte ſuſceꝑat vel pauculū macularet per voluptatis icē⸗

diolū ꝑperauit aufugē de medio īiq̇tatū. Ceperūt vndiqꝫ amatores mūdi hm̄oi ꝟgini ſatagēte hūani generis inimico ſuadē carnis delicias: ad caducas diuitias īuitare necnō et ad mortalis ſpōſalicij leges aīm ꝓuocare. Illa quidē forti aīo ſuꝑinduta dn̄m exorabat dicēs. O dn̄e de⁹ me⁹ aufer a me amorē ſcꝫ corruptū oīſ creature: inſuꝑ et ab amore corrupto creature mortalis me pſeruare ḡſo ne deſiſtas. Ex qb⁹ ꝟbis liquet luce clarius: qm̄ nec amari nec amare ꝑoptabat amore i quā q̇ deū excludit. Porro cū eēt formoſa corꝑe: ſtatura elegās: in reb⁹ domeſticis tractādis q̄ꝙ̄ duodēnis exꝑtiſſia: modeſtia, diſcipline admodū grata: et ob hoc etiā a dignioribꝫ ditioribuſqꝫ ad cōiugiū a pr̄e peteret tandē pr̄ iportunitate pc̄ū victus: pauꝑculus cū eēt q̇ſi eufortuniū nactus inq̇ſiuit gloriant ſuꝑ hijs que ſibi offerebātur filie volūtatē Que rn̄dit. Nō ē in volūtate mea ꝑoptie pat̄ vt ꝟginitatē meā ꝓ cōiugio mortali exponē velī: theſaurꝫ hēo in vaſe fictili quē amittē nō ꝓpoſui. Qua ex re te deꝑcor ne āmodo michi ſponſū cōmemores: ſi natā quā genuiſti, velō genitor ames Cū aūt hꝫ et ſimilia ꝟba inter pr̄em ⁊ filiā tractarētur: affuit mr̄ eius: ſecreti filie cōſcia et ait. Fruſtra marite ſuꝑ facto cōiugij filiā alloq̄ris: nā ꝓhibꝫ hoc nedū etas iuuētutis ꝓhibet nedū pietas volūtatis: q̇npmo vnica filia, cū ſit vnico deo ſi velit marie cōſecrāda eſt ei⁹ libertas virginitatis: quibus a matre prolatis prudēs virgo cōſtanti ſimul et putibūda facie gemēs adiecit. Ad hꝫ inq̇t carnale cōnubiū ſpōtaneā me nō alliciet hō viuens: et ſi vim paſſa fuero talē in corꝑe michi deformitatē iprecabor a dño q̊ de cetero ad ſpōſaliciuꝫ nō coartar. q̊ audito ceſſauit q̄ſtatio Ceſſauit eā extūc angariare pr̄: quid pr̄ mīarū in filia ſua diſpoſuerit paciēter expectās. Sciēs Lÿdwia qm̄ inter latrūtulos neceſſe habēt interdū cōuerſari et qm̄ ꝓpter vepres et ſpinas ac ſaxa opꝫ declinare vias ꝑditionis anfractuoſas ⁊ latas: cepit cuſtodire vias duras: cepit extunc magis ab hoīm ſimul et coetaneaꝝ aſpectibꝫ ſe ſbſtrahere: cepit ſimplr̄ domi cōſiſtere: cepit inſuꝑ et v̇ginitatis ꝓpoſitū gemebūdis p̄cibus deo cōmendare. Veꝝ cū ſe ab oī timultu ſecularis vanitatis et turbinis ſeq̄ſtraretur: ſuccreuit in ſolitudīe ſimplicitas: in ſimplicitate deuotio: in deuotiōe dilectio flāmeſcē cepit. Ignorabat adhuc tenella v̇go celeſtis allocutōis archanū: donec ſcā manu ſuꝑ eā diſcēt hūiliari: ⁊ in viuida carne terreſtris hoīs ſcoria cōpurgari. videbat᷑ enī adhuc informe qðdā cahos ad dīna deguſtāda: qꝛ cura p̄rue domꝰ ex toto ſibi necdū viluerat. Sed hic qui pauperē facit et ditat: humiliat et ſubleuat adoleſcentulā ſuā pauliſꝑ emundando deduxit ad hec. et quidē ſp̄us dñi bonus in pauꝑculos reſpicit et cōtritos ſp̄u atqꝫ tremētes ſerones eius. Vt igitur ad ſp̄s ſci p̄ſuauiſſia ſuſurria coaptaretur aīa eiꝰ: viſitās viſitauit eam oriēs ex alto dñs ita vt dicē poſſit illð pſalmi. Caſtigās caſtigauit me ⁊ morti nō tradidit me dñs. eniuero mltiplicate ſūt īfiritates eiꝰ vt accelararet: accelerādo dñm q̄reret: q̄rendo p̄rem īueniret: īueniēdō deū poſſideret.

¶ De principio ĩfirmitatũ eius: et quõ a medicis derelicta ſit. Ca^{m}. ſcõm.

DOrro etatis ſue ãno .xv. vel circiter aggũata ē manus dñi ſup eã: nã deiecta ꝓlixi lãguoris graue die facta eſt facies eius ſqualida: receſſit decor eius p̄mus adeo vt ſpnerent eã qui prius nimio amore capti fuerant faciente illo q̃ pulchras aĩas in corꝑibꝰ deformibus nõ abhorret. Cũqꝫ deſpicabilis admodũ eſſꝫ cũctis effecta: factũ eſt vna dierũ tꝑe hyemali cũ ſtridẽtes cãpi pre algore cõiter ĩhorreſcũt ⁊ flumĩa p̄ſerti in ꝑtibꝰ aquilonis in glaciẽ cõſtringũtur: ⁊ ṽgo nr̃a Lydwina ſtratũ ĩfirmitatis nuꝑrime dimiſiſſꝫ: ecce recreatõnis gr̃a veniũt et relique ſocie ṽgĩes ĩuitantes eã quatinꝰ paululū ſolacij ſuꝑ glaciē more adoleſcentularū regionis holladie accipē dignaret᷑. Illa v̇o velut altera virgo ſara que nunq̄ꝫ cum ludētibus ſe miſcuit omne hūanū ſolaciū deteſtās ob dei reuerētiā parit᷑ et corꝑis inualitudinē ire nō cōſenſit. Tandē moleſtātibꝫ eā coeq̄libus ſuis vt ſaltē vel modicū ſecū ſuper lubricā glaciē alonge cetēas ꝓſpectura ꝯſcēdat finalit᷑ acq̇euit Aſcendit igit᷑ cū vicinis ſuper aq̄s glaciei lubrice ſe debili corpuſculo expoſuit: curſitātes hīc illincqꝫ coetaneas pariter et iocātes tm̄ aſpexit ⁊ ꝓch dolor morulā vix fecerat: et ecce vna puellarū rapido curſu veniēs ſeſe qꝫ ab īpetu curſus cohibē nō valens: in Lÿdwinā caſualiter īpegit. īpactāqꝫ ſuper fragmīa glaciei dira colliſiōe deiecit ſicqꝫ deiecte coſtā vnā intrīſecus frāgi coegit. illic igit᷑ oborte ſūt lachrime. illic īualuere clamores: q̄ cū gaudio ſuꝑ glaciē adducta fuerat cū īcredibili virignū ploratu deſperabilit᷑ leſa maibꝰ amicoꝝ īportat᷑ De lecto doloris eiꝰ vix die illo deſcēderat: ⁊ ecce nunq̄ꝫ icolumis deſcēſuā rurſū aſcēdē haut dubiū dn̄o volēte cōpellit᷑ Stupebāt aūt q̇ videbāt. admirati ſūt oēs qui caſū tam ſubitū audierūt Itaqꝫ ꝑ vt in gente ſtulta et ꝑplo barbaro ꝯſuetū ē alijs ex pietate ī lacrimas r̄ſolutis aliꝰ ſic ⁊ alius quidē ſic de v̇gine quā manꝰ domini tetigerat loquebatur Viri autē illi quibꝰ pudētiſſīa Lÿdwine vita īnotuerat et quibus mēs ſanior erat rē tacitꝰ intuētes dixerunt. q̇a manus domini fecit h̄ q̄d ⁊ plane rei ſucceſſꝰ edocuit adducuntur omni ex parte ⁊ precio ac prece medici: ,confluunt ⁊ cyrurgice artis viri exꝑtiſſimi. vt ſuis adoleſcentule periclitanti de vita ſuccurrāt medelis ſuis putreſcēti chriſti ſpōſe ſubueniāt p̄cioſis vnguentis Quid dicā? Nūq̄d artē medicine aut cyrurgice confundemus? Abſit vt ꝯfundaꝰ illos quos ſacra ſcriptura honorandos conmemorat Sed quid dicam: Nunquid nō defecerūt ſcrutātes ſcrutinio. etquidē non defecerūt in v̓gine proſtrata: ſ; vere digitns dei erat illic Neq̄ phiſicus locum hab; aut cyrurgicꝰ vbi ſolus dn̄s wlnerat ⁊ medetˀ Succreſcūt ex hinc labor et dolor. multiplicātur ī pectore ſimul et ſub coſtis paſſiones īfinite. acceſſit rupture g̃uiſſimū apoſtema: fiunt ſemper iudicio phiſicoꝝ nouiſſīa peiora prioribꝰ conſumūtur paterne quāuis tenues ī ꝓcurāda filie cura facultates. deſperatur ex itegro de ſalute ¶ Erat autem illis in diebus archimedicus r̄gionis hollandinoꝝ vir philocalus ac deuotorum pauperum zelator magnus nomine godefridꝰ cognomine ſonderdanc Hic cū audiſſet ⁊ vidiſſ; q̄ quātaue domiꝰ operari cepiſſet in virgine. digitum ori imponens ait Infirmitas hec chariſſimi noſtrā tranſcendit facultatem: quamobrē in veritate dico ꝙ ſi tot aureos quot ſidera celū ꝯtin; ꝓ cūa v̓gis huiꝰ accipe voluēiꝰ icaſſū laborabimꝰ Altioris enim indaginis opus eſt: principibus noſtris. Galieno. Hyppocrati et. Auicēne medicis famoſioribꝰ prorſus ignotum Dico vobis inqiut chariſſimi mei ꝙ iudicio meo auctor nature deꝰ tot et tāta facturus eſt in hac adoleſcentula: quot et quāta forſā a ſclo ī vna eadēq̄ mortali creatūa nō ſūt audita

Et vtinā filia mea foret pro tāto pōdere fului auri ꝙ̄tum caput eius equa lance penſare poteſt. Sane quodā preſagio mentis oculo cernebat ꝙ apud dn̄m ꝯdita erat ſimul vita et moꝛs Lÿdwie nr̄e et ſignata foꝛiſ in theſauris eius. Diu igitur medicorū deſtituta ſolamine v̓go doloꝛoſa in ſola ſpe dei viuentis: furēte diro apoſtemate circa regionē leſure coſtarū huc illucqꝫ motabat᷑ nuſqꝫ ſibi requiē reperiēs. Accedit propius pius vetulus pater eius petrꝰ et quo potuit cōſolabatur vnicā filiā ſuā. Verū cum increſcerēt puncture corporis v̓ginis cōcreuere ſimul et miſerabiliſſimi gemitus inualuere ſuſpiria: reddebatnr āguſtus oīs locus abſoꝛbebatur pre nimia ſtimulatiōe latentis apoſtematis animus omīs. Victa tandē torturarū voꝛagine ſuiipſius neſcia de grabatulo quo ſe īuoluerat in ſinū ſenis miſerentiſſimi ſe deiecit. Vn̄ mox apoſtematis aꝑtura ſubſecuta eſt: et humore ꝓfluente intrinſecus cū exitus nō pateret alioꝛſū: ſtatī accedēte penoſiſſimo vomitu mēbratī diſcindi videbat᷑: ploꝛantibus qui aderāt qꝛ moꝛs in ianuis eſſꝫ. ¶ Ab illo deniqꝫ die aperti ſunt oculi domeſticoꝝ vt viderent qꝛ ſolus dn̄s opē ferre poſſꝫ illi: et q̇a vniuerſū ſtratū eiꝰ v̓ſaturus ſit dn̄s in īfirmitate eius. O ꝙ̄ grauis futuraruꝫ egritudinū arra. O toꝛcionū dura ꝑludia. O ſi extunc vidiſſes electā ſed miſellā adoleſcentulā viribus oībꝰ deſtitui: mēbroꝝ oīm bn̄ficio ꝑuari: genibus ſolis ⁊ manibus ſuper humū reptare mōſtro ſimilioꝛē ꝙ̄ homini: nunc trunco/nunc ſcabello per angulos domꝰ motari interdū inſtar v̉miculi huc illucqꝫ moueri: ⁊ ſi qñꝫ tꝑe paſchali ꝯicatura foret alioꝝ maībꝫ cōportari: vti qꝫ a lacrimis te cōtinē nō potuiſſes. Quis enī nō flēt videndo virginē adoleſcentulā ſpecioſā adeo deformari? Quis nō cōdoleret oībus amabilē oībus deſiderabilē q̊ndā: iā ab oībus aſꝑnari? Nēpe cibo et potu ſōpno iocis delectantꝛ hm̄oi hoīes: in ſpectaculis et choreis: in ornatibꝰ et cātilenis puelle. Sꝫ de Lydwia ipſa q̊d dixerī? Oēm eſcā abhoīabatur aīa eꝰ: qm̄ vt plꝰculū ſumēs diſcraſia ſtomachi ſtatiꝫ euomē cogebatꝛ oēm p̄cioſū potū ſiſr exhorrebat: nā faſtidioſꝰ ſtomachꝰ inſtar p̄gnātis feīe ſepius de lebetibus tepidā aqꝫ qñꝫ v̉o de canalibꝫ fetidā aquā appetēs hauriebat: ſtomacho vacuo ſōpnus ei modicus vel nullus vt ita loquar: lacrimis rigare ſtratū per ſingulas noctes: ſolū hoc erat ei ſolaciū et ab oībus mōſtruoſa reputari ⁊ a collactaneis tꝙ̃ mortua d̉linq̇. Felix illi fuit exercitiuꝫ et in abſinthio mlˀtiformiſ amaritudīs comitāte pauꝑtate ſpūs: cū Job vlceroſo deo grās agere illi manſit ad brauiū. q̄nta enī amaritudīe ſp̄s qꝫtaue corꝑis cruciatōe. qꝫta q̊ꝫ vtriuſqꝫ hoīs deiectōe tribꝰ annis p̉mis vitā trāſegit: ſoli deo notū eſt et illis quibꝰ h̊ placuit reuelare. latebat autē v̉go in domo fictili deſpicabil oībus q̃uis q̊dāmō facta vniuerſis: q̄lis tū̄ fuerit in oculis dei q̄ſo videamꝰ. Nā itēa cū ſic famula dñi ſub manu dñi tꝙ̃ pila rotaretꝛ Factū eſt vt duo viri in plātheis rixarētur et poſt v̉ba ventū eēt ad v̉bera: vnus aūt eoꝝ alt̉o vel īfirmior vel vecordior fugā ſumēs domū culā in q̄ ꝟgo iacebat vt in ea ſaluaret' ingreſſ⁹ ē. ſtatiqꝫ apro furēcior hoſtis fugitiuū ſuū aduerſariū ſubſeq̇tur: et mr̄em petronillā ſpumāti ore alloq̇tur dicēs Vbi eſt fili⁹ mortis iſte? Nōne ĩgreſſus ē domū tuaz? At illa vidēs qꝛ gladio extracto vir virū q̄ſi ſāguis ſitibūdus īſequeretur: cōtinuo viruz intraſſe tremula negauit Ille autē q̄ſi furibūdus ad camerulā filie currēs ſiti modo vt prius an illic hoſtis ei⁹ eſſz queſiuit Que reſpōdit: vir quē q̄ris vt reor hic eſt Mirū dictu: tanq̄ cecitate ꝑcuſſus circūq̄qꝫ reſpitiens neminē vidit ſed īmāſuetudinē mutatus ex virginis r̄nſione diſceſſit Etiā et vir q̄ querebatur liber abiēs: de ſalute gratias egit Mater autē humanū aliq̇d paſſa cū filiā ſuā virū ꝑdere putaſſet ⁊ ſic ſua r̄nſione perimēdū timuiſſz obiurgatorijs v̇bis cū alapha cepit ĩcrepare crucifixā filiam dicēs. O veſana ⁊ ĩpia q̇d ē q̇d dixiſti? Cur ꝑdis virū ĩpijſſimi hoſtis gladiū fugientē? Hoc aūt dicebat pietate naturali victa mr̄: putās qꝛ ſuo officioſo mēdacio obſequiū ḡtiſſimū dn̄o ꝑſtitiſſz. Illa vero cū pacia multa mr̄is alaphā ſuſcipiēs ait. Fides mea talis fuit o mr̄ ꝙ potēs eſſz veritas aīam viri ſaluare qui ꝯfugerat ad me. ex q̊ v̇bo q̇euit mr̄: ⁊ ſaluat⁹ eſt ſāguis inoxius in illa die. eteni dextera dn̄i fecit v̇tutē: fortiorqꝫ fuit muliere veritas. quippe ꝓpter veritatē ⁊ manſuetudinē et iuſticiā: hoc iniciū ſignorū in ſponſa ſua facere dominus noſter iheſus xp̄s dignatus eſt.

¶ Caᵐ tertiū. De cōfluxu aliarū grauiū egritudinū i corpore: ⁊ de ebullitione vermium in ventre.

PRodijt igitur vt an̄ dixi ꝑpt̛ fracturā coſte apoſtema ꝓrſus ab hoībus īcurabile: q̄dq; poſtmodū facta violēta ruptura fluēteq; ꝑ diuerſa mēbra peccante humore diuerſimodas attulit egritudines valde. Ceperunt in primo ex illo tanquaꝫ radicali principio contigua ſeu vicina cōputreſcere membra. Ceperūt ꝓxima ꝯmarceſcē vētris inteſtina: ⁊ ceperūt inſuꝑ et ōmes horridiſſimi mō q̄dā īaudito de ꝓfūdo corꝑis ebullire. qui quidē ita multiplicati ſūt ⁊ adeo īualuerūt ſuꝑ numerū vt in vno eodē vtero t̛nā oꝑturā poſt corroſionē viſcerū facerēt ⁊ morſibus eorūdē ac humorū marcedie ſeſe mutuo ad tēbrādū iuuātib⁹ i ōgis aluo.

Foramē vnū ad latus dextrū aliud ꝟo ad ſiniſtrū: tertium ꝟo circa decliuiū vētris patebat: fora triū haꝝ aꝑturaꝝ mirabilis et figura tendēs ad orbicularitatem color oīo niger aſpectātibꝰ incutiens ſtuporē ſimul ⁊ horrorē. magnitudo vero q̄ntitatē fūdi ſcuttelle cōis: q̄admodū et ab hijs accepi qui viderūt cōtinebat. vermiū autē ſic ebullientiū numerꝰ interdū cētū interdū ducēti: ꝯ̄ius aūt vltra centū per ſingulos dies: aſpcūs eoꝝ horribil': color q̊qꝫ eorū griſeꝰ. materia q̊dāmodo aq̄a. ſpiſſ'tudo ꝟo iuxta groſſitudinez extreme ꝟo fuſi cōioris. lōgitudo ipſoꝝ ad lōgitudinem articuli digiti manus ꝓtendebat. Modus quidē hm̄oi ꝟmes euocādi extrahēdiue viuos ħ erat. fiebat malagma ex adipe frumēti et melle optīo pinguedīe caponis electi ſimul cōmixtis: qđ ſuꝑ aꝑturā ꝟginalis alui poſitū vermes ſua dulcedīe attrahebat ne more ſolito vitalia mēbra cōtingerēt. et ne viui viuā tanto cruciatu cōtorq̄rent. talibus nāqꝫ ꝟmibꝫ tabernaculū ꝟgineū q̊tidiana domus erat: tales fructus per aꝑturā ventris ꝑturiebat qui p̊uſqꝫ venirēt ad ꝑtū oīa vitalia mēbra circuire credebātur. porro facti huiꝰ occaſione cōtigit nouū qđ referā. Curatus quidā illius tp̄is ꝑrochialis videlꝫ eccl'e ſuꝑ̄dicti ſciedā oppidi erat ꝓfeſſione religioſus andreas noīe et ipſe diues: ħ cū delicioſū facturꝰ eſſꝫ cōuiuiū nō pauꝑes et claudos nō cecos nō debiles iuitauit ſcđꝫ euāgeliū ſꝫ potētes ⁊ diuites nobiliores ⁊ magnatos ſecundū ſeculū conuocauit. Pro horū igitur conuiuacum magnifica reuerentia lautiora ſibi cōparauerat altilia diuerſaꝝ ſpecieꝝ capones p̄cipuos multa pinguedīe longa enutritōe cōfertas. Res hͤ ỏginē nō latuit: ꝗn ꝑmo pauꝑrima cū eſſꝫ ꝑ inťnunciū ⁊ poſtmodū per ſeipſā ꝓ optinēda modica caponū aruīa vt paſceret rodētes ỏmiculos vteri ſui velut dictū ē humiliter cuātū poſtulauit Quid plura? Negat ille q̄admodū et diues epulo marcēti lazaro micas Allegat mē dar̄ caponū ſuoꝝ maciē: plꝰ timēs tꝑalis glorie perdē laudē q̄ꝫ xp̄m in pauꝑcula filia de tātillo ꝯſolari Cui ⁊ illa dixit. Rogaui te pr̄ et nō exaudiſti me. Oro celeſtē regē vt qꝛ ꝓ reꝑatōe corꝑis vlceroſi pauꝑi tātillū de ſuꝑfluo tuo ſemota caritate negaſti: vt deuoret cattꝰ q̄d nō accepit xp̄s. quod vt pie creditur diuīo nutu factū eſt. Aduenit ſtatuta dies cōuiuij aptātur capones extrahūtur de ſingulis adipes et ponūtur i ꝓmptuario vti parata erāt oīa: ſꝫ q̄d accuratiꝰ de ſero putat᷑ cuſtoditū: totū de mane iuenit᷑ obeſū et q̄ſi a beſtijs oīo laceratū. Placuit ei miſerātiſſio deo ridiculoſo ſigno q̄ꝫ q̄ꝫ notabili ſeruū ſuū in modico fidelē cauctorē efficere ne cultores bel ⁊ vētris adeo venerarēt᷑ q̊ minꝰ ⁊ ip̄a crucis amica ꝓ ſuis miſerijs ſ̄leuandis pietatis oculo de ꝑticulis ſuꝑfluis ꝓuidētur. Hͤ aūt per digreſſionē dixerimꝰ ad ꝓpoſitū nr̄m redeamꝰ. ¶ Oportebat itaqꝫ i domibꝰ diuitū cōtra p̄dictos vermes materialia querere quibꝰ defendētur vita ỏgis atꝫ vorax rabies ſcatētis cōtinuo ỏmis cōpeſcētur. Cepit exīn dextera ſcapula cōputreſcē: adeo ꝙ nō niſi faſcijs vel mappul' ad hͤ aptis i aliā poterat girari ꝑtē alioq̇n cōpago mem bꝛoꝝ fuiſſet ꝑſus diſſoluta Q̄ꝛobrē vſq̄ ad diē mortis ſue r̄ſupia iacebat. q̊ et celū apcius reſpiceret ceteris mēbꝛis coꝛꝑis tāta īualitudine deiectis. vt ſolū caput cū ſiniſtro brachio liberi⁹ poſſet ꝑmouē. ¶ Dexteꝝ q̄dē brachiū ignis ꝙ vulg⁹ ſacrū noīat vſꝫ ad oſſa ↄſūpſerat. vt nerui coꝛdaꝝ īſtar in cythara poſitarū libere plecterē². Et ħ idē brachiū tp̄e multo vno tm̄ neruulo firmiore pēdulū. r̄liq̄ maſſe coꝛꝑis coherebꝫ. ¶ Caput ei⁹ pūctiōm aculeis ⁊ malleatōibꝫ affligeba² ſurſum. frons vͦo ei⁹ antroꝛſū fiſſura lōga lataq̄ admodū anfractus defoꝛmaba². Simlr̄ ⁊ mētū ei⁹ fiſſura labꝛū aduſꝫ cū coagulo ſāguīs tumefaciētis. loq̄le mēbꝛa ſepius libē loqui ꝓhibebat. ¶ Oculoꝝ paſſiōes iexhoꝛribilit̄ ꝑtulit. q̊ꝝ alteꝛo pēi⁹ extīcto. ⁊ r̄liquū lumē naturale ferre nō ſī ſāguīs effuſiōe nouoq̄ cruciatu non valebat ¶ Facies vͦo nō nūq̄ tumoꝛoſa. doloꝛ dēcium frequēs pleno dominio ꝑ ebdomadas ſepe ac ꝑ mēſes aliq̄n ſī ceſſatōe ad īſaniā vſq̄ ꝓuocabāt. ¶ Guttur eius ſepiſſie ſquinācia cetēiſꝫ paſſiōibꝫ īnoīabilibꝫ preffocabatur. adeo ꝙ vix iterdū coꝛp⁹ dnicū traicē poſſet ¶ Tam copioſo fluxu ſāguīs ꝑ nares os aures ⁊ oculos vexaba² vt ⁊ vidētes nedū hoꝛroꝛē īcuteret. veꝝ eciā deuotulos q̊ſq̄ ad ꝑfluuia lachꝛiāꝝ ꝓmouēt. ¶ Habebat itēa ſepiſſie rubētis aq̄ vomitū ī tāta copia ꝙ interdū ī vno mēſe vas magnū vix ſuffeciſſꝫ capere fuſū liq̊ꝛē q̄tū ↄiūcti bono mō duo viri cōiter poſſēt portāe Et ſi q̄n a curioſis aliq̄bꝫ ſcꝫ ħ īterrogāe² vn̄ tātus liq̊ꝛ ſibi aduētare poſſet cū nil alimēti ſumēt vt cetēi hoīes rn̄debat dicite ⁊ vos m̄ŏ ſapiētes Vn̄ viti tātus liq̄ꝛ accreſcit q̄ tn̄ ī hyeme flātibꝫ vētis frigidis arida videt' et moꝛtua Sicq̄ȝ ſapiēt' idocta doctis ſatiſfaciebat .quid vlteriꝰ ml'tis imoꝛoꝛ? Virgo xp̄i pulmōis pic' ⁊ epatis q̄i ꝑtes fruſtrati vt audiui ab eis q̇ viderūt amiſit. ig' vbeȧ eiꝰ ieffabilibꝫ puſtul'atꝫ apoſteātibꝫ vt plerūꝫ ſaniē emittebāt ¶ Calculi toꝛtuȧ mirabilis eā vexans ad moꝛtē vſꝫ ꝑduxit ⁊ hic mḡnitudiēꝫ oui colūbe ꝑtendebat. continui viciſſitudinē martirij ſuſcitās. ſtimul' atrocioꝛibꝫ ſepiſſime ſenſū cohibēs et loquelā. Et hac q̇ dē īfirmitate p̄cipue ſe moꝛtē īcurſurā p̄dixit. ¶ De vlceribꝫ eppdumie ne tacueri cū illi fuerit donū ſingulare nō nōq̄ȝ i cōibꝰ plagatiōibꝰ ⁊ caſtigatōibꝰ dn̄i ſupꝑpl'm terre illius hollādie. cuiuſcūꝫ īfirmitatis ȧ peſtilēcie ꝑmicias in coꝛpoꝛe pati ¶ Inteſtiōꝝ magnā partem vt inferius pendulā ſuo in conſpectu diu tenuit. Vnde marcentibus cunctis partibus inferioꝛibꝫ ventris ſacculus lana plenus. ne pꝛoꝛſus effluerēt ſupponebatur. ¶ Tibiarū et pedū ſēſibilitate pꝛiuata vitā miſerabilem annis multis cucurrit. et ſi ſuper naturā a domino per interualla ſēſibilitas ad tempus modiciſſimū pꝛebebatur. id nō ad ſolaciū. ſꝫ ad noua genera paſſionum ſuſcipienda mira diſpenſatione fiebat. ¶ Cuiuſlibet ſpeciei febrium diuerſis tamē tempoꝛibus peroxiſmos paſſa eſt. Nā ethicā tercianā. quartanam ſuſtinere contubernale fuit. nunc ſimplici nūc cōpoſita. nūc ephimera. nūc acuta fatigari ludꝰ putabatur quotidianus. ¶ Vltra q̇d ꝯtraxeri? Nempe in corꝑe nõ erat mẽbꝝ qḋ xenia dolorꝝ iauditorꝝ euaſerit. Nõ in latitudĩe medicinalis facultatis egritudo mẽorat᷑ cꝰ donatm̃ ꝑſẽſerit. Nõ in venis gutta ſanguis q̃ ſubt᷑fugerit v̓gaꝫ dei pñaliter caſtigãtis. Nouerit tñ piꝰ lector ꝙ harũ egritudinũ aliq̃ fuẽ ꝑmanentes vſꝫ ad extremũ vite: aliq̃ v̓o perſeuerãtes ad tẽpuſ certorꝝ videlꝫ ãnorũ: mẽſiũ: ebdomadarũ: dierꝝ: horarũ n virgie. De ſanitate verũptũ naturali ãnis .xxxviij. nouit mĩme: de grã v̓o dñi nr̃i iħu xp̃i luculenter valde. ſꝫ de hac materia necdũ ad ꝓpoſitũ. ¶ Omquidẽ cũ in initio paſſionũ harũ a dño ꝓſtrata hũanũ aliq̃d obrepſit aĩm eiꝰ per hũc modũ. Factũ eſt vna dierũ vt audiret ridẽtes ſil᷑ ꝛ iocãtes iuuẽculas q̃admodũ vitularꝝ more poſt epulas genus illud cõſueuit. q̃ꝓpt᷑ ſuiipſius oblita cepit amariſſĩe lacrimari: tꝙ̃ q̃ abſꝫ vlla ſpe r̃cuperãde ſanitatis q̃ſi cõpedibꝫ detẽta iacebat tãꝙ̃ a coetaneis obliuioni data eſſꝫ mortuaqꝫ a corde. Quis ſane mẽtis nouiciã q̃rulari cohibeat ſub ferula tã ꝑuis diſciplĩe q̃ merorẽ hꝫ ſic ꝓſtratã necdũ ſp̃s vnctõe delibutã nondũ ſcuto pacie xp̃i cõmunitã: cuius in dolore vita: cuius anni in gemitibus: cuius turbatus eſt oculus: cuius turbata eſt aĩa: cui non eſt in carne ſanitas: neqꝫ pax oſſibus eius. Quis ex ſanctis oĩbus ꝓprijs naturalibꝫ derelictus: cui viuẽ mors et cui mori vita: p̄ tedio non ſenſit aliquos pie paciẽtie motꝰ ? Nempe ad cõſolãdũ iob ꝯuenerũt amici: cuius ſathã carnẽ tetigerat ꝛ nichilominꝰ paciẽter ĩpaciẽtis ꝛ mira loquentis ſpiritũ eius dominꝰ in ſolido poſuerat ne peccaret

Sic q̊ȝ nr̄a lẏdWia in p̉mis q̄tuor ānis hūiliatōis ſue ſcd̄m interiorē hoīem nec dū a pigmētario xp̄o pleniꝰ delinita ſcd̄m exteriorē hoīem paciebatur impaciēs. q̄ ꝓpter moleſtū erat omē qđ videbat: moleſtiꝰ oē quod tollerabat: moleſtiſſimū ꝙ is qui vulnerauerat eā vlcere peſſimo q̃uis ſp̄m eiꝰ aliq̄tenus in gr̄a ſtabiliuiſſet nondū tn̄ illi per·habūdātiā redūdare deſuꝑ in vireſ īferiores extitit cōceſſū. Vn̄ fcm̄ eſt ꝙ ipſo: tp̄e q̄ruloſi ploratus cū ſic lacrimaret² ſuperueniūt parētes vetuli vt cōſolarētur natā viuā: venerūt et q̄dā collectanee vt cōfortarēt ſociā: venerūt ꝓpinq̇ ꝛ noti eiꝰ vt ȯbis recreēt ꝯſāguineā: ſed moleſtꝰ efficit² cōſolator omīs ꝛ grauis q̄m nō eſt qui medeat² vulneribȝ: nō eſt q̇ ꝓſtratā a dn̄o releuet: nō eſt qui ſp̄m cōſolari poſſit ex oībuſ caris eius. O īquit me miſerā inter viuētes O me abiectiſſimā īter moriētes: q̄m fc̄a ſū in opprobriū vicis meis et timor notis meis facta ſū velut vas ꝑditū: velud abiectio plebis. Sȝ q̄lit² hāc dn̄s ſolꝰ cōſolari dig̃tꝰ fuerit aīaduettamꝰ.

❡ Capᵐ q̄rtū de virtute pacie ſibi diuinitus conceſſa: et q̄liter cepit in ea proficere.

SUſcitās igit² ſuſcitauit dn̄s ſp̄ȝ hoīs dei cui nomē erat Johēs cognomento vero pot. qđ teutonice olla dr̄: et merito q² mors in olla Lẏdwie cū eēt ꝓpter colloq̇ntidas paſſionū h̾ tāq̄ꝫ miſſꝰ a deo famulā ꝓtulit ſcȝ diē ꝯſolatōis. q̇ itaq̄ꝫ virginē deſolatā affatus ē dicēs. Noli filia noli amittere cōfidētiā tuā q̄ magnā vtiq̄ꝫ hȝ remuneratōem: pacia tibi ſūo ꝑe nccāria eſt vt volūtati dei tuā cōformās: vite ꝑpetue re ꝓmiſſionē accipias. xp̄o eteni̅ in carne paſſo et tu ip̄a q̄ſo eadē cogitatōe armeris. Nōne apl'i v̓ba ſūt hec videlʒ. hͦ eni̅ ſentite in vobis qđ ⁊ in xp̄o ihū? Quis i̅ mūdo contēptibilior aut in plebe? Quis illo i̅ vniuerſis ꝯuitÿs cōtumelÿſqꝫ paciēdis paciētior: q̇s in flagellis mãſuetior? quis in tormētis oībus ꝯſtantior? q̇s vſʒ ad mortē: mortē autē crucis p̄ri obediētior? Vide igitᷣ hūilitatē ei⁹ laborē ſudorē ⁊ vide deniqꝫ dolorē et āgorē: reſpice in faciē xp̄i tui ⁊ ſpōſi qui ſic te elegit ſibi famulā. vt ſua imiteris veſtigia vt ſuppleas ea q̄ deſūt paſſionuʒ eius. Hec ⁊ ſiſ̓a pius dei ſacerdos ex caritate docuit eā ꝯcludēs tandē ꝙ in recordatōe paupꝑtatis ihū quā ꝑtulit in hͦ ſeculo ſit ⁊ abſinthioſe paſſionis diē et nocteʒ trāſigēt dū poſſet. Nēpe ſine meditatōe hac nō eſtimabat vir dei v̓ginē adoleſcētulā horas pariᷣ ⁊ lāguores eq̄nimiᷣ poſſe ꝑtranſire. ſpoſpondit illa ſe facturā ita Verūptñ q̄m necdū ſp̄m illū acceperat: cepit pedetētitꝫ iexꝑta cogitare facta ſaluatoris Sʒ q̄m de fariula helizei viri dei q̇ xp̄s ē i̅ ollula ſua necdū accepat amarū et inſipidū videbatᷣ eſſe om̄e qđ ſic in aīo voluebat. Reditᷣ ad q̄relas eteni̅ mors in olla itur ad lamētabile carmē vt p̄us q̄m deeſt faria. O q̄ dulcia ſūt eloq̄a dn̄i in faucib⁹ deuotorū. palatū mentis nō ꝑcipit q̄ꝫ dulciſ ſit vox turturis: auris obturata non aduertit: donec rurſū q̇ p̄us venerat. 2ͦ. veniat dcūs ſcʒ iohēs pat directur⁹ pedes ei⁹ in viā pacis Hic ergo cū veniſſʒ ꝑquirē cepit q̄ꝫtū in libro caritatis ꝓfeciſſʒ. Cui rn̄dit. O p̄r in q̇t ſtudiũ optimũ ƺ ignotũ cõſuluiſti: iugũ graue quāuis ſtudioſis ſuaue ꝑſuaſiſti. ƺ qꝛ ſuꝑ me tumētes fluctꝰ doloꝝ agg̃uātur: inſulſũ redditur oē qḋ de xp̄o ſaluatore meo recogito. Cernēs aũt in v̇gie vir dei bonaꝫ volūtatē gaudēs ait. Cariſſia filia labor īꝓꝛobꝰ oīa vicit. Mitte manũ ad fortia eſto q̄ſi virago. neceſſe tibi vt vi īferas. depone ṗꝰ ab amigdolo corticē: cõtē teſtā et eruas nucleũ Nõ eni o filia mopſes ad ꝓmũ ictũ v̇ge ſue aq̄s excuſſit de ſilice: ꝑſeuera ꝛ vices. Cui filia. quō inq̇t faciā pr̄ q̄m ꝑoccupāt me gemitus mortis dolores animi ac corꝑis circūdederūt me adeo vt q̊d agere volo nõ poſſũ. At vir dei rurſũ iohēs. video afflictōem tuā: ꝑpēdo ſatis dolores tuos Sƺ q̇d h̃: Si teneritudinē: inocentiā: nobilitatē: acredinē: ſi acerbe mortis ꝓceſſũ attendēs dilectiſſimi dn̄i tui qui crucis in ſtatera ꝓ te pepēdit. Deſine igitꝛ āmodo emulari in ſaliētibꝰ nec emulaueris facientes iniquitatē. Noli ponderare florē iuuentutis fatuarũ ſociarũ: q̄ tanq̄ꝫ olus herbaꝝ cito decident. Quia parũ aut nichil pulchritudo fore confert: vbi de anima ſordida et deformi q̄retur iudicium. quid nunc obeſt exiſtentibꝰ in celo ꝙ fortitudine ſua propter criſtũ priuate ſunt per martirium aut egrotatiōem. ꝙ iocis delicijs atq̄ꝫ diuitijs volūtarie caruerunt. Dum viuerent ſolo contenti ſponſo quondam infirmi nunc accincti robore: vbi quondam egentes: nunc diuites ac locupletati ſunt. Dudum etenim triſtes: nunc autem gaudentes Olim eſurientes: nūc vero ſaciati: claudi et īpotētes: nūc ſicut cerui ſaliunt.

O cariſſima Lydwia h̄ erit porcio tua q̄ ꝓducet te in terrā viuentiū eē videlȝ mitē ⁊ hūilē corde. ſcio q̊ȝ qꝫ ꝓprio conatu v̇tutes has nāciſci nō vales: niſi adiutorē illuȝ habueris qui dixit. ſine me nichil poteſtis facē. Hūc reuera ſi aſpiciēdo in cruce ꝑſeueraueris in v̇itate doceb̄ ſi audieris ſapiēs fies: ſi tolleraueris requiē īuenies: ſi ſubſecuta fueris refectōe ſuauiſſima ꝑfrueris. Cepit igitur extūc v̇go manū ad fortia mittē: cepit deniqꝫ intellectu et affcū de torrente paſſionis in via ſitire cepit de ſcola celeſtis magiſterij hūilis diſcipula ṕmū alphabetū deſcribere. Quid igitꝰ plura: Contigit vt idē ſacerdos iterato veniret corpus dñicū ſecū ferēs reuerenter vt moris eſt ad lāguentes cuiuſmodi et ipſa tunc tꝑis erat. Quo ſūpto de reuerenti manu: tertio iā cū pr̄no affectu v̇ginē cepit ita affari dicens. Alias tecū de dño deo vt te ad paſſionē eius īflāmarē feci ſermonē. en iā ipſe te alloq̄tur dilectā vt credo filiā glorioſus dñs deꝰ tuus qui pro te et ꝓpter te paſſus eſt crucifixꝰ mortuus et ſepultus. q̄ ſi bona ⁊ fortis emulatrix fueris merces tua erit magna nimis. Mirabile dictu. Vix ſacerdos v̇ba finierat et ecce ꝑcuſſit dñs cor lapideū et fluxerūt aq̄ largiter. O mutatio dextre excelſi: O bonitas dei īmēſa. q̇d aliud canit pſalmiſta: emittet īquit v̇buȝ ſuū et liq̄faciet ea: flabit ſp̄s eius ⁊ fluēt aq̄ Nēpe diebꝰ xv. vix a lacrimādo potuit cōtineri. ab illo die cepit oculos mētis aꝑire: cepit īcreſcēte īfirmitate robur ſp̄s cōcipere cepit oē amaꝝ carni ſpūi dulceſcē adeo vt nil ei ſaperet niſi ſolus ihs et hic crucifixus. Proiñ ſeptē ī partes ipſi⁹ paſſionis ordinē diſtinxit per dies ſingulos: q̊ nec vllū tp̄is momētū trāſeat ſuperuacue qn̄ abſinthiū paſſionis reuocet ad mentē. ſicq̧ tali exercitio ſe dedicauit: vt ſepi⁹ vigilās per dies ⁊ noctes horologiū tp̄is diſtincti in mente hr̄e putaret᷑. Ex flāmifera meditatōe crucis xp̄i intm̄ iflāmeſcere cepit: vt nō ſed xp̄m dn̄m in ſe pati dicerꝫ tanta caritate iā victa. Hijs igitur exercitatōibus docta xp̄i diſcipula creuit ī vtroq̧ hoīe: donec annū ſue viſitatōis in grabatulo attigeret octauū. Ceterū āplius ⁊ āplius excreuit in corpore putredo. ſcaturies vermiū indies cōcreuit: viſcera cōmarcuē magis ⁊ velud cōcha ſtilla roris ⁊ erichius ſpiculis ita v̇go paſſionib⁹ replebat᷑ In oibus hijs non peccauit labijs ſuis: ſed nec ſtultū q̇d vincente amore cogitare decuit. Sꝫ in atrociſſimis dolorū aculeis quibus ſepiſſie vſq̧ ad ſtridorē dentiū neceſſitabatur deo nō mō grās referebat. verū etiā ipſas egritudīes augeri magis q̧ minui peroptabat. Int͛rogabant eā pleriq̧ ſi hm̄oi egritudinib⁹ oīno carē vellꝫ. Rn̄debatq̧. poſito q̧ vnica ſalutatōe āgelica om̄s a me facillime poſſem repellere paſſiōes q̄s dicitis minīe vellē. vſꝫ adeo ī flagella dn̄i ꝑata ſū: vt maluerī eſſe relicta ſub penis q̄ penitus ꝑuari eiſdē. ¶ Cōtigit ſemel tēpore carniſpriuij quo populus germanie plus ſtudꝫ cōmeſſatōni q̄ deuotioni: plus calicib⁹ epotādis q̄ pauꝑibus refocillādis: reuoluēdo amarā paſſionē reuoluit ip̄a ⁊ populi xp̄iani multā ingratitudinē dicēdo ad dn̄m. Domine mi de⁹ omp̄s ⁊ clemēs tuā pietatē dep̄cor: quatin⁹ michi nouo q̄daꝫ egritudinis ōn̄das indicio. ꝙ tu ipſe ſis et nō alius q̇ caſtigatiōes iſtas ſup̄ me ꝑmittis et īmittis. Nouū valde. dedit illi tm̄ dolorē in vno cruciū tantāq3 paciēdi materiā ab illa q̇nq̄geſima vl3 ad paſchale feſtū īcluſiue: ꝙ āmō tale q̇d tā īſtanť petē formidarꝫ: ſicut ab eis accepi qui familiari⁹ ei adherebant q̊ad vixit. In ꝓprio corpuſculo ꝑcipiebat vt ſuperius cōmemoraui: ſi q̄ ꝓpter pcc̄a populi dn̄s īmittur⁹ eſſꝫ flagella ꝓuincie. Vn̄ ſemel factū eſt q̇d narro. Inſtāte q̊ꝫ tp̄e peſtilētiali tꝫ ſedula mr̄ inť iratuꝫ p̄rem ⁊ reos filios ſe mediā poſuit. q̄ mox bino ꝑcuſſa vlcere in gutture videlꝫ ⁊ ſub corde. Vn̄ cū gr̄as deo hūiliter ageret cū lacrimis: addidit ⁊ rogare dn̄m ī honore trinitatis ſp̄ bn̄dicte pro tertio. q̇d ⁊ ſtati q̄ſi telū de ſtridēte arcu vnigenarū eius īflictū eſt de q̊ tꝫ victrix de aurea fibula et velut ſpōſa de ſigno in faciem ab amatore poſito magno ꝑe letabať. Vnū autē illoꝝ peſtilēticorū vlceꝝ vtpote q̇d ī inguīe fuerat a dn̄o īflictū adeo īfiſtulatū eſt: vt ceteris diuinit⁹ curatis ꝓ monili vna cū p̄orib⁹ vulneribꝫ iugiť ei coherēt. Pꝫ igiť ex h̄ quō in amica ſua ſpeciali dederit dn̄s metuētib⁹ ſe ſignificatiōēꝫ vt fugiāt a facie arcus

¶ De febribꝫ ei⁹ ac ydropiſi ac de īteſtiorū e⁹ extractione et ſubtractōe cibi ⁊ pot⁹ ⁊ ſōpni. ¶ Caᵐ q̇ntū

Talib⁹ igitur viſi tatōibus creſcēs paciētiſſīa xp̄i ȯnula Lydwia ſtigmata dn̄i ihū iugiť in ſuo corꝑe geſtabat: q̄ artifex ſubtili artificio nouiſq3 malleatōibꝫ dieti reforabat. Erat eni q̄ſi lutū ſub manu figuli qꝺ in factoꝛē nō remurmurat: erat ſicut argētū in cōflatoꝛio qꝺ ſub argentario purgatū clarius ſonat: eratq́ꝫ velut aurū in camīo tribulatiōis qꝺ probatū grati⁹ cuſtoditur. caloꝛes ꝛ ardoꝛes febꝛiles vt dixi domeſticos habuit: taliſq́ꝫ mod⁹ febꝛiū fuit ei. Pꝛocedebat in ꝑmo caloꝛ q̇dā ꝗ̃uis ꝛ īnaturalis ꝙ frig⁹ ꝛ hoꝛꝛipilatio vehemēs mox ſeq̄batur. poſtmodū mutabatꝛ viciſſitudo ita vt ꝓcederꝫ frig⁹ intollerabile qꝺ inexoꝛabili caumate finaliter claudebatꝛ. Huiuſmodi febꝛis adeo grauis erat: vt ſtāte femoꝛe paroxiſmi rōnis exꝑs fieret. ſilꝛ vim loq̄di ꝑderet vti voce ac ſcripto accepi ab hÿs qui viderūt multotiēs ſic eſtu antē Karo vel nūq̄ꝫ omni tꝑe quo debuit ꝟgo ſine aliq̄ febꝛe ꝑmāſit etiā ad hoꝛā ſed iſta ſpecialiť dilectā pꝛobauit pꝛe ceteris quaſi in camino ignis ſupꝛa quā dici poſſit ¶ Videntes rurſū amici eius ꝙ pl⁹ ſolito ꝗ̃uaretur in coꝛpoꝛe. addiderūt adhuc medico conſulē qꝺ facto op⁹ ſit ſi foꝛte ſit ſpes Volat vſq́ꝫ ad aures comitiſſe hollandie que Margareta dicebatur paciētie noſtre virginis fama: que ſumpto ſecum pꝛopꝛio medico q̄ꝫtocius illic feſtinare cepit vbi virgo languebat. et viſa ea cōmota ſunt omnia viſcera eius: tugurio: perſona: pauperie: languoꝛibus ceteriſq́ꝫ cōpenſatis. Acceſſit igitur exꝑtus medicus noīe Godefrid⁹ ꝛ extractis arte ſua de coꝛꝑe inteſtinis reuerentius vt potuit marcidis ſeoꝛſū poſitis et ſanioꝛibus reſeruatis comperit ꝙ de ſpina doꝛſi ōmes ſuꝑdicti ſuā trahēnt originē eo vt aſſeruit qꝛ nullo ſaſſo multo tꝑe vſa fuiſſet.

Inſuper ⁊ h̄ locutꝰ ē. adhuc modicū tp̄s et ydropicus replebit v̓ginē hāc: ⁊ extūc nullo liq̄re fomentabit᷑ vel potu. cꝰ mōi rei veritatē futura ꝓteſtata ſūt. hijs itaqꝫ ſerioſiſſīe per medicū ꝑactis valefecit amicis et v̓gini: parti mēbundꝰ qꝛ paciētis dolores auferre nō potuit parti v̓o gaudēs qꝛ veꝝ ſe dixiſſe cernebat de dn̄o in adoleſcētula. vtpote qꝛ magna et inaudita facturꝰ eſſꝫ mirabilia. De iteſtinis autē illis pars q̄dā vt fert᷑ ꝯdita eſt iuſſu Lijdwie ipſiꝰ: pars v̓o reliq̄ ſuſpēſa coram ea: quā vt multi viuentiū ꝓprijs adhuc oculis ꝑſpexecūt. Tracti ſunt exīn plurimi de remotis vt ⁊ ipſi vas dn̄ice ſcificatōis īuiſerēt: in q̇bus herbarius quidā tutiſſimꝰ venit putās qꝛ ſuis reſolutōibꝰ aq̄rū in v̓gine ꝓficeret. Sꝫ q̄ꝫq̄ꝫ omi ſtudio rore celi ſuꝑ cartas odoriferas herbarū obſeruato eodēqꝫ ſuꝑ foramibꝰ p̄dictis applicato pauliſꝑ claudēdo vnū vidētur ꝓficere. ꝓchdolor mox turgēte ydropiſi in parte illa: fiebāt nouiſſimā peiora p̄oribus. Virgo q̇ppe paciētiſſia ne puſillos ſcādalizaret q̄ꝫq̄ꝫ ſane noſſꝫ a dn̄o fieri q̄ ſuſtinebat: ne videret᷑ de ſe p̄ſumere aut dn̄m velle tēptare. cūcta tacitus q̄ ſuaſu ſimpliciū ꝯſulebātur paciebat᷑ ſimplicit᷑. Nichilominꝰ poſt oēm hoīm ſolertiaꝫ duplicatis doloribus mente ⁊ ſp̄u redibat ad eū qui medēdo vulnerat et vulnerādo medetur quos amat. Cōſtat p̄tēa aīal qd̓lꝫ perfcm̄ ſūpto cibo potuqꝫ ꝓ cōtinuatiōe vite indigere Conſtat etiā q̄m ex putridis humoribus preſertim vbi vermes oriuntur ⁊ ſcatent. fetorē ſimul naribus olfactiuie aggenerari. Veritatem auteꝫ dicam

Lijdwina etenī noſtra ānis .xxx. et amplius panē nō comedit. q̄ntū vir ſanus et incolumis. ꝓ tribus dieb⁹ neceſſariū vite habet Sic nec totidē ſompnū cepit qui ſano ſufficeret tribus noctibus ꝯpetenter. Preteá de odore id dixerī ꝙ in omni tēpore q̊ vermes ebullire viſi ſunt quo viſcera virginea ꝯputruere. q̊ cōpago mēbrorū cepit diſſolui. nil fetoris in hijs ōnibus ꝑcipitur nil īfectiui exalat᷑. nil olfactui aut naribꝫ offenſiui ab ea preſentatur. Dom⁹ eius nichilomi⁹ baſſa et humilis nimis. camerula eius ſepulchro defunctoꝝ ſimilior. q̄ꝫ thalamo. ī tot ānis terrā nō calcat ſicut nec multis ānis il ſūpſit. ita nec ſuꝑfluū a ſe reijcit. īmobilit᷑ fixa. et r̄ſupina iacet in ſtratu ſuo. ſolis et lune bn̄ficio non gaudet q̄ꝫ diu iacuit. q̇ppe tq̄ꝫ q̄ collocat᷑ ī obſcuris inter mortuos ſeculi anxiat᷑ vita eius Quis vnq̄ꝫ talia ꝑcepit auribus:. Quis niſi filia ꝑſpexiſſem⁹ in dieb⁹ et finibus noſtris crederet hec: Nempe per ea que vidi et video cōpellor eciam credere que nō vidi. ¶ Proinde de ſubtratione victus eius parciſſimi ſermoēꝫ habere op̄ep̄ciū eſt. In ipſo ſiq̄dē primorū inicio annorū ſumpſerat ſaltem interdū modicum pomi fragmētū ad ſpiſſitudinē ꝑue hoſtie. qđ eciā inter ferreas tenellas candētes qꝫ cōpreſſū inſipidū ōnino reddebat᷑. Et ſi quādo buccellulā panis cū modiciſſimo liq̊re lactis á ceruiſie deglutire contigeret. hoc penoſe atqꝫ difficulter valde traiciebat. Succeſſu v̊o tp̄is iuxta ꝓnoſticatiōez mgr̄i godefridi ſon̄danc. dêlicto eciā illo ſolido pabulo modico cynamomo á dattilo rariſſime vſa ē

Ad vltimū v̓o q̊uis cibo ꝓuata vino ſobꝛÿſſīe ſꝫ ſiphato cū liq̄da ſukara ſub q̄ꝫtitate medie pinte mēſure comitatꝰ hollādie potiꝰ ſtillādi ꝙ bibēdi cā per integraꝫ ebdomadā ſuſtētabatᷣ. Quid aūt dn̄s in ſuppletōem vini oꝑatus ſit eo tꝑe q̊ ſic raro vino parūper vtebatᷣ: dicetᷣ in 2°. ca°. ſcđe partis ſcꝫ ꝑfectiue vbi de ſuppletione defectuū ſermo ꝓlixoꝛ habebitᷣ. Parētū quidē ſepius ob inopiā aquā fluuialē auferri faciēs an de fluxu: aut refluxu ſūpta foret q̄ſi phiſica diſcernebat. Et q̄m ex vicinitate ſinꝰ marini īpoꝛtunitate vētoꝝ vel ꝓcellarū aq̄ flumīs ſalſedīe maris cōfundebantur: cooꝑante illo q̇ cooꝑatꝰ eſt moyſi ⁊ helizeo ſuꝑ aq̄s amaras adeo dulces reddebātur ꝯ nature moꝛē aq̄ p̄dicte vt tā ꝙ vino cōdito vtētur illo ad tēpꝰ. Sane q̊ꝫ cū ablatōe coꝛꝑalis alimonia pariſoꝛa ſopnus ꝑſus ab ea auferretᷣ et cōſueto moꝛe vocali ſeu mētali deuotiōe operaꝫ daret ſatagēte ſpū toꝛpoꝛis ⁊ deſidie mirabilʳ cepit in ſuis exercitÿs p̄pediri. et qꝛ ſignāter tp̄e miſſarū q̊toto conamine abſēs licꝫ coꝛꝑe ſpū tn̄ p̄ns eē ſatagebat. nec poſſꝫ ꝯſuluit ſuū ſr lꝫ cōfeſſoꝛē q̇d agendū ſuaderꝫ. Cōfeſſoꝛ v̓o diſcretꝰ hoſtiles neq̇cias deꝑhēdēs: q̄tinꝰ vel ad relaxatōem ſp̄s aut ad turbatōem ſaltē interioris animi ab amoꝛis vl̓ meditatiōis fructu retardari poſſꝫ vidēlcꝫ qꝛ q̄ꝫto reſiſteret tāto plꝰ vexaretᷣ: ſuaſit oī tp̄e doꝛmiēdū q̊ facultas adeſſꝫ etiā q̄cūqꝫ tp̄is hora tēptatoꝛ aduētaret. ſūpto p̄ris cōſilio ſucceſſit dies feſtiuitatis eximie videlꝫ paſche: q̄n etiā q̇ pc̄cis moꝛtui fuerūt conātur per grām reſurgē. ⁊ ecce ſopni medita tio ſup̄ modū oꝛātē ꝯ̄uare cepit. quē ob reuerētiā lecti capitis manuſqȝ quā mouē poterat diligētia vigiliqȝ violēta declinās: extunc ꝯfuſo temptatore diē moꝛtis aduſqȝ ſine doꝛmitōe q̄cūqȝ coꝛonanda ꝑſeuerauit. Et hᶜ de ſubtractōe cibi et potus ac ſōpni dixiſſe ſatis eſt

¶ Amodo ſcriptur⁹ vitā ei⁹ a ſcōꝛ tp̄is oꝛdinē cōgrue ſeruare neq̄ens ad cōpactas vitatis materias vt manifeſtent² opera dei in xp̄i famula luculēti⁹ lʒ ſimplici us me cōuerto

¶ Cōfluxē plurimi vidē ꝟginē boni videlʒ et mali ſapiētes ac īſipiētes tā ſimplices q̄ȝ curioſi Hÿ vt edificēt ⁊ edificētur: alÿ do vt videāt ⁊ iudicent: moꝛdeant ⁊ detrahāt: q̄rant ⁊ inſidientur. Venientes autē illi nichil viderunt foꝛme ſpecioſe foꝛn ſecus niſi vas fictile: vas lacerū atqȝ cōfractū: vas monſtruoſuȝ ꝑmaginē moꝛtis: ſed cognouerūt intrīſecus in defoꝛ̄i foꝛmoſū: in fictili vaſe celeſtē dn̄m: in cōfracto vaſculo ſanctificatōis balſamū: in monſtro ſingulari mirabilē dn̄m: in moꝛtis ꝑmagine ſpecioſū auctoꝛē vite p̄ filiis hoīm. Querit curioſus vnde ſibi materia febꝛis cū nichil ſumeret alimēti. Miramini inq̇t frēs vn̄ michi tanta febꝛiū mearū materia: miroꝛ ego poti⁹: cur per mēſes ſingulos ad q̄ȝtitatem dolij magni non euberē. vos crucē meā iudicatis quā videtis exteri⁹: vnctionē autē nō iudicatis: quia non videtis quod interius latet. Quaſi velit dicere: ꝙ ſcđm multitudinē doloꝛū erat et multitudo cōſolationū: quas ipſoꝛū curioſoꝛū delicÿs quātuncūqȝ ſplendidis p̄ponebat. Sicqȝ curſitantes ꝓperabāt ad eam ꝓterui nōnulli ſcioli: ꝓterui garruli ceci de quibus ad thimotheum loquitur apoſtolus quia deuitandi ſunt. Quos tamen virgo pudibunda tanq̃ ſignum ad ſagittam poſita fugere minime poterat nec fugare quoꝛum os ponebatur in celo et lingua tranſibat in terra Nempe taliũ inſenſibilitatem tetigiſſe videtur apoſtolus cum dicit. animalis homo non percipit ea que dei ſunt Talibus nãq; tam q̃ incredulis opera dei natnre pocius q̃ gracie tribuẽtibus cum vidiſſent criſti ſponſã tam deſpecto loco in obſcuro tuguriunculo poſitã blaſphema lĩgua labȳs q̃ iniquis reſolutis dicebãt qꝛ voꝛax eſt. potatrix vini vel qꝛ demoniũ habet et huiuſmodi multa vt audiui. Alÿ autem quibus mens ſanioꝛ erat deo dantes honorem dicebant quia vere a domino fiunt hec. et ſunt mirabilia in oculis noſtris Quippe ſpiritualis homo diiudicat omnia. Si quis tamẽ blaſphemos iſtiuſmodi ſequi velit dicat ĩpoſſibile apud deũ õne ṽbũ. aut qꝛ inſtrumẽtũ teſtĩmoiale qđ a iudicibus oppidi dicti ſchiedã ꝑ manũ tabelliõis exaratũ ſigillo q; cõitatis ꝯmunitũ falſũ ſit in quo tñ mirabilia que fecit dñs in virgine deſcribuntur Cuiꝰ copiã de verbo ad verbũ ꝓpoſui oꝑis huius in exoꝛdio. qđ eatenꝰ feci q̃tenꝰ habeat pius lectoꝛ quo gaudeat ſuꝑ veritatẽ aut detractoꝛẽ virginis ad veritatis agnitioẽz ꝑducat. ĩpius ãt et ꝓteruus quo cõpeſcatur a moꝛſibus et latratibꝫ. Habes ⁊ aliud teſtĩmoĩm efficax ab ĩimicis vtpote ſtipẽdiarÿs capitanei tꝑis illius in ſchiedã. qui ſex numẽo nouem diebus et totidẽ noctibus ambierũt lectulum virgĩs.

ꝗadmodū ſuo loco diſertius ac cōgruētiꝰ deſcribetur

¶ Griſſima igitᷣ v͛go Lÿdwia velut odoꝛ vitis bonis et ſanis. odoꝛ v̇o moꝛtis facta malis: ſub humili tugurio velut iob in ſterq̇linio iacebat. q̄ tn̄ velut aſtrū matutinū corā deo ſp̄u lucebat: fc̄ā velȯ apotecha celeſtiū aromatū effc̄ā velut cella ſuauiū pigmētoꝝ. Quis reuera fruſtrati vitalia tā pulmonis q̄ꝫ epatis q̄ꝫ etiā viſcerū ſeu īteſtinoꝝ ītegritati coꝛꝑis nccāria longo marceſcētia cruciatu diroq̄ꝫ vomitu ꝑdidiſſꝫ. Hec tn̄ oīa ſic amiſſa ꝑticulati ꝓ fetoꝛe merū inſtar electuarioꝝ aut aromaticū ſpērū de ſe p̄bebāt odoꝛē: ⁊ q̇ ꝓpꝛijs manibus cōfricarūt atꝫ cōcrectarūt teſtimoniū perhibēt de hijs. Poꝛro ꝓpter cōcurſū deuotoꝝ ac deuotarū rē tā mirabilē videre tractare ⁊ odoꝛare cupientiū: ne foꝛte applauſu hoīꝫ perdēt theſauꝝ g͛arū quē cumulabat et ne fauoꝛalis aure flatibꝰ retardaretᷣ ab hijs q̄ cupiebat. nichil finalr̄ eoꝝ q̄ ſic fruſtrati emiſerat paſſa eſt reſeruari Sꝫ vniuerſa ⁊ ſingula tā ſicca q̄ꝫ hūida tū etiam reſeruata in pixide modica ꝓptᷣ nouitatē īteſtinorū ꝑticula fodi iuſſit in terrā. Sane igitᷣ Lÿdwia tōſionibus varijs expolita cibi potus ⁊ ſōpni bn̄ficijs deſtituta: lumīs coꝛꝑalis gaudio p̄uata vili domuncula q̄ꝫ in argaſtulo dn̄i mira diſpenſatiōe ſub manu ſūmi fabꝛi adhuc malleanda vino et oleo pijſſimi ſamaritani quandoq̄ꝫ perungitur. et ſcd̄m verbū apoſtoli alijs odoꝛ vite ad vitam: alijs vero odoꝛ moꝛtis in moꝛteꝫ reſeruatur.

¶ Capitulū ſextū de moꝛte matris Lÿdwine.

Et de paupertate ipſius virginis Lÿdwine maxima.

Porro q̄r de īfirmitatibus v̇ginis nr̄e dixeri generalit᷑: dn̄dere libet ām̄ō ꝙadmodum ⁊, p̄tuli ad ſpecialia quedā. Erat q̇ppe mat̄ petronilla mulier ſenex: facta ſꝫ laudabil̾s ⁊ timēs deū. h̾ cū p̄ceſſiſſꝫ i dieb⁹ ſuis egritudinē īcurrit de q̄ et mortua eſt. Cūqꝫ deploraret dies adoleſcētie nō ſine iuuenili vanitate ſatis tn̄ vt putabat īfructuoſe trāſactos tandē in h̾ v̇ba flendo ꝓrupit. En inq̇t morior pauꝑcula cū nichil boni feceri cūctis dieb⁹ vite mee. Nichilomin⁹ ꝓ dilatōe vite h⁹ trāſitorie nollē vel minimū v̇miculū debē occidi ſed vtinam vnica filia mea quā vbere meo lactaui pro delictis et ignorātijs meis intercedere digneris ad dn̄m:et leta moriar. Quod cū audiſſꝫ miſerantiſſima eius filia nimia cōpunctione ſuꝑfuſa matreꝫ de ꝓfundis ſui cordis ita affatur dicens. Conſtanti animo eſto matˀ mea et manū dn̄i ſuſtine paciēter. In ianuis eſt ſaluator qui contritū cor tuū ac humiliatū non deſpiciet. P̄terea ſi mea minima ſicut dn̄s pietate ſua facē dignatus eſt opera tua fieri velis en tibi ꝗ̄tum poſſibile fuerit ea in caritate ꝓrſus tribuo labores et dolores vlcera et plagas:tortiones et vermes vigilias ⁊ lacrimas oratiunculas et exercitia queuis recipias:eo pacto tamen vt|te per omnia diuine voluntati reſignes:nichil heſitans quoniā ipſi de te cura eſt ſūma tanq̄ ſaluare potenti et valenti. Audiens autē hec mr̄ eius expāſis in celū manibus q̄ſi ſecurū naulū nacta gr̄as deo retulit qui talē ſibi fructū cōſequi ꝯceſſit in filia ¶ Migrat igitur ad dn̄m pia mater quaſi nichil iam meriti poſſideat nudata ꝓprijs vt autumat humilis filia: q̄ſi grādia factura manū mentis et corporis ad fortia mittit Deniq̄ cingulū latū groſſū et hiſpidū de pilis equorū cōtortū emi ſibi procurat:vt eo tanq̄ baltheo ſuccigatur. Qđ ſuper marcidū corpus ſtricte renouans per omnes dies vite ſue ꝓpter marcedinē corporis q̄ marcebant et etiam ſingula ipſa inceſſanter portabat. Cepit modicā ſubſtātiolā quā viuēs adhuc añ obitū ꝯmiſerat mr̄ diſtrahē diſtractā in p̄ciū minus tn̄ debite cōmutare ꝯmutata pauꝑib⁹ diſtribuē:diſtribuēᵒ diuiū fenerādi modū ꝓ acq̄ſitōe margarite celeſtis īuenire.

At ipſa cū manū aperuiſſꝫ inopi cepit egere ꝓ cunctis magis ipſa. Veꝝ qꝛ felix mediatrix dieri cū maria matre apud diuerſoriū bethlehemiticū ꝑnoctabat in ſputāti regis ac ſui regalis ſtabuli zelatrix. cū adhuc culcitra ſuꝑeēt eā iuſſit auferri. ⁊ quidē pretʳ hūc zelū cauſa ſatis miſerabilis aderat ⁊ multiplex: tū qꝛ ſecretas paciebatur īfirmitates aliq̄s: tū qꝛ linthei pāni cuꝫ culcitra putruere ſubtʳ eā pre marcore corꝑis et hūorū. tuꝫ qꝛ putreſcā culcitra plume adeo marcido corꝑi adheſerūt vt nullatenus arte vel īgenio de medio plagarū ſuaꝝ ſine nouis ſtimulorū cruciatibꝰ valerēt auferri. | ob hmōi vt corꝑi ſublata eſt lecti mollicies et ſuppoſitis paleis ſimul ſuppoſitꝰ eſt miſerabilibꝰ mēbris eiꝰ aſſer durior ſuꝑ quē reſupia ſꝑ iacēs: dies et noctes cū xp̄o ducebat inſōpnes. Hec ſine lacrimis quis referat Nuſqꝫ michi hodie tale ſpeculū: nuſqꝫ michi tale pietatis exēplar. optimū v̓gini ſuꝑ aſſerē ſic deiecte mēoriale dabatʳ ꝑ ħ eꝰ q̇ nudꝰ pepēdit in cruce ac clariſſimū vulnerū eius repn̄taculū ſic aſſidue iacere cum dolore. Et ecce diebus illis ſuꝑuenit hyems valida nimiſ qua nulla in memoria mortaliū illius tꝑis extitit vehemētior: vt pre ꝓlixo gelu frigoreqꝫ niuis extenſe vulgari vocabulo longa hyems per excellētiā acceperit nomē vſqꝫ in diē hāc. Jacebat igitʳ virgo q̄ſi in diuerſorÿ p̄ſepio in frigore ⁊ nuditate in ſtridore ⁊ calamitate adeo ꝙ ſepiſſie in extremis mēbris frigida ⁊ rigida in mediis v̓o penitꝰ īpotēs īueniebatʳ Non ſinebat ſubſterni plumas tumēs ꝓꝛopiſis: deſuꝑ oꝑiri duplicibꝰ nego bat coacta ſimul ⁊ volũtaria pauperies: ad iuiſendã dilectã ꝑmittẽte dño friguerat caritas mltoꝝ. Tãtaqꝫ liuedie p̄ gelu intẽſo ſuꝑfũdebat᷑ corpus illud ꝟgineũ tãtoqꝫ tumoꝛé reddebatur ĩualidũ: vt vix caleſcũra vel ãminiculo quouis ad priſtinas et cões egritudinũ reduci poſſet ſpecies Genis etiã ſepiꝰ adhẽbãt ſãguinis gutte fluẽtes ex oculoꝝ alueolis: et ſepiſſie aque q̄ forti foriſecꝰ formãte gelu tenatiꝰ ꝯgelebãtur. Haut dubiũ q̇n ſolo more hũano defeciſſet: ſi nõ dñs in hÿs õnibꝰ mortibꝰ mirabiliter mortuam ꝯſeruaſſet Deniqꝫ ſi quid ei dabatur ſuꝑfluũ ſibi extĩplo fore formidãs q̄ ſi alieni iuris foret. magis egẽtibꝰ ſuo iudicio tñſmittebat Dñs eni dux eius eẽ voluit: qui nõ dẽliquit ſperantes i ſe ¶ Eo tẽpoꝛé vir magnꝰ q̇dã erat venerabil̃ etatis ſenex ⁊ vite ĩmaculate nomine Werboldus. vir vtiqꝫ magne fame ac timẽs deũ vẽitus a mltis. Hic ad virginis noſtre noticiã hoc ordĩe ꝑuenit. Factũ eſt diſpẽſatione diuĩa ꝙ in ſolẽnitate dñice ãnũtiationis ſp̃s vtriuſqꝫ tã dicti Werboldi q̄ꝫ etiã ꝟgis Lÿtwine miſteriũ dñice ĩcarnationis meditãdo ſilr agẽte dño cõuenirẽt: mõ ſiq̇dẽ miabili ſpiritibus exiſtẽtibꝰ ĩ corpoꝛé an extra corpꝰ neſcio deus ſcit Hÿ ergo cũ vno exercitio vno de voto circa dictũ ſacramẽtũ ad q̇d ſoluendũ magnꝰ baptiſta iohẽs ſe ĩdignũ ꝓteſtat᷑ humiliter ſeſe dedicaſſet: factũ eſt vt corporibꝰ ſemotis ſpũs mutuo ĩ t́cio conuenirent tãto caritatis vinculo ꝙ ſe viciret. vt redeũtes ad id q̇d animale eſt: q̇s comes raptꝰ hꝰ mõi et q̃lis vbi de moꝛáe᷑ noſſe corꝑalr ãhelarẽt Perueĩt ig᷑ ad aures viri dei v̇gis diffuſa noticia. ad ꝗ̄ viſendā illico ſecluſa mora ꝯcito itinere ꝓꝑauit At ubi domūculam itrauit. cernēs dom⁹ īopiā. audiēſqꝫ rei geſte flebilem ordiēʒ. attēdenſqꝫ faciē tumoroſā fiſſā ⁊ liuidā corpuſculū putridū ſed nō fetidū. ſcatētē ōmibus ſꝫſpirātem bonis odoribꝫ. cecā oculo ſꝫ ⁊ fiſſā labio. p̄ āmiatione vir pietate plen⁹ flere cepit. īſuꝑ zelo v̇ginalis eq̄nimitatis ꝑfoſſ⁹ ⁊ trāſfix⁹ Fit iter eos ḡtiſſia de diuinis collatio mutua ſermo v̇o vlti⁹ de nccitatibꝫ corꝑis ei⁹ vtpote ſīn q̇bus ſbſiſtē vita viatoris nō p̄t alēnſec⁹ habeba². Miſert⁹ ē igi² v̇ecūdie pauꝑiei pauꝑtatis amator p̄cipu⁹ de marſubio ſuo mox argēteos xxx. ꝓtulit atꝫ ita valeſcō v̇gi i craſtinū aduſqꝫ illic vir deo ⁊ v̇gi deuotus ꝑmāſit. Altēa q̇ dē die vir ſp̄u dei plen⁹ ꝯgnita crudelitate icolaꝝ oppidi q̇ v̇giēis miſerijs miſerēi nō didicerāt q̄i zelator alt̕ helias locū p̄dicatōis ꝯſcēdit tāto qꝫ feruore v̇bi dei ferialia corda feriri cepit. vt q̄i nouū hoiez aduerſ⁹ ſaxeos viros credēs ſuſcitatū. Reuereba² āt nō imerito v̇giēʒ xp̄i vir ſcūs ſcitatis amator q̄ ꝓpt̕ v̇eiebʒ ſepi⁹ ad iuiſēdū eā q̄m deū i ea tꝫ i tabnaculo nouo miābiliſſia facē ꝯgnoſcebat Vn̄ q̇ʒ et v̇bū h̊ de ea locut⁹ ē Magnū ruēa ⁊ āplū h̕ v̇go fūdamētū poſiut. c⁹ edificiū neq̄qꝫ ad ꝑfcm̄ i breui tp̄e poterit fabricari. Qđ vtiqꝫ futuroꝝ multorum preſcius aperte p̄dixit. q̄m ni fallor eo tp̄e nōdū lijdwina noſtra mediū ſui curſus lāguendo cucurrerat. Et ſi parū diſtaret a medio. longe tamē adhuc diſtabat a termino quē cōſtituerat ſibi dominus.

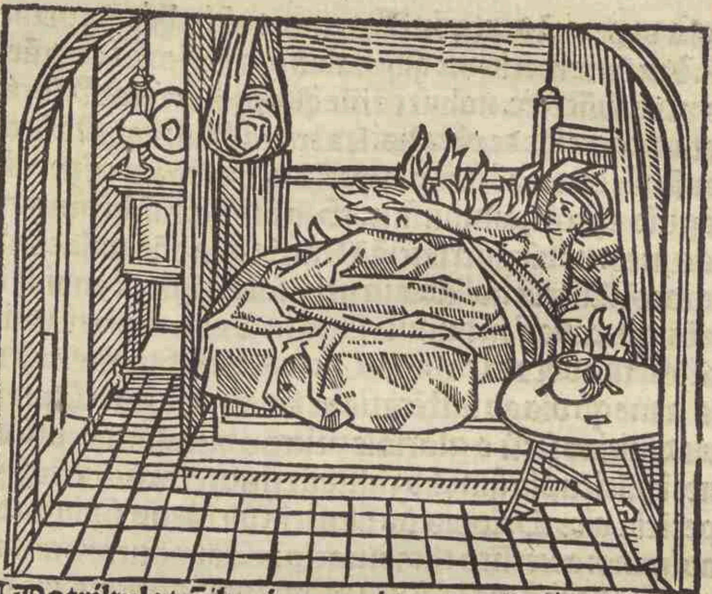

¶ De tribulatiōibꝫ eius nouis. et varijs āguſtijs aīe eius ac modo ſe conſolandi. ¶ Caplm̄. ſeptīm.

PEnſatis ex corditimis viri dei ſup̄dci ſermoībꝫ nondū ad occaſū ſol venerat in virgine nr̄a lydwia ſꝫ adhuc ſcādē videbaᷓ ad mēidiē Quid igᷓ: Paulo pꝰ erūpnas iā dcās cepit ḋgo ī viduo pr̄e ac vetēāo nouos hauriē doloēs vtpote q̇ iā edētulꝰ ꝛ paup̄ de laboricio manuū viuē nō poteāt q̇ ad cuſtōdiēdas vigilias noctis ī opido ſicut aſſuetꝰ fueāt āmō mime poſſet Qm̄q̇dē ꝛ ip̄e ī ſup̄meōrata iā hyeme q̄ ſolito aſp̄ior ī horrueāt vna cū filia ſua miſēias īeffablēs hūit diſcurrēᵒ. p̄ vicos ꝛ plateas opidi iuxta exigēciā officij noctu

adeo vt pedicā dexteri pedis emortuā habēt atꝫ ꝯtrac
tā. Hic ſane mētis vir q̄ꝙ pauliſꝑ īdies īcole de neccāri
is, ꝑuidebāt filie. noluit tñ ip̄e q̄ꝫtūcūꝗ veteran⁹ ad ne
ceſſitatē acciꝑe de oblatis. ſed tremul⁹ aiebat Nō licet
ſenē hūc deuorae͛ filie pauperis elemoſinas: cū preciū
ſāguis ⁊ pccā hominū ſint. Sed ſufficit michi pauper
tas mea: vt dñꝫ lucrifaciā Venit īterea dñs wilhelm⁹
comes illuſtris hollādie in vrbē ſciedā Hic cū audiſſꝫ q̄
dñs operabat᷑ in famula ſua Lÿtwina. miſert⁹ vene
rādi ſenis vocato eo dixit Ob reuerētiā filie tue poſtu
la a me q̇d vis ad ſuſtētationē ſenectutis tue. Qui rñ
dit diuicias ſecl'i o glorioſe priceps hucuſꝗ nō poſſedi
nec ī pñti cupio q̊mōlibꝫ affluē xÿ aurei m̄ ſufficiēt ꝓ ꝯ
petēcia vite Priceps v̊o illuſtris viri ſenis ſiplicitatē
adu͛tens: accerſito thezaurario iuſſit xÿ aureos annu
os viro dari: q̇ dicūt᷑ ſcuta monte ve͛is frācie Ne q̊ꝫ ſi
plici vetulo fraus ā dol⁹ fierꝫ cauſiōe ꝑſtita ſecuꝝ eſſe
cit Eſto iq̇t pi⁹ p̄nceps ad ſenē equo aīo nec paueas q̊
niā ſi duplos aureos ampli⁹ tibi neceſſarios videris.
ipſe iā dicito q̄m ad inopiā tuā reuelādā te vocaui Fac
tus eſt itaꝗ pi⁹ ſenex ex deuoto deuotior ⁊ ex timo͛ato
fact⁹ timoratior deo gratias agēs atꝗ pro bñfico pri
cipe feruēti⁹ orās miſſas audiebꝫ Si q̇d ſuꝑfluū illi eſ
ſꝫ pauꝑib⁹ diſtruebat habūde Q̄tūcūꝗ decrepitus ⁊
deficiēs viſu eccl'aꝫ tremul⁹ atꝫ ſecutiēs freq̄ntabꝫ Pre
caba᷑ eatenus filia humilis patrē ſeniorē q̈tin⁹ domi
cōſiſteret verita q̇d accidit q̊dꝗ ꝑnoſcebꝫ q̄ꝙ taceret.
Una igit᷑ dieꝝ ſenū more domo r̄licta peditās ad veſ

peras obuiū itinere dyabolū habuit q̇ ſub ſpē cuiuſdā viri ſibi noti mēciēs ita ſenē aggredit᷑. Quid iquit agis aut q̊ tēdis? Eamꝰ extra portā vt parūper recreemur. credit vir ſimplex demoni quē hoīem fore credit amicū: comitatꝰ ē deluſorē. q̄ mox ſenē extra vrbē ī foueā ꝗdā plenā aq̄s pepulit: atꝫ diſparuit. Cūz ꝑiculuz eſſz in mora ⁊ ſenior īpotēs ꝑiclitaret᷑ in aq̄s: aſtitit a dextris ſtati pauperis q̇ ſaluos facit filios paupeꝝ: cꝰ nutu auriga q̇dā ſuꝑuenit et per viā nō tritā currū ducēs īſolitā: vt pie credit᷑ a deo miſſꝰ: q̇ ſtati obrigeſcēs cōtremuit ⁊ mergētē vetulū ad littus traxit atꝫ hunc genitorē Lydwie ꝗꝗ facie mutatū agnouit. Tractū igr̄ ſuꝑ currū ſuū vexit in oppidū: vñ ſuſcitato rumoꝛe per vrbeculā ꝓch dolor ad aures v̇ginis ꝑuenit ꝙ pat̃ eiꝰ in aquis ꝑfocatus eſſz. Qua de re nimiꝝ naturali quodā cōpaſſiōis gladio trāſuberata: extīplo aſtuciā demonis cogitabat: atqꝫ in allatōe p̄ris mixto dolore gaudio q2 viueret deo grās egit. ¶ Alio q̊ꝫ tp̄e addidit et crudeliſſimꝰ hoſtis adurere filiā ſenis ſcꝫ Lydwinā h̊ mō. Fr quidē v̇ginis cādelā ꝗdā ardētē in āgulo ſuꝑ caput lectice in q̄ q̇eſcebat ſoroꝛ eius ne ledētur in viſu minꝰ caute poſuerat: q̄ v̇gine circa miſteria paſſionis occupata deoꝛſū cadēs ꝑtez ſupellectiliū aduſta ī palearū ſtruē iā acerrime crepitabꝫ ṗuſqꝫ v̇go tā horrendi periculi cladē depͤhenderz. ꝓinde cū ip̄a ſic ī medijs flāmis atꝫ crepitātibꝫ expoſitā ſe percipēt neceēt q̇ adiuuaret leuā manū quā ſolā leuare potuit ad cōburentē atꝫ flāmātē materiā poſuit atꝫ ſic ignē manu vnica ex

tinxit ꝯfricādo: q̊ extincto man⁹ eadē ꝓꝛſ⁹ illeſa ꝑmā
ſit. Jn craſtino aūt admirati vniuerſi ⁊ ſtupoꝛe ꝯcuſſi
ſoli deo qui ſic filiā ſuā in flāmis periclitātez ꝑſeruaue
rat cū diffuſiōe tāti miraculi gloꝛiā reddiderūt. Sane
q̊ꝫ q̄admodū filijs iſrahel dn̄s q̄ꝫdiu in ſolitudie cucur
rerūt mā dare nō diſtulit ita ſpōſe ſue nō in incertū cur
rēti ⁊ in ſtadio panē cōſolatōis int̉ne nō negauit. cui⁹
rei grā nōnulli religionū variaꝝ deuoti viri cū manuz
dn̄i ſuꝑ v̉ginē mō inuiſo g̃uari cernerēt: pie ſētiētes de
dn̄o ſub tā patulis vulneribꝫ ſimul ⁊ vnctōem ipartí-
ri ſuſpicati ſūt. Vn̄ ſepius dicebāt ei. Latē nos nō pote
ris o ſoꝛoꝛ cariſſīa qui dn̄s tāta tibi flagella tribuens ĩ
coꝛꝑe ſp̄ualia miſericoꝛdit̉ tibi ſua munuſcula ſubmi-
niſtret. Que ait. Jn īſipiētia mea frēs mei dico qꝛ vnc
cōes q̄ꝫ q̄ꝫ imerita fūdēte deſuꝑ miſericoꝛdiſſiō dn̄o iter
dū ſuſcipio: qm̄ ſine micis cadētibꝫ de mēſa dn̄oꝝ meo
rū catula miſera ſubſiſtere nō poſſē ĩ tā deiecto coꝛpuſ
culo. Sꝫ q̄s q̄leſue qn̄z ſuſcipiā tā vili tāq̄ꝫ idigne cani-
cule xp̄i dicere neq̄q̄ꝫ intereſt: ſolis enī timoꝛatiſſis atꝫ
ſecretioꝛibꝫ dōeſticis cariſmatū ſuorū donaria ſobꝛie
q̄ꝫtū diuina gl̉a vel frn̄a caritas exigebat reuelare con
ſueuit. ſuſpēdebat aūt dn̄s iterdū vbera cōſolatōis q̊ v̉
gini nil g̃ui⁹ poterat īfligi: adeo vt duplicari ſibi flag̃
coꝛpoꝛis maluiſſꝫ q̄ꝫ ſic ab vberib⁹ miſeratōis paterne
ſp̄u ablactari. Plane q̊ꝫ ſpes q̄ differt² affligit aīam: q̄
de re tedijs fatiſcēs poſt oīe ꝯſuetū exercitiū in ſtimu-
latōib⁹ coꝛꝑis a deo derelicta ꝓ deductōe tꝑis fructuo
ſa q̄ſi p̄ntē h̄ret āgelū mētalit̉ alloq̄batur. O frī inquit

michi nūc loq̄re: nē pigriteris nūciare michi de ſponſo meo ſup̱ oīa dilcō: an forte in domū ſuā trāſducere me differꝫ: q̄lis ſit eius apparat⁹ thalami michi q̄ſo nunc īdica: q̇d agat q̇d intēdat ꝛ quō ſe hēat ꝙ certius reuelato. Nōne dilcūs meus de me ſciſcitat᷑ interdū ꝛ loq̇tur O q̊uſꝫ me in hac valle lacrimaꝝ relinq̄t? Quid ſi ſic; Quid faciā neſcio: q̇d eligā ignoro. nā ꝛ iaculo dulcis ſui amoris trāſfixit me: ꝛ pre īcēdio ſue flagrātiſſīe dilcōis vulneranit me en qꝛ morior Igr̄ o fr̄ āgele nūcia dilecto dicito ſpōſo: q̇a amore langueo īpatiēs loquor amore victa. et quō lāguore deficiētē me nō curat ſꝫ affligit: q̇ tū miām in triſtes q̊ſqꝫ ſeruare me docuit. ego nullatenus o mi frat᷑ talia ſibi r̄pendere: ſi mei iuris foret vt ſui ego ſū. O ſi dilcm̄ de ſublimibꝫ ad p̱ma veluti et ipſe me de p̱mis ad ſublimia trahere poſſē: ꝓfecto nō quieſcerē ꝓculdubio nō dormirē: qui poti⁹ traherē illū qui cōplecterer brachĳs: qui traĳcerē in viſceribuſ qui counirer intimis eius O ſincere mi fr̄ o fideliſſīe p̱aniphe: feſtina diſcurre nuncia dilecto dicito ſpōſo ardorē cordis mei: deſideriū aīe mee p̄cordia intimorum meoꝝ. Vnicū q̄ſo ab eo defer r̄nſū: v̄bū ſaltē vnū reportato. Saluta eum in penetralibus cordis eius ꝛ dic ei quia ad mortē fidelis ei perſeuero. ac q̄tenuſ p̄ret ipſū intra hoſpiciū cordis mei nulluꝫ amatorē admittā. ſalutabis et michi ſecundo ſūme colendā genitricē eius mariā: ſalutabis et om̄s fr̄es meos ꝛ tuos ſpūs angelicos qui corā deo meo miniſtrant. Salutabis deniqꝫ cetū patriarcharū chorū apoſtolorū exercitū martirū agmina cōfeſſorū. Inſup et ſorores meas in dn̄o ſcās virgines et reliquos dei ſanctos omnes et dicito eis: q̄tenus et ipſi pro me dignentur intercedere q̊ ꝛ in earū collegio collega fieri mēar ꝛ ad choreas ſuas ſoror q̄ꝫuis paruula citius admittar: atqꝫ in hunc modū tempus deducebat: ſi quando manna diuine conſolatiōis nimium famelica certas ob cauſas deo notas ad votū non ſuſciperet: quaſi modo genita lac concupiſcebat: quam ad ſolidam eſcam captandā dn̄s coaptabat. Ei tanq̄ꝫ paruule in xp̄o primo lac danduꝫ erat non eſca. quāuis haut dubium ſpiritu altero illorum nūquam vt pie creditur caruerit

¶ De rñſione ſibi ab ãgelo ĩ mẽtis thalão data necnõ de viſitatioĩbꝰ r̃alibꝫ ãgloꝝ ſibi factis ¶ Caᵐ octauũ.

Hec cũ apḋ ſe trãſqlla mẽte ſic formaret ac tacita modo quaſi legationis ſue nũciũ redeũtẽ aſpiceret r̃uiuiſcẽs q̊dãmõ rñſũ adiũgebat O iq̃z electa dñi mei ſponſa: ſpõſꝰ tuꝰ ieffabili feruore dilectionis vice reciproca ſalutat. Et ne tedio vel puſillanimitate corruas corditime mãdat ꝛ hortatur q̊ ſuĩ r̃miniſcaris exoptat Et qꝛ tuum ob amorẽ ipẽ plus q̃z triginta ãnis hũaꝝ erũnaꝝ particeps extitit eſuriẽdo videlicꝫ ꝛ ſitiẽdo ĩ fatigatioĩbꝫ ĩ laboribꝫ ĩ vigilijs in aporijs ĩ algore ꝛ eſtu ĩ fuga et in ꝑſecutioĩbꝰ ĩ ꝯtumelijs ꝛ blaſphemijs in flagellis in p̃ſſuris in tormẽtis ĩ pũcturis in ſudoribꝰ ꝛ in effuſionibꝰ ſãguĩs. ĩ tõſioibꝫ ĩ extẽſioĩbꝫ. in ꝯfeſſioĩbꝫ ĩ plagatiõibꝫ manuũ et pedũ ĩ ſpineo dyademate. ĩ deriſioĩbꝫ ĩ ſputis ĩ morte turpiſſima. ĩ delictiõe diſcipuloꝝ. ĩ derelictiõe p̃rna. ĩ crucis ꝓtelatiõe ſimꝉ ꝛ affixtiõe: ĩ penis vltra modũ. vult vt memor eius fias. ſepius ſaltẽ ad mẽtẽ reducas. ¶ Ipſe nichilominꝰ cito veiet ĩdubitãter te feret ĩ ſblimi. ĩ cubiculo geĩtricis ſue te cõducet. ĩ thalamo pꝛis te collocabit. O felix ſpõſa vtiq̃z rex tuꝰ veiet tibi deſideatus tuus appꝑebit tibi ſpõſus tuꝰ obuiabit tibi Ecce qꝛ p̃cinxit ſe vt occurrat. vt medeatᷣ et ꝯſoletur Ipſe ad manũ p̃sto ẽ miſtrare tibi cũ vniũſa curia celeſti cũ bñdcã matre ſua v̇gibꝫ q̃z ſuis ſacratiſſis cũ ãgelis ꝛ p̃riarchis cũ ꝓphetis ꝛ aplĩs. cũ martiribꝫ ꝛ ꝯfeſſoribꝫ ꝛ ſupꝑne iheruſalẽ habitatoribꝫ ꝯctis, Amplius hijs q̇d reqꝛis? An forſan adhuc fluctuas. an forſã i expcãtiõe ꝯfunderis? Aula eius r̄galis ornata tapetis. iã thalamꝰ eius collocatus ē. cortine eius appēſe. lcūlꝰ eius floribꝫ r̄ſperſꝰ: hoſtia eiꝰ vallata liliȷ̄s: feneſtre vō roſis r̄plete Mēſe eiꝰ ſericis opte. delicioſe q̄uis epule p̄pate ſūt. Prōptuaria eiꝰ plena. eructãcia ex hoc ī illud. vaſa q̇dē p̄cioſa: diuerſi generis aurea ſiml' ⁊ rutila. Ortus eiꝰ amenus floribꝫ. ꝯſitꝫ arboribꝫ. arōata vō fluūt vndiꝫ. Hec ōnia pmmo in infinitū plura pata ſūt atꝗ maiora. O q̄n te o ſoror ad ītroducēdū veīet letus totus ⁊ gratioſus totus dicet. Veni nūc dilcā mea. vēi de libano amica mea veni de libano vēi coronaberis. Tūc āgeli corā te cātabūt laudē. iubilabūt corā te filiȷ̄ dei. miſtrabūt ꝗ dicētes. Comede nūc ſoror nr̄a. bibe nūc amica nr̄a iebriare nūc dn̄i dei nr̄i ſponſa cariſſima Hiȷ̄s atꝫ aliȷ̄s internis eulogiȷ̄s diuitꝰ docta nec nō a r̄ligioſiſſimis viris quibꝰ multo tp̄e hollādia pollet exhortata. animi ſui tediū ꝓpellebꝫ. excitās ſe ad paciētiā. cordis ſui affectū ꝓuocabat ad ignitā caritatis flāmā: corpiſꝗ poſiti ſub p̄ſſura torcularis excitabat torporē ad ſuſtinendū qōuis dn̄ice ſuſtigatōis flagrū Vn̄ poſt hec dicebat. Eya nūc aīa mea confide quia venit ſalus tua. et ſanitas tua ꝗ̄tocius orietᷣ. Paratū cor meū deus paratū cor meū pſallā tibi ī gloria tua.

¶ Sup lectulū igitᷣ doloris ſui talibꝫ exercitatōibꝰ dū dormitaret aīa illiꝰ q̄nꝫ p̄ tedio. cū āgelo ſic loqui eāt aſſueſcā. vt p̄rogatīa q̄dā ſpeciali etiā alloq̄ū ꝯſortiū pic̄ ⁊ obſeq̄ū āgeli ſui viſibiliter habēt ſp̄s ip̄os pluriōs diſtīti noīaret et q̊ꝫ hoiꝫ cuſtodie diuĩtꝰ deputati eſſet aptiſſĩe ꝯgnoſceret In ſpẽ plcherrioꝝ iuuenũ ſibi apꝑebãt. crucis ſplẽdidiſere ſignaculũ ĩ frõte ferebãt, tãto flgore rutilãtes ĩ facie vt ſolis pulchritudĩeꝫ claritatẽ ve multo trãſcẽdere viderẽt᷑. Propt᷑ drãꝫ enĩ ſpuũ tenebraꝝ q̇ ſe qñqꝫ trãſfert in ãgelũ lucis. lÿdwia nr̃a ſpũs lucis cruce ſignatos ĩ frontibꝫ affirmabꝫ. Retardabat᷑ qñqꝫ tali beneficio. ſicut certis ꝓbatũ ẽ indicĳs. ꝓpter aduẽtaciũ hoĩm freq̄ciã q̃ ꝓpt̄ ſepiꝰ ſi quid pulueris ex mũdanoꝝ colloquĳs ꝯtraxiſſꝫ ſtatĩ ſtuduit ꝯfeſſiõe detergere ne ſuaui ſcõqꝫ ſui ãgeli ꝯtubernio ꝑuaret᷑. Docebãt ſps illi ierarchici quoꝝ inter ẽ illuĩare q̄tiꝰ ipſa ſpõſa ſuos defectus ſuã ve miſeriã agnoſceret agnoſcẽ°. qꝫ patefaceret. neſcio q̊ ſepiſſime frueba᷑. ſolamĩe ſua culpa exigẽte careret. ⁊ ne aĩe ꝓ quibꝫ pacieba᷑ ſuo ſleuamine fruſtrarẽ᷑. Nẽpe ꝓpt̄ aiaꝝ expiatõeꝫ vt apcius ſuo loco dicam vltronea mirãda paciebatur Proinde ſolita erat iuxta ſancte matris eccleſie morem die ſtatuto cinerum cineres de manu alicuius ſacerdotis accipere. et dum ſacerdos venire tardaret angelus miniſter ſalutis in talibus vices ſuas in virgine ſupplebat. Sane cũ ſemel confeſſor eius dcũs dominus iohãnes walteri vir bonus veniſſet ad eam. querens an cineribus ſacris ſignari vellet. ꝓtinꝰ reſpõdit. Gracias deo meo totis ꝑcordĳs ago pater. qui ꝑ ãgelũ ſuũ cineribus ſuis me ſignare preuenit. Stupente illo et admirante quis ſermo hic eſſet. adiecit illa Extende pater manũ tuam. et experimento diſce an ita ſit. Quod et fecit

Vnde nõ mã ſignatã manu tetigit ſed ꝙ aptius ſciuit abſterſis cinéibꝫ frõtẽ ſuã eiſdẽ ꝯmuniuit Docueȧt eã ĩſuꝑ ãgelus reuerẽter ab eccleſiaſticis cinés ſacros ſumere atꝫ ad hͦ idẽ faciẽdũ amicos dei fideľr ĩuitaȇ Doctrina nãqꝫ angeli vt dixit hͤ erat. vt xp̄i fidelis quiſqꝫ cineres accepturꝰ cãdelã cereã accẽſã ĩpoſito denaĩo crucẽ habẽtẽ hũilič gerẽt. Nõ qꝛ de neceſſitate ſꝫ ꝯgruitate id req̇reret᷑. vt ⁊ fides exp̄meret᷑ ĩ luĩe caritas ĩ ardore ⁊ mortificatio carnis ſignificaȇt᷑ ĩ nũmiſmatis cruce.

¶ Aliud qȯdã miȧbile valde narro de v̓gĩe nr̃a Hẽbat ei v̓go ip̃a v̓gulã q̃ddã de ſtipula canopi aptã eſtuľ tp̄e aut febriũ ad trahẽdã vel pellẽdã cortinulã q̇ ſtratui eius appẽdicia fuit. Eo ecia tp̄e graue fuerat ĩ vrbecula illa ĩcẽdiũ adeo vt ex pietate ĩpotẽtẽ v̓ginẽ eripȇ de voragine flãmarũ plurimi vicinorũ ꝯuenirẽt. Illa vero ſciẽs q̄ ventura erãt ⁊ quõ dñs ꝓpoſuerat ꝯſeruare vitã ſuã ꝯfidẽs ꝓhibuit vicinis apponȇ manꝰ tuguriolo eiꝰ: ſed nõ obtinuit. Nã ceperũt irrũpȇ vicini cellule v̓ginis aſſeres nichilominus rogati vt deſiſterẽt. ꝓ aſſeribꝰ p̄mis pãnos appẽdebãt: eo ꝙ lumen ſolis ferre nõ poſſet Cũqꝫ ꝑ morã ſñ dictis aſſeribꝰ iacuiſſet mox ſãguiẽꝫ effũdȇ cepert ocli eiꝰ ob qd̓ ⁊ illico ligna priſtĩa poſita fuerũt. Perdit᷑ iterea ſtipula ſuꝑuenit horribiliũ q̃s ſuperiꝰ tetigi febriũ rabies ꝯcurrit ſolſticiũ eſtiualis calor exceſſiuꝰ Quibꝫ õnibꝰ tãqꝫ ĩ clibano v̓go decoqtur ⁊ pꝰ diſceſſũ ꝑaxiſmi febrilis q̃ſi de lõge ad ſe reuerſa ſolã ſe fore ab oĩbꝰ dȇlictã tp̄e nocturnali proch dolor experitur. Tãdẽ cũ p̄ſuffocatiõe ꝯcluſi feruoris intriſecus. nō eſſꝫ ei r̄ſpiraculū aut alitus: manū moē ſolito ad virgā mittē putās nō īueīt. Fleuit igiᵗ v͛go febrib⁹ fatigata: qꝛ nō eāt r̄ſpirādi facultas Fleuit qꝛ nō r̄pperit virgā: quā cupiuit: fleuit qꝛ nō eſſet hō q̇ deſtitutam adiuuare poſſet. Sed qđ non valuit abſēs homo. effecit pn̄s ſtati āgelus eius. Et ecce detulit ei āgelus īforme qđdā fruſtū ligni. qđ trāſuerſaliter ſup̄ corpus poſitū ſeu relictū īuenit. At illa lignū aſperū atqꝫ groſſū ꝑcipiens ꝓtin⁹ admiratᷣ: eo ꝙ ꝓ tractabili ſtipula ⁊ leni. tale q̇d īforme ſup̄ ſe inuenerit. Nocte igiᵗ vt potuit coopāte illo qui fecit mediū fornacis cādentis q̄i ventū roris flātē: pacīēter trāſegit. Mane facto ſtatim petit ꝯfeſſorē ſuū dn̄ꝫ videlicꝫ iohānē walteri q̊ abſqꝫ alio rumore ſimpl̄r vti ꝯſueuit. Tandē rogat vt de tali ligno ꝑ manū artificis alicui⁹ virgā tractabilē et leuem coaptari facēt. nichil ei dicēs q̇s attulēit. vn̄ venēit ſed tm̄ vt īſtrumētū ad depellēdū cortinulā ſuā ex inde fiat īſtanter exoptat. Exÿt ergo volūtari⁹ pr̄ vt q̄rat artificē: ſꝫ cū in flāmis īcendÿ ōniū carpētariorū aut artificū perÿſſēt aptiora īſtrumēta: vix materiale qđdā dolabꝫ groſſū īuenere. q̊ et leuigare lignū ceperūt. Mirū dictu. Spirabat leuigatū lignū odorē mirabilem: cui⁹ mōi ātea nōqꝫ ſenſiſſe dixerūt qui aderant: ſpeciē tamē ligni nō ꝯgnouerūt. Rapiūt ex inde ſciſſas et raſas vndiqꝫ partes. fitꝫ pia lis īter artificē ⁊ ſacerdotē iohānē: vt quiſq̇s plus r̄tineat: Nō erat minima particula ligni: quā p̄ ſuauitate odoris auri fuluo nō ꝯparēt. Currit ſacerdos relicto primo ad ſcđm fabrū lignoꝝ. rapinā deteſtās: ſed vt prius ita et poſterius fit queſtio quis tulerit et vnde venerit ⁊ multa ſimilia. Diripiūtur pia rapina abraſe ligni ꝑticule virgulaqꝫ ad q̄titatē gracilis vlne formatur. Rediēs aūt confeſſor attulit ſecū virgulā leuigatā: vti popoſcerat xp̄i virgo. Quā et ſibi tradidit in manibꝫ. et vnde venerit p̄dictū lignū īquiſiuit. Cui virgo rn̄dit. Dn̄s nouerit pr̄ mi: ego neſcio. Ignorabat enī donec ꝑ āgelū ſuū poſtea in paradiſū terreſtrē trāſuecta ab eodē didicit ꝙ ab anteriore porta ꝑadiſi abrupiſſet illud. Ecce inq̇t āgelus ei⁹ qꝛ de porta hac abrupi lignū qḋ attuli tibi: ſuꝑ quo tm̄ admirabaris eo ꝙ informe foret ac groſſū. Quodqꝫ leuigari ꝓcuraſti: cui⁹ tn̄ pn̄ciā tāqꝫ flagellū et ſuppliciū demōes tēpore ſuo formidabūt. Qḋ vt audiui et ip̄emet exꝑtus ſū corporalibꝫ oculis in obſeſſis hominibus cōprobatū eſt. Nā vidi oculis meis demoīm habētes clamore ꝑiter ⁊ ſtridore valido cōtremiſcere. dū dicti ligni porciūcula pūtabat᷑. Poſtq̄ꝫ autē āgelo reuelāte lydwina xp̄i vernacula virtutē ligni ꝯgnouit īdoluit. eo ꝙ min⁹ app̄ciata fuẽit donū dei qḋ ſibi ſic allatū fuerat atꝫ qꝛ minorari ꝓcurarat qḋ tāto miſterio futuris tꝑib⁹ pro refrenādis malignis ſpiritibꝫ ſeruari decebat. Mox ex tūc volāte rumore ꝑ vicos: ligni virtus ⁊ redolētia celari nō poterat. Sꝫ ꝯfluxere nō nulli vidēdi tāgendi ⁊ odorādi gracia. īter q̊s vir quidā lubricus īportune ſe tacturū ingeſſit. et ex tūc ſolitā fragrātiā ꝓ mag̃ ꝑte vt fert᷑ nō ſn̄ mltoꝝ ſtupore ꝓti⁹ amiſit. Preteā cū de viſitatōe āglica ſermonē habuerimꝰ. ꝙtā ex pn̄tia bonoꝝ ſpuū delcātionē ⁊ r̄fectiōem habuerit balbuciēdo diſſeraꝰ. ¶ Contigit ꝙdā venerabilē viduā pulſáe v̓gis aures. vt ſaltē ſi poſſibile foret. veīēte āgelū ſuū ī ſpecie aſſūpta veluti ſibi apparē ꝯſueueát vidē merēt' At illa. Orabo dominū q̄tinꝰ poſſibile ſi fuerit: fiat. Orās ig' Lÿdwia dn̄ȝ: obtinuit q̇d popoſcit. Ait vidue v̓go. clauſo ſiſte pauliſꝑ: ⁊ iuxtā deuociūculā tuā videbis quē deſideát aīa tua. Parū illa penes xp̄i ſponſā quieuerat. et ecce angelus in ſpecie adoleſcentulis pulcherrimi aduenit cuius facies ieffabilē cādorē. veſtes vero nitorē niueum pretendebant. oculi micātes in capite velut aſtra radiātia choruſcābāt. caput v̓o pilleū mirādi decoris habē videba'. Repleba' cor vidue iubilo adeo vt q̄d diceret á q̄d cogitaret vltra nō habēt ꝯpꝛſꝰ abſorpta. Videbȝ q̄i inumeábiles manꝰ iux̄ v̓giēȝ iſtar pauꝑm elemoſiās petentiū. faciem autē nullā videbat. Dixit igitur ad angelum Lÿdwina. Ne ſpreueris frater mi angele ſororē meā. ſed oculos queſo luciſtuos in eā conuerte. Quod et fecit tam iocūdo tāqȝ ſuaui modo. ſpiritus ille ſacer q̇d nō modo vidua illa mentis exultationē inde ſumēt. veꝝ eciā p̄ cord̓ īcēdio a lacrimoſis gemitibȝ cū deteſtatōe corꝑaliū ciboꝝ ſe ꝯtinē ꝑ tꝑs non valēt Dicebat āt failiaribȝ qn̄ȝ v̓go non īq̇t ſb̓ ſole pena nō dolor nō moleſtia. nō cord̓ āguſtia non triſticia queuis michi nota q̄ ſi ſolita pietate dn̄i vultus angelicus michi cōtemplari cōcedatur: quaſi ſtilla roris abſumitur a ſolis pn̄tia: ita ſuo ī aſpcū nō abſorbeatur.

Penſet vnuſqſqꝫ quis q̄lis ſit ipſe fons vite apud ſe et electos ſuos in paťa: ſi hÿ qui mīſtrāt ei tāta gl̓a ꝓpť iugē ipīꝰ viſionē adeo moꝛtalem delectat creaturam.

¶ Ceteꝝ ſi quādo eā ducturꝰ in ſpū vel extra ſpiritum neſcio deꝰ ſcit: āgelꝰ eius hūc cōiter modū cū ea ſeruabat. Appꝛ̄hēdebat enī manū eius ⁊ vſꝫ ad virgīs marie ſepedcāꝫ ymagiēꝫ ſtātē ī eccleſia baptiſte ſaluatoꝛis q̄ſi licētiādā ab eadē perducebat. Qua ſalutata mox. verſus oꝛientē ad r̄giōēꝫ quādā ameniſſimā floꝛidiſſimā ꝗ viſibus humanis īacceſſibilē vbi lilioꝝ q̄ſi v̇nantium roſarū et floꝝ aromaticoꝝ ceteroꝛūꝫ delectabilium. veꝝ eciā virēciū tāta videbaᷣ vbertas et fragrācia. vt ibi nullus ſtridoꝛ aquilōis gelu cauſare. á ardoꝛ auſtri q̇ppiā vrere putaėtᷣ In ōnibꝫ āt vera ſcē obedientie filia ſtudebat āgelo ductoꝛi ſuo parere. Illo q̇dē p̄cedēte ibat. illo ſtāte ſtabat. illo r̄deūte redibat Erat īterdū huiꝰ cemōi floꝝ ⁊ virentiū arbuſtoꝝ celſitudo ⁊ dēſitas tāta: ita vt ſibi videbaᷣ ꝙ penetrare nō poſſet Sed ab āgelo ſuo inſtar abbacuc ferebaᷣ ī eū quē petebat locū. O delcābile ꝯſoꝛtiū. O gl̓oſū v̇gis cū āgelo colloquiū. Angelis enī ꝯgnata eſt v̇ginitas. Oꝛōēꝫ āt ꝯſueuit ad deū dirigere q̄ dicebat. Dilcē frater ⁊ āgele dei. ob coꝛdialē quā in te gero fiduciā huīliter ⁊ obnixe te depꝛecoꝛ ob reuerētiā dn̄i nr̄i ihū xp̄i q̄tenꝰ in cōſpectu ſponſi mei ꝓ me ītercedere digneris vt remittat m̄ vniuerſa delcā mea ⁊ me in ōni bono opere ꝯfirmet vitam emēdare ꝯcedat atqꝫ ad ſalutē ꝑducat vbi ſuo iocundo gaudeā aſpectu ſuo inebrier guſtu vita ꝑfruar ſēpiterna. Ad hos igr̄ āgelos dei miſtros venerādos:īducebat familiares tq̄ꝫ eos ꝙ die noctuqꝫ circa nos iuigilāt ꝗ̄ꝗꝫ ſint natura excellētioꝛes:ītelligētia ꝑſpicatioꝛes:facultate liberioꝛes:cōtēplatiōe tenatioꝛes:attū in multis nobis familiares ſp̄s āministratoꝛij: vt aſſint p̄ſint et ꝓſint hijs p̄ſerti ꝙ redēpti ſūt p̄cioſo ſāguine iħu xp̄i Hec ⁊ alia multa v̇ginibꝫ īculcabat v̇go deo deuota:ſuadēs eis pꝛudent̓ ābulare in conſpcū eoꝝ de q̇bus ſcriptū eſt. Qui facit āgelos ſuos ſp̄s ⁊ miſtros ſuos ignem vrentē. ¶ Explicit p̄ma ꝑs videlicꝫ īceptiua vel ingreſſiua vite alme v̇ginis lijdwie

¶ Incipit ſcd̄a ꝑs vite p̄fate v̇gīſ de eꝰdē v̇tuoſo ꝓfcū

¶ Caᵐ.i.de ꝓfcū v̇gīs ī v̇tutibꝫ q̇bꝰdā gn̄alr̄ tāgēdis.

¶ Caᵐ.ij.de quibuſdā opibꝰ mīe ⁊ de ſuppletōe defcūum ac ſpūalibus refectionibus eius.

¶ Caᵐ.3ᵐ.de viſitatōe infirmātiū ⁊ in puerperio iacētiū ac de veſtitione nudoꝛum.

¶ Ca.iiij.de gr̄a īfoꝛatōis ⁊ cōſolatōis ad oēs.

¶ Ca.v.de v̇tute frn̄e coꝛꝛeptōis qua ſine perſonaruꝫ acceptione pollebat

¶ Ca.vi.de zelo quē hēbat ad ꝓximos ⁊ ꝗ̄admodum liberauit de laqueo demonis etiā deſperatos.

¶ Ca.vij.de ſingulari amoꝛe crucis:et de deſiderio euchariſtie:⁊ de tēptatōe ſibi ꝑ curatū ad h̓ ſuſcitata.

¶ Ca.viij.de appitōe xp̄i fcā v̇gini ⁊ imp̄ſſiōe ſacroꝛū ſtig̃tū:⁊ de paruulo crucifixo iuxta eam viſo.

Ca.ix de vexatōibꝫ nouis ⁊ de inq̄ſitōe ꝑ p̄latos eccl̓e.

¶ Ca.x.de ſūptōe ſacr̄mēti ad libitū ſibi ꝯceſſa pꝰmod̄

¶ Incipit ſecunda pars de virtuoſo profectu prefate virginis.

SAne dum xp̄i famula velò aurū in fornace ꝓbaretur: velut ortus irriguus flāte auſtro germinare flores v̓tutū non deſtitit: aliȷ̈ſqꝫ ad ſerendū ſemina exēplorū copioſe mōſtrauit. Et qm̄quidē caritas incipit a ſeip̄a: poſuit in fundamēto lapidē angularem timorē dn̄i: in timore voluntatē bonā: in bona voluntate diiudicatōez ſui: in diiudicatōe humilitatē: in hūilitate paciam: in paciā taciturnitatē: in taciturnitate obedientiā: in obediētia ſcām paup̲tatē: ī paup̲tate ſobrietatē: in ſobrietate mētis ꝛ corp̲is puritatē. ¶ A timore dn̄i dn̄o p̄paratura p̲petuū habitaculū dilcā xp̄i ſpōſa ſicut dictū eſt: cepit domū mētis edificare ſciēs ꝙ ſi q̇s in tīore dn̄i ſteterit de difficili ſubuertetꝰ domꝰ eiꝰ Hoc eni in extremis anguſtiȷ̈s q̄ſi ad manū ſemp̲ extitit verbū quo dicerꝫ O bone dn̄e ih̄u xp̄e miſerere mei Sane timorata huiuſcemodi oratiūcule iaculū gēbat ſemp̲ in vocis oraculo: qm̄ timere deū finalit̓ ꝛ amare ſecum ab infantia creuerat in corde. qꝫ bona fuit volūtatis arbor fructus indicat: qꝛ oīs arbor bona fructꝰ bonos facit: ſuam quidem in dn̄o ita fixit voluntatem tanq̄ radicem ex qua originaliter cetere gratuite v̓tutes ſimul et morales prodeunt: vt nichil cogitare dicere vel facere premeditate liberet: quod diuine putaret volitioni diſplicere Unde verbum hoc cum pacientiſſimo Iob et beato Frāciſco bone voluntatis alumpna ſepius dixiſſe virtualiter fertur. Hoc michi domine acceptiſſimum erit vt affligens me dolore non parcas: cum tue voluntatis adimpletio ſit michi cõſolatio ſuperplena. Circa diſcuſſionem ſui inuigilabat attentius que ſemper propt' minutiſſima queqꝫ ſiſtebat quorumlibet iudicio. Tum dei cuius flagellatione dignã ſe profitebatur. Tum angelorum quorum preſentia pluries culpas ſuas deflendo lamentabatur. Tum ſeniorum hominum in quorum diſcretione ſe ſacramẽtaliter ſpiritualiterqꝫ cõmittebat. Tũ etiam infirmorum quorum conſpectu atqꝫ cõparatione ſe viliſſimã omnium reputabat. Erat enim ſepe in animo q̄d ait ſcũs noſter cythareda. Qm̄ inquit iniq̄tatẽ meaꝫ ego cognoſco ⁊ peccatũ meũ contra me eſt ſemꝑ. Et rurſũ Qm̄ ego in flagella paratus ſũ et dolor meus in cõſpcũ meo eſt ſemꝑ. Oĩbus ex h' ſe ſubdẽ per hũilitatis colla tã ſibi grãm nõ horruit: qm̄ ⁊ vilẽ ſe affectuoſe reputabat. ſic ꝙ ſe ab oĩbꝫ vile credi eſtimari dici atꝫ diffamari etiã nõ refugit ſicut ⁊ in familiaribꝫ domꝰ pr̄ne ſepius cõptũ ẽ ¶ Erat enĩ frontoſa quedã mulier fr̄is ſui vxor ꝑcax ⁊ garrula valde: que tanta clamoſitate v͛ginem ꝑmittente deo vexabat: vt alteram vxorem Iob crederes nemini q̄ntũcunqꝫ precellenti aut paciẽti parcens: cuius ex labijs raro non niſi mordacia verba ꝓcedebant. Contigit autem Iohannem de bauaria ducem quadam vice ſub habitu diſſimulato virginem criſti clamculo viſitare. Cũqꝫ clamoroſa femĩa garritus ſui relaxaret habẽas ignorans quoniã tãtus p̄nceps cum Lÿdwina de ſecretis aīe ſue conferrꝫ tandē ꝯmotꝰ p̓nceps ex īpoꝛtūitate tāte moleſte garrulat̓cis ait Et quō inq̇t o v̓go talē hyrūdineꝫ in domo tua vales ſuſtinere: q̄ ſn̄ freno totā domuꝫ cōturbat? Que rn̄dit Eq̊ aio dn̄e mi ſūt fragilitates ⁊ imꝑfectōeſ taliū tollerāde: vel vt exēplo aliene pacie coꝛrigātur: vel vt ſit exercitio v̓tutis hÿs q̊s talibꝫ īdigere nouit altiſſimꝰ aut ſaltē ne furoꝛi taliū magis debachādi atꝫ turbādi det᷑ occaſio. Ex q̇bus v̓bis nō mediocrit̓ vir ille magnꝰ edificatus: de burſa ſua extractā loq̄ci mulieri dedit pecuniā Qua recepta parūper refrenata eſt lubꝛica ligua eius: ſed an ex toto mitigata eſt nō affirmo. Pacia ſiq̄dē ex hÿs radicat̓r pullulās adeo v̓ginē nr̄aꝫ ſuis loꝛis aſtrinxerat vt ex hÿs q̄ dcā ſūt non ſolū virgo ſed virago non mō Lÿdwina ſꝫ merito ſācta pacīa debeat appellari.

¶ Venit tp̄e quodā mulier quedā vt timendū eſt de filiabꝰ belial fremēs ⁊ furēs: que inumeris btāꝫ Lÿdwinā cepit laceſcere cōuicÿs iniurÿs cōtumelÿs ⁊ exꝓbꝛatōibus. Que acſi nil aliud in coꝛꝑe q̄ꝫ coꝛ fellitū et venenū aſpidū ſub labÿs poſſideret: et ſtudioſe pauperculā martirē Lÿdwinā ad iracundiā ꝓuocare trāſmiſſa veniret. Cūqꝫ ſe minime verbis calūpnioſis et venenoſis ꝓfeciſſe noſſꝫ: cepit execralibꝫ ſputis faciem venerandā deturpare. Sed nec hÿs virginē ꝑmotam videns: cepit tandem clamoꝛibus ⁊ maledictis q̄ſi vim paſſa foret vicinos concitare. Virgo vero patiens furente potētioꝛ animam ſuam in omibꝰ hÿs nec pauliſꝑ mota ī pacīa poſſidebꝫ ita vt mirarēt᷑ vniūſi.

Nec morā passa felix nr̄a Lydwia. bn̄dictū ꝓ maledcō reddidit. officiū ꝓ ꝯuitio graciā ꝓ contumēlia. caritatē pꝛo calūpnia salutē ꝓ mortifero bn̄ficiētiā pꝛo sputoꝛū illitiōe ꝓtinus eodē videlicz: vesꝑe eidē muliercule r̄fudit Misit āt illi ꝑ int̃nūcios clā bn̄dcōez cū munere. sic ꝯgerēs carbones suꝑ caput ei⁹ dicēs Nōne ipsis me bn̄ficā ipēdere teneoꝛ. qui m̄ caritatis viā dilatare nō cessāt q̄ me distēdē° merear: Illis debitricē me sentio ꝓcuratricēz ꝯfiteoꝛ qui viā mādatoꝝ dn̄i q̊ꝝ plenitudo dilectio ē curre͛ me ꝯpellūt Quid pluris: Nēo tā auri ꝑciosi l' mūdane gl'e cupid⁹ q̄ꝫtū illa ꝯtēptus ⁊ despectiōs Sciebat ei qm̄ pacia op⁹ ꝑfcm̄ habz. ¶ Quedā q̊z de meribibulis muliercul' vēientes ad eā dicebāt Nō ē in ꝯsciēcijs nr̄is ꝙ crede͛ possi⁹ tibi mulier ꝙ absꝗꝫ cibo coꝛꝑali vita comite trāsire possis. q̄ ex re suspicam⁹ de te ypocrisim ⁊ elusiōez. Quibz illa paciēs pacienter ait. Neqꝫ per h͛ sorores mee si nō creditis icreduleestis: discrede͛ tn̄ nolite qm̄ op̄s sit de⁹. Nō in solo pane viuit homo: sed ī ōni v̄bo qd̄ ꝓcedit de oꝛe dei. Pie nōne creditis qꝛ ī deserto pauerit vtrāz mariā magdalenā scilicz ⁊ egipciacā: De me si nō creditis ꝑua cura ē eo saluo ꝙ credatis ꝙ op̄s sit dn̄s. Cur ei in ꝯspcū moꝛtaliū mādetē me nega͛e velim. a͛ nō mādetē affirma͛e: Quippe cū māducare neq̄q̄ꝫ vituperiū sit. ⁊ nō māducare q̄ntū ex parte ipsius hoīs ē. glorie nichil habeat: Et quidq̇d loq̄ntʳ hoīes. graciā quā in me operaʳ dn̄s ōnino nega͛e nō possū. tacere q̇dē possem si a desisten° ab īquisitiōe tacuerit hoīes. ¶ De taciturnitate illius quidē ſermo ſi exigat᷑ pꝛeſto ſū. Vox eius vt cōiter audiebat᷑ dulcis et ſonora nō dono egꝛitudinis ſed ſolius vt credo gꝛacie. Vnā diē de tribꝫ aut q̄tuoꝛ vt cōmunius q̄ ad pacē ſibi poſt febꝛes ipoꝛtunas a dn̄o relinq̄batur da conſolationē xp̄i fideliū in loq̄do fructuoſius expēdebat. Nēo cachinnātē illā vidit. ridere vix vnq̄ꝫ ex leuitate ꝑcepit: ſerio tn̄ letabūda iuxta ꝯgꝛuēciā materie collocutoꝛie nec nō ⁊ ꝑſonaꝝ: ſepiſſime viſa eſt. iuxta doctrinā ſapiētis. tempꝰ loquēdi tēpꝰ et tacēdi ſolerter obſeruās in maturitate vboꝝ ⁊ ſenſꝰ ḡuitate methā nō excedebꝫ. Bonū vt dicebat eſt eloq̄ū: qđ bonū ſilētiū excellere debet Qua ꝓpter detractoꝝ oīm hoꝛrebat eloquiū: ſciens quia hoc genus ſāguine paſcat᷑ ⁊ dolo. et qm̄ ſepulchꝛū patēs ē guttur eoꝝ qui linguis ſuis ſaniē lingūt. eciā ⁊ defūctoꝝ. ❡ Obediencie ſue laudes deſcribē nō reoꝛ niſi forte illā quā hominibꝰ ꝓpter deū ſeruabat: in q̄ ſe illis tq̄ꝫ moꝛtuū qđdā cadauer ⁊ vermiculū q̄ddā qui pedibus calcat᷑ coꝛdialiter mācipauit. De obīa quā exhibuit fratri ſuo āgelo nil ſcripſeri pꝛeter id qđ lectū eſt. Ad cuius tn̄ mīmū pauebat nutū: inſuꝑ et tremebat. Illā tn̄ ſcām quā religioſi ſuā per ꝓfeſſionē deuouēt obediētiā. viuaciſſimis ſuadelis cōmēdabat illis dicēs. Dilcī fratres mei cū ōni māſuetudīe ſtudeatis ſcē obediēcie obſeruāe iugū qm̄ maximi p̄mij obīa ē. Quā vobis dn̄s ſuo exēplo tq̄ꝫ coheredibꝫ hēditariā reliq̄t: factꝰ obediēs vſqꝫ ad moꝛtem crucis ❡ Contigit quendā r̄ligioſū oꝛdis ciſtecienſis eligi ad onus pꝛelature; ad cꝰ executioneꝫ difficilem ſe reddidit. et ſi quo modo curam animarum ſibi canonice ſuppoſitam· ex caritate declinare poſſet virginem conſulturus aduenit. Et quia verebatur. agnoſci: quaſi de alio loquens exorſ⁹ eſt in hunc modum. Noueris inquit cariſſima ſoror quēdam ex noſtris electū in officium prelature: ad quod cū ſibi plurima pericula viderit imminere: difficilem et inuoluntarium ſe redidit: ſentiens quia minus apte poſſit explere que ad huiuſmodi officium merito requirūtur. Cui Lÿdwina mox reſpondit· Optime pater timeo ne ſubterfugia fratris illius friuola ſint ⁊ nulla Nam ſub poteſtate conſtitutus eſt monachus: honorem fugere poteſt: onus veruntamen ſi vires ei ſuppetāt abnuere non debet. Formidandum deniqꝫ eſt illi: ne fugiens periculū minus incidat in maius. Quaſi dicere velit. Incidet in ſtillā cupiēs cauere caribdi. Etenim ꝓpter obediēciā anime leuius eſſe ſꝑabat ī prelatura nō ꝓcurata. ſed īpoſita: ꝙ̄ depoſito iugo militare ſub ꝓpria voluntate. Quid ad hec? Cōtēpnit monachus conſiliū virginis. onus abicit. prelaturam ꝓ libertate declinat. Sed iuxta oraculū virgis qđ minus verebatur id accidit. Nempe vt audiuerunt aliqui ex ore eius: tantos tribulatonū anfractus incurrit; vir ille religioſus iuxta verbū femine dei. ꝙ mallet incōparabiliter periculum oneris cum honore. cū humilitate ſubijſſe. ꝙ̄ periculoſiſſimi ocij ſectatus fuiſſe diſpendiū. ac mētis euagatiōez Hec itaqꝫ ſalubris doctrina nedū religioſis, onagrinā libertatē ſectātibus.

ed ⁊ q̇buſlibet deuotis neceſſaria ē ſuadēte virgīe ipſa ꝯctis atȝ dicēte. Qui lucrū aīe ſue petit ⁊ nō dāpnum ſtabilis ſtabilē figat locū ibiqꝫ ī abdito cordis ſui ſecretariū nactꝰ ſibi ꝯſtruat īcluſoriū ⁊ abſꝫ dubio ī breui ſibi dn̄ȝ ſētiet fieri placatū Sūme h̄ genꝰ hōīȝ execraba² qui ꝓ libito ſue volubilitatis dāt ꝯmotiōi pedes ſuos Nā īquit ſcīficat locus q̄ntūcūȝ mutetur: qꝛ q̊rſū ſe girauerit homo ſꝑ ſecū portat ſemetip̄m. ¶ Secularibȝ āt v̄bū iſtud de obdiētia ſolitū erat. Quiſq̇s optat vt in eo ſp̄s dei opeꝛ² ſcē matri eccleſie obediēs ſit ac in ea ſuo ꝯfeſſori a q̊ magna ſalus illi depēdet tꝙ̄ a vicario iheſu xp̄i. nā ſic faciēs ꝛquiē īueīet neq̄q̄ aliter. ¶ Paupertatis eciā rerū ⁊ paup̄um zelatrix eāt p̄cipua quod ita fore atteſtāt² tuguriū ſtratꝰ. et reꝝ penuria. Sed paup̄tatē ſp̄s īſup ꝯmēdāt in ea ꝯtēptus laudis ⁊ ſui ip̄iꝰ abnega°. viſceroſa Si qn̄ q̄reret² ab ea tp̄e neceſſitatis an ſcilicȝ habūdaēt. r̄ndebat habūdo ſatis Cū tn̄ ex hoc a mulierculis arguere² q̇bȝ īnotuit penuria eiꝰ Hūilis xp̄i famla dicebat. Satis habūdat: q̇ ī eo q̊d habet ꝯtentat² Quis ei m̄ ait cū hoībȝ cōes nō ſūt diuicie ⁊ delicie ſūt nichilomīꝰ m̄ cū eis pauperies ⁊ miſerias comunes. atqꝫ hȳs habundans deo gracias agens ꝯquieſco. ¶ Oppidanꝰ q̇dā e flādria vēiens videnſqꝫ abiectā domūculā p̄ris lȳdwīe· obtulit ei adhuc viuēti de diuicȳs ſuis ꝯſtruē domū ſolēpnē in q̄ magis honeſte quieſcere poſſet ſi vellet. Cui paupercula reſpōdit. Michi vita comite dilecte frater domū ampliorē non cōſtrues. ſed ſi quis in loco iſto ꝓ hoſpitādis pau peribꝫ poſt deceſſū meū domū extruxe͛it: oro celeſtē dominū vt elemoſina ī ſinū ſuū vacua nō redeat. Q̄d et duce deo ꝑ bone meōrie ſup̄dci mgr̄i godefridi filiū ac medicū ſonǒdanc noīe wilhelmū pꝰ obitū v͛gis cernimus eſſe ꝯpletū. ¶ Parcimōiaꝫ nō niſi prioris etatis in virgīe cōmūdare minꝰ necē dixeri. cū tuguriū illi fuerit palaciū. ſtratus ſtramineꝰ aut ligneus lcūs eburneus. cingulū cilicinū baltheus regiꝰ. vlcera putrēcia p̄cioſa monilia: horride plage optata ſolacia. multe lachrime noue delicie. tribulatio mūdana ꝯſolatio mira vermes ſcatētes ſociales ꝯuiue. dolores et āguſtie corꝑis velǒ epule laute Suadebat ꝗppe corꝑalē abſtinēciam. ita tn̄ vt lima rationis et ſale condiretur. ſciens qm̄ corporalis exercitatio ſine comite tali ꝑiculū facit inſuꝑ ad diſcrimīa ruinoſa queqꝫ diſponit ¶ Caſtitas virginalis ceteras inter virtutes tātū illi dabat īſigne vt excellēcia quadā vulgo virgo noīetur vſꝫ in p̄ntem diē ꝗ̄uis deſūcta. Veniebāt nō nulli flāmiferis ignibꝫ interdū vexati libidīs: q̊s lamētabiliter ob hanc miſeriam lachrimātes. puriſſīa ſuis conſilijs p̄cibꝫ ac peīs de faucibus voragīs reductos. ad mūdiciā tā mentis ꝗ̄ corꝑis reducebꝫ Exigēte porro neceſſitate corꝑalis moleſtie matronas honeſtas ad corpuſculū ꝯtrectandum exhibuit: ſuꝑ nudo tn̄ tāgi vix ab honeſtiſſis vnꝗ̄ permiſit. Optimū ſciebat an̄murale virgītati fore pudorē: ⁊ firmum repagulū eſſe caſtitati a nemine tāgi quāꝗ̄ inter virgines velut aſtrū matutinum refulgeret. et velut in latebris lumen abſcondita. crucifera facie viris quibuſlibꝫ nõ pateret. Veri igit᷑ pulchri ſũt greſſus v̓ginis huiꝰ tãqꝫ filie prĩcipis: q̃ velut caſtroꝝ acies intrĩſecus hÿs virtutibꝫ ordiata in medio iuuẽculaꝝ tympaniſtriaꝝ gradit᷑: inixa ſr formoſũ dilectũ

¶ De quibuſdã oꝑibꝫ miſericordie ac de ſuppletione defectuũ et ſpũalibꝫ refectionibus eius. ¶ Capm̄ ſcdꝫ

Sane mentis virgo cũ nullo paſtu cibi corruptibilis indigeret: ob deuotiõez tñ q̊rũdã qui deum in ea venerabãt᷑. elemoſinas ꝓ ſuis et aliorũ neceſſitatibꝫ diſtribuẽdas qñꝫ retiẽbat Sibi parciſſima. ſemꝑ pro hÿs quibꝫ foris ĩdigebat alioꝝ paupeꝝ ſe matrẽ fiẽi cordialit᷑ ſtuduit nulli negabꝫ manũ q̃ȝdiu ſuꝑeẽt q̃drãs ȧ abulꝰ Et q̇bꝫ non poteȧt extẽdẽ manũ conpaſſiuũ p̄bebat animum blãdũꝫ offerebat de thezauro pÿ cordis v̓bũ ciboſꝫ cotos ĩterdũ crudos trãſmittebat. Si qñ pre ĩcuria per ĩternũcios circa deportãda queqꝫ. neglectũ aliq̇d eẽſꝫ: paciẽs dicebꝫ. Qḋ meũ eſt feci. qḋ bonũ eſt ip̄i decernite: ſed vtinã primo deſiderio meo q̃ȝadmodũ ſuaſi vobis feceſſetis Hoc ãt dicebat qm̃ de pauꝑe tantũ illi cura fuit: qꝫ eis quaſi de regibꝫ et prĩcipibꝫ cr̄ſti in regno celoꝝ futuris vel ad horulã conſuetã ãnonã diſtrahi aut retardari nõ vellꝫ Nouerat ſiquidẽ ex noie pauꝑes et habitaciũculas eorũ: vt q̃ȝuis iaceret ĩ latebris: oĩa tñ vidẽ. oĩa diſtincte et ſenſibiliter ſolita ẽ percipẽ: vt q̃ſi cũ hoĩbꝫ conuerſari credẽt᷑. Pro hÿs q̊qꝫ ſalire carnes ĩ hyeme iubebat. ſalitas decoqui cũ legumĩbꝫ vtpote piſis ꝓcuȧbat: coctas xp̄i pauperibꝫ cũ bñdictione mittebꝫ. Vñ factũ eſt quadā vice. vt porcio q̄rte ꝑtis vacce cū q̇buſdā vicis ad paſcēdos pauperes in ſortē ei cederet de q̄ cū miſtre illius coxiſſēt cū piſis certā q̄ntitatē. ⁊ ad ſaturitatē triginta domos rēcreaſſent. aſtuit qui dicerꝫ. Lydwia iuxta imperiū tuū trigīta pauꝑū domus de carnibꝫ et piſis tuis ad ſacietatē ꝓuidimus. ſed nec olla adhuc videtur minuta. Ad q̄ ſtatim rn̄dit. Non meis meritis ſed ſua bonitate id fecit deꝰ. Nonne ꝓmiſit dn̄s date ⁊ dabitur vobis? Nēpe mirū dictu. Māducauerūt de hÿs carnibus domeſtici. ſiml' māducauerūt veīentes peregrini. ⁊ ꝯctis p̄ āmiratiōe ꝯcuſſis manū dn̄i adeſſe proteſtantur. qui farina paupercule vidue quōdā r̄pleuerat ydriam. oleūq; non deficere dedit i lechito. Nō verebā᷑ diuites qn̄z de buccellul' iacētis nr̄e v̇gis petē et hoc q̇dē p̄ deuotōe. Nec illa diſſēbꝫ ōi ꝓ amore dei petēti tribuē. q̇nimo q̇dq̇d ſic in noīe dn̄i mittebꝫ de elemoſinis pēnis ſcē orōis, quibꝫ magis redolerēt corā altiſſimo ſedula premuniebat. Oracio enī elemoſine pius comes eſt et in refectione viſcerū optīm eſt corda filioꝝ criſti gracia ſtabilire. Illos q̄ꝫ maxime pauperes paſcē ſimlꝫ ⁊ potare ſecreto mō ſtuduit. q̊s de mūdana felicitate ꝓlapſos ad miſeriā nouēat. q̇ſꝫ p̄ pudore nō audētes mēdicāe ꝯgnouit. clāculo ne ꝓdētꝰ eoꝝ iopia victꝰ neccāria mittebꝫ Mēdicabꝫ ⁊ ip̄a ſi qn̄ carnes pro pauꝑibꝫ deficerēt ¶ Vn̄ q̊dā tꝑe viꝝ deuotū popoſcit quatenus ꝓ reficiēdis viſceribꝫ pauperū quorūdā armū porci ſi habēt coctū deſtiarꝫ. Qđ et vir fecit. Sed mox q̄ꝫ grata ſit deo manꝰ ad dādū porcā ꝓtiꝰ ennicuit

Vir iſte vt ipſemet confeſſus eſt paulop⁹ in eū locū vnde vnicū et ſolū armū acceperat oculos attollēs: ſtatī aliū multo maiorē pēdere in eodē loco vidit. Qua ꝓpter familiā ſuā diligēti⁹ interrogās: an quis illaꝝ illic tale quid carneū attuliſſet: et dicētibꝫ illis ꝙ non: de manu dn̄i allatū eſſe ſicut facto opus erat ratus ē. Fit nō īmerito vir virgini deuotioꝛ: fit pauperibus et ipſe ad dādū ꝑatioꝛ fit creſcēte pietate pauperū amic⁹ deo ꝯiunctio. ¶ Tēpoē ṽo de quo ſuperius cōmemoratū eſt videlicet quo modiciſſio vino vel aqua ante aduētū pdropoſis vteba᷑ cōtigit nouū qđdā nō tam mirabile ꝗ̃ miſerabile et imitabile qđ dicere propono. Mulier quedā epilentica moꝛbo laboꝛabat: que caſus ob horroꝛē grauis erat ad videndum. grauioꝛ autē ad hoſpitandū. grauiſſima autē ad conuiuēdū. Que tāqꝫ abortiuū contemtibilis et contempta: ſepe coꝛruebat in plateis. Hec igitur in āguſtia ſpirit⁹ tuguriū ṽginis elemoſinarie ſtatī cū intraſſet: potū ſibi dari popoſcit Cumqꝫ de modico vino quod ſuperat virgo mīme cogitaret: cū ſola tūc eſſet aquā egrotanti bibendā monſtrauit: q̄ illic repoſita in quodā vaſculo continebatur Bibit ergo et ebibit ſitibunda totum qđ inuenit Sed quid hec inter tātas āguſtias eſtuāti: Ardet et exardꝫ languida inſtat vt āplius accipiat. Vēit igit᷑ tūc ī mēte ācille dei: ꝙ modicū vini ſuꝑeſtꝫ. qđ et digito mox indicauit eidē vt biberet ebibit rurſū et aliud modicū qđ inuenit. Addidit petere tercio mulier epilētica. Nō habēte quidē liqͦꝛē ꝓtulit ṽgo denariū dicēs ei Vade nūc filia cū iſto denario emē tibi: ⁊ ꝙ̃tū tibi neceſſariū ē bibe: vaſculū autē qḋ euacuaſti loco ſuo repone. reponit vaſculū gauiſa de denario ſitibūda nimis muliercula: et cōfeſti iuxta ꝟbū ſibi datū vt extīguat ſiti ſuā tabernā petit. ¶ Tꝑe ꝟo febriū ſuꝑuenīēte iſtat ꝟgo apud prēm ſuū qui tunc adhuc viuebꝫ: ꝙ porrigēt illi modicum vini tm̄ vt labia tingātur que ſicca erant vehemēter. Non enī recordabatur ea hora: qm̄ epilētica totū ebibiſſꝫ. Porrexit igitur pater filie vaſculū ſed qḋ ꝓpt́ deū euacuatū fuit celit⁹ a deo repletū vino optīo mox īuenitur. Mirabile valde: ſtupet virgo memor pietatis exhibite mulieri: vinū naturaliſſimū quo nullum preſtantius biberat mox deguſtat. Quod quidez ſuum colorē rubeū et ſaporem optimū nūꝙ̃ perdens patri ſtuporē ingerit: nichilominus virgo ſecreti ſui conſcia vnde venerit nullatenus pro tunc indicauit. Tandem cum multo tꝑe vinū illud de vaſculo non deficerꝫ incuria mulieris cuiuſdā effuſū eſt. Doluit xp̄i famula cum tꝑe illo adhuc ꝙ̃uis tenuiſſime vtētur vino: doluit autem magis quia nemo hominū ſibi vnꝙ̃ conuenientius vinum attulit: quia ſine aqua ꝯmixta cetera vina nunꝙ̃ bibere potuiſſꝫ hoc ſolum purū ⁊ imꝑmixtum bibebat. qua ex re patuit ꝙ̃ miſericors ad pauperes xp̄i noſtra virago extiterit: que feminā epilenticaꝫ de vaſculo ſuo bibere iuſſit. Ob qḋ haut dubiū de cellario prepotentis dei vinum electum accepit. Ad hec quidem diffuſe pietatis opera multiplicanda copioſa donorum dei affluentia prouocari protin⁹ videbatur

¶ Accidit ſemel vt fr̄e ſuo Wilhelmo migrante e ſeculo filij eius debitis īnumeris obligati ad extremas miſerias deducerētur: q̄s nullaten⁹ hūano mō refūdere poterāt. cūqꝫ nō tam ſāguis ꝓpinq̇tate q̄ꝫ ſp̄s caritate ꝓ releuādis miſerijs deſperātiū filiorū clenodia q̄dā vēdi feciſſꝫ: venditorūqꝫ preciū ſub certo denarioꝝ numero ſil' cōgregaſſꝫ: ꝑmutatis ex eis aliq̄b⁹ vt vni⁹ eſſēt vſitatōnis nūmiſmatis q̊s in vnā burſā repoſuit. Juſſit igr̄ ſingulis creditoribꝫ per nycolaū cōſanguineū ſuū ſatiſfieri vſꝫ ad q̄drantē nouiſſimū: et hijs factis ſi q̄d de burſa ſuꝑeſſꝫ fidelit᷑ ſibi reportari. Quid plura? ſatiſfactū eſt ex octo libris monete regionis illi⁹ ſinguliſ creditoribꝫ iuxta v̇ginis optatū: numerāt᷑ ex burſa denarij q̇ relicti fuerāt. ſꝫ cū trina vice renumerādo iuſſu v̇ginis ſinguli denarij in burſa in ſua p̄ntia digito diſtincte reuoluerētur: tot libre tot ve denarij ab ipſo nycolao repti ſūt q̊t p̄mo manu v̇ginis ſūmati poſiti fuerāt: qđ cū 3°. ſic ea volente cōtigiſſꝫ indicto ſilentio cunctis qui aderāt ne forte cui dicerēt q̄ viderant de cetero burſā ipſā cū denarijs burſā ih̄u cenſuit appellandam Expēdebꝫ illa poſtmodū de burſa xp̄i pauꝑib⁹ magifice: et ip̄e dn̄s habundāter infūdebat. Et cū numerari dcm̄ es poſt hm̄oi expēſas ſic factas cōtingēt: ꝑceptibilr̄ icremētū ſupplementū ve diuine largitatis inoteſcebꝫ.

¶ Querebāt aliq̄ ſibi cordialiores: q̄ꝫ tū p⁹ obitū fr̄is ſui Wilhelmi de marſupio dn̄i ih̄u diſtribuiſſet. q̄bus ait. Ex q̊ gloriā dn̄i vos in hac re latē non video dico vobis vacit᷑ qꝫ de octo libris vltra libras. xl. i pios pauperꝝ vſus expēdi p̄ter eas q̄s ꝓ debitis fr̄is mei creditoꝛibꝫ ſuis reddi feci: ſex ānis an̄ obitū ꝟginis multiphariā multiſqꝫ nc̄citatū modis in pios egenoꝝ vſus dicta pecunia diſtributa ⁊ iteꝝ a dn̄o multiplicata ē: et poſt trāſitū ꝟginis ꝑs media eiuſdē ſpēi mōete et figure in eadē burſa ih̄u reꝑta. Similit̄ de aureis denarijs corā poſitis tribꝰ fidedignis cōtigit illi: q̇ 3°. renūerati non ſine ſtupoꝛe aſſiſtentiū viſibilr̄ adaucti ſūt. Duo ig̃r minuta coꝛpoꝛis videlꝫ et aīe ꝟgo nr̄a tm̄ habens: ſuper lectū doloꝛis ſui ꝓ holocauſto medullato dedicauerat: et quicq̇d p̄ter illa cōquirere potuit: velut paleā eſtimās ꝓpter xp̄m dn̄m in cohēdes ⁊ ꝯmēſales illius ꝓdigalitate expendebat. Poꝛro iuxta ꝟbuꝫ ꝟitatis ꝓ ſimplo centuplū: ꝓ terrenis celeſtia: pro tp̄alibꝰ ſempiťna: ꝓ hijs oībus guſtanda dedit illi dn̄s: ex q̇bꝫ vnū ceteris reſeruatis in poſterū enarrabo ¶ Profecto cū nōnunq̄ꝫ in paradiſū exultatōis ſeu voluptatis pꝛout deo placuit efferretur: vidit vice quadā claritatē mirabilē e celo ſplendeſcere p̄ſertim ſuper animas viatoꝛuꝫ quas ibi cernebat ſecum ſingulari raptu eleuatas. Viditqꝫ in illo ſplendoꝛe tanq̄ꝫ exercitū ſanctoꝛū pulcherrimū confluere: inter quos notanter celoꝛum reginaꝫ et dominā diſcernebat. Videbat quoqꝫ mēſas interea ſericis ac pꝛecioſis veſtibus ſumptuoſius operiri ⁊ elemoſinas q̊ꝫ q̈s diebꝫ illis pauperibꝰ erogauerat quaſi de celo delatas ꝑapte collocari: cernit illic ⁊ pocula q̄ fictilibꝫ vaſis ſitibūdis ꝓpinauerat in criſtallinis aureiſqꝫ idꝛijs reuerētiſſie p̄parari ⁊ alia q̄ dederat egeniſ multa ſatis. Accedebꝫ ⁊ glʼoſus vt videbat᷑ clariſſimꝰ cetus ſedere ad mēſas ꝑparatas: videbat etiaꝫ ſigulos ſingularis militie ſue deferre ſignaculū. Erant tamē illic quidam ſacerdotali ornati veſtitu: ſed calices orificio eorum deorſū deferentes. Inter quos vnū fratruꝫ ſuorū defunctū olim noīe balduinū cognouit q̇ ab vtero mr̄is deuotione parentis vtriuſqꝫ ad ſacerdociū fuerat oblatus: ſꝫ ſua negligentia poſtpoſito caractere ſacerdotali mr̄imoniali vīculo alligatus hac de cauſa inter ceteros calice deorſū verſo in terra minoratū Et quod plus eſt audiebat illic ſonuꝫ quaſi ad menſā epulantium: ſe vero miniſtrantem illis letanter illic agnoſcebat. Ob quod ſane cū ad ſe rediret. miro modo: conſuetas elemoſinas ampliare plurimum poſtmodum conabatur. O q̄ꝫ ſalubris eſt igit᷑ cogitatio pios oculos a paupere non auertere: eſurientem animā nō deſpicere: inopem verbo non exaſperare. Sed admoduꝫ preſtancius atqꝫ ſalubrius huiuſmodi paſcere ⁊ potare. Quatenus fenerando pie dominū criſtum in paupere feneremur dicentem. Quod vni ex minimis meis feciſtis michi feciſtis. Enimuero per ſapientem dicitur. Rogationem tribulati ne deſpicias: et ne auertas faciem tuam ab egeno.

¶ De viſitatione infirmantium ⁊ in puerperio iacentium ac de veſtitione nudoruꝫ.

Capittulum tertium.

SEd et plane nõqꝫ̃ de viragie noſtra ſufficiẽter dixerim niſi et de viſitatione ſcã puerperis ⁊ egrotantibꝫ ad memoriã reduxẽo pauca q̃ ſequũtur. Parietiũ nẽpe et infirmãtiũ mater ⁊ ſcã obſtetrix eſſe videbatur: ex ſedula cura quã gerebat. Hÿs q̊ qꝫ vt dignũ eát delicatiora tq̃ꝫ debilibꝫ fercula parari faciebat. p̄ſertim hÿs qui recta fide catholicã agebant vitã. Cuius rei gracia ꝯtigit vt mulier quedã criſti famule deuota ſecũ ad tẽpus moram traheret ſecũ conuerſaretur ſecũqꝫ ꝓpter huiuſmõi egrotãtiũ viſitationem familior tẽpore multo habe͛t. Maxima enĩ conſolatio erãt ei paris ſexus et voti habere amicã. et ſociam: cui animi pietatẽ detegere poſſet. Qua ex re dictam feminā huc illucqꝫ ꝓ vt opus erat iuxta īpetū ſpiritꝰ ꝯpaſſiui mittere ꝯſueuit. Verūtñ vti āplius conprobaret ſpiritū eius: ꝑfuſa ſemel plꝰ ſolito. q̄ſi cū cordis exultatione aduocās eā dixit. Rogo te ſoror chariſſima vt iā venas pietatis pādere velis. q̄s geris ad miſerabiles ꝑſonas: vadaſqꝫ ad forū piſciū emptura delicatiores piſciculos. quos poteris īuenire ꝓ debilibus et infirmis. ⁊ optimo ꝯdimēto para illos. ſicut māducare velle tales īfirmos noſti. fecit itaqꝫ deuota femīa illa vt martha ꝙ iuſſerat ſancta virgo. Interī iſta q̄ vt maria feruēt̄ pro baiula ſui miſterÿ qd̄ popoſcerat dominū p̄cabat᷑. Vix illa domū intrauerat: et hec noſtra lÿdwia ſpū exultās ait. Feciſti ne diſcā qd̄ dixi. nōne feciſti? At illa. Feci quod aptiꝰ potui. Cui lÿdwina Rem inquit deo gratiſſiaꝫ o chariſſima feciſti Iam pete a dño qd̄ tua ꝯſciētia dictauerit pie fore petēdum. ⁊ apud dominum vt petita accipias elaborabo. At illi mulier ait. Si dictis facta ꝯpenſes: optima michi ſoror et mater eris. Oro quatenus pccōrū meorū veniam conſequar. et perſeuerandi graciam: reliquū tue caritati relinquo. Cui lÿdwina. Rem grandem petiſti ſed ſalubrem: quia veniā et gracie perſeuerātiam De eo vero quod michi relinquis ſolus miſericors dominus ſua pietate prouidebit. Vade īg̃t vade nunc et tu orans pro me. In hÿs igitur verbis mulier q̄ triſtis antea fuerat quaſi ſarcinā grauē depoſuiſſꝫ: miro modo abÿt conſolata. Qua ex re colligitur noſtram viraginē, in lumine thearchico vidiſſe qd̄ explicite ꝓ⸗

ponere nõ licuit. qđqꝫ ſtãmfera p̄ce pietatis miniſtrã ob amoꝛẽ criſti miſtrãtem miſericoꝛdiaꝝ patri cõmẽdauerit q̃ tãta ſpiritus leticia plus ſolito ſecuritatem petẽdi ꝓpoſuit ꝓponẽs fiduciã de miſericoꝛdia dederit ſane credẽs nõ meritũ qui dixit. Beati miſẽicoꝛdes qm̃ et ip̄i miſericoꝛdiã ꝯſequentur. Et quidẽ ãbꝛoſiꝰ ait Ardentiũ criminũ globos beniuolẽcie ſue fonte refrigerat elemoſina ⁊ quodã irriguo largitatis obꝛuit incẽdia delictoꝝ vt q̃buis crimĩbus pꝛouocatꝰ cogat᷑ liberare aĩas elemoſinis quas punire diſpoſuerat pater ipſe pietatis. Cogit᷑ a nobis q̊dãmõ cũ cõpellitur pꝛo actibus nr̃is mutare ſnĩam et in vno eodẽqꝫ hoĩe nũc ſeueritate iudicis ꝑmouẽi. nũc pꝛis pietate blãdiri. Rurſũ ſapiens ait. Qui ꝓnus eſt ad miſericoꝛdiã benedicet᷑. Quid ĩmoꝛoꝛ hÿs ampliꝰ: Cõſueuit criſti ſpõſa ſuũ ãgelũ dep̄cari. q̃tenus domeſticis ſuggerendo ſuaderet ĩ pauꝑes dñi ſeruare pietatẽ.

¶ Sedẽtibus quadã vice deuotioꝛibʒ atʒ ſibi magis domeſticis ad menſam affuit quidã ad oſtiũ. miſerãtiſſio q̊dã vt videba᷑ affectu elemoſinã poſcẽs. Confeſſoꝛ ãt v̓ginis admiratꝰ ſuꝑ ĩſolito petẽdi moꝛe. ꝯcito gradu ꝓſilijt ad oſtiũ ſʒ nec vllũ ĩueĩt. Reſidẽte illo mox clara voce ſeruataqꝫ p̊ma modeſtia q̊dã iterũ elemoſinã petẽdo auditur ⁊ idẽ ſacerdos velut ãtea fecẽat ſubito ſurrexit ſʒ ſcđo fraudatꝰ reſedit. Vẽit ⁊ alter tercio petẽs elemoſinã ſurgit ecõtrario p̄ſbiter ille. ſʒ is cui feſtinꝰ obuiare ſtuduerat cũ tamẽ patulꝰ pateret oculis vicꝰ nec eſſʒ diuertẽdi ãgulus nuſqꝫ velut pꝛius cõparuit.

Q̄obrē turbati valde ad v̓ginē ipſā cōcurrētes: factū ipſū per ordinē enarrarūt. Que rn̄dit O tardi corde ad ſurgēdū fratri vr̄o āgelo. Utinā ipſū magis venerati fuiſſetis de cordibꝫ veſtris. Ad hoc vēit vt ꝓbaret vos: ſi inter epulas quas ſūpſiſtis meōres dn̄i creatoris veſtri eſſetis. Proinde v̓go noſtra lӱdwīa ſicut veros mēdicos palā ſeu ſecreto mēdicātes ſuſtētabat ſic eciā ecōtrario deteſtabat᷑ eos qui de pietate queſtū faciūt et rapinā Tales eciā ſocios furū. ypocritas. fictos. parietes dealbatos vitādos affirmabat: q̇ verorum pauperꝝ deuorāt elemoſinas ſua volūtate nō neceſſitate dicentes ſe egenos. corā deo ſepiꝰ inuēti lupi rapaces ¶ Contigit enī ꝓh dolor. vt mulier ſpecieteꝰ r̄ligioſa: intrīſecꝰ tota ficticia et lupīa domos circūcurſitaret eoꝝ q̊s magis pietati deditos noſcet. maxime quoſcꝫ quos didicerat habūdare. Ut igit᷑ liquefactiue ꝯpaſſionis beatā hāc virginē eſſe ꝑcepiſſꝫ: ꝓperauit illo ire nō qꝛ diuitē ſed pocius pauperē rebꝰ eſtimaret eam. ſed mariāꝫ pauperꝝ zelatricē ob qd̓ et ipſa extremam paupꝑiem mētitura. largā quoꝫ bn̄dcōēꝫ ſe recepturam arbitraba᷑. Jacebat āt eo tp̄e virgo grauiſſis fatigata febribꝫ. ita vt nulli eciā domeſticoꝝ v̓bū loq̄ valeret. Lugꝛubi veſte igi᷑ induta deſuꝑ domeſticam quādā katherinā noīe caſu reꝑpit: ꝓfūda quaſi de cordintimis ſuſpiria traxit. tremulam vocē ac tenuē formans. celibem ſe vitā ſecreto ducere dixit: ꝛ hac de re ſe amicis ꝛ parētibꝫ deſpicabilē factā. adhibitis diris gemitibus allegauit. Eſtimās āt katheria ꝙ veꝝ dicerꝫ duxit eā ꝓ tūc ad ꝯfeſſorē dñꝫ videlicet ihoēꝫ Walteri. qm̄ ꝛ ip̄e ver⁹ pſcīta erat Qui ſtatī auditis ꝗruloſis v̇bis ficte femine: largā quā ꝗrebꝫ elemoſinā porrexit Poſtera ꝗdē die cū a febribꝫ libera foret lÿdwia: mox iuſſit aduenire katherinā iā dictā: ꝛ dixit ad eā. Quāuis ſoror kariſſīa iacueri heri ſub māu dñi ſicuti ꝯſueui: non tñ latet iā me quō mēdax ad te mulier illa venerit: ꝛ ꝗte⁹ v̇bis deceptorijs atꝫ ficticijs fefelléit te. et prēꝫ ꝛ ꝯfeſſorē meū ꝛ quō de bonis dñi preſto fueritis dare illi Igi² āmō ad dādū hui⁹cemōi vie hōibꝫ eſto tu cautior. nā vt dicit ſcriptura ē qui neꝗter ſe hūiliat: et īteriora ei⁹ plena ſūt dolo. Rurſūqꝫ: Nō oī ſpūi credēdū ē

¶ Satagebꝫ plerūꝫ nudos cū adiutorio deuotaꝝ laīficaꝝ idué q̇qꝫ ex deuotōe ꝓpoſitū ſalubre nō adeát ꝓ lino biſſū: ꝓ lana purpurā: ꝓ laboritio r̄quiē ꝯꝑare Cūꝫ qñ pāni vt̉uſꝫ ſbie tā lini ꝙ lāe augēn² ī māu ei⁹ vt vnū ex mꝉtis r̄ferā accidit vt ſacerdos ꝗdā veſtiēdus eſſet Cūqꝫ ꝯgruu⁹ cléical' decēcie pān⁹ nō r̄periét²: affuit mulier ꝗ dixit. Pānū aptaui m̄ nouū ꝛ nigrū. ſꝫ q̇d h̄ īter tātos? Sex m̄ tm̄ vlne ſūt: ſꝫ filia mea m̄ moleſta ē petēs ſibi fieri de dcō pāno capuciū. Et q̇d ego ꝓ vſu meo ſeruabo? quid pluris? Cui lÿdwia. Afferto iġt m̄ ꝗſo pānū illū ꝙ aptaſti ꝛ dñs ꝓuidebit Mirꝝ dcū Affertur pān⁹ ad manū v̇gīs ꝙ ꝗſi mēſurare vellꝫ ducit ad os pānū ꝛ manū Et mox faciēte dño lōgitudo tāta seꝗtur ꝙ ꝛ ſaercdoti decēti veſtitu iuxta honeſtatē cléicalē r̄gionis illi⁹ vſqꝫ ad talos ꝓuiſū ē et cū h̄ tā m̄ri ꝙ filie de ſupfluo affluentiſſime ſupeſſet q̇d petebāt Stupebāt oēs ſr̄ h̄ facto: nec ceſſāt iq̄rerē vn̄ ita fcm̄ ſit Quē rn̄dit credite m̄ iquit miſterio ſci āgeli ꝓ pace vr̄a id factū eſt: ne ꝑuare᷑ piꝰ ſacerdos nccāria ſibi veſte vos āt optato ꝯmodo ne fruſtraremi. Sic ergo v̓go nudū operuit veſtimēto: ſane ſuo nos exhortās exēplo vt ſeq̄mur veſtigia eꝰ.

¶ De gr̃a iformatiōis ⁊ ꝯſolationis ad oēs ¶ Ca. q̄rtū

Sapiētibꝫ ⁊ iſipiētibꝫ debitrix fcā cū lr̄as nō didiciſſꝫ vnicꝰ ei codex fuit liber vite crucifixi ihū. Ex h̄ tꝫ exēplari correctiſſima diſcipula ſedula mirabili auiditate ſtudebat hauriē adō vt peccantibꝫ deſꝑātibus pn̄iāꝫ iuſtis diſciplinā adoleſcētibꝫ obiām: ſeībꝫ ſapiām: p̄latis vigilāciā: r̄ligioſis ꝑſeuerāciā: ſacerdotibꝰ caſtitatē ⁊ ſāctimoniā ſufficiēter inculcās ꝑſuaderet. Veniebāt ſimplices ⁊ mechanici conſiliū vite ab ea poſtulātes Quibus dicebat Ociari nolite dilectiſſimi nā ociū ſētina ⁊ nutrimētū maloꝝ eſt. Scriptū ē eni: labores manuū tuaꝝ qꝛ māducabis beatꝰ es et bene tibi erit. Virgībꝫ adoleſcētulis cū etas illa feruēcior laſciuiēdi cā ſit dicebat Mł̄tā maliciā docet ocioſitas ea ꝓpē cariſſime tꝫ a venēo virgītatis cauete ¶ Veīt ⁊ puella q̄dam ad domum eius quam uix domū eius introeūtē ſtati poſuit ad laborē. Nec paciebat᷑ illā vel ad horulā euagari: ſciens ꝙ libertas: ociū delicie: venuſtas diuicie: incētiua ſūt voluptatis. ¶ Accedebat ad eā vidua q̄dā ſic inquiens. Satis habūdo ꝓ trāſigēda miſeͬa vita hac quid ergo? Suades an ocio dȧe trāquillā vitā ā laboricio dare operā? Rn̄dit lẏdWia. Ociū tibi nō ꝯſulo nā artem

laniſiciꝫ noſti q̊ ſi velis panē ocioſa nō ꝯmedes Sciebꝫ
eī ꝙ ſcriptū ē. Qui furabat᷑ iā nō furetur: magis āt lo
peret᷑ laborādo māibꝫ qḋ bonū ē: vt habeat vn̄ tribuat
nccitatē paciēti. Cūqꝫ vidua negociari ꝑtimeſcēt et
periculū cupiditatis allegaret: ꝟgo rn̄dit Ars laneficiꝫ
bona ⁊ victui nccāria: quā ſi ꝯuerteris in cupiditatem
vtiqꝫ ꝑiculoſa ē Si ꝟo cauſa vitādi ociȷ̄ ⁊ paupeꝝ ad re
leuamē ac tui tm̄ exercueris illā: nulla tibi cauſa timoris.
Vextū in hac re vtere ꝯſilio meo. Vt āt te dn̄s in a
gēdis dirigat ſꝑ vellēis vni⁹ lanā dn̄o ꝯſecrabis dabiſ
qꝫ pauꝑibꝫ. Sin āt ob r̄uerēciā quīqꝫ plagaꝝ xp̄i totidē
eiſdē dabis denarios: ⁊ āgelus tuus cuſtodiet te ne
offēdas Inſr̄ et ſuadeo ne tuos oꝑarios fraudes vnq̄ꝫ
mercede ſua. ¶ Cōtigit āt vt fluctuātib⁹ mercāciarū
fortuīs p⁹ multimoda lucra: ꝙ mulier illa vidua dāp
na pateret᷑ Et cū mercatorē ſuū vice q̄dā ꝓpter p̄teri
ta dāpna ꝯputādo in vno aureo fefelliſſet. putans qꝛ
liceret ei ꝓpter iuſtū dāpnū tacite īiuſtū ſumere lucrū.
tādē poſt breue ſpaciū idem mercator mortu⁹ ē. aure
o r̄ſeruato apḋ viduā ante dictā · Peracto q̄dē aliquo
tēpore mercator aparuit ꝟgini ſcē dicens. Dic q̄ſo mu
lieri tali quaten⁹ aureū illū quem ſibi min⁹ iuſte ſub ꝯ
putatiōe iter nos habita ſibi ānumerauit q̄ꝫ tocius tibi
reſtituat. atqꝫ ex hoc cādelas cēas ad miſſas celebrā
das michi emas. vt michi ꝓſint eccleſiaſtica ſuffragia
ipſā vero nō feriat vltrix diuīa iuſticia. Eo dicto mox
diſparuit. Mirabile dixero valde. Nūciat virgo vidu
e que audierat. audit qḋ oēm mortalem laté putabat

Et quaſi ꝑcuſſa p̄ terroꝛe ꝑiter ⁊ ruboꝛe: factaqꝫ reſtitucōe de ceťo caucioꝛ efficit᷑ ac nūq̄ꝫ tale quid auſa ē at tēptare

¶ Ad pacē āt mutuo ſeruādā īter ſe vīculo matrimonij ligatos āmonebꝫ Cōſiliū āt q̄rētibꝫ dicebat. Cariſſimi mei ſacrū ꝯiugiū aſſūpſiſtis iā ſalutifeꝝ nō modo putetis ī eo fidelitatē coꝛꝑm ſed eciā aīoꝝ. Et ideo pacē q̄rite pacē tenete vt deꝰ pacis vobiſcū ſit Qᵒcirca. hoīm ſepiꝰ triplicabat v̓bū iſtud q̊ diceret. Nos īquit vnū habemꝰ pꝛēꝫ: vno pane paſcim᷑ oēs de vno calice ꝑticipamꝰ. Patriā vnā q̄rimꝰ oēs vnū coꝛpꝰ ſumus ī xp̄o alť alteriꝰ mēbra ſumꝰ.

¶ Mulier q̄dā ſuā filiā nuptui tradidit: ⁊ pꝰ nupcias gaudēs de ꝯditōibꝫ generi ſui quodāmō ſe iactauit. Cui v̓go ait. Nō ſūt a deo penſande tꝑales diuicie coꝛꝑalis pulchꝛitudo: generis nobilitas: dignitas ꝑſonaꝝ aut amicoꝝ ſeq̄la: ſꝫ v̓tus et diſciplina moꝝ. pꝛudēcia: tīoꝛ dei: q̊ titulo diuicie ꝯquiſite ſūt. quo ve poſſideāt᷑ Quaſi dicē velit Hec attēdūt hoīēs carnales q̄ trāſitoꝛia ſūt: q̄ v̓o nccāria ſaluti aīe nō aīaduertūt. Nā a ꝑntibꝫ dāt᷑ diuicie: a dn̄o vero vir vel vxoꝛ pꝛudēs. Pꝛedixit q̊qꝫ virgo ſcā ſic ianit̓ gloꝛiāti: q̄teꝰ ī filia multas t̓bulatōes paſſura foꝛꝫ Nichilominꝰ aſſeruit auxiliū dn̄i nūq̄ꝫ āmouēdū ab ea: q̄ vtiqꝫ ꝯtigerūt vt dixēat illi. Suꝑuēit ei filie dcē feīne tribulatio carnis de q̄ meōꝛat apl̄us: acceſſit ſterilitas egꝛitudīēs ſuccreuerūt mľtiplicata fuē flagella. Sꝫ in hijs oībus ſuffragātibꝫ oꝛōibꝫ ſacre v̓gīs lijdwie libēauit eā dn̄s ita ꝙ in timoꝛe dn̄i diem extremū clauderet fine ſalubꝛi. Saue quoqꝫ illis diebꝫ vir quidā ⁊ mulier iuxta feruorē adoleſcētie q̄ iumentis ſiliis eſt apud pleraſqꝫ ſe minꝰ rōnabilr̄ libidī mācipāt q̄ꝫ in ſp̄u vita v̓ginē nō latuit. Igr̄ v̓gineo ſeruato pudore ꝑſuaſit pudiciſſīa feīa iuuēcule q̄tenꝰ deſiſterꝫ ab illicitis abuſibꝫ alioq̄n ira dei deſeuiret in eā ⁊ in maritū eꝰ. Audiēs autē iuuēcula q̄ cūcta ſibi licē putauerat q̄tenus ſecretuꝫ eiꝰ pccm̄ v̓go cognoſcēt: ⁊ q̄m ſic laſciuire nephas eſſꝫ ap̄ti ſūt ocnli eiꝰ ⁊ velle abſtinere ſe valefaciens ſpoſpōdit: q̄d aūt emēde ſecutū ſit neſcio. ſed hꝰ vtiqꝫ verꝝ cōꝑio q̄tenꝰ paulopoſt mnliercule illiꝰ venter ītumuerit. ob q̄d letati ſūt om̄s amici ⁊ cognati putātes qꝛ cōcepiſſꝫ ſed mox vt ad aures leticie hꝰ rumor ꝑuenit: Iīd wia referētibꝫ ait. Fruſtra gaudent iſti hoīes ſibi ſperātes ꝓpaginē in cōſāguinea ſua qꝛ tumor ventris eius ꝓlem nō indicat ſꝫ radicē corruptā quā intus hꝫ ⁊ latētē infirmitatē. q̄d ⁊ ita poſtmodū cōtigit. Nam inualuit egritudo: ſucceſſit lāguor diuturnꝰ multiplicate ſunt erūpne: ⁊ vltimū oīm terribiliū mors ſpecioſā iuuēculā petulancie carnis quōdā deditā ſuo iure cōcluſit. ¶ Pleriꝫ infirmorꝝ pro conſilio ſanitatis hn̄deād eā cōfluebant: q̊s nedū in aīo ſuadelis ſacris ad deū cōuertit verꝝ inſuper acſi archimedica foret ſepe curauit in corpore nō eni vt Auicēna vel aliorꝝ medicorū agmina cōfidebat in herbarū viribus: q̄n ſic pauꝑibus paciētibꝰ pauꝑcula paciētiſſīa malagmata ſanitatis indicabat q̄m non didicerat litteras: ſed in ſolo v̓bo dn̄i q̊ reſtaurantur vniuerſa ¶ Cōfluebāt ad eā ex omī ꝑte religioſi multi tēptati āguſtiati mētalr̄ afflicti varijſqꝫ doloribꝫ hoīs vtriusꝫ cruciati tꝙ̄ ad mr̄em desolatoꝝ̄ oīm illius tꝑisq̊s ꝙ̄ꝙ̄ interdū in extremo ꝑiculo positos q̄si filios sepiꝰ ad salutē reuocabꝫ. Nā meroꝛ in corde viri iusti hūiliabit eū: ⁊ in sermone bono letificabitᷣ. Ea ꝓpter dederat illi dn̄s spꝫ suū q̊ signāter afflictis ⁊ desperatis q̊dāmō sic loqͥbatᷣ. Qn̄cūꝫ tediū aut āgoꝛ cordis te cōcussit etiā vsqꝫ ad extremū viriū: recurre ꝙ̄tocius ad miaꝝ patrē tꝙ̄ infātulꝰ ad vbera mr̄is sue. ⁊ ibi reuela dn̄o viā tuā ⁊ iacta oēm cogitatū tuū in eo et ip̄e faciet te tuaꝝ āgustiaꝝ oīm obliuisci. Tandē post multa salutifera documēta subiūgebꝫ. Non solū eq̄nimiᷓ sꝫ hilariter cū grāꝝ actōe q̄uis molestia īmissa seu ꝑmissa celitꝰ fēnda est. et qd̊ pluris tꝙ̄ ėga dilecti pr̄is debꝫ a filio ꝯplexari: eo ꝙ īfinitis modis elcōs q̊sqꝫ ꝓbare cōsueuerit q̄si auꝝ in fornace. Itaqꝫ feruētissimis eloquijs eiꝰ inerat multū latētis energie q̄ in aures viroꝝ gementiū atꝫ dolentiū trāsfusa: mentē ⁊ spm̄ trāsfigebāt: trāsfigēdo q̄si oleū vngebāt et vngēdo spūale velut antidotū reficiebāt Gaudē cū gaudētibꝫ ac flere cū flētibꝰ illi practica phīa fuit iuxta mētē apl'i se tn̄ illibata manēte semꝑ in medio natōis īfirme vl' ꝑuerse.

¶ De virtute fraterne correptōis qua sine ꝑsonaruꝫ acceptione pollebat. ¶ Ca.v.

SIT qm̄ lucifuge lux: bufoni florēs vinea cōi dicto graues sunt: ita carnalibꝫ hoībus ṽgitas ābiciosis hūilitas: iuidis caritas mortuis deo voluptuosis: vita spūaliū crucifixa. Cōuenere nōnūq̄ꝫ sectatores ollaꝝ egipti bibuli et expotatores calicum vt caperent aliquid ex ſermonibꝫ v̓ginis huiuſ ſancte

¶ Queſtuarius quidā garrulus ⁊ cupidus cū multa de virgine audiuiſſꝫ: curioſitatis inflatus ſpiritu quaſi in mirabilibus ſupꝛa ſe deābulans aſtantibus pluribus ad eam dixit. Dic michi Lÿdwina q̇d agēs ſi dominū ihm̄ in ſūmo altari ſub ſpēbus ſacramēti occultatū cerneres: et ex alia parte in nuda et ꝓpꝛia ſpē venientē videres. Subticuit paululū virgo: et ad vltīm poſt lacrimas ait. Cum a pluribus doctis ⁊ venerabilibus viris totiens tēptata fuerim: nunq̄ nemini me ita moleſtū q̇d audiuiſſe ab aliquo q̄admoduꝫ nūc ab iſto q̄ſtuario audire cogoꝛ. Res miranda ſatis. Viruꝫ non viderat nec queſtus eius infamiā ab homine didicerat: nichilominus cupiditatē eius reſpondendo exp̄mit dolū eius latent̄ agnoſcit: ſed ſcm̄ in rūſis dare canibus q̄rente ſagacioꝛ refugit. Quid immoꝛoꝛ? Stupoꝛ accepit om̄s q̇a viri queſtuariam cupidinem non nouerant: atqꝫ confuſi propter virum eundeꝫ cū quo venerant protinus abceſſerunt. Scriptū eſt enim: q̇a ſicut ſagitta in femoꝛe canis ita verbum in oꝛe ſtulti. Vt canes multi iuxta pſalmiſtam circundederunt eā E quibus tantum vno percuſſo ceteri omēs aufugerunt.

¶ Mulier quedam nitebatur ſe virgini noſtre ſuiſqꝫ domeſticis in amiciciam iungere: que ſpiritui libidinis quē doctores incubū nōiant ignominioſū cōſenſū dederat: quod et veram criſti ſponſam non latebat Cumqꝫ domeſticam nimis illam et impudibundam ſepius ſe iactantem de priuilegio caſtitatis cerneret:

timēs ſacra virgo ne forſan ceteras īficerꝫ morbo ſue libidīs q̊ fetebat cū pacia multa corā pn̄tibus familiaribus ſuis final'r dixit. Ut dicis ergo v̇go es tu? Cui ꝓcax lubrica cū audacia multa rn̄dit. v̇ginē intactā me eē ꝓfiteor. Et Lÿdwia rurſū ad illā ſubintulit dicens. Suꝑ vacuo titulo tāti noīs vt timeo gloriaris: ⁊ ſi ſcire volueris. xxv. tales v̇gines cꝰ mōi tuipſa exiſtis ſuꝑ vnā molā piperariā libē chorizare poſſēt. q̊ audito cōſcia ſibi ſuꝑ ſcelē ſuo peſſiō ſtatī ꝯfuſa receſſit. Indoleſcēs aūt q̄dā familiarior ceteris ob hāc rē ad ancillā xp̄i dixit. Ut q̄d q̄ſo deuotā virginē vituperās ſic ſcandaliſaſti? Et ait. ſine ſine abire. Talis eſt enī q̄lē deꝰ nouit eā. Nolite michi laudare in ea cōmenta dyaboli. Un̄ ſi v̇itatē deuotōis eiꝰ exꝑiri velis: vade ⁊ corripe eā inter te ⁊ ipſā ſuꝑ minimis defectibꝫ: q̊s facil'r in ea poteris aduertere ⁊ ſi pacient' hūilit'qꝫ tulerit te deuotā eſſe cognoſcas. ſi v̇o ꝑtinacit' ⁊ cōtumelioſe tibi in faciē reſtiterit: vas vacuū noueris atqꝫ ſignatū. Qd̄ et tēptāte poſtmodū domeſtica v̇ginis vtiqꝫ ſic eſſe cōprobatū ē. Ad leuiſſimū q̇ppe caritatis correptōis verbū. cepit fictus ſp̄s mulieris fumigare: fumigādo flāmeſcere: flāmeſcēdo turbari: quatenus non femina ſed leena non nīā virgo fatua ſed fera peſſima: non mulier pud orata ſed obſeſſa crederetur Qualis autem fuerit miſera mors edocuit et infelicior pena qua reuelante angelo Lÿdwine prochdolor torquetur. Nam cum poſt mortem virgo ipſa pulſaretur ad orandum pro ea. Affuit angelus qui dixit. Noli etenim fruſtra vexari pro ea:

qm̄ cū fictis ⁊ ypocritis abẏt ī locū ſuū Attēde lcōr q̄ꝫ liceis oculis v̇go véa v̇ginē faticiā ⁊ fallacē trāſpexerit. que eciā occultū crimē ignomīe ꝓdidit latētē tumoris aguoſci fecit ſp̄z: q̄ q̊ꝫ tale rn̄ſū ab āgelo ſuſcepit. Melior vtiqꝫ fuiſſ̄z ei māifeſta corā paucis q̊s īficere potuit honeſtis correptio q̄ꝫ amor īutilis ⁊ abſcōdit⁹ ī occulto. Quippe meliora ſūt vulnéa diligētis: q̄ꝫ fraudulēta oſcula blādiētis Neqꝫ id putes o lcōr ꝙ oportunam hui⁹ mōi correptiōez ſolūmō ſeruauit ī pauꝑes ⁊ miores: q̇npmo vult⁹ prīcipū et potētū alta faſtigia non metuebat. Vēit ſemel ad eā de r̄motis prīceps q̇dā ſuper arduis q̄ tāgebāt aīaz ꝯſultur⁹ eā. Cūqꝫ de diuerſis in longi⁹ ꝓtraxiſſet ſermōez: tādē ōi modeſtia ſeruata itur ad ea que venā ꝯſcie premūt. Et qm̄ alluuione paulatī terra ꝯſumit᷑: ⁊ ſaxa mouētur de loco ſuo: cepit ex v̇bis virginis prīceps ille grauiter flere. Cepit et ipſa iaculo véitatis pectus eius de ſecreris ⁊ oblitis pccīs ferire: dicēs ei. Auguſtiat᷑ nō īmerito dn̄e mi aīa tua ſuꝑ offēſis q̄s aduerſ⁹ prēz ꝯmiſiſti mīoribꝫ: ſed timeo ne cauteriatā ꝯſciēciā habeas maxīa negligens q̄ ſarcine g̃uioris exiſtūt ſicqꝫ prīcipū iudaicoꝝ adinſtar excolādo culicē glucias et camelū Ex qua re q̄dā ꝑticularia nō riſu ſed fletib⁹ dig̃ cepit ſuggeré vt magis magiſqꝫ ꝑcuſſo ſaxeo corde foras affluerēt aque largioés Tādē ī hāc materiā v̇boꝝ ſuoꝝ clanſit ſn̄iam. Age iḡt q̇d agis ⁊ luctū amaꝝ méito tibi facito ſi qn̄ ẻ adiciat miſereri dn̄s bn̄dcōez ꝓ ꝯtriciōe ꝓ lachrīs pacē ꝓ pn̄ia gl'az p̄ſtitur⁹. Abẏt m̄gnific⁹ ille apud terrigeās prin ceps. vitaqꝫ mutata in meliꝰ. ſolita mala ĩ ſe ſuiſꝫ r̃primẽ de cetero ſtuduit. ſꝫ non multo tẽpore p̄uẽtꝰ morte poſt diem illũ ſuꝑuixit. ¶ Similiter ⁊ illuſtriſſimis diũſaꝝ ciuitatũ perſonis vt̃uſqꝫ ſexꝰ ad eã diſſimulata veſte nocte concurrẽtibꝫ: verba ſalutis eructabat cũ ṽtute multa. Et q̇dẽ vt ait ſapiẽs in auris aurea ⁊ margaritũ p̄fulgens q̇ arguit ſapiẽtẽ et aurem obediẽtem Rurſũ qm̃ q̊rũdã malicia q̄ñꝫ ꝯfũditur ratiõe. corrigit᷑ ãt nũq̄ꝫ. fiebat ꝓch pudoꝛ vt q̇ piũ eius ſpernebat admonitiões oraculũ. duriorẽ apd̾ deũ iueniret ſẽtẽciam.

¶ Unde q̇dẽ leccatrix et garrula q̄dã mulier erat in finibꝫ illis. q̄ cũ voꝛacitati ⁊ ꝯmeſſationi daret cunctos dies pubertatis ſue. decidit adeo ĩ p̄ceps vicioꝝ. qḋ et plurimoꝝ ſimpliciũ coꝛda emolliebat ſeculariũ ⁊ eccleſiaſticoꝝ et aĩmos ad ꝓdigalitatẽ ⁊ alia vicia ſollicitabat: fcã vt apꝑebꝫ ĩ oꝑe laq̄us venatoꝝ. decipula pedibꝰ ĩſipiẽtiũ: domꝰ iſẽoꝝ ſibi cohitãtibꝫ ꝯtis. Super q̊ ſepiꝰ coꝛrepta ꝑ v̇giẽꝫ nr̃ãm lydwinã. fcã ẽ velud mulier adultera: q̄ ꝯedẽs panẽ tergit os ſuũ dicẽs Nõ peccaui. Uidẽs igi' qꝛ nichil ꝓficẽt ſꝫ qꝛ v̇ba eꝰ mĩme trãſirẽt ad coꝛ beluine mulieris huiꝰ: cepit q̊ potuit ꝯmenſales eiꝰ ꝓ poſſe de medio domꝰ illiꝰ euocare: ne foꝛte illa pereũte perirẽt ⁊ ipĩ. Cepit ĩſuper eos q̊s nouit colubꝛina calliditate deceptos ⁊ oberrãtes peruulos de medio flãmaꝝ liberare. Cũqꝫ ſacerdos quidã viſco dicte mulieris huiꝰ teneret' captiuus vocatũ ad ſe viꝝ familiarẽ alloquitur dicẽs. Dñe mi te ſupplicit' obſecro ne te de ceťo q̊uiſmõ ĩgeàs ꝯſoꝛcio mulieris hꝰ qꝛ ꝯuer

¶ De zelo ardēti quē habuit ad proxīos: ⁊ q̄admodū libe͛auit de laqueo demōis eciā deſꝑatos. ¶ Cap. vi^{m}.

Pietas viſceroſa adeo v̓ginē zeloſam effecerat vt magis aduerſꝰ raptorē aīaꝝ cruētiſſimū nō feminā ſed leenā raptis catulis ſuis credēs in ātro cubilis eiꝰ rugiētem ⁊ Magis ꝓculdubio torq̄ba^{2} ꝓpter animas ex īfuſa ſibi diuinitꝰ pietate: q̄ꝫ ex ꝓpria vel inflicta paſſiōe vel egritudīe ſicut ſepiꝰ exꝑtū eſt. Cū mo pſe dn̄z dep̄cari ꝓ aīabꝫ ſolatiū erat: paſſiōes ferre aīe lucrū: mortificari q̊tidie ſpūale animi ſui reſpiraculū Fiebat ei r̄uelatōe diuīa notū ſepiꝰ: ſi quis vr̓et^{2}: ſi q̇s ſcādalizaret^{2}: ſi q̇s ꝯtriſtaret^{2} à huiꝰmōi patēt^{2}. Orabat p̄cibꝫ: obſecrabꝫ gēitibꝫ: cogebat lachris dn̄z: īuitabat ꝓmiſſis. dirigebꝫ doctrinis: terrebat minis ꝓximū ardebꝫ. lucebat. zelabat hōrē dn̄i ſurſū fiēi: parte ex vna ſalutē v̓o ꝓximi nāciſci ꝑte altera cupiebat Zelū igi^{r} eiꝰ dirigebat vēitas quā frenabat modeſtia firmabat ꝯſtācia: caritas tn̄ īſuꝑ īflāmabat. ¶ In eadē vrbecula in q̄ v̓go nr̄a iacuit: vir quidā famoſus ſatis ac diues deſꝑatōis agitatꝰ ſpū ſuſpēdio ſe perimē tēptabat Sacerdotis igi^{r} ꝯſilio ſuꝑ h̄ habito: tādē ad aliquē ꝓpēſioris experiēcie p̄ſbiter ſe diuertē coactꝰ ē Cū igi^{r} ſp̄z dn̄i ī v̓gīe freq̄ntiſſie ſolidis exꝑimētis patuiſſꝫ: vēit ad eā vicecuratꝰ ⁊ ait Sarcia q̄uis ⁊ ſuꝑ oēz meū ītellectū trāſcēdēs m̄ nūc īminet v̓go kariſſima. Nā ecce vir iſte laq̄ū ſibi parat q̊tidie quo ſe ſuſpēdat: ſuꝑ q̊ q̇d meū ē feci. Celebraui oraui ratiōibꝫ oſ̄dere q̄ ſaluti ſue vidi expedire: laboraui ſꝫ neci hÿs oībꝫ ꝓfeci. Quī ꝑmmo ĩdies magis magiſꝫ periclitat᷑ Quid ergo neceſſariū autumaueris iã edoce: quia qđ iuſſeris explebim⁹. At virgo dixit illi Diabolicū eſt hoc negociū qđ patitur homo iſte. q̄ ꝓpter vidē meo neceſſariū dixeri qđ ꝯfiteat᷑ hō iſte pure. ⁊ nude pccã ſua. et qđ ĩponat᷑ viro ꝓ penitēcia: qđ eidē molit⁹ eſt hoſtis ad ruinam Sciebat eī virgo id ꝓpētioris eſſe cõſilij. eo qđ demō ex odio dei ac ſacramēti ſui non ꝑmitteret fieri ex penitentis obediētia. qđ ſua viro ſuggeſſeat malicia ſerpētina. Cūqꝫ ſacerdos tale q̇d agē ꝑtimeſceret: ſubiunxit diuini ꝯſilij gnara virago. Age pr̄ quod dico ĩ ꝑculum meū: ne ue ꝑtimeſcas. Miꝝ valde Tēptator ſeuiē nō deſiuit. tēptatus ĩportunitate tēptãtis tabeſcit. Mittit᷑ pro ꝯfeſſore q̄ꝫcici⁹. et iuxta verbū v̓ginis deſperato pro penitētia. ſuſpēdiū per obediētiã ſcãm iiungit᷑ ad qđ malcia demōis p̄teritis tēporibꝫ ꝓuocabatur. Gaudet igi᷑ de iiūcta ſibi penitēcia vir. q̄ſita oportuitate feſtinat ad laqū ⁊ cū ꝯmode id facē ne q̇ret. cubiculū ĩtrãs laqū trabi coaptat. tādē ſe laqueãs de loco quē aſcēderat nititur exilire. Mirū vtiꝫ dictu: Mox ſuꝑbi ſpiritus q̇ p̄us abſcõderat ſibi laqū. laqueatū iuſſu ꝯfeſſoris miſerū vidētes. virū ſuū apprehēdert: atqꝫ funē q̊ ſe ſuſpēdio parauerat repēte cõfringētes cū t̓rore q̊dã ac ſtridore mirabili ſubmurmurãdo dixert. Jam te nõ ſuſpēdes ãmodo miſer te nõ ſuſpēdes Et cū h̔ dixerēt ſtati ĩportūo iactu viꝝ illū int̓ pariete et archam qnādã mediū ꝓiecert. At vbi cū ſic abſcedētibꝫ demonib⁹ ꝑ tres horas artat⁹ illic tã aīo q̄ꝫ corpore palpitãdo iacuiſſet ac a fãilia domꝰ q̄ ip̄m vbiqꝫ ꝗſierat repertus fuiſſet. r̃uerſꝰ ad ſemetip̄m pauliſꝑ cepit laudãe dn̄m de cetero nullateꝰ iacturã talẽ ſubire deo ꝓpiciante firmiter ꝓponẽs. O igꝛ admirabilẽ feiam diuio lumine haud dubiũ illuſtratã. ac ſup̄ni ſecreti de viro deſꝑato nõ iſciã q̄ potiꝰ admirãdũ q̄ꝫ imitãdũ dedit ꝯſiliũ. et nõminꝰ p̄cibꝫ ac lachrimis abſens corpore ſpũ affuit faciens cũ tẽptatõne ꝓuẽtũ Nouit nr̃a virago viriliť agẽ nouit motas leonis ꝯſtringẽ. nouit et meribundas ad vitã r̃ducẽ oues. nouit eciã fetas i ſinu pietatis ꝯfouẽ.

¶ Mulier eciã q̄dã q̊dã ꝑpetrarat flagitium enorme valde. q̇d q̄ꝫuis neſcio q̄ facilitate fortaſſe ſcficietẽꝰ ꝯfeſſa fuiſſet. nichiloīnꝰ vt ad deſꝑatiōis baratrũ ſua cauda draco peſſiꝰ eã trahẽ poſſꝫ. cũ carta q̄dã cui flagitiũ ip̄ꝫ iſcriptũ notatẽ videbaꝛ. ip̄ãꝫ feiam i viſu nocturno ſb̄ ſõpno q̄i ius hẽret i ea ſup̄ modũ moleſtabat. Suggẽbꝫ iſr̃ irremiſſibile foẽ pccm̃ illd̄ hoſtis ãtiquꝰ ꝛ ꝓrſꝰ eciã ꝑ pniãꝫ irrepabile. neqꝫ i ſcl̃o p̄nti neꝫ in futuro. Cepit igꝛ ꝯ̃tris vald̄ mulier eluſioi ſerpẽtis tortuoſi fidẽ aliq̄ꝫtiſqꝫ dãe. decepta cepit ad p̄ſtia mala q̊dãmõ diſcrimire ꝯmittẽ. cepit ꝯmotioni pedes rurſꝰ exponẽ. ſꝫ piꝰ dn̄s q̇ mlt̃a ſinit ad penã pccõris purgatoriã ad tempꝰ. ip̄petuo nõ paſſꝰ eſt hãc perire. Reliq̄e pccõrũ interdũ diem feſtũ agũt ſuo actori. ꝓcurãte illo q̄ dormit thalami in ſecreto et locis humẽtibus. Igitur h̄ mulier laxatis habenis. quaſi vim paſſa domũculã ſacre virgĩs ĩtrat: lachrimis manãs amaritudinem cordis exponit q̇d nocte viderit. q̇d legerit quid audierit.

quid pauoris aduenerat: quid fluctuantis volūtatis rursū accreuerat ꝓfusis ymbribus cū amaritudīe spiritus reserās ꝯsiliū parit̄ et presidiū huīlime deposcit Cui virgo. Cōmentū inquit diaboli ē qd̓ vidisti: quod potuero id faciā vade nūc in pace. Credidit mulier sermoni quē dixit lÿdwina: et nō ad insipiēciā sibi. Nam statim cepit quasi causā ree seu tēptate nimiū femīe q̃si ꝓpriā dn̄o iudici ꝓponere cepit lachrimis ⁊ precibꝰ q̃si animū pÿ patris de cordītimo demulcere: cepit de ꝯsistorio districte iusticie q̃si grauata reuerēter tribunal miserationū dn̄i appellare. Ob quod mox reginā misericordie statim rapta in puellaꝝ collegio vidit: et sathan aduersariū femīe pro qua fideliter aduocaue͛at q̃si perēptorie citatū cartāq̄ tenētē agnouit. Supplicante itaq̄ lÿdwina regie celi stati ip̄iꝰ manu v̓ginis matris que peccōrē nō despicit q̃si violēter abripitˀ abrepta in partes ꝯstringitˀ ꝑticularū cōgeries lÿdwine seruāda traditur: atꝫ ꝯfusa cruēto sathana illico v̓go letans et gaudēs q̃si capta p̄da in semetipsa reuertitˀ Fecit itaq̄ ꝯuocari ꝯfessorē suū qui tā zeli sui: q̃ꝫ ꝑiculi fēie nō ignarus fuit et oñsis ipsius carthe fragmentis ꝑ oīa vt acceꝑat narrauit. Redit ⁊ pꝰ modū tristis mulier vti prius: expositaq̄ q̄rela vice altera hᵒ solū ab ea tulit rn̄sū Dixi īquit tibi vt ires in pace: qd̓q̄ ꝓ te facē possē id facerē: ⁊ ecce dico tibi q̄tenus equo aīo sis: nā nil mali tibi ꝯtīget ex hoc ī futuꝝ. Fide iubeo q̄ꝫ si velis corā districto dei iudicio: q̄teꝰ icūctāter nūq̄ꝫ iacturā paciēis de peccā tibi oñso iꝑpetuū. Quidq̄d eciā tibi ā mō illudēdo dixerit hoſtis nullatenus fidē adhibeas. Gauiſa ē itaqꝫ mulier ꝛ alleuiata hÿs v͛bis: ꝛ q̃uis hoſtis rurſū cruētiſſim⁹ more ſolito rediret deridēs eū liberata ē oīo deo grās agēs q̇ talē ſibi elegit famulā. Ode igr̄ pia mulier et zelo dei plena q̄ iuxta ſapiētē eruit eos q̇ ducebāt᷑ ad mortē ꝛ qui trahebāt᷑ ad īteritū nō ceſſauit liberare. ¶ Contigit etiā virū q̄dā ſceleratiſſimū p̄ feditate ſuoꝝ q̄ ꝑpetrarat vitioꝝ nulli ſacerdoti cōfiteri velle niſi per mediū ſacre v͛gis: cui tq̃ꝫ interp̄ti tādē ad cor cōuerſ⁹ finalit̄ oīa pandē ſe ſpōtaneū exhibebꝫ. Cūqꝫ totis viribꝫ reſiſtēti v͛gini turpia ſua peccata detexiſſꝫ mox ſicut ille ſibi ꝯſēſerat ſacmētalr̄ de eiſdē dolēs ꝛ q̄ſi ꝓp̄a deflēs ſuo p̄ſbitero confeſſa ē ſuſcipiens ab illo pn̄iam. Peracto t̄pe qd̄ v͛go viro ſtatuerat rediȷ̇t vir ille ſicut ꝓmiſerat dicēs ad illā. Eſtio ꝙ iuxta deſideriū meū cōfeſſa ſis oīa pccā mea: q̄lē me vis actuꝝ pn̄iam iā dicito: qꝛ pat⁹ ſū obedire tibi. Dixit Lydwia. Pccā tua q̄ſi mea ꝯfeſſa ſū et pn̄iam ſuſcepi: ſꝫ h̄ dūtaxat a te peto q̄ten⁹ ſolū nocte vna ſup̄ ſtratū tuū bn̄ aptatū ī ſupin⁹ q̄eſcas: eo tn̄ pacto ꝙ nec in dextrā nec ī leuā q̊uiſmō ꝑ integrā noctē te regires. Suſcepit igr̄ q̄ſi ſubridēs de leuitate oneris vir pn̄iam ꝛ valefcō v͛gini t̄piſqꝫ ꝯgruitate ſeruā: ſua mēbra culcitre molli delicioſe ꝯmiſit. Stati aūt vt lcm̄ delicioſū delicioſ⁹ penitētiā ꝓmiſſā fcūr⁹ ītrauit: cepit tedio affici: ſtimuliſcepit ī corꝑe vexari: adeo vt nūq̄ꝫ ſe noctē talē accepiſſe ī hūanis credēt q̇ tn̄ abſꝫ q̄cūꝫ īfirmitate ī ſupin⁹ iacēs: dūtaxat ipſa libertate grandi ſe quo vellet priuatus erat

Cūqꝫ ſic tedioſꝰ ſanitatē corꝑis ſtratus molliciē: tꝑis breuitatē: pccōrū ſuorū horrorē: penaꝝ inferni ꝑpetuitatē: cūctaqꝫ vt ſp̄s ſuggerebꝫ reuoluēt: tādē modica tedij pena deuictū ſe cernēs intra ſe dicere cepit. O me miſerū atqꝫ infelicē virū ſuꝑ om̄s pccōres t̄re. In deliciis ⁊ mollibꝰ ſanus cubo: fortis q̇eſco ⁊ nichilominuſ ꝓpter modici tꝑis ſpaciū: qꝛ libere q̊rſū me volo v̇tere nō audeo: aufugit ſōpnꝰ ab oculiſ: nec requiē capit aīa mea. O q̄ q̃lia ⁊ q̃ta patit᷑ īfirmū atꝫ putrens corpꝰ v̇gineū: qḋ tot āniſ flagellis dn̄i ſubactū tot infirmitatibꝫ ſubiectū in tn̄bris ⁊ in abiecto loco ſic iacuit! Mutatꝰ ē exīn vir ſceleroſꝰ in alterū viꝝ: fcūs eſt delicioſꝰ ad penitēdū ꝓmptior redditꝰ ē ad ꝯfitēdū ꝓp̄a ſcelera ꝑatior fcūs eſt etiā v̇gini ad obediendū velocior ⁊ ad q̄uiſ dura et aſpera ꝑferēda ſuꝑ̃ modū vigilātior. Fcā ē igr̄ virago nr̄a q̃ſi ſpeculatrix domui dn̄i: nā et per lr̄as q̃s mittebꝫ aut per int̉nūcios q̊s dirigebat ȧ per ſōpnū ȧ viſū q̊ multis apparebat ſepe īſidias latrūculoꝝ veriſiſrl̄itis īdicauit: ne leonis tartarei repētinis obruerentur īcurſibꝰ: ne blādimētis abducerēt᷑ draconis: ne demonijs deluderētur meridianis. ¶ Vicꝰ ē in hollādia dc̄us ouderſchie nō multū diſtās ab oppido vbi virgo iacebꝫ. In h̊ igr̄ vico mulier q̄dā erat g̃uiori q̊dā caſu īnodata pcci: ad cꝰ abſolutōem ep̄i dioceſani req̇rebat᷑ auctoritas. cūqꝫ ſacerdos ꝑſuaſiſſꝫ ei q̃tenꝰ īdilate ꝓpt̉ ꝑiculū adiret ep̄m ȧ penitēciariū eiꝰ ⁊ ꝓmiſiſſꝫ: negligēcia ſubſeq̄pte diſtulit aut noluit illo ire ꝑiculū addēs ꝑiculo aīe ſue mortē nō formidās. Hijs interī diebꝰ ſpeculatrix nr̄a atqꝫ vt patebit cōtēplatrix egregia ſurſū agit in ſublimibꝫ vbi viſis ſcōꝝ agmībꝰ formoſis ī ſcolis ſuis doctores eccl̃e q̃tuor ſublimiores cetēis Augꝰ Grego. Jheroni. ⁊ Ambro. ſpecialiter radiātes agnouit: q̇ dixerūt. Vade ⁊ dic mulieri illi q̄ pōtificalē auctoritatē adire negligit ſuꝑ certo caſu ꝙ ꝯmiſit q̃tenꝰ iuxta ꝓmiſſū ſuo ſacerdoti factū q̃tocius ſe expediat. q̇d et illa cōfeſſori ſuo cū indicaſſꝫ: rogauit eū q̃tenꝰ ob dei reuerētiā ⁊ ꝓximi ſalutē q̃ꝫ citius noīatā ſibi mulierculā adiret: ne ſubito fortaſſe vindicta dn̄i p̄ocupata pigritādo ꝓpria periclitaret² ignauia. Sacerdos autꝫ ſtatī illo ire nō diſtulit: atꝫ ita fore ſicut v̇go mādauit. mulier nō negauit. ſed pccm̄ pccō ꝯiūgēs ⁊ iniq̇tatē ſuper iniq̇tatē āpliās adhuc miſera ceca q̇d ſibi imꝑatuꝫ fuerat explē ꝯtēpſit. Liq̇t g̊ ꝙ benigna fuerat zelatrix ſrne ſalutis Lÿdwia v̇go mirabil' ꝙ benigna ī ꝓfugis dei filÿs q̊s reuocauit ꝙ diſcreta q̃ue ſedula ī deſperatis q̊s recōſiliauit: ꝙ ſollicita in tegendis ꝑiculis eoruꝫ q̊s incautos agnouit: q̄ ſic electos dei filios q̃admodū gallina pullos cōgregare nō ceſſauit.

¶ Dolebāt int̓dū domeſtice ſue ꝓ eo ꝙ audiētiā cūctis aduētātibꝰ p̄buerit et r̄nſū: cōpēſatis doloribꝫ corꝑis et āguſtÿs aīmi q̇bꝰ laborabꝫ indefeſſis. Quibꝰ ip̄a dicebꝫ O ſorores q̇d eſt q̇d dicitis? Nūq̇d parū vobis eſt vt xp̄o lucrem². aīas q̊s dyabolꝰ conat² auferre? Sinite iq̇t venire ōnē pauperē. ōnē deſolatū ōnē amarū āimo nā ꝓ hÿs ōibꝰ maiora ſuſtinuit dn̄s meꝰ ih̄s xp̄s. Maximi p̄cÿ reuera vnaq̄q̄ꝫ q̃tūcūꝫ deſpci hōis aīa fore dinoſcit²: ꝓ q̄ fili⁹ vnicus ꝟginis morit' ꝓ qua vnigenit⁹ p̄ris ī cruce tā turpi morte cruciat᷑ Et aſtantibuſ aliq̄n dicebat Reſpicite in faciē meā ꝛ pectus meū: quātis ſudoribuſ affluāt cōſiderate. Et reſpicientibus illis ꝛ admirātibus p̄ calore nimio ꝑiter ꝛ ſudore atꝫ ob h̕ ḡui⁹ eā icrepātibꝫ rn̄debat Nō eſt inq̇t h̕ calor: nō ſudor: nō labor nō dolor cōparādus eis q̄ ꝓpter nos ꝑtulit dn̄s. nōdū attigi t̉mios e⁹ q̇ dixit. Cupio anathema fieri ꝓ frib⁹ meis. neſcit ei amor h̄re modū cū nos amauerit ille ſupra modū: qꝛ ſp̄m accepit nō ad mēſurā dn̄s nr̄ ih̄s bn̄dcūs i ſcl'a

¶ De ſigulari āore crucis ꝛ de deſiderio euchariſtie necn̄ de tēptatōe ſibi ꝑ paſtorē fcā. Ca. vij

CReuit ꝑ hūc modū amoꝛ crucifixi ihū ĩ ea ĩsuꝑ ⁊ meditacio acerbiſſime paſſiōis ita vt ōni tēpoꝛe ſolaciū eſſꝫ nil aliud libēci⁹ actitáet q̄ꝫ velud dilectū dilcā cādidū ⁊ rubicūdū electū ex milibꝫ querere ⁊ in ip̄i⁹ foramībꝫ atqꝫ plagis velud colūba nidificās iugiter ĩmoꝛari. Siq̇dē ⁊ vulnēa dulcis ihū ⁊ doloꝛes ei⁹ acutiſſimi aīaꝫ v̓ginis velut gladij adeo pertrāſiere: vt ſuos quos ĩ ſingulis mēbꝛis ⁊ ex ōi genere vel ſpecie infirmitatis exceſſiuos paciebaᷣ. doloꝛes q̈i nichilū r̄putaret. cū tn̄ tā mirabiliter tāqꝫ miſerabilit̓ videretᷣ. affligi ꝙ ſaxea pectoꝛa ĩtuētiū eā ꝯmouebāᷣ Tota q̇ppe vita ei⁹ in xp̄i actiōibꝫ q̈ſi ĩ viridario ꝯſolatiōis verſabatᷣ: vn̄ nimiꝝ colligebat roſas cernendo plagas: nardi ſpicas attēdēdo coꝛone ſpinas. violas. et lilia vidēdo liuoꝛes et vuluera: cynamomū ⁊ balſamū. dū tergebat ſputū et ſāgwinis ſtillicidiū. Nimiꝝ lijdwina de coꝛdis alueolo flāmiuoma trahebat ſuſpiria: de pectoꝛis abyſſo ymbꝛes: matutinū et ſerotinū dabat ⁊ ꝓfluuia de cūctis articulis ſeu mēbꝛis coꝛꝑis cotidiana reddebat dn̄o ſacrificia et deficiētibꝫ aquaꝝ irriguis rubꝛi ſui ſagwīs ꝑ meatus oculoꝝ ſtillabāt fluēta lachꝛimas āt illas q̄s ſic ob amoꝛē crucifixi eſtū debꝫ ĩter ſecretarias archani ſui roſas ſuas appellabꝫ Et haꝝ lachꝛiaꝝ adhuc manēt aliq̄ q̈s vidi vſꝫ in hodiernū diē mira fragꝛātia vti exꝑt⁹ ſū r̄dolētes. ¶ Dn̄ici coꝛꝑis ſacr̄m tq̄ꝫ paſſiōis memoꝛiale ꝑhēne mira ſp̄s affectiōe ſumebat: adeo vt pre deſiderio illi⁹ ⁊ reuerēcia dies vnus quo carere cogebatᷣ ſepiſſime ſpacium anni vnius putaretur. ¶ Habebat aūt circa medium infirmitatis ſue qua tetigerat, eā dn̄s curatū vix ſatis lcātū: ſed vehemēter ī hÿs que ſpūs ſūt crudū atꝫ iexꝑtum. Qui ſatagēte diabolo ieffabilibꝰ moleſtÿs animā ꝟginis affligere conatꝰ ē. Conſueueāt ab illa p̓ma etate q̄ videlicꝫ doli boniqꝫ capax ē tm̄ bis i āno cōicare creſcēte paſſiōe ſit' et paſſiois criſti meditatione: vices ſumēdi freq̄ntare. Tādē cū alterū ſine altero lāguorē animi ꝓuocet aut amorē: maxīe i feſtiuitatibꝫ magnis ardēciꝰ illud a curatis poſtulare. Cū igiᷣ ſic i feſtis plꝰ ceteris mūdi ſanis ⁊ mūdanis ꝟgibꝫ cōīonē humiliter poſcēt ſtomachāti voce ꝓpellebꝫ vir durꝰ p̄ces eꝰ atꝫ ſic filia xp̄i ꝑuula petēte veꝝ panē nō erat qui porrigēt ei O crudelitas ferialis nīs A plāta pedis vſꝫ ad verticē capitis nō eāt xp̄i filie ſanitas pane materiali nullo veſcitᷣ ōmes e corꝑe ſcaturiūt. Paſcūtᷣ ipi ne nō mādūcātē ex toto deuorēt: nec tū paſcitᷣ illa q̄ xp̄i filia exiſtit. Solū xp̄m eſurit ſolū xp̄m meditatᷣ: ſolo xp̄o ſagiatur ⁊ viuit. O iaudita igitᷣ crudelitas: qꝛ ēpellitur de mēſa filioꝝ filia fideliū cū tū xp̄s ſit panis viuꝰ panis iqꝫ filioꝝ nō mittēdus canibꝫ. Sed a quo denegatur panis iſte? A quo ēpellitᷣ xp̄i filia? Repellitᷣ a curato aīe: a paſtore gregis: a patre ſpūs ſui. Qui qꝛ curatus inſtar ſtabularÿ curā ſemi viui gerere debuit īfuſurus vinū et oleū: qꝛ paſtor paſcere xp̄i ouiculā pane ſuo decuit: cibū daturꝰ et poculū Qꝛ pater filiā nutrire licuit: datū optīm ꝓcuraturꝰ ⁊ ſpm̄: quod proch dolor mīme fecit. Qua de re ꝯtigit die quadā vt cura tus ille cuius nomē ſubticeo ỽginē eſuriētē atq̄ p̄ eſurie corꝑis xp̄i lachrimātē inuēiret. Cui dixit. Cur fles? At illa dixit. O pater mi dilecte ſi ego īdigna filia tua clauē prōptuarij apud me tenerem vt tu: et ipſe tantū eſurires quātū ⁊ ego neq̄q̄ȝ ſicut ip̄e michi ſic ego tibi panē vite ſubtraherē. O pater īquit ne ſpreueris pauperculā tuā que nichil habet r̄ſidui: niſi ꝙ xp̄m meditādo ꝯſoletur et criſtū ſumēdo ſuſtentetur et viuat ī aīa Porro nec flecti poterat animꝰ eius ex ỽbis iſtis melliſluis: ſed ōni ſaxo durior ꝑſeuerabat. Preterea cū ſacerdotes ꝑ plateas corpus dn̄icū infirmis quibuſlibet deferrēt: pre deſiderio aīe ſuccēdebatur ſpūs eius quaſi famelica in memoria panis dū tangitur aut odora᷑ adeo vt quādoq̄ ſpm̄ exalare putaretur. Haut dubiū ſicut fide digna r̄latiōe ſuſcepi: quadā illuſtratiōe mētali ꝑfūdebatur intrīſecus in aīa: quociēs ardēti amore ſic ꝯmunicabat: et dulcedine quadā oris gaudebat ſenſibiliter: q̄q̄ȝ multo labore ip̄ius ſacramēti ſpecies traicere poſſet. ¶ Ceterꝝ cū ob duriciē dicti paſtoris ꝓlibito ſui feruoris cōmunicare nō poſſet. ne ſaltē ſpūali priuaretur cū ceteris ꝯmunicātibus r̄fectiūcula ꝑticipem oīm deū timētiū atq̄ conſecrantiū ſe fieri precabatur. Qua ex re factum eſt ſepe ꝙ hāc oraciūculā reiterabat dicens Fac me benigne deus tua largitate tuorū miniſtrorū participē qui hac die ſub ſacramento tuo mirabili paſſiōis tue memoriam faciunt. hic et in vniūſis eccleſijs q̄ ſūt ī toto mūdo Sīplcibꝫ āt dicebat doctrinā hāc. Qn̄ igt ad miſſaꝝ ſolēpnia te ꝯuertēis cogita ſane celū apiri et āgelos ibi ſtātes aut fore preſentes ⁊ cū eis ſcōs celi choros. Deinde ſub miſſarū ſolēpnījs paſſionē dn̄i nr̄i ihū xp̄i deuotōe ĩtima ꝗ̃ potes ĩuolue. Alījs āt ⁊ hec pia monita dicēs Exercebis te o fidelis aīa ad iternā illiꝰ diſcōeʒ quē māducas: ad ꝑceptibile delectamētū aīe ad iuſticiā illiꝰ ꝙ ſūpſeris. Non enī iquit ꝑuū hoſpitē ſumis ſʒ filiū regis regū ⁊ vnigenitū glorioſe mr̄is marie: qui r̃formabit corpꝰ huilitatis nr̄e ⁊ ꝯfigurabit illud corpori claritatis ſue. Ipē ei eſt cibus plene r̃fitiēs māducantē penitētē: cibus ſane ꝯfortans laborātē et ꝓficiētē: cibus ſuꝑplene delectās exeūtē pſrahelitā ⁊ trāſmigrātē: cibus ĩpinguās non corꝑa inflata ſed corda deuota: nō carnē marcidā: ſed eſurientē animā: nō pigros vētres ſʒ pias mētes Hec et alia que legi de ꝯſuetis v̊bis multa nimis ⁊ trāſcēdēcia cōe ingeniū loq̄bat². Porro cū dicat ſcriptura ꝑaſti i ꝯſpectu meo mēſā aduerſus eos qui tribulant me: quid dicā de ſpōſa xp̄i quā xp̄s nouis tribulatiōibʒ ac perſecutiōibus expoſuit et mēſam ſuā tēpore graſſantis perſecutiōis nō modo nō parari ſed negari ꝑmiſit Res pondere digna hec quā narrabo. ¶ Sane paſtor eccleſie i ſchiedā de quo ſupra meōratū eſt: cernēs exterius virginis cruces nō autē vnctiōes intrīſecus cepit inſtigāte leuiathā veritatē in dubiū vertere: paciēciā eius in fallaciam trahere: carēciā corporalis alimonie clādeſtinā voracitatē ſuſpicari: arbitrās ꝙ manꝰ dn̄i nō faciat oīa hec ſed ſpūs fictꝰ mēdax et ſophiſta Int̃uenerūt igit² q̄dā ſolēpnia feſta: ob quoꝝ ꝯtēplatiōeʒ rogare cepit dictū curatū ꝓ ꝯione receptāda nec acq̇euit. Jnt̉miſit deniqꝫ amicos ⁊ cōciues ſꝫ tā āgariatus q̄ꝫ rogatꝰ audire v̉gis p̄catū nichilipēdit. q̄ de re cū virgo dn̄o deo vota ſua cū lacrimis reddēt ⁊ celeſte mīme ſibi p̄rociniū defuturū poſtularet: ſuſpēdente dn̄o manū oīpotētie ſue cor viri duri hꝰ adhuc idureſcere magis ꝑmiſit vt elcām filiā ꝑ nouū martirſū mētis pꝰ humiliatōez clarificz ⁊ exaltet. Fit igit᷑ paſtor ouicule de die in diē ſeuerior: fit in tēptādo ſua feritate in v̉ginez curatꝰ audacior: fit ad irritādū idies ſp̄m cōtritū ⁊ contribulatū martiriſate v̉gis audacia ſua pr̄ ꝓcliuior. ⁊ ecce īmiſit ſathan in cor eiꝰ vt ad tēptādū v̉ginē ꝓcederz videcz an aliq̄ materialē nō ꝯſecratū ſiñ difficultate ſumē vl̉ deglutire valerz. Verū iuſtꝰ dn̄s q̇ nō reliquit v̉gā pccōꝝ ſuꝑ ſortē iuſtoꝝ: ancille ſue pug̃ture in ſtadio de cōmittēdo duello per āgelū inoteſcē fecit. Ecce inquit āgelꝰ tibi nouū iſtat bellū: ſꝫ nullatenꝰ formides. Nā in breui paſtor tuus viſitabit te ꝓ ꝯione quā r̄quiris moleſtiā illaturꝰ. et ita fcm̄ eſt. Suꝑueniēte q̇ dē feſto ntītatis marie: iterꝝ ꝑ frem a paſtore fecit dn̄ici corporis ſibi r̄quiri ſacramētū. Nacta igit᷑ oportunitate explēdi qđ cogitauerat: curatꝰ ꝯfeſſionē eiꝰ audiuit et corā aſtantibus panē laicū aut materialē hoſtiā nō cōſecratā prochdolor in ydolatriā aſtātis populi porrexit. O vē mirabile cūctis. vix hoſtiā illā de manu curati ſuꝑ linguā ſēſerat: et ecce cepit corde et corpore mox alterari et emittere qđ ſupſerat panis ipſius aut modiciſſimū accidēs aut minimū ſaporē nequiens ad mo mētū ſuſtinere. At ille de ydolatria ſua quā ſtult⁹ attētabꝫ corā ſiplicibꝫ ſe dep̄hēſū iā ꝑtimeſcēs: audacia ficta dixit. Quid agis o iſana mulier? Vn̄ tibi tāta p̄ſūpcio: vt eicias de ore tuo corp⁹ dn̄i? Cui ṽgo. O pat̄: an putas me adeo delirā ꝛ irrōnabilē vt neſciā diſcernere int̄ verū corpus xp̄i ꝛ panē lapcū aut corruptibilē quē cōedūt hoīes? Nā facile poſſū illud ꝛ iſtud ꝑ ſe diſcernere: qꝛ ſacramētū veꝝ ſuſcipiēs abſqꝫ alt̄acōe nature illud traijcio: iſtū ṽo panē quē michi miſtraſtis īuita veli noli renitēte tota natura ꝛ cū āguſtiacōe tocius corporis euomē ꝓrſ⁹ cōpellor. Ille ṽo nephādi ſui peccati ꝯſcius: ꝓpter aſtāciū ſcādalū ꝯtrario corp⁹ xp̄i dediſſe ſe rurſū affirmat. Redit igit̄ via q̄ venerat ſuā ad eccl'am curat⁹: atꝫ q̄ ſcd̄ꝫ euāgeliū bona data filijs dare debuit: ſatis ſe in facto declarauit ꝓ pane lapidē ꝓ piſce ſerpētē ꝓ ouo p̄bere ſcorpionē. Quid imoror? ecce de nouo iteꝝ fames īualeſcit: iteꝝ diri gemit⁹: iterū ſuſpiria: iterū plāct⁹ ꝛ lacrime. nā ꝯpellit̄ pane carere famelica: neccāria diſtrahit̄ lāguēti medicia. porro q̄ſi dicētē ṽginē: lector nūc attēde. Quis panē vite michi tribuet? Quis lāguēti de ſalute ꝓuidebit? Iāqꝫ coartat me ſp̄s vteri mei: iā puer dilcī ih̄u p̄ntia. afficior p̄lati mei duricia iſuꝑ ſcādalū pp̄l'i puſilli me coāguſtat Cūqꝫ lāguerēt oculi ei⁹ p̄ inopia et ſic a feſto natiuitatis marie ṽgis vſꝫ ad cōceptōem eiuſdē eſuriēdo ſemꝑ torq̄retur: aſtitit ipſo die conceptionis glorioſe angelus: qui claritate nimia rutilans et reſplendens: cōfortans virginē ait. Ne timeas neqꝫ ꝯtriſteris ſoror mea

Lydwia ſuꝑ moleſtatõe quã a tuo curato paſſa es: nã in ꝓximo eſt cõſolatio tua. Nã et ip̄m dñm ſaluatorē oculis tuis videbis: q̇ ſanabit ⁊ alligabit oēs ꝯtritões tuas. At illa dño grãs agēs oia vt ab ãgelo ſuo acceperat paſtori ſuo ſic idicauit ne forte dyabolice deluſioni tribuerꝫ grãm ipſã quã erat ꝑceptura: ſed miſer et cecus retorſit in cõtēptis: qđ pia dei filia ſibi notificauerat ad oīpotētis laudē et obſequiū. Scriptū eſt enī: q̃a induratū eſt cor pharaonis ⁊ nõ audiuit vocē dñi

¶ De apparitione xp̄i facta virgini: et ipreſſiõe ſacrorꝫ ſtigmatum: et de paruulo crucifixo iuxta eã viſo.

¶ Ca^{m}. octauum.

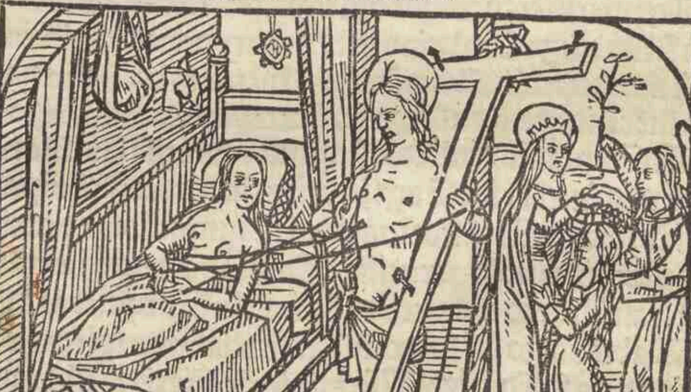

IGitur cū virgo nr̄a ſapiēs iuxta cōſuetudinē ſingulaꝝ noctiū obſeruarꝫ vigilias et nil tꝑis p̄teriret qđ nō dedicaret in aſcēſū ꝯtēplatōnis ad deū aut in ꝓcuratōe ſalutis ad ꝓximū: mulier q̄dā ꝑuulū hn̄s filiū egrotātē ꝯſiliū ſalutis petitura triſtis admodū cubiculū v̄gis introiuit. q̄ iuxta morē cōſolata atꝫ cū gaudio remiſſa: ꝯſuetis exercitatōibꝫ ſp̄us operā dās ſola remāſit. erat enī circa noctis iniciū qđ ꝯiter crepuſculū dicimꝰ anno doloris ſui. xvij. circa feſtū ap̄li Thome. Mox igit᷑ vt ſe cōſuete deuotōi dedicaſſꝫ viderūt domeſtici q̄ſi magnū incēdiū in camerula v̄ginis et accurrētes velociꝰ ſperabāt illđ extinguē. Cūqꝫ nil repperiſſēt incēdij et obſtupeſcerēt: eiſdē ex hoc tremētibus v̄go Lydwīa dixit. Ite in pace: ħ nichil ē incēdij aut periculi. Claudēteſqꝫ oſtiū me ſolaꝫ q̄ſo in pace nunc relinq̄te. clauſo igit᷑ oſtio cepit ſeraphica v̄go ſuꝑne cōtēplatōis dulcedīe ſuꝑfuſa ⁊ flāmifē ēmiſſionis īcendio ſuccēſa ſurſū agi in deū ⁊ tāritudīe q̄dā cōpaſſiui cordis in eū trāſformari: cui tā ignomīoſe ex caritate placuit ꝓ nobis crucifigi. Paulopoſt velđ ī octauā et nonā horas abducto de facie velo q̊ ſe oꝑuerat vidit vn̄rabil' virgo q̄ſi ſolare iubar in thalamo ſplēdeſcé. vidit v̄tute ſplēdoris illiꝰ ſe ⁊ q̄uis circūiacētia ſibi quaſi ſolis meridie illic apparere: vidit ⁊ angelū ſuū iuxta ſe ſtātē niueo cādore radiare: q̊ tacto parūper totuꝫ corpus eius vbilibꝫ reintegratū eſt pro tp̄e: vidit aduenire āgelos q̄ſi iuuenes fortiſſiōs q̊ꝝ vnꝰ crucē aliꝰ lāceā aliꝰ clauos aliꝰ ſpineā coronā aliꝰ arundinē cū ſpinea coꝛona ⁊ colūpnā cū alijs īſignibꝰ armis dn̄i geſtabāt in manibꝫ ſtātes ꝑ oꝛdinē iuxta ſtratū ſuū. Suꝑuenientē q̊q̲ꝫ vidēt eā que iuxta crucē ih̄u ſtabat matrē dn̄i: quā multi ſcōꝛū comitabāt᷑. Cūq̲ꝫ illo tꝑe v̊go tm̄ ſuꝑ paleas q̇eſcerꝫ reſupīa: lcūſq̲ꝫ ꝓpt̄ aduētātes ꝯtiguus ad latꝰ eiꝰ ſatis honeſte moꝛe v̊ginū cooꝑtus iacēt: tādē iuxta ꝓmiſſū āgeli apparuit ipſe ſponſꝰ in foꝛ̃a pueruli ſpecioſiſſimi: qui ſuꝑ lcūlū coꝛā aſtātibꝫ ſcīs quieſcēs: blāda atꝫ gratulabūda facie v̊ginē oblectabꝫ expādēs aūt ſe puerulꝰ ille per modū crucifixi: illico ſub ſpecie viri ꝑfecte etatis ꝓtēſus videbat᷑: erat aūt puerulí decoꝛ cādidus in p̄ncipio ſꝫ cū apparēt ſub foꝛ̃a viri totus rubicūdus ⁊ ſāguineꝰ viſus eſt Tādēq̲ꝫ q̃ſi ſpineo dyademate coꝛonatꝰ acſi de toꝛculari veniſſꝫ in ea liue die quā olī moꝛiēs in cruce cōtraxit: vigilāte ad plenuꝫ v̊gine ſicut cōſueuerat coꝛꝑalibꝫ oculis viſibil̕r viſibil̕ apparuit. videbāt᷑ ſiquidē loca clauoꝛū atꝫ in latē dextra āple lōgitudīs plage lateralis. hūc igr̄ v̊go ſic intuens mirabil̕r obſtupuit: mixtūq̲ꝫ doloꝛe gaudiū virginea mēs īcurrit. Gaudꝫ mēs in aſpcū dilci tā amabil̕r apparētis: ſꝫ liuoꝛe plagaꝝ ip̄ius ſauciata medullitꝰ: cōpaſſiua tn̄ritudīe fēbatur coꝛ amātis. Cūq̲ꝫ ſic in lucē mēs v̊gis ꝓꝛſus abſoꝛbēt᷑: ſignifer ipſe ſic apparēs claritatē luīoſā ſil̕r ⁊ ardoꝛē diffudit: atq̲ꝫ in medio luīs tā īmēſi: v̊gini ſpōſe ſue clara in carne ſig̃ q̇nꝫ reliquit Clemēs igr̄ dei ſignifera qꝛ vulnera tā patula in futurū latere nō poſſēt: ac ex h̊ cōcurſū hoīm ⁊ applauſū timerꝫ oꝛauit dn̄m dicēs O dn̄e mi deꝰ maneat iſtḋ dig̃ tōis tue ſacramētū inter te ⁊ me: ſufficit enī michi grā tua. Mirabile dictu. ſiq̇dē repēte ſupinduta ē cutis q̇n ꝙ vulneribꝫ ip̄is: eo tñ ſaluo qꝛ reliq̇s ſuccedētibꝫ ānis vite nūꝙ̄ dolore parit̓ ⁊ liuore poſtmodū caruit: ſicut ⁊ tenero affcū a dñō ihū xp̄o tūc popoſcit. Hÿs ergo ſic in ea cōpletis vidit beatā v̓ginē arma xp̄i q̄ p̄ferebant dicti āgeli ruerēter de manibꝫ ſingulorꝫ accip̲e: atꝙ illi deoſculādū exhibere: oſculatiſꝙ per ordiēꝫ armis āmō nō apparere. Hec ſūt arma ſalutis nr̄e q̄ verꝰ dei filius xxxiij q̊ aduixit annis in orto nr̄e fragilitatis ꝯgregauit. Hec ſūt redolētia mr̄is dñi aromata q̄ in agro pēalitatis tꝙ̄ altera ruth poſt t̓ga metētis ihū maria ſollerter collegit: atꝙ ſic deoſculāda cruce ſig̃te Lijdwine tꝙ̄ mirre faſciculū int̓ vbera cōmoraturꝫ v̓go v̓gini cōmēdauit. etenī ſi bñ teneo. xxxiij. ſil̓ in toto vl circit̓ annis nr̄a virago crucē ſubijt in carne xp̄o cōfixa ❡ Cūꝙ igr̄ ſecreto ſignifera nr̄a Lijdwia ſe cōfixā ſenſibilit̓ p̲ciperꝫ: vidit ad pedes ſui lcūli crucē ſtantē iſtar magnitudīs earꝫ q̄ ſacra vnctōe deferunt̓ vnguēdis infirmis laborātibꝫ in extremis: viditꝙ pēdulū in cruce p̲uulū ſāguifluis vulneribꝰ ꝯpaſſibilr̄ īſignitū. Liq̄fcā eſt igr̄ ab aſpcū tā pio v̓gis aīa: cepitꝙ collaudare dn̄m dicēs Grās tibi ago dñe q̇ me īdignā ācillā tuā ſic viſitaē dignatꝰ es. Porro cū reſoluta p̄ſꝰ in laudē dei h̓ diceret audiuit pr̄ ſenex loq̄tē filiā ⁊ miratꝰ admodū cui ſic loq̄ret̓ ſurrexit: ſurgēſꝫ clā appropiauit cellule eiꝰ vt viderꝫ q̇s aut q̇d eſſꝫ. Is igr̄ interī q̇ ſic apparebat leuanda ſe vſꝰ celle ſolariū q̇d erat ſup̲ caput eiꝰ recedē videbatur. ꝓpter qđ ỽgo dolēs ⁊ timēs ne ſic recederꝫ cepit clamare ⁊ dicere. O dñe ſi tu vere es ille in quē credo et iã velis a me ſeꝑari: obſecro vt priusꝗ̄ abeas ſignū euidēs michi relinq̄re digneris q̊ ip̄a noſcã ĩfallibil'r q̊niaꝫ tu ip̄e es et nō alius. Mox ꝗ̄ ad ſup̱iora ꝑus cōſcēdē videbatur ſub ſpē alia manifeſtauit ſemetip̄m: vtpote ĩ ſpē cuiuſdā formoſe hoſtie tercio ſup̱ locū vbi ỽgo iacebat ſe girãtis. Erat autē illic de cōſuetudĩe cōi ſup̱poſita mūda mappula ſup̄ quã finalit̉ ipſa hoſtia ſtare viſa eſt. Proiñ cū h̉ inter xp̄m et ſponſã cōſignatã a dño ſic agerētur: veteranꝰ pr̄ eius qui nichil adhuc viderat q̄ ita tractabãtur cū ſimplex et pius eēt ita ſolito more ſup̱ lectū filie reſedit: ⁊ an aliq̄d ab eo vellet fieri: tali tp̱e noctis diligēter inq̇ſiuit: ignorabat enĩ q̇s ⁊ ꝗ̄tus illic iuxta eū locū p̄mū accepiſſꝫ. Hinc ergo ỽgo reſpōdit. Rogo te pr̄ vt cito ſurgas de lecto: qꝛ iuxta me hēo dñm crucifixū ihm. Attonitus pr̄ ex ỽbis filie ꝗ̄tocius ſurgens hoſtiã illic pulcherrimã vidit ⁊ aduocatis domeſticis et vicinis ad vidēdū mirabilia dñi: ipſū et oēs aduētãtes timor ⁊ ſtupor ĩuaſerūt: cernebãt eq̄dē oēs hoſtiã vnã ⁊ eãdē ſꝫ nō vniforit̉ ⁊ eodē mō ꝗ̄admoduꝫ et patebit. Erat q̇ppe venerabil' hoſtia q̄ ſic videbatᷣ maiori ĩ ꝗ̄titate hȳs q̇bꝰ coĩcari ſolet: vt plerūq̄ plebs cōis ⁊ deuota: minor tñ q̇bus a xp̄i p̄ſbiteris celebrari cōſueuerūt diuina miſteria: ſperice q̊ꝫ figure dicebatᷣ: et radȳs ad circūferentiã circunquaq̄ ſe diffundentibus crucifixi intus hñs effigiē cū cycatricibꝫ cruētatis In latē ỽo vno ſp̄al'r gutta vna deſup̱ tenacit̉ exiſten te: q̃ ꝗ̃titatē ſemi piſe ꝯtinebat Iacebat etiā ſic ip̃a hoſtia tā luculēter ⁊ manifeſte ꝙ ab oibꝰ clare videri poterat: ſʒ ip̃a vn̄rabil' ꝟgo xp̄i hāc q̄ſi pendulā ſuꝑ mappulā in aere cōtiguo r̄ſpiciebat Cūʒ ꝟgo in aſpcū huiꝰ ſacratiſſīe hoſtie tā ſp̄u ꝙ̃ carne admodū exultarʒ ⁊ hȳ q̀ tūc aderāt ne i hꝰ moi gaudio deficerʒ formidarēt accedēs vna manū ſuꝑ coꝛ eiꝰ poſuit ⁊ ꝑceptibilr̄ ſaltus et ꝯmotōes cordis ac vitaliū ꝟginis ſup̄ hūanū modū fieri cognouit. etenī exultauit coꝛ eiꝰ in dn̄o et delcābatur in deo ſalutari ſuo. ¶ Viſio aūt ⁊ diſcretio ſacratiſſime hꝰ hoſtie a fide dignis illic pn̄tibus vario mō inotuit. Enīuero pr̄ ſimplex et pius hāc in q̀nʒ locis crucifixi cruentā vidit: Willhelmꝰ ꝟo fr̄ eius in totidē locis pari mō vt pr̄ eiꝰ vidit: mulieꝝ aūt deuotaꝝ aliq̄ in q̀nʒ aliq̄ ꝟo in q̄tuoꝛ locis tm̄ viderūt eē cruentā. Vna tn̄ ꝑ ceteris ꝟgini familiaꝛ q̄ katherina dicebatᷣ hoſtiā hāc ꝑ ceteris in latē dextro et dextro pede ꝯtuita q̄ſi ſāguinē fluere vidit: in ſiniſtro ꝟo pede ſāguiē tm̄ coagulatā Vidit ⁊ hͨ deuota mulier hoſtiā ipſā maioꝛē eē ꝙ̃ ceteri oēs: maioꝛē autē hȳs quibʒ in altari celebratᷣ. erat ergo drn̄a nō in ip̃a hoſtia q̄ vna ⁊ eadē erat: ſʒ in mō apparitōis eiuſdē diuerſis diuerſimode fcā Nā vni vtpote Lÿd Wie videbatᷣ in aere pēdula: alȳs aūt in ſuꝑficie mappule ſituata. q̀buſdā etiā apparuit hn̄s ſāguineʒ coagulatū: vni tm̄ ſāguiē fluidū. Hȳs etiā in q̄tuoꝛ locis tm̄ alȳs ꝟo in q̀nqʒ vulneribʒ crucifixi ſāguinē hn̄s Vni tm̄ tāte ꝗ̃titatis eſſe videbatᷣ ꝗ̃ta eſt cōis hoſtia q̄tidiani ſacrificȳ nr̄i: alȳs aūt vt dcm̄ eſt oibus minoris q̄ꝫtitatis q̄ꝫ ſit hoſtia p̄ſbiteralis: maior aūt ea q̄ cōicātur plebei diſcernebat᷑. atqꝫ ita eſſe q̄admodū et viderūt oēs qui affuerūt tāte rei ſpectaculo: tactis ſacroſcis adiurati ſūt. Haut dubiū q̇n ad enarrādā gl'aꝫ dei facta ſint h̄: et ad aſſecuratōem v̇ginee mētis ne fluctuaret inſuꝑ et ad āputādū om̄e vuln⁹ dubietatis poſteris q̇ dicē poſſēt: man⁹ hoīꝫ cōſinxit h̄: q̄ viderūt oculi p̄rm nr̄oꝝ ⁊ nō fecit dn̄s h̄ oīa. iā blaſphem⁹ dicē neq̇t cōſiliū h̄ fuit ex hoībꝫ: ſꝫ qꝛ a dn̄o fcm̄ ē iſtō ⁊ ē mirabile in oculis nr̄is.

¶ De nouis vexatōibꝫ a p̄dcō curato aduerſ⁹ v̇ginē rſūptis et de iquiſitiōe facta ſuper h̄ per p̄latos eccleſie. Ca^{m}. nonū.

EAdē igit᷑ nocte q̄ ſic mirificauit dn̄s miaȝ ſuā facē cū ācilla ſua ⁊ ſpōſa Lÿdwia: miſit et ipſa nūciū q̇ fcm̄ tā grāde paſtori ſuo ſibi aduerſario enarrarȝ vt ocul᷑ carnis ei⁹ adeē ꝑſētiret pn̄tiā: quē tātoꝑe malignādo denegarat. Curat⁹ aūt ille h̄ q̄ſi in ſōpnis audiēs q̄uis fidē mīme daret: tn̄ illotis maīb⁹ venit ad v̇ginē turbato ſp̄u dicēs. Quidnā h̄ tp̄e noctis vis tibi fieri? Cui Lÿdwia. An nō vides pr̄ mi factū qd̓ h̄ cōtigit? Video inq̇t ille figmētū ſeu ꝯmētū diaboli ⁊ nō aliud. Rurſū lÿdwia. Neq̄q̄ꝫ pr̄ mi cōmētū dyaboli ē: ſȝ deus me⁹ verus quē vides q̇ te ⁊ me creauit: ⁊ qui fecit a p̄ncipio celū ⁊ terrā. Cūq̄ȝ ille facti euidentiā ſuffocare nō poſſȝ q̇ꝛ p̄mo mō ꝯſili guttatī ſicut ceteri ſanguine reſperſā hoſtiā cerneret: attonitus ac reꝑcuſſus quid de hac re agerȝ heſitabat. Tandē aūt ſimulata quadā exteriori audacia cōpulit om̄s qui venerant ꝓtinus de cella v̇ginis exire: et clauſo firmiť ſuꝑ ſe hoſtio cepit fortiť ⁊ īportune v̇ginē adiurare per tremendum dei viuentis iudiciū q̄tenus nulli hoīm id qd̓ fcm̄ fuerat auderet reuelare. Obediuit igit᷑ virgo viro donec poſtea venit prelatus maior imperio. Porro curatus ad virginē quid ſibi de hoſtia fieri velit īquiſiuit at illa ꝑplexa nimis q̇d ageret quid ve dimitteret: nutās cepit cogitare intra ſe et dicere. Coartor nimium ⁊ anguſtie michi ſunt vndiq̄ȝ. Si abſtulerit michi dominū meum: timeo ne linguam ſuam relaxet in blaſphemiam. Si vero penes me ſeruauero illam: minus equuȝ minuſve iuſtum eſt: quia et ipſe diſparebit. Scio eniȝ quid faciam. Domine inquit mi deus: Tu enim noſti quia crucioꝛ in hac hoꝛa: nec tua preſentia carere iam poſſum. Quaꝓpter te ſumam dummodo placuerit miniſtro tuo curato meo michi miniſtrare. Et his ſic in coꝛde reuolutis: paſtoꝛi durius exprobranti dixit. Obſecro domine mi: vt hanc hoſtiam michi tribuas. Cui curatus. Vis igitur dyabolum tibi miniſtrari: at illi Lÿdwina. Non dyabolum ſed dominum meū michi miniſtrari poſco. Cui paſtoꝛ. Miſtrabo tibi hoſtiā veram afferendā de eccleſia. De hac hoſtia neſcio quid ſit aut vnde ſit: vnde et ſumendam hanc hoſtiam tibi diſſuadeo. Ad vltimum autem tribuit ei hoſtiā quā illic inuenit dicens. Accipe igitur figmētū dyaboli et nō aliud: aliud tn̄ tua eſtimatiōe: talē qualē illam eſſe credidiſti. At vero noſtra manſuetiſſima Lÿdwina incredulitati ac duriciei ſui paſtoꝛis compaciens: totis precordiÿs hoſtiam reuerentiſſime ſuſcepit Que per omnem modum quo cetere hoſtie conſecrate delectationem ſpiritus ac animi facere conſueuerant: ita ⁊ nunc in ſumptione illius factum eſt. ¶ Altera vero die que tunc erat vigilia beati Thome apoſtoli timens veriſimiliter curatus ne tante rei nouitas totam extimplo percelleret vrbem: deſcendit ad gradus choꝛi ſui: et cōuocata plebe dixit. Ecce īquit cariſſimi quomodo lÿdwina filia petri iohannis minus compos mentis ſue hac nocte per dyabolum decepta eſt ſub temptatione graui ⁊ periculoſa. Vnde peto humilit᷑ fieri preces ꝓ ea ⁊ dici oꝛationē dn̄icā q̃tenus in fide cōſtās ꝑſeueret

Et oñſo plebi ſacramēto tetēdit ad domū v̓gis ſeq̄tibꝫ eū turbis q̄ audierāt oīa v̓ba h̄: q̄bꝰ iteꝝ in ingreſſu domꝰ v̓gis iteꝝ ait. Notū ſit vobis oībus qui aſtatis ſathanā fuiſſe hac nocte ad hāc v̓ginē vt tēptaret atqꝫ deciperꝫ eā. Inſuꝑ ⁊ hoſtiā q̄dā ſibi reliquit ficticiā et nō cōſecratā q̄ nō fuit verꝰ deus ſed cōmētū diaboli oīa ꝓ cuiꝰ rei v̓itate ignibus tradi ꝑatus ſū. ſiquidē īquid q̊d factū eſt deluſoꝛiū fuit: ſꝫ h̊ q̊d nūc teneo ſacramentū verus hō ⁊ verꝰ deus eſt nulli ābiguū qꝛ ⁊ manibus ſacerdotalibꝫ rite ac catholice ꝯſecratꝰ. Si q̄d igitᷣ eorū q̄ nocte geſta vľ in modico ꝑceperitis id plane falſo ſathane q̇ ſepe ſe trāſfigurat in āgelū lucis opus fraudulētū fuiſſe firmiť credatis. vt aūt ⁊ ip̄a v̓go dyabolice illuſiōi fortius reſiſtē poſſit: ecce nūc do ei veꝝ ſacramētū coꝛꝑis xp̄i in tutamētū mētis ⁊ coꝛꝑis eiꝰ et oꝛate ꝓ ea q̄tenus ſumat illud ad ſalutē: quibꝫ dictis ītroiēs ſedit iuxta eā. O q̄ꝫta v̓gini paciēdi mat̉ia. O q̄ꝫte paciē iā in ea choꝛuſcāt īſignia. Nō eni irritatᷣ nō agit ꝑperā: nō loq̇tur ſiniſtra: ſꝫ maturis v̓bis viꝝ duriſſimū aggreditᷣ dicēs. O mi pr̄ minus iuſte locutꝰ es et a v̓itate ꝓcul valde eo ꝙ dixiſti h̄ factuꝫ figmētū fuiſſe ſathane. Nōne tibi ꝑuſq̄ꝫ fierꝫ h̊ āgela michi reuelante dixerā: vt vel ſic gloꝛiā deo dares? Nōne meoꝝ ꝯſcius es ſecretoꝛū? Nunquid ſathan filiā me prcbaſti? Oꝛa tū dn̄m: vt q̊d agis tibi non imputet ad peccatū. Sed nec ꝑmotus ē etiā hŷs v̓bis crudus paſtoꝛ: q̄n ꝑmo afflictā afflixit lacerā laniauit: ꝯpūctā ⁊ deſolatā moꝛtificauit. Vn̄ mox ad rn̄ſa virginis īdignabūdo v̓bo dixit

Vis ne recipē corp⁹ dñicū. quod tibi nūc attuli? At illa vtiqꝫ dūmō tu ip̄e velis. Miniſtrato igꝛ ſacramēto virgini: ſacerdos ad eccleſiā r̄uertitur: ſeq̄tibus eum turbis. ¶ Et q̄uis ad temp⁹ corruerit in plateis veritas et equitas nō potuerit īgredi: tamē fortiſſīa tādē oīm veritas falſitatem vicit. Porro qḋ ꝑfid⁹ hoſtis cotidie aduerſ⁹ chriſti margaritā efficē molitur hoc mobilibꝫ oībꝫ mobilior ſapīa dei per ora ſimpliciū īt͛dū r̄torq̄re ī hoſtē et vltorē ꝯſpicitur. Sane cū ob hāc perturbationē per curatū ſuſcitatā tota ꝑmouetꝛ vrbecula. adeo ꝯſternat⁹ ē vir ille aīo. vt emunitatē eccleſiaſticā propter furorē ppl̄i nullate⁹ exire tremul⁹ auderet. Cuius rei gracia ꝯuenerūt r̄cōres vrbis illius ad curatū ⁊ dixerūt. Dic nobis paſtor merā veritatē: q̄te⁹ ſedare poſſim⁹ ppl̄i aduerſū teꝯcitatū furorē. Quibus ipſe ait Nil aliud ſcio dicē q̄ꝫ mane dixerī plebi: vtpote ꝙ oē id qḋ nocte hac apud v̄giēꝫ Lyt Wiaꝫ actū ē q̄dā diabolica ludificatio fuit et execrāda tēptatio. Cui rurſū dixerīt. Si ludificatio vt affirmas ſathene fuit: cur hoſtiā eluſoriā nō ſeruaſti Et ſi ſeruaueris vbi poſuiſti eā? Qui ait Tradidi ignibꝫ ꝯburēdā Rurſū cū cleō r̄cōres aiūt Oñde nobis ignē vel locū e⁹ vt vel ſic īquiſitiōe fcā ſciamus an forte ver⁹ ſit dñs qui fecerit hec ā forte ficticiū qḋdā. Curat⁹ āt obmutuit. Creſcēte rumore ppl̄i aduerſus curatū rurſ⁹ cogūꝛ adire cuȧtū ſcḋa vice ſuꝑ tā mirabili facto īquiſituri. Qui r̄ndit In aq̄ꝫ ꝓieci hoſtiā quā ꝯmemoȧtis. Et cū illi ex aduerſo rurſū ꝯdicerēt tercio dixit q̄te⁹ hoſtiā ꝓieciſſꝫ ī cloacā: ne forte ꝓp ter veſaniã ſimplicis ac rudis pp̄li ꝑdolata ſubſeq̄ret' Cũqꝫ verba hec audiſſet pp̄lus. magis infremuit adũſus virũ eo ꝙ hoſtiã quã multi fide digni tã notabilibꝫ inſignitã mi͛aculis viderãt ĩ cloacã turpiſſimã ꝓieciſſꝫ Et miſſis iterꝝ de maioratibꝰ dicunt ei. Ecce tuã ob culpã tumultꝰ magnus fit in pp̄lo: magnaqꝫ turbacio valde. Qua ex re ſuademꝰ tibi ꝯſilio ſeniorꝝ vrbis q̃teꝰ ſepta ſacroꝝ locorũ exire nõ p̄ſumas nec appareas in plateis. Tucius fuiſſet tibi ĩ primis nudã dixiſſe v̓itatẽ: nã q̇ affuerũt et viderũt iã cũ verbis triphariã mutauẽis ſñiaꝫ. aduerſũ te clamãt ⁊ teſtificãt' ¶ Mittitur igꝰ ad ep̄m q̃tenꝰ ob ĩminẽciã p̓iculi veniat ad lacũ ſciedã ōni dilatiõe poſtpoſita In illa ſiq̇dẽ nocte preuẽtus in ſõpnis ⁊ ſepiꝰ admõitꝰ vt deſcẽdat in vrbẽ ſciedã: qꝛ ſua p̄ñtia illic opus eſſꝫ. Vẽit igꝰ ꝓperãs dominꝰ ep̄us mathias ſuffraganeꝰ traiectẽſis atqꝫ cũ eo p̄lati multi et officiarij cõfluxerũt. Audiẽs aũt curatus adueniſſe tot p̄latos eccleſie. ꝯſternatꝰ ⁊ ꝯturbatꝰ eſt aĩo valde. Et veritꝰ nephas ꝯmiſſũ ſatiſqꝫ deſperans de adiutorio: clã ꝑ internũciũ et amicũ miſit ad v̓ginẽ. rogãs eã q̃teꝰ id ꝙ ſtulte ꝯmiſerat aduerſꝰ eã nequaq̃ vlciſci vellꝫ. Verꝝ cũ in ſe benigna ⁊ miſericors extitiſſꝫ ita fcm̄ ip̄m qđ patrarat benginiꝰ ⁊ miſ̓icordiꝰ excuſaret. Viſo eciã qꝛ ſibi magnũ periculũ imineret: cui ſola ipſius clemẽtia tãq̃ ſibi cognita poterat obuiare. Virgo vero cũ ſenſatiſſima foret ⁊ nõminꝰ pudorata ſe ſcurũ ꝓ eo ſpoſpõdit. quitquid ſaluo dei hõre. fide bona facere poſſet. Nõ enim nouit pro malo malũ ſed bonũ reddē. exēplo docta ſaluatoris. q̇ ꝓ crucifixoribꝰ ĩcruce dignatus ē patrē exorare. Quid m̃ltis ĩmoror? Acceſſerūt igi' ad domū ꝟgis p̄lati qui venerāt: quos triſtis et gemēs paſtor tñ crudiſſimꝰ ſequat'. Fit canonica de tam grandi tāq; mirādo facto per p̄latos ſtudioſa ĩquiſitio. fit de execrādo paſtoris ĩſultu ſeriola diſcutio. fit eoꝝ qui viderāt aut interfuerāt ĩformatio copioſa. Cū aūt māſueta virgo cleri atꝫ ſacerdotij iūope zelaret hōrem. rogauit epiſcopū ꝗ teꝰ plebeis emiſſis de cubiculo ſe ſolā cū prelatis audire dignaretur. Et ipſe ꝯſenſit. At illa videns quia iā ſine populariū puſillorū ſcādalo loqui valeret. memor p̄ſtine deſolatiōis ꝛ blaſphemie ſui curati adūſus oīpotentem bachate de ꝓfūdo cordis in lachrimas reſoluta dixit. Oro ruerēde domine mi: vt duo michi non deneges ṗuſq; ad ĩterrogata rñdere ꝯpeller. At ille tāq; pius pater conſolans eā ait. Confidens pete ꝙ volueris. et ꝙ iuſtū atq; ratiōi ꝯſonum fuerit vtiq; faciam. Reſūptis igitur vtcumq; viribus: exorſa eſt. Ante omnia peto inquit abſolui: p̄ſertim a vinculo quo cōſtricta ſum. Diſtricto enim viuentis dei iudicio adiurans me paſtor meus allegauit quamobrem de tam ſingulari materia r̄ſpōdere non valeo. niſi prius auctoritate maioris fuero abſoluta. Ceteꝝ flagito humillime reuerentias veſtras ꝗtenus hac de re domino meo paſtori damnum in rebus aut moleſtiā in corpore non inferatis. Cum autem illi aduocātem et orantem pro aduerſario mirarentur: promiſerūt ſe ſcūros ĩ oībꝰ vti deſideābꝫ aīa eꝰ. At illa dixit

Corā vobis igitᷣ dn̄is meis in caritate hic cōgregatis ꝓteſtor ꝛ offero me ꝓ veritate eoꝝ q̄ circa me acta ſūt mortis ſbire ſuppliciū. Noueritis iᷣ dn̄z meū ihm̄ xp̄z hic corporaliter ī forma pueri crucifixi ad pedes lectali pēdulū aparuiſſe ī cruce: cꝰ mōi crucis inſtar ꝛ mḡnitudinē: miſtri eccleſie tp̄e ſacre vnctiōis īfirmis deportare ꝯſueuerūt. Fuit aūt ipſe ſic crucifixꝰ vt videbatur quinꝫ wlneribꝫ īſignitꝰ. q̄p circūdabꝫ claritas copioſa Quē cū ob ſui amabilē p̄ſentiā. ardēciꝰ vt decet fuiſſē ītuita: timēſꝫ ne a me vellet ſeperari mox ad eū dixi vt potui O dn̄e ſi tu vere es ille ī quē credo ꝛ iā velis a me ſeperari: obſecro vt ꝑuſqꝫ abeas euidēs michi ſignū r̄liq̄re digneris q̊ ip̄a noſcā ieffabiliter q̄m tu ip̄e es ꝛ nō aliꝰ. Et qui abcedē viſus eſt. ſub alia ſpecie videlicꝫ hoſtie deſcēdere dignatꝰ ē ſup̱ me. Et q2 hꝰmōi ſacratiſſimā hoſtiā ſumē ꝯcupiui. curatus meꝰ tradidit michi illā queādmodū optauerā. Qua ex re ego dep̄cor ꝑuula vr̄a filia: q̄teꝰ ſi negligētia q̄cūꝫ ſeu fragilitate curatus meꝰ in hac re offēdit. iuxta ꝓmiſſā michi fidē q̄tū vr̄a intereſt propᷣ amorē dei et p̄cē meā pr̄naliᷣ ꝯpati et ex itegro remittē dignemī O venerādā v̄ginē et de cordītimis nr̄is imitādā: īſuper et admirādā Nā cum vir iſte nabal durior: lamiaqꝫ crudelior ꝯuicijs atꝫ contumelijs eā affecit: coīonē corporis criſti tociēs eſurienti ſubtraxit: ad ydolatriā ī hoſtia nō ꝯſecrata ꝓuocāe actu nō erubuerit. Qdqꝫ matꝰ eſt quaſi deceptā a demonijs vexatā et ob hoc in fide periclitātē corā turbis diffamauerit: nō eſt quo minus ipſa ꝓ eo lachrimas fundat corā deo p̄ces porrigat corā p̄lato inſuꝑ ⁊ excuſet corā iudicio. ¶ Hijs igr̄ trāquille a v̇gine ꝓlatis cū p̃mā fidē irritā facere nō auderēt mitigati ſūt animi p̄latoꝝ oīm ſed adductis ſingul' teſtib⁹ de v̇itate viſi miraculi lōga diſcuſſio atꝫ ꝑuigil inq̇ſitio fcā eſt. Nēpe de cetero gl'a dei celari nō potuit: īnocētia v̇ginis ſil' ⁊ paciētia per oēm circūregionē emicuit. Deꝑhenſ⁹ eſt ipſe neq̄ꝫ ⁊ mendax in ore paſtoris vt āmō nō gl'etur q̇ gl'abat' in ſua malicia potēs q̊ndā ⁊ ꝑtinax in iniquitate.

¶ De ſūptione ſacramēti ſibi poſtmodū ad libitū cōceſſa ⁊ de ſignis euidentibus impreſſorū ſibi ſtigmatum.

Ca.x.

SAne quidē pacē cordis nacta cū paſtore: cepit fidencius ſacrā cōionē poſtulare: ſūptāqꝫ magis ac magis idies eſurire Siq̇dē ſigularē dn̄i cōicando ꝑcepit ſuauitatē: vbi dator dat' et donū: vbi donū idē cū datore: vbi dator totū dat ſeip̄m. Erat reuera cibus iſte nō rarus ei: ſed aſſidu⁹ mentē v̇ginis illumināſ ad hūilitatē nō ad īflatōem: affectū eius inflāmās ad caritatē nō ad emulatōem vires aīe reſtituēs et corroborans nō ad deſtitutōez. Erat ſiquidē cibus iſte dulce ferculū v̇gineū ſp̄m deuotōe reficiens: erat et lautū eduliū iugē paſſionis memoriā efficiens: erat et claꝝ ianctaculū diē fruitōis in poſterū p̄figurās. Merito igr̄ panē hunc q̄rit adhuc adoleſcētula candens nitore puritatis v̇ginee: digne ꝓ eo ardet amica dn̄i fcā in feruore caritatis cōcubinarie: iuſte lāguet ꝓ cibo tali q̄nq̄ꝫ futura ſponſa in fulgore caritatis eterne. O q̄ꝫ ſuauiter hec reuerenda criſti ſponſa virtutez ſacramēti ruminabat: quo nichil efficacius. O q̄ꝫ delicioſe in ea letabatur et pingueſcebat quo nichil ſuauius. O q̄ꝫ vigoroſe os eius laudes depromebat quo nichil dignius laude. ¶ Cepit igitur in huius pinguedīe panis impreſſorum ſtigmatum in locis plagaruꝫ fortes ſuſtinē dolores ⁊ velut lāpas flāmifera inextiguibili caritate ſurſū ferri. Et q̄ꝫuis felix v̇go ſacramentū ſumi regis abſcōdere modis oīb⁹ q̊ aduixit nitētur nichilomin⁹ vbi plenitudo tp̄is aduenit ad gloriā īpreſſoris ſui latē nō potuit. trāſforauerat enī xp̄i amor amātis amatā ſimilē in imaginē: ⁊ ideo gl'e dei fuit celare: q̄ꝫ q̄ꝫ incēdū gl'e regū ſit iueſtigare ſermonē. qd̄ aūt in v̇gine ꝓpt̄ hūilitatē hoīes latuit: in vita ei⁹ reuelāte deo celari nō potuit: ſꝫ ⁊ poſt obitū ei⁹ ſicut nōnullis cōſtat reuelauit. Vt aūt ſecretū dn̄i tegēt cyrothecā in manu ſiniſtra geſtabꝫ q̄ mira ſuauitate redolebꝫ. ¶ Nocte v̇o quadā dū adhuc viuerꝫ ī carne apparuit cuidā m̄rone v̇go nr̄a clariſſīa q̄nq̄ ſtig̃ta ferēs in corp̄e: in q̊ꝝ iocūdo aſpcū dcā m̄rona ſolaciuꝫ mētis ac ſp̄s mirabili mō hauriebꝫ. q̄ cū in craſtinū ad locū vbi v̇go iacebꝫ acceleraſſꝫ diligēter cepit inq̇rere ſi forte ſic ſecū eſſꝫ in corp̄e q̄ꝫadmodū ipſā viderat nocte ī ſp̄u. At illa ex hūilitate nō affirmās nec mētiri volēs ſup̱ eo qd̄ q̄rebat²: ſꝫ ſolū exultās in ſp̄u nutu q̊dā oñdere viſa ē videlꝫ ꝙ oñſo ſiniſtro brachio manū m̄rone app̄hēdēs ⁊ ſtrigēs cū ingēti gaudio dixit. o capd̄ capd̄ q̄i dicat. ſecretū meū michi: ſecretū meū michi. ¶ Vir in regione angloꝝ mercator q̄dā erat q̄ Lÿdwinā carne nunqꝫ viderat oculiſ nec noīari ꝑcepit auribꝫ vt dicebat. Hꝭ enī in tibia morbo laborabꝫ incurabili adeo vt medicoꝝ nullaten⁹ curari poſſꝫ medicamīe. qui ſemel miſerabilr̄ dolēs ac gemēs pre triſticia ſp̄s: tandē obdormiuit. Et ecce cū ſic dormiret āmonitus eſt in ſopnis per ſe aut per nuncium ab eo mittendū tranſfretare in oppidum hollādie nomine ſchiedam necnon ⁊ de aqua qua virgo Lÿdwina pro tēpore languens manus lauiſſet paululū portare. Et quia de huiuſmodi lotura tibia ſua lota ſanitatem extimplo foret receptura. Mane itaqꝫ ſurgens vir debilis ſeruum ſuum vocat et ad trāſfretādum in hollandia talentum partitur et vt de loco ſchiedam diligenter inquirat ſtudioſus precipit. Nomen Lÿdwine languentis ibidem notanter exprimit: atqꝫ de lotione manuum eius reportanda affectuoſius hortatur et iubet. Flantibus igitur ventis ſecundis venit volente deo ſeruus ad locum: aquam loture quam ex caritate virgo negare non potuit impetrat Qua nacta rurſus nauim conſcendit: et iuxta deſiderium mox optatum ſibi ex hollandia in angliam gaudens reportat. Mirabile dictu. Mirabilis deus in ſanctis ſuis: mirabilis in maieſtate ſua. Statim enim vt mercator ille allata ſibi aqua tibiam abluit: marcida carne ſine dilatione mutata in viuam. reſtituta eſt enim tibia ſtatū in priſtinum: nec vllū exinde doloreꝫ in ea perſenſit. Sic igr̄ fcm̄ eſt vt per admirandā ei⁹ v̄tutē c⁹ man⁹ lata vel intincta fuerat aq̇s vir in remotis exiſtēs curaret᷑ ⁊ ĩſanabil᷑ carnis marcedo ꝓꝛſus fugaret᷑

¶ Mulier quedā honeſte vite quā in hūanis qn̄q₃ vidi: michi q̇d narro retulit fide dignū. Tꝑe nanq₃ vite Lijdwine graui q̄dā laborauit egritudīe ſ₃ ſecreta hec qm̄ admodū v̇gini domeſtica ⁊ familiaris erat ⁊ ſcōm cōſiliū v̇ginis ſūope vitā ſuā trāſſigeb₃: ꝯfidētius ad eā venit cōſiliū petitura q̇d tanto diſcrimini opus eſſet. Cui mox v̇go indicauit oēm ĩfirmitatē: originē ꝑiculūq₃ ĩſuꝑ et detexit. Scio inq̇t ꝙ fiſtulā habes in corꝑe: q̄ ob continuū ſtillicidiū in poſteꝝ ampliabit᷑ tꝑis in ſucceſſu: at tn̄ ſuadeo tibi medicos q̄₃tocius accedere: a q̇b⁹ curā ſi acceperis deo gr̄as age: ſin autē iuxta bn̄placitū voluntatis ad me reuerte. Abijt igr̄ ad medicos ꝑitiores q̊s h̄re poterat ſ₃ ſuꝑuacue. ⁊ quidē qꝛ fiſtulā h̄ret ĩdicatū ē ei ſ₃ triſtis relicta ad v̇ginē ſcām redijt ⁊ quō deſperarēt oēs de cura latētis egritudis ĩſinuauit. Verꝝ cū xp̄i ſignifera dolores feie tā in aīo q̄₃ in corꝑe reuelāte ſp̄u noſcēt: orōne p̄mū fuſa deuoti⁹ locū doloris ſacra manu lenit᷑ exteri⁹ tetigit at₃ morbū deſꝑate fiſtule radicit⁹ extirpauit. Gaudꝫ ex h̊ mulier honeſta gaudet in hodiernū diē id adhuc ꝯmemorās in laudē v̇gis bn̄fact̄cis veterana m̄rona nec cōmēdare ſufficit h̄ ⁊ alia bn̄ficia: q̊ fcō luce clari⁹ pt₃ q̄₃ p̄cioſa ſit man⁹ dn̄i ĩ v̇gie c⁹lenis ꝯtact⁹ morbū occultū ⁊ mortiferū euulſit de corpore.

¶ Nō admiret᷑ q̇s v̇ginē nr̄a₃ plagis manu ſaluatoris ſic ĩſignitā ſecreti⁹: cū paul⁹ ſtig̃ta dn̄i ih̄u xp̄i portaē legat᷑ ad galathas. cū lucas crucis mortificationē ĩ corꝑe geſtare dicatur; et frāciſcus patulas tanq₃ ſigillifer accepiſſe ꝓbet᷑ eciā plagas Quid admirāt᷑ hoīēs dn̄m ex ōnibꝫ mulierculis vnā fortē ymmo plures fortaſſe relegiſſe Nūq̄d creator ōniū deꝰ ſexū femineū adeo deſpicit: vt int̄ multos viros illuſtres viraginem hāc illuſtrē ānumerāe nō decreuēit: Nō ē ꝑſoāꝛū acceptor deus: ſꝫ in ōi gēte. ſexu.etate.gradu.qui oꝑatur iuſticiā eꝰ acceptꝰ ē illi Alij xp̄i milites vt apoſtoli publica xp̄i trophea circūuexere ꝑ mūdū vniuerſū: nōnulli vtputa mr̄es glorioſū ſāguinē fudere ꝓpt̄ xp̄m Aliq̄ v̓o vt ꝯfeſſoēs cū vicijs ⁊ ꝯcupiſcēcijs ſeſe crucifixere ꝓpt̄ p̄miū: hec āt v̓go neq̄q̄ꝫ in ſexu femineo deſpecior latens q̄ſi in argaſtulo. xp̄i vulnēa r̄nouaſſe videtur ānis pluſq̄ꝫ trigīta ſuꝑ infirmitatis oīmode ſtratū Eya nūc igit᷑ generoſa filia xp̄i vulneribꝫ nobilitāda fer ſigillū ⁊ vexillū xp̄iformis pacie. Eya nūc formoſa xp̄i ſponſa tam preclaris monilibus adornāda: fer ſignaculū virgīalis pudicicie. Eya nūc ſpecioſa p̄miceria tā multis puellis comitāda. fer titulū hollandie Eya nūc vigoroſa xp̄i ſignifera tātis v̓tutibꝰ circūdāda: fer vexillū pacie. Et q̇dē o v̓go tuas laudes tacē nō audeo tuas v̓tutes enarrare nō ſufficio. Ve michi haut: ſi qŏ de te michi ꝯſtat nō dixēo. Lapides clamare poſſūt: ig̃tus ſi manū retraxero. Etei ſacr̄m regis abſcōdere bonū ē: oꝑa āt dei reuelare ⁊ ꝯfiteri hōrificū. Igit᷑ hec de ꝓfectu v̓tutū virginis modo balbuciēdo ꝓ p̄nti dixiſſe ſufficiat. ¶ Explicit ſc̄da ꝑs ſcilicet perfectiua ret᷑ ⁊ iſanabil' carnis marcedo ꝓrſus fugaret᷑

¶ Mulier quedā honeſte vite quā in hūanis qñqꝫ vidi : michi qđ narro retulit fide dignū. Tꝑe nanqꝫ vite Lydwine graui q̄dā laborauit egritudīe ſꝫ ſecreta hec q̄m admodū v̇gini domeſtica ⁊ familiaris erat ⁊ ſcđm cōſiliū v̇ginis ſūoꝑe vitā ſuā trāſſigebꝫ: ꝯfidētius ad eā venit cōſiliū petitura q̇d tanto diſcrimini opus eſſet. Cui mox v̇go indicauit oēm īfirmitatē: originē ꝑiculūqꝫ īſuꝑ et detexit. Scio inq̇t ꝙ fiſtulā habes in corꝑe: q̄ ob continuū ſtillicidiū in poſteꝝ ampliabit᷑ tꝑis in ſucceſſu: at tñ ſuadeo tibi medicos q̄ꝫtocius accedere: a q̇bꝰ curā ſi acceperis deo gr̄as age: ſin autē iuxta bñplacitū voluntatis ad me reuertē. Abÿt igr̄ ad medicos ꝑitiores q̄s hr̄e poterat ſꝫ ſuꝑuacue. ⁊ quidē qꝛ fiſtulā hr̄et īdicatū ē ei ſꝫ triſtis relicta ad v̇ginē ſcām redÿt ⁊ quō deſperarēt oēs de cura latētis egritudis īſinuauit. Verꝝ cū xp̄i ſignifera dolores feīe tā in aīo q̄ꝫ in corꝑe reuelāte ſp̄u noſcēt: orōne p̄mū fuſa deuotiꝰ locū doloris ſacra manu lenīt exteriꝰ tetigit atꝫ morbū deſꝑate ſiſtule radicitꝰ extirpauit. Gaudꝫ ex hͦ mulier honeſta gaudet in hodiernū diē id adhuc ꝯmemorās in laudē v̇gis bñfact̄cis veterana mr̄ona nec cōmēdare ſufficit hꝫ ⁊ alia bñficia: q̇ fcā luce clariꝰ ptꝫ q̄ꝫ ꝑcioſa ſit manꝰ dñi ī v̇gīe cꝰlenis ꝯtactꝰ morbū occultū ⁊ mortiferū euulſit de corpore.

¶ Nō admiret᷑ q̇s v̇ginē nr̄aꝫ plagis manu ſaluatoris ſic īſignitā ſecretiꝰ: cū paulꝰ ſtig̃ta dñi ihū xp̄i portaē legat᷑ ad galathas. cū lucas crucis mortificationē i corꝑe geſtare dicatur; et frāciſcus patulas tanq̄ꝫ ſigillifer accepiſſe ꝓbetᷣ eciā plagas Quid admirātᷣ hoīēs dn̄m ex ōnibꝫ mulierculis vnā fortē ymmo plures fortaſſe relegiſſe Nūq̇d creator ōniū deꝰ ſexū femineū adeo deſpicit: vt int̄ multos viros illuſtres viraginem hāc illuſtrē ānumerȧe nō decreuėit! Nō ē ꝑſoārū acceptor deus: ſꝫ in ōi gēte. ſexu. etate. gradu. qui oꝑatur iuſticiā eꝰ acceptꝰ ē illi Aliĳ xp̄i milites vt apoſtoli publica xp̄i trophea circūuexere ꝑ mūdū vniuerſū: nōnulli vtputa mr̄es glorioſū ſāguinē fudere ꝓpt̄ xp̄m Aliq̇ v̇o vt ꝯfeſſoēs cū viciĳs ⁊ ꝯcupiſcēcĳs ſeſe crucifixere ꝓpt̄ p̄nmū: hec āt v̇go neq̄q̄ꝫ in ſexu femineo deſpeccior latens q̄ſi in argaſtulo. xp̄i vulnēa ĩnouaſſe videtur ānis pluſq̄ꝫ trigīta ſuꝑ infirmitatis oīmode ſtratū Epa nūc igitᷣ generoſa filia xp̄i vulneribꝫ nobilitāda fer ſigillū ⁊ vexillū xp̄iformis pacie. Epa nūc formoſa xp̄i ſponſa tam preclaris monilibus adornāda: fer ſignaculū virgīalis pudicicie. Epa nūc ſpecioſa p̄miceria tā multis puellis comitāda. fer titulū hollandie Epa nūc vigoroſa xp̄i ſignifera tātis v̇tutibꝰ circūdāda: fer vexillū pacie. Et q̇dē o v̇go tuas laudes tacē nō audeo tuas v̇tutes enarrare nō ſufficio. Ve michi haut: ſi qđ de te michi ꝯſtat nō dixėo. Lapides clamare poſſūt: ig̃tus ſi manū retraxero. Etei ſacr̄m regis abſcōdere bonū ē: oꝑa āt dei reuelare ⁊ ꝯfiteri hōrificū. Igitᷣ hec de ꝓfectu v̇tutū virginis modo balbuciēdo ꝓ p̄nti dixiſſe ſufficiat. ¶ Explicit ſcd̄a ꝑs ſcilicet ꝓfectiua

¶ Incipiūt capitula tercie ꝑtis videlicet ꝑfectiue caritatis et vite lÿdWine.

¶ Cap̄.i. de cāitate eꝰ ī orādo ⁊ paciēº ꝓ ſalute viuoꝝ

¶ Cap̄ ij de caritate quā habuit ad aīas ī purgatorio

¶ Cap̄.iij. q̄liter ob paſſiōis iugē ⁊ ardentē memoriā loca diuerſa preſerti vbi xp̄s paſſus eſt raptabatur.

¶ Cap̄.iiij.de ꝯſolatiōibꝫ q̄s a glorioſa matre dei ſuſcepit et de gracia lactis in nocte natiuitatis ꝯceſſa.

¶ Cap̄ .v. de gracia ſublimis contēplationis eius. et ſpiritu intelligencie et ꝓphecie clariſſimo

¶ Cap̄m .vi. de caritate eius feruētiſſima et deſiderio martirij qđ habuit ad ymitādū xp̄i veſtigia.

¶ Cap̄m .vij. de innouatione martirij occaſione videlicet doloris exceſſiui de morte fratris ſui.

¶ Ca .viij. de morte p̄ris ſui ⁊ de agḡuatōe manꝰ dn̄i fcā ſup̱ eā ob mortē v̄gis petronille quā diligebat.

¶ Cap̄.ix. de viſitacionibꝫ ſuauiſſimis ſibi a dn̄o redditis ⁊ de pacia eiꝰ in nouiſſimis ḡuioribꝰ p̄mis.

¶ Cap̄.x. de mirabilibus factis a dn̄o circa reſtitucionē mēbroꝝ eius ⁊ quō mortē ſuā p̄nouerit atꝫ p̄dixēit

¶ Cap̄m.xi. de mirabili vnctione virginis huius. nec non et de feliciſſimo tranſitu eiꝰ ex hac vita.

¶ Cap̄m.xij. de gloria ſue benedicte anime i qua poſt mortem viſa eſt a quiquſdā: nec nō de mirifica reintegratione ac formoſa diſpoſitione corporis eiuſdē.

¶ De caritate eius in orando et paciendo pro ſalute viuorum, ¶ Capitulum primum,

IGitur dū nr̄a ꝟgo velut mirra elcā: nec nō velut auꝝ optimū fuisset ꝯprobata. cepit tꝗ̄ thus redolētissime deuotionis. ac velut thimiama accuratissime ꝯmixtiōis corā dn̄o rursū se offerre: ⁊ ꝗ̄si nichil ꝓfecisset illo vsqꝫ: ꝓ lucrifactiōe multaꝝ aīaꝝ corꝑe et spū se totā flāmis caritatis cōcremare. Cepit cū daniele mulier desiderioꝝ existere: cepit velud austri regina veri salomonis sapiēciam ꝯcupiscere: cepit in scala iacob ascēsioēs cordis disponere. cepit lōgū latū sublime ac ꝓfūdū crucis xp̄i huīlis discipula ꝯꝓbare. ¶ Si quidē solitudine nocturni silencij nacta lacrimis stratū rigabat: genas cruore tegebat: pectus sudoribz ꝗ̄si balnearibz replebat: corpꝰ durioribz coaptabz doloribus spū fortis facta corpꝰ nichili pēdebat. Proculdubio ꝗ̄si passiōis ipiꝰ īsignia deferēs vt amica ꝓ ꝑuulis ī fide filiolꝭ trinū panē mēdicabz ab amico vt filia ꝓ frībus ꝓdigis sollicitabat corā patre miserātissiō: vt spōsa nouiter subarrata ꝓ pccōribz miseris p̄ces fūdebat. corā sponso iudice futuro. ¶ Plurimi quos vidimus et audiuimus ad eā tanꝗ̄ ad matrē filij ꝯcursabāt qui habito secum colloquio suaui valefaciētes oraciunculas eius exoptabant. Eo nāqꝫ tēpore canonicꝰ quidā clare vite r̄gulariū qua pollet germania nostra vt deo vicinior fieret cū feruore ad illā ait. Oro te inquit lijdwia instāter p̄cari altissim̄. ꝗ̄teꝰ auferre dignetᷣ a me id qđ magis oculos sue maiestatis offēdit et qđ saluti mee signāᷣ eē nouēit īpedimēto At illa Orabo libēt.

Erat aūt vir ille deuotus vocē canorā et clarā habens valde: ī qua huānā quādā gloriolā adhuc cantādi poſſidebat: Orauit illa raucescere cepit iſte: ſed qꝛ dn̄s fecerit hꝰ rei docuit ſucceſſꝰ. Deficit vox āmō viri canoīci ſibiqꝫ ꝑ medelas ad ſuccurrendū orgaīs raucedīe leſis īpatiēs medicos lōge lateꝫ ꝯſulēdos excogitat vt ſuauius vocis dulcedīe gaudeat iteͣto Tādē cū fruſtra ī lenitiuis cibis poculis vnctōibꝫ ꝛ electuarÿs laboraſſet q̇dā ꝯcanoīcꝰ clariorē habēs mētis oculū corā expꝑtiſſio medico q̄ſi ſubridēs ait Dico ť mgr̄ medice ꝙ comes ītinēis mei ſemel a v̇gīe lÿtwīa popoſcit ꝓ ſe p̄cari dn̄ꝫ q̄teꝰ ab eo ſua pietate dignaretur auferre quiquid oculos ſue maieſtatis ex ipō magis offēderet. qđꝫ ſaluti anime ipſiꝰ ꝯtrariū videretꝛ. Et ecce qđ petiuit iā vt reor habꝫ ex v̇gis p̄cibꝫ ꝗobrē michi fruſtra videtur ꝑmmo ſuperfluū qđ in medelis exq̇ritꝛ. Audiens hec medicus qui v̇ginē nouerat: ſubintulit dicens Si res ita ſe habet: ypocratis et galieni codices neq̄qꝫ ſuccurrē valebūt. Hoc itaqꝫ facto clariꝰ liquet: q̄m̄ et neſcius īpedimēti ſui canonicus feliciter v̇ginē pecÿt. et quō efficatius qđ ſaluti neceſſariū fuit. pro vno deuoto v̇go deuotior īpetrauit. Forme decꝰ. vox ſonora. robur corporis et ſaītas eiuſdē modico p̄cio ſūt ſi nō ī dn̄o ſed in hꝰmōi datis eꝰ plus merito gloriemur ¶ Habebat chariſſīa virgo carū ſibi miſtrātē nepotulū ſuū filiū puerū xij ānoꝝ ꝓ quo dominū exorabat deuotiꝰ vt puero dn̄s ꝓ memoriali eoꝝ q̄ circa ſe facē dignabatur. febriculā immitteret: nō aūt ad mortē ſed ad caſtigatioēꝫ ſolūmō: quatenꝰ tā miniſterij ſui q̄ꝫ illiꝰ cui lāguenti miſtrabat meōꝛ eſſet ī futuꝝ. Cūȝ puer ille duodennis vas haberet de q̊ bibē ſolitus erat. circa feſtū natiuitatis v̓gis marie: iuſſit ipā dei famula vas ip̄ꝫ plenū ceruiſia tenuiſſima q̄ modico ptiſinā ſupeāt in valoꝛe iuxta ſtratulū ſuū collari. Qd̓ cū fcm̄ eſſet: mane vas illd̓ plenū optīo liquoꝛe inuētū eſt q̄li ſpeciebꝫ aroāticis celitꝰ ꝯditū ⁊ āgelicis manibꝰ p̄paratum. Biberūt itaꝫ de poculo illo q̄ꝫ plurimi q̇bꝫ vt dicebāt nullꝰ talis liq̊ꝛ ātea notꝰ fuerat ī terris quibꝰ nec nocuit vnq̄ꝫ: ꝓfuit autē ⁊ placuit plurimū. Bibebat ex eo tunc puer v̓gis nepotulus: ⁊ mox febribꝰ vbiq̄ꝫ per mēbꝛa diffuſis ab illo tꝑe vſꝫ ad feſtū beati martini cōfeſſoꝛis. q̄li ꝑ p̄ces virginis a dn̄o ꝯmouitꝰ laboꝛauit. Oꝛauit igitꝛ v̓go et ſtatī liberatꝰ eſt Nō mirū qui poculū vnū atꝫ idē ſic ōronibus virgīs a dn̄o fuerit impetratū. vt qd̓ vni videlicꝫ ꝑuulo duodēni ad etatis grādeue future ve p̄bebaꝛ memoriale ſignū cet̓is maturioꝛis tꝑis qui guſtarāt ꝑhēne fieret in r̄coꝛdādo ſolatiū. Agnoui et ego plures in ſeculo qui v̓gini dū viuēt in carne deuotioꝛes fuere quibꝰ v̓bū iſtud per eā innotuit quo dicere ꝯſueuit Neſcit inq̇t laſciuꝰ animꝰ id ſane capē: q̄m v̓tus in īfirmitate ꝑficitur ſed ⁊ nōdū habita eadē impetraꝛ. Cuiꝰ rei gratia rem grandem narro.

¶ Vir erat in opidulo illo ſciedā rogerꝰ noīe potēs ad bibēdū ſatis ⁊ vorax ſedēs quodā tēpoꝛe ad mēſā cū bibulis ac edacibꝫ viris aliȷ̄s ī taberna. Cūq̄ꝫ liguas māgniloq̄s poſt potū exacuerēt aduerſus elcām ācillam xp̄i tandē ventum eſt ad virulētas detractiones et v̓ba blaſphemie. vt pote qꝛ vel vorax voraret in ſecreto aut ꝙ demoniū haberꝫ nō māducās in manifeſto: Audiēs autē hec otgerꝰ q̇a ſic famluā xp̄i mortiferis laniarēt obloquijs. q̄ꝫq̄ꝫ et ipſe calicibꝰ epotandis vacaret. tñ latratibꝰ inuitꝰ eorū aures prebēs ſeqꝫ murū ponēs in hec verba pro virgīs innocētia rn̄dit. Sileamꝰ q̄ſo ſocij de virgine: ſufficit enī nobis ſtultica nr̄a q̄ deo quotidie peccamꝰ. Virgo hec bona eſt et ſancta: et qnitquid ī ea fit a dn̄o fit: nec tutū ē īfligē aduerſꝰ dei amicā mordacē ſētentiā: cū nil mali patulo nobis de ea inotuerit. quīpmmo nobis q̇ mali ſumꝰ moleſtū foret audire ſi talia cū veritate ab emulis dicerētur. At illi tāqꝫ poculo caleſci ⁊ equo aīmo v̓ba defēſoris lijtwine nō ferētes multa maiora p̄ſūpſerūt tādē dicētes. In pccīs natꝰ ⁊ enutritꝰ es et tu corripis nos! Unus aūt ex eis dans ei durā alapā ait. Vade viliſſime hoīm vade: noſtrā ſocietatē ꝑturbare non preſumpſeris. Quibꝰ alapa ſuſcepta reſpōdit. Ad hōrem eiꝰ pro cuius noīe vobis ita reſpondi: alapā hanc ſuſcipio paciēt̄. Et hijs dictis receſſit. Mirū dictu. Iacet in x̄matis: iacet ī abditis v̓go. nichilominꝰ q̇d vir reſpōdeīt ſuis detractoribus non latet. Et quō tulit alapā paciēter ad gloriā dei ⁊ honorē ſuum confeſſori priuſquā diffunderetur ad aures hoīm ſeriatim narrat dicēs. Oro inq̇t pater vt concita greſſu domū rogeri accedas ⁊ vt ī noīe dei et meo ꝯfortās eū fideliter dicas Lijtwina te ſalutat: atqꝫ ex parte dei regraciatur: eo q̇d pro gloria dei et honore ſuo. zelans zelatus fueris alapā q̃ ſuſceperis pacienter pro qua dominꝰ ipſe gratiam tibi reddet in tēpore oportuno. Mox igit᷑ mane facto cōfeſſor eius dominꝰ iohānes walteri ita fecit. ⁊ admiratus eſt vir et ait. Et vnde nouit ipſa que geſta ſunt? Nam ⁊ heſterno veſpere contigit tarde qđ dicis et nemini hominū per me innotuit: Cui ꝯfeſſor. Sufficiat tibi ꝙ ipſa nouerit. et mandauerit tibi hec Eq̄nimior eſto: et dominꝰ prouidebit. Ex tunc cepit vir ille dimittē ꝯſortia: cepit et declinare vicia: cepit velut alter iob. in rebus temporalibus multiplicia ſubire flagella. cepit velud theca ſub tribula dn̄i ꝯpurgari. Flagellat enī deus ōnē filiū q̄ recipit: etenī abſq̃ flagellis tq̃ de regione longinqua: de regiōe diſſimilitudinis reuertentibus raro ſalus facta eſt. Quid plura? Q̈uis vir iſte cū porcis ſeu porcis viris mādùcàe ſolitus exīde ī rebꝰ in amicis ī domeſticis ī mēbris ꝓprijs ꝓcelloſis q̄tereret᷑ āguſtijs: creſcēte dāpno ſr creſcebꝫ ſimꝉ cū gr̃a paciēcia ſcā adeo vt vbi habūdaueàt voluptas vbi p̄ceſſeàt vāitas vbi comitata fueàt īq̄tas: ſubſecuta ē ꝓ voluptate pacie trāq̄llitas: ꝓ vāitate decēs maturiritas ꝓ īiquitate ſuꝑhabūdās caritas Quippe vir iſte lōga egritudie q̄ſi cōes vḡgis attritꝰ ⁊ maturatꝰ depoſita tā ſarcia corꝑis q̄ꝫ pecci ꝓſtini ſcoria letꝰ ac gaudēs tādē vt iob alt᷑ à thobias mig̃uit ad dn̄z. Preteà cū alt᷑ alterꝰ onéa portàe iubeat apl's: ꝯſueuit ⁊ virago nr̃a in corpe īualido validiori ſpū aliorū īfiritates aſſumē vt adinpleret legem criſti.

¶ Mulier quedā deo deuota nimio dolore corporis fatigata: cum ſederet in atrio·

domꝰ v̇ginis et flēdo pre atrocitate pūctionū clamået ſtati aduocato ſuo ꝯfeſſore q̇d eſſet v̇go ſciſcitatꝛ. Cui ꝯfeſſor. De domeſticis nr̄is ⁊ cōſororibꝫ ē. q̄ vſꝫ ad ſtridorē dētiū. ꝯpulſa requiē querit ⁊ nō iuenit. Cūqꝫ feciſſet illā ad ſe vocari: ait Vis ne ſoror ꝙ te iuuē hac in infirmitate tua. Cui mulier Vellē vtiꝫ vellē: ſed tibi tua ſufficiat mľtiplex quā pateris īfirmitas: ſꝫ tm̄ deū q̄ſo ora pro me. Orauit v̇go dominū et ſtatī liberata mulier addidit dn̄s ſup̄ vulnera v̇gīs duplicia adeo vt diē et noctē cū ſtridore dētiū p̄ ſolito more: nō ſine vidētiū ſtupore miro modo cruciaretꝛ. ¶ Ceteꝝ q̄dā tempoē cū cuiuſdā muliēis puerulꝰ morbo q̊dā ſatis horribili cruciatꝰ clamoēs lugubres emitteret nec r̄q̇em capēt allatꝰ ſuper lectū qui v̇gī ꝯtiguus iacebat illico tacēs quieuit. Cūqꝫ ab eo peteret an meliꝰ haberet: dicebat Jā bn̄ michi eſt. Virgo āt que puerulos ad caſtitatis amorē iuitare ꝯſueuerat: pueꝝ hūc ſic ad priſtinā ſanitatē gratia diuīa r̄ductū v̇bis blādis allocuta ad v̇gītatis amorē quātū illa capiebꝫ etas exhortari cepit. quā ⁊ poſtmodū grādiuſculꝰ adamare didicit: adamatāqꝫ in r̄ligione deuotior factus ꝓfitēdo deuouit. ¶ Sacerdos quidā verus yſrahelita ⁊ vere v̇gini ob ſuā pudicā vitā maxime carꝰ: febres acutiſſimas paſſꝰ ad mortē vſqꝫ periclitatꝰ eſt. Huius igitur ſoror q̄ v̇gineis v̇bis magnā fidē dabat: ꝯſultura v̇ginē aduenit dicēs. Q̄ diu o ſoror mea lȳtwina fratꝛ meꝰ has ḡuiſſimas pacietur febres? Cui v̇go r̄ndit Circa ꝑmā dn̄icā inſtātis q̄dragesime liberabitur frater tuus ne ꝑtimeſcas. Oꝫ et ita fcm̄ ē. Nā fūdente v̓gine ad dn̄m p̄ces: q̇ Ezechiā a moꝛbo moꝛtis liberauit ⁊ ſup̄ naturā ānos .xv. vite c̓buit: vir q̊dā fili⁹ moꝛtis q̄ſi a dn̄o v̓gini datus illico ſanus effect⁹ eſt. Cui⁹ rei v̓itatē vir q̇dā religioſus ab ea didicit eo tꝑe q̊ circa ſacerdotē p̄ſtatū ħ agerentᷣ: ꝙ̄ꝙ̄ ꝓmittere tunc cōpulſus fuerit ne ip̄a viueret reuelarꝫ

¶ Cōſueuit etiā ꝓ ꝑiculis ⁊ clade p̄cauēda in populis ſepe pati in coꝛꝑe ſepi⁹ et oꝛare: adeo ꝙ ī vꝛbecula ſua locū tenere vidētur viri illius de q̊ in, ecclesiaſte dicitur Ciuitas ꝑua ⁊ pauci in ea viri. Venit ꝯtra eā rex mḡ⁹ et vallauit eā ⁊ perfcā ē obſidio Inuēt⁹ ē in ea vir pauper ⁊ ſapiēs ⁊ liberauit vrbē per ſapiam ſuā Ita dixeri de v̓gine nr̄a. ¶ Nā cōtigit quodā tꝑe vt pr̄ in filiū ⁊ filius aduerſus pr̄em ob ꝑcialitatis diſtamē in ꝓuincia illa cōſurgerent: q̄ ex re plurimi filij pacis fugā petentes tuciora loca q̄ſiuerūt vt ſaluarēt vitā ſuā. Cūqꝫ rabies ꝑſecutōis ī dies ferueſcēt: venit quidā ꝓfugus de lōginq̊ qui dixit Coartoꝛ nimiū ⁊ anguſtie michi ſunt vndiqꝫ. Scio ꝙ moꝛtis fauces tꝑe tā ꝑiculoſo effugere nō valeo niſi v̓ginis q̄ latꝫ in ſchiedā or̄oib⁹ fuero p̄ſeruatus. Vn̄ cū quidā verba ħ r̄tuliſſꝫ: cū hūilitate rn̄dit. Grās ago deo meo qui ſimpliciū hominū coꝛda talem fiduciam faceret habere in me paupercula. Oꝛo tamen miſericoꝛdiſſimū dn̄m vt ſecundū fidem eoꝛuꝫ fiat eis. Verūtamē cōfidens ꝯfido in dn̄o deo ih̄u meo ꝙ nobis exiſtentibus in oppidulo ſchiedam eque bene vel meli⁹ erit ſicut ⁊ viciniſ circūq̄qꝫ. Poꝛro ſuſcitata guerra dāpniſqꝫ inumeris ꝑ vicinas vrbeculas illatis et ecce claſſis nauiū totis viribꝫ ruinā ſchiedā p̄ſtolantiū venire ceperūt vt deſtruerēt illō: ⁊ q̇dē veniētes forti in multitudīe laborātes laborauerūt r̄migio tradētesq̄ rates vēto ꝙ̄tū poterāt. nullatenꝰ ad locū quē deſtruē conabāt᷑ ꝑuenerūt. laborabꝫ armatoꝝ milicia: vacabꝫ orōnibꝰ v̇go Lÿdwia orauit ⁊ vicit. Optimū xp̄iano tyroni pugnādi genꝰ orō ſupplex. Siq̇dē bethulia ſuꝑatis ab aſſirioꝝ potētia natōibus gētiū pluris p̄ce lacrimis ieiunijs ſcē vidue iudith ſaluata legit᷑ Inſuꝑ ⁊ achior ꝯfeſſor potētie dn̄i dn̄oꝝ p̄ueniēte pie feie iduſtria ab holoferne blaſphemo p̄ſeruat᷑.

¶ De caritate quā hūit ad aīas ī purgatorio exiſtēteſ

Cepit vnctōe ingr̄a q̄ſi melliflui Bernardi de regione expiatōis v̇ba ruminare: q̇bus ſe pie negociatōis ītuitu in regionē illã grãdē iturū ſe dixit ⁊ viſuꝝ q̄admodū pius pr̄ glorificãdos filios ī manu tēptatoris ad tēpꝰ reliquit. Cōſiderabat eni q̈ꝫ ſcm̄ q̄ꝫve ſalubre ſit exorare ꝓ mortuis p̄ſerti q̄ non ad occiſionē ſꝫ ad purgatōem: nõ ad irã ſed ad miam: non ad deſtructōem ſꝫ ad caſtigatōem illic reſeruant᷑: vaſa q̄ꝫ ſint nõ cõtumelie apta ad interitum ſꝫ vaſa hõris et grē p̄parata miſericordie ad regnū. Captis igr̄ ſp̄ualibus armis xp̄i ſurgebꝫ illis in adiutoriū vt ſaltē labor illoꝝ q̄ñz ēminet᷑ in requiē miſeria cõuertat᷑ in gl̃am: flagrū mutetur in coronã. ¶ Tp̄e nãq̄ꝫ nocturno rapta in ſp̄u ad loca penaꝝ videbꝫ aīas cõtorq̄ri ignē q̊ꝫ ſe piſſie flãmiferū in altitudīe maxia circumferri mira cõpaſſione ꝓſpectabꝫ. Porro cū ſemel ab ea q̄reret ãgelus eꝰ. An vnã ex aīabꝰ ad digitū oſtenſã iuuare vellet R̄ndit. volo vtiq̄ꝫ. At ille. Te igr̄ iã para ꝑ medias trãſire flãmas. Cui Lÿdwīa. Et libent̄ id facē ſatagã Et trãſiēs per mediū flãmaꝝ vidit illic tortores q̄ſi cū idagine vel terrore ſe cõtrahētes ⁊ q̄ſi moleſte ferētes caritatē v̇ginis adiuuãtis. At illa cū ꝑtrãſiſſꝫ vidit aīam illã pro q̄ ſe ſe flãmis expoſuerat a penis liberari: liberatãq̄ꝫ cū leticia poſtmodū ⁊ grãꝝ actōe ad celeſtia gaudia feſtinare. ¶ Rogauit eã q̄dã cꝰ pr̄ defūctus erat eo tp̄e q̈tenꝰ ꝓ eo p̄ces fūdē dignaret᷑ ꝓ q̊ ducta ē ad regionē illã vbi aīa dc̄i viri torq̄bat᷑. Et ait ad eã ãgelꝰ eiꝰ Ecce vir iſte eſt ꝓ q̊ te dep̄caturã ſpoſpõdiſti. ſtati aūt vt vidit eā ſp̄s viri ait ad ſocios. Mira iā video. Nam ab eo tp̄e q̊ purgādus hūc locū itraui: ſp̄m i carne viuētē nō vidi niſi ſp̄m ꝟginis huiꝰ ſup̱ q̊ bn̄dcūs ſit dn̄s deus q̇ mirificauit mīam ſuaꝫ michi in hac hora. Paulo poſt orāte ac paciēte ꝓ eo in corp̱e ſuo ſcā ꝟgine liberatus eſt hō ſicut ⁊ vxori ſue poſtmodū reuelatū ē.

¶ Vidit ſemel ꝟgo ſp̄m cuiuſdā defūcti ſpecialibꝫ penis tormētari adeo vt ferreis ſtipitibꝫ infixus etiā aīꝫ ꝟginiſ ad miſerēdū p̱mouēt Cūq; tremēs q̇s eſſꝫ p̱quirē ab āgelo nō auderet: dixit angelꝰ ad eā. Hic frat̾ illiꝰ ē ꝓ q̊ ſoror ſua te itercesſurā poſtulauit: ſi q̇d igr̄ pie nūc petiueris ꝓ eo fiet tibi. Que ait. Oro igr̄ q̇tenꝰ ab hijs ferreis q̇bus infixus eſt ſtipitibus liberetur. Qui ſtatim ſolutis penis illis ſpecialibuſ ad locū cōem purgādorū deductus eſt. Et cū ſoror defuncti vt ſciret de ſtatu fr̄is ꝟginē moleſtaret: ingemiſcēs ꝟgo tandē ait. ſi tibi dixero quod noui ne turberis obſecro. Et illa: nequaq̄ turbabor. Cūq; dixiſſꝫ virgo que viderat tanq̄ ſalutis fraterne deſiderioſa elemoſinaſ certas erogari p̄cepit: atq; inter cetera caponē pro paup̱ibus īfirmis p̄parari cōſuluit. At illa fecit in oībꝰ ſicut p̄ceptū erat atꝫ p̱ſuaſū. Et ecce noctis gallicinio caterua demonū venit: quorū vnus caponē tenere videbat᷑ in manibꝰ inſtar alterius qui paup̱ibus fuerat erogatꝰ. Cū quo grauiſſime vtrāq; tam ꝟginē q̄ ſororē defūcti in faciē ꝟberauit. Quid plura? Paſſa eſt ſoror viri q̄ſdā poſtmodū īfirītates in corp̱e ꝓpt̾ frēm ſuū q̄s cū p̄ atrocitate nimia dolorꝫ ferre nō poſſꝫ orauit ꝓ ea ꝟgo dn̄m et ablatis paſſionibꝰ mox a femina: qđ r̄ſiduū erat caritatiue corpoꝛe ꝓprio ſuppleuit. Et liberata tādē ē aīa dn̄o ꝓpiciante: qui per p̄ces ſue v̓nacule tā magna tāqꝫ mira talia cooperari dignatus eſt. ¶ Ob zelū aīmaꝝ ſepe ſāguifluos ymbꝛes ab oculis fūdēs dicebat O dn̄e deꝰ meꝰ. utinā carnē meā et ſāguinem meū dare poſſē pꝛo ſatiſfactiōē illarū aīarū quas tua flagellatione caſtigas. Pꝛo hÿs patrem exorabꝫ gemitibꝰ. ꝓ hÿs implorabat ſuſpiriÿs ꝓ hÿs iuigilabat orōibꝫ: ꝓ hÿs ſacrificia ꝓcurabat a pꝛeſbiteris: ꝓ hÿs ne detinerentᷣ ſub manu torq̄ntis ſe totā in holocauſtū icēdebꝫ.

¶ Vir q̇dā noīe balduinꝰ dictꝰ de cāpo. īfirmꝰ corpore factꝰ ē. qui nocte ꝯuerſiōis pauli apl̓i miḡuit a ſcl̓o Eadē quippe nocte rapta in ſpū vidit hominē ſibi facie incognitū ad pedē montis ſtātē vt aſcēdeᷣt ſed īpotētem. Qui vidēs eā dixit Miſereᷣ mei q̄ſo lÿtwia miſerere mei: atqꝫ in hūc mōtē ferto. At illa ſūpto in humeris viro. tulit in mōtem: ſed difficulter valde. Quis īquit virgo vocaris: At ille balduinꝰ de cāpo īter hoīes vocoꝛ. Mane igᷣ facto cū ꝯfeſſoꝛ eius viſēdi gratia camerulā intraſſet. inuenit quaſi laboꝛe ḡui fatiſcentē. atqꝫ cū difficultate reſpirantē. Pꝛoppᷣt quā cauſā dixit. Quid agis filia: Cur plꝰ ſolito āhelādo grauaris. Rn̄dit v̓go. Si ſcire velis paᷣ de mōte iā venio. in quē viꝝ quēdā balduinū de cāpo laborioſe ꝓp̄is humeris tuli ⁊ ſudoꝛe pariter ⁊ laboꝛe iā fatigata reſpiro. At ille cū nomē viri ſepiꝰ audiſſet. facietenꝰ tū nō agnouiſſet. fcm̄ ē vt illic neſciꝰ poſt triduū celebꝛaturꝰ veniret vbi defūctus ille balduinꝰ ad dn̄m trāſierat. Locus āt dicitur ouderſchie: nō longe diſtās ab vrbecula ſchiedā Cūq; illic defūctū eccleſie cuſtodē audiret: ſciſcitās de noīe ꝑiter ac ꝯgnomīe agnouit qm̄ ⁊ ead̄ nocte obijſſꝫ qua ſic virgini in mōtē ſcanſurus apparuerat.

¶ Preſbiter quidā noīe petrus, totiꝰ vite ſue decurſu carnis illecebris deditus vitā emendare ꝓpoſuerat: ꝗ celeriori morte ꝑuētꝰ ⁊ ꝯtritꝰ admodū ſatiſfactiōeꝫ pccīs cōdignā adiplere nō potuit. Deniq; cū v̄go ꝓ defūcto dominū ꝑcaretur: mox ab āgelo ductore ī regiōeꝫ illā delata lugubrē vocē q̄ſi de abyſſo putei cuiuſdā audiuit quā r̄uelāte āgelo, dicti ſacerdotis aīām eſſe: ꝓ q̄ tā ardenter orauerat agnouit. Cū āt miraret᷑ eū. xij. ānis tā horribili loco detentū: āgelus eā intuēs ait. Vis ne aliquid ſuſtinere ꝓ liberatiōe aīe illius quē audis? Volo inquit libenter. Stati oſ̄dit ſibi ductor ſuꝰ locū in q̊ gurges aq̄rū tā horribilis et nigra videbat᷑: vt q̄ſi cacharacta ſeu vorago multoꝝ torrēciū fluēciū cū īpetu putaret᷑. Trāſire īq̄t te oportꝫ gurgitē aq̄rū ōniū q̄s cernis aīam ſi liberare deſideras. At illa cū ſonitū terribilem tumultuātiū aq̄rū ītrare ꝑtimeſceret. animabꝫ eā āgelus tranſire ꝯſtanter. Mox itaq; virtute deſuꝑ induta et exceſſiua caritate victa: tāq; auis generoſa ꝓ captura generoſe prede ſe aquis expoſuit ⁊ labore nimio cū vadū trāſiret optinuit victrix qđ optauit. Viditex tīplo ſacerdotis animā niue cādidiorē de penis euolantē: demū q̄ſi pulcherrīo quodā riuulo ſe tīgentē tinctāq; cū iubilo celos aſcendētem. In ip̄a quidē hora cū ad ſe rediſſꝫ tāto ſudoꝛe madere a domeſticis repta ē vt aſtātibꝫ nullateꝰ dubitabile fuerit: quin alioꝛſum veniēs. ſpū nimiū extiterit fatigata. Sicqꝫ iuxta ꝯſiliū ſapientis moꝛtuo non ꝓhibuit gratiā: q̄ ſecūdū apl'm in carne ſup̄ carnē ſe pꝛoꝛſꝰ impēdebat ¶ Erat et aliꝰ ſacerdos v̓gini nr̄e ſatis gratus et deuotꝰ: que eciā ſuis ſacris admonitionibꝰ oberrātem in via moꝛū dū viueret a ſeculi vanitate r̄uocarat. Hic cū poſt ceptā peītentiā ānos adoleſcētie ſue nō ſine pc̄cis tranſactos cū amaritudine ſpiritꝰ deploraret: aliq̄ꝫdiu poſt ꝯuerſionē moꝛbo peſtilentico p̄uenitur Cūqꝫ defūcto virgo ſuis vt potuit lachꝛimis ac p̄cibꝫ maternali affectu ſuccurerēt fcm̄ ē diuio nutu vt ip̄a ſup̄ ſe ſpu rapta plurimū āguſtiaret᷑. eo ꝙ de ſtatu r̄ducti ꝑ eā p̄ſbr̄i noſſe ꝑoptabat Pꝛoinde ſpūs dei āgelicus qui comitabatur dilcām: querere cepit ſi q̇d de amico ſuo ſacerdote ſcire vellet: ſi q̊qꝫ aliq̄ꝫtulū ad ſuffragādū eidē ſuſtinē ꝓmptula foret ſerioſiꝰ īquiſiuit At illa r̄ndit. Si fueīt volūtas dei ⁊ abſqꝫ meo detrimēto. id ſumme deſidero. Et mox rapuit eā ſpūs ad locū penaꝝ. vbi tet'rimū puteū vidit t'ribūdis cruciatibꝫ plenū. Et ait. Eſt ne frater īfernꝰ locꝰ iſte: R̄ndit āgelꝰ. Neq̄q̄ꝫ locū īfernū eſſe dixeris q̄ꝫq̄ꝫ īferno vicinū. Cūqꝫ circūq̄qꝫ ſpectarꝫ vidit ibi locū q̄ddā ī ꝓpoꝛcionabiliter terribilioꝛem quaſi ex lapidibꝫ nigerrīs ꝯſtructū cꝰ altitudo viſus humāi potenciā excedebat. Audiuit deniqꝫ clamoꝛēs mirabiles ⁊ ſtridoꝛēs gēitꝰ vlulatꝰ tum l'tuatoꝛēs malleatoꝛēs ꝑcuſſioēs q̇bꝫ aīe tā crudelit' toꝛtoꝛibꝫ ſin̄ miſeratoꝛe toꝛq̄bā' ꝙ ſi totiꝰ terre rumoꝛ clamoꝛ et fragoꝛ ſimultĩ audiri poſſẽt nullatenꝰ loci ipſiꝰ hoꝛroẽʒ trãſcẽdẽ putarẽtur Cũqꝫ ſuũ iťrogaret ãgelũ quis q̃liſqꝫ foret hic locus ait Locus ꝙ̄ cernis r̃ꝓboꝝ eſt. Vis ne videre. At illa ꝑterrita nimis dixit Nolo vidẽ. Siq̇dẽ et audire qḋ audio de cetero ꝓrſꝰ exhoꝛreſco. At vero vt v̇go loca toꝛmentoꝝ ꝯtinua flãmiuoma cernẽt puteũ ſingulariť notauit: cui quidã angelus vt videbatᷣ facie meſtꝰ īſidebat Poꝛro cũ ãgelũ illũ foꝛe cuſtodẽ aĩe p̄ſbitẽi ſui ꝓ q̊ orauerat cauſãqꝫ meroꝛis vultus eius ex certis ip̄iꝰ demeritis didiciſſet ſane qꝛ illic ſpeciale purgatoꝛiũ haberet ab ãgelo ꝓtiꝰ audiuit. Verũ cũ ⁊ cariſſiã xp̄i ſpõſa ſitiẽs amici ſalutẽ ãgelũ ītuita fuiſſʒ. mox ad nutũ ductoris illiꝰ puteꝰ aperitᷣ De q̊ teťrima nec nõ ⁊ fumibũda flãma cũ eiulatu claõꝛoſſiã deſuꝑ audita ē. Noſtis ne inquit ãgelꝰ vocẽ illã: Cui v̇go Noui ꝑoptime. Et ait ãgelus ad eã. Vis ne vidẽ eã: Volo inquit. Cõfeſti autẽ aſcẽdit ſpũs ille velut ferrũ ignitiſſim̃. voce ꝯfuſa dicẽs O cariſſia lijtwina o ſpeculũ puriſſim̃. quis michi det vt q̄nqꝫ dñm in te ⁊ te ī dño ſpeculari poſſim Mirabile valde Oc̈cito viri animã aſcẽdentẽ q̄ſi ex abiſſo puteī vidit: tãto pauoꝛe ꝯſternata ē: vt eciã cigulũ nouũ gꝛ̃ſũ ⁊ hiſpidũ. q̊ moꝛe ꝯſueto ſuccīcta tũc tp̄is ad carnẽ erat ī ſpiſſioꝛi ſanioꝛi ve ꝑte ꝑ mediũ rũpereťᷣ. Nec morã paſſa: cũ illo terroꝛe q̃ꝫ totiꝰ ad ſe redijt. Cũqꝫ ab ea q̄reretᷣ q̄liť ī hoꝛa illa ſe habuiſſʒ: rñdebat. Credite īquit m̄ credite ſi placuẽit: ꝙ niſi me viceret dei amoꝛ et hõꝛ eius ꝓ quo ꝯcta pati nõ rẽnuo ſi pro ſimili terroꝛe eciã omnia que celi ābitu cōtinētur ad votū mihi donari deberent: neq̄ꝗ ſimilē ſubire vellē terrorē Quid imoꝛoꝛ Factū eſt ex hoc vt paucis diebꝰ ſuccedētibus āgelum illic quem meribūdū viderat exhilaratū et gaudioſū cōtueretur Deductꝰ ē tandē ſpūs pꝛeſbiteri illic ad coēm dimiſſo puteo expiationis locū: et ſuffragātibꝰ penis quas ex caritate virgo noſtra ſciſſima paciebatᷣ miſerāte dn̄o qui ſoluit ꝯpeditos exoneratus et expeditꝰ a penis debitis celos aſcendit.

¶ Ceteꝝ ꝗ̄ pꝛudēs et circūſpecta fuerat in reſpōſis. ex hÿs que ſubnotāda ſunt luculentiꝰ apparebit. Cū eni mulier quedam v̈boſa v̈gini ad ſciēdū ſecreta dei iudicia de cuiuſdā defūcti anima multū infeſta foret ⁊ quēdā religioſū languidū tꝗ̄ virū autenticū illiꝰ temporis leuitᷣ ſciſcitātibꝰ de q̇buſlibet defunctis diffinitiue reſpōdētē allegaret: pꝛudēs virgo ex alieno periculo cautioꝛ facta reſpondit. Mea non intereſt iudicare quēpiā. ſed ſi religioſꝰ ille. quem tātis effers laudibus. reuelando faciliter vt allegas viuens benefecerit: defūctꝰ ille iā perſentit. Audiuerat ſiquidē ab āgelo virū ipſum q̄uis ꝯtinentē et deuotum ſatis toꝛmētis tn̄ expoſitū: eo ꝙ reuelatōibꝫ multa de ſuo ſenſu cōmiſcuiſſet minus vera: atqꝫ ſub pꝛetextu reuelationū huiuſmodi ſanctus reputatus ī vulgo: munera laudeſqꝫ vanas hominū accepiſſꝫ. Pꝛeterea cū comes hollandie dux wilhelmus viam vniuerſe carnis fuiſſet ingreſſus: ⁊ relicta eius mendoſa quoꝛūdā relatiōe qūo iuxta virgīs verbū maritus ſuus defunctus ſalutē fuiſſet ꝯſecutus ⁊ q̄liter ipſamet lÿdwia triduo moꝛtua reuixerit audiuiſſet illico vt moꝛis eſt pꝛepotentum domīoꝝ an liceēt an q̊ꝫ talia v̓go dixēit ꝑ internūciū ſecretū curioſiꝰ īquiſiuit. Nūciꝰ āt cū veniſſꝫ cepit eā curioſiꝰ rimari ꝗ̄admodū fueát ei īperatū a domina ſua dicēs. Ecce cariſſiā v̓go qꝛ fama ꝑueīt ad aures pꝛīcipiſſe nr̄e ꝗ̄teꝰ triduo moꝛtua r̄uixeris ⁊ qꝛ dixiſſe debueras aīam bone meōꝛie viri ſui ducis et comitis hollādie liberā ꝓꝛſus et abſolutā ad celos euolaſſe. Cui v̓go rn̄dit. Nouēis optime frat͛ qm̄ ſi triduo moꝛtua fuiſſem ꝯciues et vicini mei vtiqꝫ me ſepeliſſēt. Inſuꝑ ſi dn̄s tuꝰ tā cito ab ōnibꝫ purgatoꝛijs penis liber eſſet: ego qui decimū ſeptīm in hijs egritudībꝫ iā trāſegi ānū: ſatis ꝓlōgationē incolatꝰ mei ⁊ doloꝝ meoꝝ deflere poſſē Nūcius aūt hijs auditis ſuffuſus ruboꝛe quid āplius dicēt nō habuit: ſed ſuo fraudatꝰ deſidēio virgīs rn̄ſū vidue pꝛīcipiſſe r̄nūciauit: ¶ Quid q̇d igitur ſane ſine leſiōe ꝓꝑe ꝯſciēcie nec nō ⁊ ſn̄ detrimento fraterne ſalutis celare potuit: ſecretum tenere conſueuit. De r̄ligioſis viris quoꝝ vitā celibē aut ſacerdotū quoꝝ honeſtā ꝯueſationē nouerat fidēciꝰ loq̄bat᷑: de ſecularibꝫ bone fame coacta ꝑciꝰ: de peſtifē vite viris ac mulieribꝫ eciā adiurata modiciſſim̄ r̄uelabꝫ ¶ Factū eſt vna dierū vt ſacerdos quidā ſatis ī vulgo honeſtus ⁊ famatꝰ iuxta grabatulū v̓gis multis ꝯſedētibꝫ conſederet. Cūqꝫ vas grano ſinapis plenū habētur ad manum ⁊ ſermo de penis purgatoꝛij apud eos verteretur: tandē dixit ſacerdos Vellē tot ānis eē in purgatoꝛio quot ſūt grana ſinapis in hoc vaſcula: dūmō de ſalute anime mee tandē certitudinaliter michi ꝯſtaret Audiēs āt hec ꝟba lÿdwina: q̄ſi ſuſpirās reſpōdit. O dn̄e quid ē ꝙ ita loq̄ris? Ut quid tātillū de dei miſericordia ꝯfidis? Si ſcires quis et qualis ē locus purgatorij qualis ve locus purgādoꝝ q̄ꝫtūq̄ꝫ illic multimodū tormētū neq̄q̄ꝫ ſermonē hūc ꝓtuliſſes. Moritur nō multo poſt tēpore ſacerdos ille et de ſtatu ſalutis ſue corā ancilla domini ſermo altrinſecus ventilatur ab amicis que reſpōdit: Bene quidē ē anime viri huius: ꝓpt̄ ꝓbitatem ſuam ſed melius fuiſſet ei ſi viuens maiorē fiduciā poſuiſſet in ꝟtute paſſionis xp̄i inſuꝑ ⁊ mitiorē in purgatione ſuſcepiſſet ſentenciā. Quibꝫ ſane verbis patet q̄ꝫ conſultū ē timere dn̄m: q̄ꝫ piū ſꝑare in dn̄o nā de lege timoris ē frenare aīam ne tumeat: de rōne vero ſpei deiectū r̄leuare ne ſuccūbat. ¶ Sic igitur patet q̄ꝫ ardēs fuerit cor virgis nr̄e ad ſuccurrēdū animabus defunctoꝝ: ⁊ qualiter poſt ipreſſionē ſecretorū in carne ſtigmatū q̄ſi angelica femina valles ſilenciū atq̄ꝫ dolēciū animarū ꝑmeabꝫ ⁊ quō ꝑ̄cibꝫ fletibus egritudinibusq̄ꝫ varijs eaſdē afflicta dn̄o ꝑmittente releuabat Sciebat equidē dei filia q̄m menſurā bonā confertā ⁊ coagitatā et ſuꝑeffluentē pro huiuſmodi defūctis exhibita grā r̄tribuet dn̄s in ſinū ſuū. Vn̄ fcm̄ ē cū ad liberādas aīas ſpōtanee r̄fectiūculas āgelicas ꝑ diem ſumēt vēiētibꝫ ſolēpnitatibꝫ decuplū ob grāꝫ defūctoꝝ ⁊ cētuplū i ꝯſolatōibꝫ r̄ceptarꝫ Feneātꝛ ei dn̄o q̄ pauꝑū miſeꝛ

¶ Qualiter ob paſſiōis xp̄i ardētē meōriā ad loca diuerſa ꝑ̄ſerti vbi xp̄s paſſus ē raptabatꝛ. ¶ Cap. terciū

Siquidē frequēs meditacio ignitū in ea inſtāmauerat affectum viſceroſa: exercitio pietatis ad animas beniuolū īformabat effectū: ſedulū ꝯtemplandi ſtudiū altiuolū ad loca paſſiōis xp̄i trāſferebat āplexū Ad montē mirre ſepius āgelicis deuecta ſolacijs: noctis ſb̄ ſilēcio nr̄a credit᷑ v̄go lijdwia ibiqꝫ q̄liter ſaluator noſter miſteria nr̄e ſaluatiōis ꝑfecerit contēplata fuiſſe. Deniqꝫ vt v̄bis illuſtris viri iheronimi quibꝫ paulā alloquit᷑ nūc vtar: ſi ꝑ ſpeciē aliq̄ꝫ certe aut in ſp̄u ſiue ī corpore vel extra corp⁹ neſcio deus ſcit: ip̄a tn̄ virgo loca conceptionis dn̄ice ī nazareth natitatis eius in bethleem p̄ſertim in et circa iheruſalē

Cūq́ꝫ ꝓpter crebrē famā v̓ginis domūculā eius introiret: et ecce ſtatī lÿt wina quaſi ex noīe pariter et cognomine virū gratenter ſalutat. Inſuper eidē ꝓ pꝛoſpēo ſucceſſu deuoti filÿ. numē parit̉ et omē gracioſiꝰ ĩpcādo denūciat. Audiens autem vir ille ſe nominari ab ea quā nūq́ꝫ viderat vehemēt̉ opſtupuit: ⁊ q̇d ſibi velit h̾ ſalutatio cū r̃memoratione dilci ſibi filÿ pꝛotinꝰ inq̇ſiuit. Que reſpōdit. Filiꝰ tuꝰ o wilhelme dei ōnipotentis dono r̃ligionē carthuſiēſem ĩtrauit vñ gracias imēſas dño r̃ferre debemꝰ. Mirandū vtiq́ꝫ. Pat̉ hāc nō viderat: neq́ꝫ patri de filio in brabātia vitā celibē actitāte quippiā innotuerat: ſꝫ neꝫ v̓go queq́ꝫ eoꝝ nouerat: ſꝫ ĩ ſpū dei vtrūq́ꝫ noīat: de ſalutifera filÿ mutatiōe: noua patri nūciat: q̄ ſecūdū carnē pꝛius noſſe debuiſſꝫ. Porro cū is ⁊ aliÿ pleriq́ꝫ q̄nꝫ ꝓfūdare ſecreta dñi laborarēt tāq́ꝫ ſcrutatores maieſtatis oppꝛimēdi a gl̓a: r̃ndebat Nolite q̄ſo michi moleſti eſſe cariſſimi nā de foliÿs que michi dabit dñs caritate frat̉na me vicēte. ſepiꝰ erogare ꝯpellor: ſꝫ radicē dabo minime. Quaſi dicat. Qd̉ ĩ verbis ꝑ modū fulguris choꝛuſcātis poteſtis accipere gratāter ſumite: ſꝫ archana dei ꝓfūdiꝰ rimari. neꝫ ad iactātiā aut arrogātiā ꝓuocāe nolite. ¶ Quotiēs autē regē regū ab apl̓is tāq́ꝫ ſenatoꝛibꝫ gl̓oſis circūdatū viderit: quotiens ſcōꝝ ſocietate freta fuerit ſcribē ꝓlixītas opeꝛis vetat: Viderūt q̄ꝫ plurimi cellā v̓gis tanto ſplēdore ſepiꝰ r̃pletā: vt eciā ĩcēdiū illic putātes eſſe: cū tremoꝛe nō modico ꝓperarēt. Ceteꝝ dū ſuꝑfuſa v̓go talibꝰ lūibꝰ radiaret: aſpiciētes timoꝛe ꝯcuſſi claritatē

vultꝰ eꝰ ferre nō poterāt. ¶ Int͛rogabāt eā domeſtici
qūo lumē illud ferre valerꝫ attēto ꝙ lumē nat͛ale vl̕ ad
momētū vix ſuſtinere poſſet. Et rn̄dit. Credite iq̄t cre
dite: ꝙ lumē grē ſeu ꝯtēplatiōīs diuīe tātū differt a lu-
mine qđ videꝰ. q̄ꝫtū mīmꝰ hꝰ ſolis materialis radiꝰ dif
fert aut diſtat a plēo ac fōtali luīe eiꝰ. Nec miremī ſi lu
mē qđuis nature vidē debilis ocl̕us rēnuit: lumē autē
celitꝰ datū nīme. Quippe q̇ fixit oculū hoīs ipē nouit
q̇ꝫ ſil̕ offerēdo lumē hꝰmōi ꝯfert ſine leſura. viſioīs fa
cultatē. Sicq̄ꝫ nimirū videbaꝛ ꝑſētire ꝓphetaꝝ eximiꝰ
đbū: q̊ dicitꝛ Qm̄ apđ te ē fōs vite: ⁊ in luīe tuo videbiꝰ
lumen. Cōſueuit ꝑterea ſacra v̇go q̊ſdā deuotos velut
aq̇la pullos ſuos ad volādū īuitare: ꝯſueuit ⁊ armige
ros xp̄i velut vexillifera ad pugnā aīare: ꝯſueuit max
imꝫ ante obitū velut p̄miceria athletas merore deiec-
tos pꝰ labores ſtrēnuos ad r̄ficiēdū ꝯuocare ¶ Sacer
dos q̇dā pure ac colūbīe ſimplicitatis vir faīliaritate q̄
dā tractꝰ veīt ad v̇giem: vt ab vbertate domꝰ dei q̄ cer
nebat eā affluē paulisꝑ deguſtaret: atꝫ de r̄uelatōībus
diuīs pro ſalute ſua nec nō ⁊ alioꝝ certioraretꝛ. Cūq̄ꝫ a
micos plurimos haberet v̇go: ꝯſiliarios aūt paucos:
noluit ad q̄uis ſimpliciter q̄ſita rn̄dē ꝓ tp̄e. ſed meliori
mō q̊ potuit virū ſimplicē ac bonū cōſolatum remiſit.
Qua de re ſacerdos ille ꝯtriſtari cepit ⁊ anxiari timēs
ne forte ſua īcuria moleſtiā ītulerit v̇gi. Vn̄ ſtati corā
altari marie v̇gis ī eccia ſe ꝓſternēs amariſſīe flē cepit
Porro ꝙ poſt tēpeſtatē tranq̇llū fcit dn̄s illico fcūs eſt
vir in exceſſu mētis ⁊ vidit v̇gīez q̄ꝫdā int͛ duos āgelos

tꝙ̃ alterã heſter iter adoleſcētulas ad ſe veīentē: q̇ ſimꝉ ãtiphonã ſalue r̃gia vna ſecū decãtabãt Itaꝫ cū ad ſe q̃ſi aliūde r̃diſſꝫ cucurrit ĩdilate v̓gīeꝫ r̃uiſe quã ſe offēdiſſe foꝛidaueàt: nichil eorū q̄ viderat ⁊ audierat illi dicēs Veꝝ cū v̓go mētē ipiꝰ clariꝰ cernēt: ait illi Quid agis dn̄e? Nōne t̃ſticia tua ꝯuerſa ē ĩ gaūdiū: Dicito m̄ p̄r bone ne ſiluēis. At ille r̄ndit. Fuiſti ne illa quã vidi nūc corã altari v̓gis marie ꝓſtratꝰ: ⁊ quã vna mecū pſallētē audiui? Nū̃ꝙ̃ ꝙ̃ diu fui in huãnis tale q̇d m̄ ꝯtigit: nec dulcedo ſpūs ac mētis ita me r̃pleuit. At illa obmutuit ꝓ tūc: ſed in ꝓceſſu dieꝝ diſtrictiꝰ r̃quiſita dicere veritatē ſe illã fuiſſe q̄ ſic inter duos ãgelos ducebatꝛ ĩ iubilo nō negauit. O ꝙ̃ agilis ſpūs v̓gis: q̇ abſēti indilate ſe ſociauit ꝙ̃ ꝑuius ⁊ clarus qui mētē alteriꝰ tã ꝑſpicaciter agnouit: ꝙ̃ piꝰ et clemēs q̇ meſtū et deſolatū tã ſuauiter letificauit: ⁊ q̇ càitate ⁊ huīlitate ſeruatis in ōnibus hẏs vel ad modicū oſtētaſioni pedē nō exhibuit

¶ Mulier quedã ꝯtinēs et honeſta ſpu deſolatiōis mirabiliter cruciabatꝛ que a nemine ꝓpter triſticiã excelſiuã poterat ꝯſolari. Creſcētibꝫ igitꝛ paſſiōibꝫ quo ſe diuerteret neſcia: conſultis poſtea p̄ſbiteris putãtibꝫ atꝫ dicētibꝫ fãtaſma q̇ddã ee̅: r̃quiē nō inueīt. Ad deſpatiōez ferme ꝑueiens: nouiſſimã oīꝫ ꝯſuluit ⁊ lẏdwinã Excepit igiꝛ pia virgo cauſã ſue pauꝑcule dilcē atꝫ vt virilꝛ agēt ⁊ ꝯfortaētꝛ ĩ dn̄o viuacibꝫ ſuadelis ⁊ ãmoniciōibꝫ fortiꝛ aīauit. Paucis igiꝛ euolutis diebꝫ datū eſt vtrãꝫ fiēi mētis ĩ exceſſu. Vedebãt vt reꝫ palaciū ſpacioſū miro artificio ꝯſtructū vbi armōia mi̇àbilis cãtuū vbi ſuauitas ineffabilis ciborũ: vbi delectatio ieſtimabilis q̊rũlibet odoꝛamẽtorũ ſentiebatur. Cepit iter h̄ mulier querulosa rurſum vt ſibi videbatur ſpiritus ſuĩ ãguſtiã detegere: cepit ⁊ lĳdwinã ꝟginem neglectis delicĳs illis denuo vti ꝯſueuerat propulſare. Cui ꝟgo Ceſſẽt lamẽta tua: cedãt querele: ꝓcul abeãt paſſioĩꝫ tuaꝝ verbula: nã locꝰ iſte nõ meroꝛis ẽ ſed ſolatĳ. nõ doloꝛis ſed gaudĳ: nõ paſſionis ſed exultationis. Hec itaqꝫ cũ dixiſſet duxit eã ꝟgo ſanctiſſima ĩ locũ q̄dã ſeoꝛſũ: quẽ nil aliud eſtimare potuit ꝙ̄ electuarioꝝ cõdimẽtorũ ꝙ̄ regaliũ ꝓmptuariũ. et reſeruatoriũ aromatũ et pigmẽtoꝛum tocius vniuerſi. Tanta deniqꝫ ſuauitate ſpiritus ibidẽ r̄fecta eſt mulier: vt nedũ anguſtiarũ animi q̄s hactenꝰ paſſa fuerat penitꝰ obliuiſcere᷑ verũ eciã ad ſe r̄uerſa diebꝫ aliquibus vix cibũ coꝛꝑalẽ odorare dignaretur. Facta ẽ ex ĩde ſeĩa ꝟgini ſecretioꝛ fcã eſt ad ſuſcipiẽdas poſteras ꝯſolatiões viſitacioꝛ: fcã ẽ ad militãdũ ꝯſtãtioꝛ ꝯfoꝛtãte eã dño ꝑ oraculũ ꝟgĩs bñdicte. Didicerat ei a ſpõſo: de q̊ dicit᷑. Circũduxit eũ et docuit ⁊ cuſtodiuit q̄ſi pupillã oculi ſui. Nẽpe plurimis vicibꝫ eciã ab alĳs dilcis dei amicis ꝑ noctes iter ſcalares alas celeſtiũ militũ cũ paulo ⁊ coaplĩs: nec nõ inter puellaꝝ choꝛeas cũ katherina barbara et r̄liquis xpi ſponſis comitantibus eã viſa eſt. Volatilia enĩ ad ſibi ſimilia conuenire ꝓteſtatur ſcripiura.

¶ De ꝯſolatõibꝫ q̄s a glorioſa matre dei ſuſcẽpit ⁊ de gracia lactis in nocte natitatis ꝯceſſa ¶ Capĩm. q̄rtũ.

chantē ꝯpeſcēt ꝑcibꝫ obnixius quo potuit laborauit At illi qui certo ꝓpoſito vt ſane videbatur ad ſeuiēdū venerāt. ꝯtumelijs affectū. xp̄i p̄ſbiteꝝ reppulerūt. in ſuꝑ ꝯcubiāriū ⁊ ſcortariū v̓gis appellare nō erubuer̄t Hec īquiūt ꝯcubīa tua eſt. ⁊ fornicatiōis tue ꝯſentaēa qua ex re niteris v̓bis tuis mēdacibꝫ illā defēſare. At ille dolēs nimiū flere cepit. ⁊ in alterā ꝑtē altaris qđ ibi ſtabat erectū ſe diuertit. ludibria nō ſuſtinēs q̄ effrōter attēptabāt. Vidētes āt ſatellites demōis ſuā ſe poſſe explē maliciā: q̄m nō erat qui gāniret aut virilic̓ r̄ſiſtē auderet. ex oībꝫ ꝯuicaneis aut domeſticis eius: accēſa mox ī atrio cādela. velū qđ añ lectulū v̓ginis pēdulū erat depoſuerūt. et abſtractis īpudēter cooperimentis oībꝫ: īpudicis oculis ac manibꝫ corpuſculū r̄ſupinum ni̓ſcimō genē īfirmitatū: ydropiſi tumidū viliſſime cōtractauerūt. ¶ Erat aūt eo tp̱e ꝑuula filia fratris lijtwie multū ꝑterrita ⁊ lachrimoſa vidēs hec noīe petronilla: quā qꝛ more puellari ſe opponē viderūt. īpetuoſa q̄dā furia ꝯtra ſcabellū qđdā ꝓijciētes in ignīe ac renibꝰ tā grauiter leſerūt. ꝙ tūc ad mortē vſqꝫ claudicāe nō deſiſteret. Preterea cū corpꝰ illud v̓gineū ad modū vtris ob ydropoſim tumefcm̄ videret: oī pudore ſublato ī furore ſp̄s ſui nūc beſtiā nūc meretricē nūc voratricē alijſꝫ venenoſis obloquijs excogitatis: de cordibꝫ aduerſꝰ v̓ginem ſeuierunt. Nec ſufficiūt filijs belial filiam xp̄i ſic affeciſſe iniurijs: ſic diſcooperuiſſe pauꝑculam feminā ſicqꝫ vidiſſe ac pepuliſſe pollutis manibꝰ dn̄i ſpōſam quipmo ſuꝑ dolorē priſcoꝝ vulnerū cum turgida foret pdc ſpoſi wlnera noua lamiarum more ſuis tandem crudelibus et inhumanis contrectatioībꝰ r̄liquerunt. Et lotis poſtea cruētis manibus q̄ꝫtocius vt prius more leonū blaſphemijs et contumelijs afficere redierunt. Stabat autē curatus videns omnia hec: ſed loqui verbū q̄ꝫdiu hec fierent nō audebat. Puella vero nepticula ſua iactura cruciabatut valde. Sola ergo virgo ſanguine fluente in palea et pānos contiguos cū tot blaſphemias audiret: et ſentenciam domini haut dubiū formidaret tādē ad eos dixit. Cur non timetis ſiniſtre interpretari opera dn̄i in me? An quale vobis imineat iudiciū ignoratis? At illi magis magiſq; vti tale ferarū genus aſſolet cachinnātes et letantes q̄ſi gratū deo obſequiū fecerint dimiſſa ea receſſerūt. Quid hijs amplius? Peruenit rumor tanti flagicij ad aures quarūdam matronarū vrbis: et cōuenientes ꝓch dolor virginē martirem in ſuo ſanguine iacentem: et puellā petronillam crudeliter leſā atq; confractam inuenerūt. Et ecce ploratus et vlulatus multus: ecce rumor et clamor: ecce fletus et dolor: ſuper cōmiſſo nephando ſcelere: ſuꝑ fluente cruore: ſuꝑ vulnerato denudato turpiter corpore. Nā talia in regione hollandie que femineū genus ſemper veneratᷣ: nō viderat nec audierat vllus: cuiuſmodi virgini contigere. Collegerūt enī venerande matrone reuerēde virginis circūquaq; fuſum ſanguinē: et cū in tribus ꝑtibus corporis leſa foret adhibita ſollicita cura totū illud veſpere in laccimis et planctibus ꝓpter ea que facta fuerant expenderunt. ¶ Interea princeps ille nouellus eorū que patrata fuerant omnino neſcius: valedicēs ciuibus tranſiuit ī vicinū locum qui dicitur rotterdā. Factus eſt murmur in populo: cōmota ſunt corda bonorū ſuꝑ inaudite crudelitatis execrando negocio ſuper tā inconſuete malicie ferali modo: quā forēſes armigeri ſatellites demōis: turbatores pacis: effuſoēs ſanguinis: cōtemptores honoris virginei: neſciente ſuo principe aduerſus criſti martirem filiam et ſponſam tam īmaniter preſūpſerunt. Unde venientes ad eam maiores natu vrbis venientes conſolabant' eā dicentes ſe velle accedere illuſtrē prīcipem ſeqꝫ conqueſturos ſuper patrata iniquitate tyrānorum predictorum. Ad quos lydwina dixit. Nolite vexare ꝓpter me principē neqꝫ ꝯtaminare velitis manus veſtras propter eos: deſuper eſt cui vindicta reſeruatur iamqꝫ iudicium eorum in prumptu eſt. Etquidem non diu poſt peccatum deus vlcionū dominus quibuſdā ex eis rētribuit qui tante crudelitati operā dederunt: et vt ex fide dignorū ſcriptis accepi. Nā vnus eorū in mari ꝑceps ruit et intrante aqua interiora eius ſuffocatus īterijt Alius autē in amenciam verſus in zelandia mortuꝰ ē Terciꝰ in ꝑlio quodā ab āglicis fertur occiſus. Nūciꝰ āt quidā ex ꝑte cuiuſdā alteriꝰ mgr̄i ſui neſcio qua egritudīe ꝑcuſſ vt dicebꝫ miſſus veniā vēit poſtulare ⁊ hic cū lacrīs ab eadē nedū veniam: ſed et graciam rēportauit. Sūmatim induti ſunt malediccione qui tam crudeliť detraxerāt ei: operti ſūt q̄ſi dyploide ꝯfuſiōe ſua

¶ Porro xp̄i faūla cū poſtmodū ſola iaceret. et ecce venit āgelꝰ eius quaſi ſol reſplēdēs in v̄tute ſua . qui mellifluis v̄bis dilectā ſic alloquitur. Salue nūc cariſſima ſoror et gaudio magno gaude: quia corona quā pridē imꝑfectā vidiſti nūc pleniꝰ ꝑfcā ē. q̄admodū deſiderat aīa tua Et dixit Noueris eciā o dilcā ſoror iuxta votū tuū te poſitā extitiſſe ī veſtigijs pedū ſaluatoris . ꝓpt̄ irreuerētē attactū viroꝝ quē ꝑpeſſa es: necnō ob ludibrioſa opprobria et vulnera. q̄ tuo ī corpore ſuſcepiſti. Illa tibi fuere monilia corone quam vidiſti. illa margarite gemmeqꝫ precioſe. ipſa quoqꝫ lapides extitere quos deeſſe diademati tuo deo faciente conſideraſti.

¶ O vere igr̄ in nr̄o martirꝝ cōputādā āmā martirez cꝰ aīam ⁊ ſi mucro gladiatoris nō abſtulit: aureolā tñ martirij optatā inť clienticulas nō amiſit. Nōte o virgo decuit tot ānis ſub manu ſūmi artificis q̈dratā expactē corone triūphalis inť ꝑfidi hoſtis ſatellites fieri et qđ nō contulit cauſa iuſticie cū abel: nō fides cū Stephano: nō libertas eccľe cū Thoma: nō aſſertio veritatis cū Jheremia: nō redargutio īpietatis cū baptiſta: nō zelus legis cū machabeis: non xp̄i ꝑſona cū ꝑuulis īnocentibus. hꝰ tibi nūc caritas eximia: mens bñ cōſcīa voluntarie paſſionis ardor. cauſa ſoli deo cognita refundēdo cōpenſāt vt martir dicaris p̄dicant clamitāt et atteſtātur. Alioꝝ triūphus ⁊ ſi tp̄e belli eccľe in morte cōplacuit: te multipharia morte quā ſuſtines perpetuo laureandā xp̄s tp̄e pacis diſpoſuit. alioꝝ mors amara ꝓpť fidē xp̄ianitatis vtpote a paganis. alioꝝ vo mors amarior ꝓpter ſtilū catholice v̇itatis videlꝫ ab hēſiarchis. tua vt ita dixeri mors amariſſīa vtpote ab eccľe filijs: falſis frībꝰ: noīe tenꝰ xp̄ianis: a domeſticis fidei in corꝑe ydropico: marcido: v̇miculoſo: corroſo annis. xxv. īfinitis malleatōibus dn̄i cōpurgato Te qdē mulierē eſſe v̇tutis clamant zelatores iuſticie: te ſn̄ cibo potu ſōpno ſubſiſtere credūt: te ſpeculū mūdicie ac pudicicie vociferātur: te botrū electe vinee ſub torculari ⁊ eximie pacie iubar magnificāt: te matrē plurimorū xp̄i pauꝑꝝ plebs deo deuota vbilibet ꝓteſtar² Parum eſt ſi tibi detraxerint filij iniquitatis. Si te voracem dixeriat viri abſq; lege: ſi ſcortum: ſi concubinam ſi bibulā: ſi demoniacā ⁊ magā te diffamauerit: ſi te denudauerit: ſi in faciē cōſpuerit: ſi cruētas manus iiecerit ſi vulnēa īflixerit. nā tua res agit᷑ tua te ꝯſcīa excuſat te ſētētia dei crimīs oīs exſortē noſcit: te manet corona quā reddet tibi in illa die iuſtꝰ iudex. ¶ Miſſꝰ eſt deniqꝫ ab illuſtri p̄ncipe phillippo capitaneꝰ q̄dā guerraꝝ tꝑe vir nobilis gallicꝰ hn̄s ſub ſe armigeros multos ad cuſtodiendū ciuitatē. ḣ ad tꝑs aliq̄t māſionē ſuam faciēs in ſchiedā ītellexit ⁊ ip̄e referētibꝰ plurimis q̄ et q̄ꝫta q̊tidie facēt dn̄s in pediſſeq̄ ſua Lijdwia: q̇d etiā iniuriaꝝ ꝑantea fcm̄ ſit adu̓ſus v̓ginē ſacrā a cōpatriotis ſeu cōmilitonibꝫ vicū nō latuit. Nichilominus an vera forēt de v̓gine Lijdwia mag̃lia dn̄i q̄ vulgabātur: rurſū exꝑimēto certiori cōꝓbare cogitauit. Trāſmiſit igr̄ capitaneꝰ iſte viros nō tales q̄les p̄dē dyabolꝰ ꝓcurauerat ſꝫ honeſtos ⁊ ſtrēnuos in arte militari. Hij ſui p̄micerij ſuſcepto mādato tāqꝫ obſeruaturi circa v̓ginē excubias. thalamū Lijdwie ītrauerūt ſi quis fortaſſe alimoniā iacēti die noctuve offerret obſeruaturi. ꝙ ſi fallax foret mulier vt alias in fictis alibi exꝑtū eſt ipſa periret: ſi v̓o cōſtaret ita eē ſicuti dicebatur: laudaret᷑ merito in popul̓. At illi mox vt ītrarunt domū ceperūt cūcta ſub ⁊ ſubt̓ ꝑquirē adeo vt domeſticorū neminē in domo ꝑmittēnt hītare tūc tꝑis: nichilqꝫ īmanerꝫ etiā ad pixides vngētarias: q̇d ip̄i non viſitarēt. Erāt aūt ſex ni fallor nūo ābientes lcūlū ſponſe ſūmi ſalomonis: q̇dqꝫ pia dei nutu fcm̄ eē credit᷑: vtpote q̇a validū eſt teſtimoniū v̓tutis et veritatis q̇d ꝓfert᷑ in tali re ab ignotis ab alienigenis inſuꝑ ab īexpertis ſpū viris ¶ Interea vidua quedā katheria noīe vidēs ꝗa ſic diebus et noctibus v̓go inter viros alienigenas ignotos atqꝫ ideomatis ſatis ignaros ſola iaceret mota pietate audacter acceſſit capitaneū petens ꝓpt̓ deū et honorē femineū ſibi liberū patere introitū. At ille ſicut pius vir et prudens annuit fieri petitōem eius: eo pacto ꝙ q̄ncunqꝫ introiret cellulā iacentis fēie a cuſtodibus quos illic ad obſeruādū poſuerat deberet viſitari. At illa ſpoſpōdit. Itaqꝫ nouē diebus ⁊ noctibus cōtinuis a ſex viris v̓go cuſtodiebat᷑ ne quis ad eam accederet dēpta vidua katherina que totiens quotiens ad eam ingrediebatur de cibis et potibus armigerorū illorū ſcrutiniū q̊tidie ſuſtinebat. Mirum dictu Omni tempore quo ſic ſola relicta iacebat nō preterijt nox q̈ non ſuauiſſimis cōtemplatōibus in deū rapētur. Et qui viderunt gloriā dei in virgine non māducāte neqꝫ bibēte teſtimoniū ꝑhibuerūt ⁊ teſtimoniū illoꝝ verū ē Cūqꝫ ꝑtranſiſſent .ix. dieſ venerūt armigeri ⁊ valedixerunt v̓gini ꝓmittētesqꝫ facē magnifica in reuerentiaꝫ illius corā ꝓ̇ncipibus orōnibusqꝫ eius ſe reuerendiſſīe ꝯmendatos haberi flagitarūt. At illi ꝓfecti v̓ginē laudauerunt vbiqꝫ. Nimirū cum cōtineat ſcriptura. Forte eſt vinū: fortis rex: fortior rege mulier: ſꝫ oīm fortiſſima veritas: inſuper honorare veritatē ſanctū eſt.

¶ De innouatione martirij occaſione videlꝫ doloris exceſſiui de morte fratris ſui predilectiſſimi

Capittulum ſeptimum

OMnipotēs dn̄s coꝛone quā ſpōſe ſue p̄us oſtē
derat nō imemoꝛ q̄ꝫq̄ꝫ in cruce idulū ſuū poſuerit
q̄uis in vulneribꝫ dilc̄i cubiculū meridianū
effice curauit. ſꝫ nichilominꝰ ad ꝑfcōem maioꝛē ad
dēdū decreuit: vt delicÿs enutrita celeſtibꝫ an̄ felicē obi
tū ablactari diſcat: ⁊ circūeundo creaturaꝝ latitudiem
id ſolū r̄tineat. xp̄m ſcꝫ in cruce dilcm̄ q̄rere inſtar colū
be pulli ꝓ paſtu gemē ſe a p̄re dēlictū conq̄ri ſit̕ cū ꝟgi
ne m̄re ſub cruce ſtantē crucifigi. Igr̄ q̄ ſolē abſcōdit ī
nubibꝰ ⁊ p̄cipit ei vt rurſū oꝛiat᷑: ſꝫ poſtq̄ꝫ ꝑ martiriuꝫ
carnis electā ex milibꝰ in ſemitis ſuis poſuerat per ſb̄
tractōem ſalutariū ſiue ſolitaꝝ ꝯſolatōm vt nouis co
aptaret᷑ icēdÿs q̄ſi ſolitariā crucifixā ad tp̄s ⁊ ī momē
to dēliquit. q̄ ex re talis īnouatio crucifixiōis ꝟgini vn̄
ꝓuenerit attēdamꝰ ¶ Juuenis q̄dā natōis colonienſ̄
gherardꝰ noīe: fcā ſup̄ euꝫ manu dn̄i carnis ſpurcicias
mūdiq̄ꝫ vanitates fugē celibēq̄ꝫ vitā actitare ſp̄u ſācto
edoctꝰ: quō id acceptaret cūctari cepit: tandēq̄ꝫ florige
ra fama ꝟgis audita᷑: mox cōſiliū petiturꝰ accelerauit
Hūc g̊ cū ꝟgo fuiſſꝫ ītuita: q̄ſi de pn̄cia ſp̄ualis frīs ac ī
dn̄o cōmilitonis exhilarata ſp̄m nouū induē videbat᷑
Sēdēte viro iuxta grabbatulū ꝟgis p̄cedētibꝰ ſacris
de deo colloq̄is qd̕ magis titillabꝫ mētē ꝟgis aperuit
Vellē iq̄t o Lÿdwia q̄ ſp̄s ſūt atp̄ me necdū exꝑtꝰ vitā
celibē ⁊ anachoꝛiticā ducē dūᵒ. moꝛaī poſſē ī aliq̄ ꝓuin
cia ꝓcul ab hoībus ⁊ amicis vt puta ī ꝑtibꝰ egipti ſꝫ id
ſūoꝑe michi cauſā affert foꝛmidīs: ꝙ abſq̄ꝫ temptādo
deū ſic in remotis nequaq̄ꝫ valerē ꝯſeq̄ neceſſaria vite.

Virgo vero lÿdwina ꝓpoſiti boni ſpūſqꝫ feruorē ī bone idolis viro diligēter attēdēs. tq̄ꝫ ſecretoꝝ ſpūs ī hac ꝑte de futuris conſcia ſic fertur rn̄diſſe Dilcē frater ne paueas obſecro. ſed virilē aīm iā īduens ad paciētiā pͥmitus ⁊ lōganimitatē te coapta. Nam cū in illā vaſtā ſolitudinē te trāſtuleris. modicū probaberis in prīcipio ſed añ ſolis occaſū diei tercie tenui paſceris alimento: qđ opitulāte dei oīpotentis gr̄a dieti adaugebitur. Manū eq̇dē ad aratꝝ miſiſti ne retraxēis ſi fidelis athleta velis inueniri: Hÿs atqꝫ ſpūalibꝰ exhortaciūculis ꝓlatis ac ſuſceptis altriſecꝰ. factus eſt geraerdꝰ ad aggrediēdū ardua queqꝫ ꝓ criſto virilior. factus eſt eo ad vitā cōtēplatiuā ꝓcliuior. q̊ ſe ꝟgis p̄ſagio de dei adiutorio ī hꝰmōi ſolitudīs horrore factus eſt certior. Vale dicētibꝰ igit᷑ ſibi mutuo atꝫ caritatis glutino ſe viciētibꝰ. cepit iuuenis ſocios ⁊ cepto itinere ad egiptū vſꝫ ꝑuenit. Socÿ vero vidētes vaſte ſolitudīs horrorem ferarꝝ īſolitā ſocietatē. panis carēciā. dimiſſo gerardo ad ꝑtes fideliū r̄dierūt. Gerardꝰ aūt frater ferarꝝ āmō ī vaſta ſolitudie cōſtitutus. in arborē frondoſā ſe locauit. ad quā plꝰ arte vel īgenio q̄ꝫ viriū magnitudie ſcādebat. Quid plura? Factꝰ ē vir deuotꝰ deuocior. atqꝫ ita īuenit vt ꝟgo p̄dixerat. Nā creſcēte meditaciōis eꝰ ſtudio: creuit et celeſtis nutriture munuſculū. creuit ⁊ āgelice collocutiōis archanū. Dū itaqꝫ vir iſte deo ⁊ āgelis ſedula ꝯtēplatiōe deuotꝰ ſepiꝰ ī ſpū ſororē lÿdwinā vidiſſet. ꝯtigit q̊dā tp̄e vnū de fratribꝰ ꝟgīs ab hoc ſeculo migrare. eāqꝫ a ꝯſuetis mētis ad tēpus diuina diſpoſitiōe exceſſibꝫ ſuſpendi. ¶ Cauſa vͦo ſuſpēſiōis huiuſmōi vti poſtmodū patuit dolor fuit parūꝑ exceſſiuus in morte caroꝝ ꝙ̄ in morte dc̄i frīs ſui ꝯceperat. ex eo ꝙ pr̄i veterano fidelis ⁊ ip̄i v̄gini plurimū grat⁹ et officioſus fueȧt Nichilomi⁹ aliquid huānitatis paſſa gracia ad tp̄s diſtrahitur. q̄tenus in carne nō audeat gloriari: que ſupra carnē viuēs q̄ſi in cruce tot annis confixa dn̄m didicerat ꝑmitari In carne p̄ter carnem et abſq; contagione viuere: angelicū eſſe tradidit doctor catholicus: ſed in carne ſup̄ carnē ꝑ tp̄s et tꝑa ſn̄ quouis domeſticoꝝ ꝯſorcio: ſic infirmitatibꝫ affligi diui muneris ē: qđ nō negaret ſane mētis ph̄us. Et quidē in cruce filio a pr̄e dėlicto maria mater aſtitit q̄ ꝗ̄uis pēdulū iuuare nō poſſet in morte filiū: caritatē tn̄ corde ꝯmoriēˢ. tūc on̄dit q̄ ſecū corꝑe ſil' mori nō potuit. Sꝫ licet longe diſſimilit̄ multis ānis pr̄ veteān⁹ filiā ⁊ frēs ſororē īfinitis torturis doloꝝ cruciatā viderūt quā mīme r̄leuare poterāt: pietatē tn̄ animi ⁊ caritatē cordis ſui dietim on̄dere nō deſtiterūt Et q̄dē moriens in cruce dei filius mr̄is curā geſſit ⁊ dilci ſui diſcipuli: q̊s vīculo dilcōis vinciri voluit ꝑpetuo: p̄uſq; clamaret help help lamazabathani. Pietatem in deū et in ſuos ſeruare nō vetat caritas: nō dolere ſimpliciter ī priuatiōe amicoꝝ neſcit huānitas: dolere vel modicū ſup̄ q̄ꝫ deceat diſſuadet ordinata ꝑfcio caritatis. Et ſic ē hic. Non ꝓhibuit dn̄s v̄giēꝫ grāꝫ mortuis īpendē dilectis: ſed nec huānū aliquid pati ꝓpē frēs duxit anathema: ſpōſam tn̄ ſui ſoli⁹ imitatricē magis fieri volu it ꝑ hoc ꝙ tãtillũ de morte domeſticoꝝ ſuoꝝ dolentẽ ⁊ in ip̄o dolore plus debito excedẽtem: ꝯſueti raptus beneficio ſuſpẽdit. ¶ Erat ãt tũc tp̄is quidã reuerẽd⁹ ãtiſtes de gente ãgloꝝ: qui cauſa ſue ꝑegrinatõis terrã ſcãm quã dñs pedibus ſuis btiſſimis calcare dig̃tus ẽ nec nõ et mõtẽ ſyna vbi btã ỽgo katherina mauſoleũ obtinuit ceteraꝫ loca deuota ſcõrum luſtrare decreuit Sũpto igiᵗ ſecũ veneàbili comitatu facto ꝑficẽ ſtuduit qḋ voto ꝯceperat: ac ꝑluſtratis terris gẽciũ cũ duce itineris quẽ ad hoc p̄cio cõduxerat poſtremo loca ſcõrũ quõdã anachoritarũ egipti pauliſꝑ ĩuiſere cogitauit. At vbi cellulã hẽmite mgr̄i gerardi dirigente dño viã ſuã ĩ arbore q̈dã alta ac frondoſa vidiſſet. p̄mũ obſtupuit: ſed r̃ſũpta tandẽ audacia q̈ten⁹ ob reuerẽciã dei ſui rñderet ſupplicitᵉ r̃quiſiuit. At ille deorſũ reſpiciens vidit in habitibꝫ ꝑegrinis viros ad pedẽ arboris ꝯſiſtere. viderũt ⁊ illi virũ craſſũ: ſed vultu ãgelicũ intᵉ ramos arboris r̃ſidere. Et ſimlʼ colloq̄tes de multis ĩter cetera ceperunt de certis articulis reuerẽter interrogare. Dicito inquiũt nobis abba q̊t ãnis latuiſti: et quibꝫ te nõ vidèit hõ. Qui ait. Ab ãnis duodeci neiẽꝫ hic cõſpexi. Et dixerũt. Qualʼg̊ cib⁹ tu⁹ vt inter feras ĩdomitas latitãs: tãta craſſitudĩe ſuꝑfluere videaris? Et dixit illis. Qui filios yſrahel pauit ĩ deſerto: paſcit ⁊ me ſuo pane ſuauiſſĩo: q̊ tꝑe ꝯgruo ſuſtẽtor. Dicũt illi ꝫ°. Dicito nob in ꝯſcia ſi ſcḋꝫ noueis ĩ terris q̊ nullo ẽreſtri cibo paſcatur? Et rñdit. Noui. Eſt iq̄t in partibꝫ teutonie ꝓuicia q̄dã dcã hollãdia c⁹ ĩ opidulo qđ dicitur ſchiedā v̓go quedā lāguēs iacet et infirma q̄ nullo cibo corꝑali paſcit᷑ aut potatur. Nec adeo miremini me hic ſolitariū: qꝛ hec lōge me v̓tute clarioꝛ: paciēcia xp̄o ꝯformioꝛ dn̄oq̄ꝫ ĝcioſioꝛ exiſtat. Siquidē ſꝫ in carēcia corruptibilis ac terreſtris alimōīe michi ſoroꝛ hec ſepe in r̄fectiōe mētis ſocia hec vna mecū in contemplatōe diuīaꝝ collateālis xp̄i diſcipula. Vnū tamē īquit ē qđ ſatis āmirari nō ſufficio videlicꝫ qđ diebꝫ aliquot eꝰ in dn̄o nō fruoꝛ p̄ñcia qꝛ ſolito ꝯtēplatiōis gradu vt ꝯſueui nō ītueoꝛ ⁊ nichilominꝰ de trāſmigratōe ip̄iꝰ eſeculo nō ꝑcipio. Cui rurſū viri dixerūt. Tu dicis frater qꝛ nō videris illā certo tꝑe: ediſſere q̄ſumꝰ ergo uob̓ ſi noſti q̄ nā poſſit eē talis ſubtractōis aut ſuſpēſionis origo. Et r̄ndit. Scio qm̄ interdū ꝑmittēte dn̄o ad huīliatiōeꝫ ſuā aliq̄ntiſꝑ plus q̄ꝫ deceat in morte carorū ſuoꝝ dolere ꝯſueuerit ex q̄ re vt ꝯiecturare poſſū ſuauitate priſtie ꝯſolatiōis ad tēpus ita ſuſpēdit᷑. Sꝫ vnū inſtāter vos facere dep̄coꝛ vt ad ꝓp̄a r̄uertētes ſi trnaſitū ꝑ hollādiā habere ꝯtigerit locū māſiōis v̓gis inquiratis atq̄ꝫ ſuꝑ tribus plenius īformādi q̄ꝫ ip̄e noueri ip̄aꝫ v̓ginē īterrogare velitis. Primū ē vt ip̄a vobis dicat q̊t ānos in hac ſolitudīe trāſegeri. Scđꝫ quociēs vel q̊t ānoꝝ hāc vitā primū attēptās extiteri Terciū q̄ ꝓprie ſit cā qꝛ ip̄ius grata p̄ñcia diebꝰ hÿs priuatus fueri. Hoc āt haut dubiū dicebꝫ vt vel ſic libet forꝫ abeoꝝ q̄ſtiūculis ne et ip̄e ſolita ꝯtēplatōe r̄tardaret᷑ aut ſaltē ad viſitādū manſiūculā virginis ꝓperantes quis eoꝝ ad actitandū vitā magis celibem animaret᷑.

Jlli aūt cū audiſſent viꝝ abierūt. Cūꝫ in hollādiā ſalubriter deo duce ꝑueniſſent. r̄quirētes vrbeculā in q̄ v̇go hītabat: domū īuenerūt quā optabāt. Narrātibꝰ igitur illis q̄ audierāt ⁊ viderāt: nouiſſime q̄ſtiūculas ſuas ꝓpoſuerūt. Quibꝫ illa r̄ndit Et quō cariſſimi ſatiſfacē vobis potero? Jpſe dn̄s nouit q̇d ſit de hÿs: me aūt in hac re ſupportatā habē velitis. Epiſcopꝰ v̇gis verba tacitus ꝯſiderās qm̄ ex huīlitate differret. dixit ei. Ex ore viri dei o ſoror tibi dicimus hec. ea ꝓpter ne pigeat ſub pallio huīlitatis ſuperflueq̇ȯ in hac re noueris dictāte ꝯſciētia detegē ſed ad ꝯſolationē noſtrā qui de tā r̄motis veimꝰ q̄ſumꝰ pādē ne r̄cuſes. At illa diuine īquit volūtatis ſi fuerit deſiſtē nō audeo q̄̄ ꝓpter ſaluo ſaniori iudicio dicam qȯ ſentio. Ad primū qȯ q̄ritis quot ſcilicet in hac ſolitudīe ānos trāſgerit. dico decē ⁊ ſeptē Ad ſecūdū vero quot ſcilicet ānoꝝ hāc vitā inchoauerit r̄ndeo ꝙ nouēdecī. Ad terciū vero r̄nſura latius dicam. Et q̇ dē cū q̄ritis q̄ ꝓprie cauſa ſit mee ſubtracte cū eo p̄n̄cie r̄ndeo. Clarum quidē eſt qm̄ hic lāguens in medio ſeculariū a dn̄o ꝓſtrata ꝯuerſor mūdana velim nolim audio. taliburqꝫ iuxta exigētiā materie ſatis eſſe ſalua ꝯſcīa iugiter aſtringor. qua ex re nimiꝝ ſiquādoqꝫ ſuffundor puluere ſi a ſpūalibꝰ r̄tardor. ſi a meditatioībꝫ ſublimioribꝫ impedior: ſi ꝯtemplationis gr̄a priuor ſi ſolite ꝯſolationis dulcedīe ſuſpēdor. ſi ſua p̄n̄tia ī dn̄o nō fruor. nec ip̄e vt dicit mea iocūdatur. Jpſe vero pro libito volūtatis ſue ab homībꝰ ſegregatꝰ inter āgelos ꝯuerſatur r̄gionē ſcōꝝ meditatur. mētem illibatā ſeruat a puluere terrenoꝝ: mētē eleuatā tenet in arce celeſtiū. Idcirco dignū et iuſtū eſt. vt in lumine ꝯtēplationis me ſcādat ⁊ agatur ſublimiꝰ: vt ꝯſolationibus dn̄i repleatur freq̄tiꝰ. vt vtroqꝫ mētis oculo r̄ficiatur delicatiꝰ: vt eciā in vtroqꝫ homine ꝑāpliꝰ atqꝫ perfectius īpinguetur. Nichilominꝰ de pn̄ti nouerit reuerētia vr̄a quoniā de morte fratris aliq̄ntiſꝑ ſuper ꝯgruitatē doloris exceſſi: et ex hoc viciſſitudines ſuauitatis aſſuete merito q̄ꝫdiu dominꝰ voluerit amiſi. Audiētes aūt viri tres numero v̓gis rn̄ſum edificati ſunt valde et gratiaꝝ actione fcā cū poſtulatione oracionū illiꝰ gaudēter abſceſſerūt. ¶ Cōtigit poſt hec v̓ginē fāliariter loqui de gerardo p̄ocō. qm̄ pīguedo colli illius veſtis orā pēdula deſuꝑ excederet. ⁊ qūo cōmode ſedē a iacere nullatenꝰ poſſet. inſuꝑ qūo die noctuqꝫ ꝓ maiori ꝑte tēporis genu flectē cogeret. Trāſiuit vir iſte ſānctus ex hoc ſeculo ſicuti ab āgelo accepit milleſimo quadrigēteſimo viceſimo ſexto dn̄i āno die duodecio menſis octobris: ſpm̄qꝫ eiꝰ euolātē ad ethera dn̄o ꝯcedente vidit. qui gl'oſū ātiſtitē ābroſiū de obitu ſciſſimi marti ꝯfeſſoris certificauit. ⁊ exequijs eiꝰ intereſſe fecit. Si igitur o lector diſcrete noueris q̄d ſit veſci pane celi: m̄ ⁊ tibi prorſꝰ ignoto. ſi ſciueris ſeperare precioſū a vili q̄d recta conſcientia diffinies de virgine. q̄d de ſano iudicio de famelica nr̄a lijdwina. medio tēpore dicere pateris? Sane nil aliud ni fallar eā ſolita conſolatione ſic priuatam affirmabitur q̄ꝫ lignum quoddā areſcēs q̄d nec rore nec aqua perfunditur q̄ꝫ puerulū quendam q̄ matris vberibꝰ ablactatur. q̄ꝫ terrā ſitiētē et āfractuoſā q̄ pluuiā voluntariā a dño poſtolatur. Eſt vtiqꝫ anima talis ſicut radix in terra ſcitiēti q̄admodū expertꝰ nouit ⁊ ī hac v̇gīe luce clariꝰ emicuit vt dicetᷣ ī ſeq̄tibꝫ

¶ De morte pr̄is ſui ⁊ agḡuatiōe manꝰ dñi ſcā ſup eā ob mortē petronille v̇gis quā diligebꝫ. ¶ Cap. viiij

VEnit hora vt venerāde ſenectutis vir petrus pater ſacre lÿdwie moreretᷣ Hic cū filios ⁊ nepotes r̄linqueret. veniens circa finē ꝓ mēoriali ſane ꝯſcie atꝫ ſerene. ſuis hoc v̇bū reliquit. Chariſſimi en viā vniuerſe carnis igredior. ſed hec michi ꝯſolatio nō modica: ꝯſcia me de alieno nō accuſat. Vidit eciā dictꝰ ſenior gloroſā v̇gīēꝫ mariā priuſq̄ꝫ moreretur. a qua promiſſū accepit quatenꝰ circa feſtū ꝯceptiōis q̄ colitur in mēſe decembris. e ſeculo foret euocādꝰ. Qō ⁊ vnicā natam eius non latuit, que ꝯfeſſorē ipſo die cōceptionis miſſam celebraturū extra ciuitatem inſtanter rogauit. vt miſſā quā celebrare deberet āticiparet in vigilia vt eo liberiꝰ exequijs migraturi pr̄is intereſſe poſſet. Quod et factū eſt ita. Nam ipſo die conceptionis ſenex ſepelitur. et de ſalute patris r̄uelante ſuo āgelo letificatur. ¶ Cum aūt īteriecto tp̄e poſtmodū ad diuerſa loca penaꝝ in ſpū iteꝝ raperetur. vidit iteꝝ quoſdā teterrimos demōēs ī vnū ꝯglobatos. tenētes quendā de malignis ſuis cōſocijs ſub ſpecie pr̄is lÿtwine nuprie defūcti. cui miꝝ ī modū illudē videbātᷣ. Et hij ad v̇ginē dicebāt. Ecce qꝛ prēꝫ tuū ſb̄ iure nr̄o tenemꝰ ſocium in penis, et condempnatum in tormentis

Qđ cū illa audiret ꝯtriſtata valde flebat ſup̄ modum Interrogata v͛o cur fleret: rn̄dit. En ſpūs tenebrarū patrē meū dāpnatū affirmant qđ mīme credere volo. Nichilominꝰ cū videri ſpēm eius heſitans a lacrimis me nullatenꝰ ꝯtinere valeo. Rurſū quadam vice cum v͛go paululū ꝯſolatiōis accipere deberet: apꝑuit iterū caterua demōm vt prius dicētes. Euge euge qꝛ nunc tenemus patrē tuū nr̄a ſub ditione mācipatū. āmodo euadere nō poterit: nr̄ q̇ppe ē in ſempiternū. Et cū in hūc mođ v͛gini illuſiſſēt: dīnitꝰ datū ē ſibi noſſe qm̄ nō ſpūs pr̄is ſed de malignātibꝫ ⁊ reꝓbis in deluſorio ſp̄e vnus eſſet ad tēptandū paciēciā eius. Vn̄ demōibꝫ ait Iā ſcio qꝛ neq̄q̄ꝫ pr̄ meus eſt ideo ꝯfuſi diſcedite. Qui ſtatim diſſipati ſūt ac velut fumꝰ a facie vēti ꝯfuſi diſceſſerūt. ¶ Paucis poſtmodū euolutis diebꝫ addidit dn̄s euocare v͛ginē noīe petronillā quā tenerrīe diligebat lÿdwia: tū qꝛ pudica erat ⁊ pia: tū qꝛ tꝑe g̃ſſantis malicie q̊rūdā picardoꝝ ſocia fueāt in penis vn̄ ⁊ clauda r̄māſerat. Qualit̃ āt h̃ v͛go nepticula lÿdwine placuerit amatoi caſtitatis: ſequēs viſio amice ſcā demōſtrat. Nocturno q̊dā tꝑe ſcā eſt lÿdwia in exceſſu mentis in quo vidit īnumerabiliū celi ciuiū multitudiēꝫ q̄i ꝓceſſionaliter incedētiū: ita vt primo pr̄iarche: ſcđo ꝓphete: tercio apoſtoli: q̄ꝛto mr̄es: ⁊ ſic deīceps vſqꝫ ad v͛giēs incluſiue ſubalt̃no q̊dā ordīe ſibi inuicē ſuccedē diſcernerēt᷑ Ferebātur vexilla ſequebātur luīaria ſplēdoris inſoliti ⁊ hoꝝ ꝯgruitas ordīs vſꝫ ad camerulam virgis ꝓtendi videbat᷑. Qui cū illic ſtarēt coꝛā camerula cõgregati: viſi ſūt funus q̊ddā qḋ in medio dom⁹ ſtabat venerant̄ ſumē ſuptūq; eo ordīe q̊ venerāt leriati ad ſepulturā efferre: q̊s ipſa Lÿdwia cū duabus coronis in maībȝ: tercia ſup̲ caput poſita ſubſeq̄ videbatur. Porro cū v̓go ad ſemetipſā reuerſa rumiarȝ qḋ viderat: cepit ī ſe cogitare ſi forte r̄ſoluēda foret de ꝓxio: ſed mox reuelāte deo didicit quō petronilla neptis ſua forȝ: q̄ de medio p̄ue natōis euocāda p̄monſtrabatur. Inſup̲ ⁊ certū diē trāſitus ei⁹ dn̄s ihs ſpōſe Lÿdwīe reuelare dig̃tus eſt. Rogauit igr̄ iſtāter altiſſimū q̄ten⁹ cōſuetū diē febriū āticipare vellet vt eo efficati⁹ neptē certo die moriturā ꝯſolaret᷑ ¶ Aduenit dies p̄ordinatus a dn̄o q̊ Pōcian⁹ martir ſcūs in dioceſi traiectenſi venerat᷑ in q̄ iuuēcula v̓go ad mortē laborare cepit in q̄ etiā circa horā .xi. v̓go Lÿdwia febres expectabȝ Mirū dcū. Fcm̄ eſt vt febres ille horribiles ſeptē horas anticiparētur vtputa q̄ iuxta morē vndecia hora circ̄ meridiē venire debuerāt venirēt ſumo mane hora quita. Siqdē horripilatio ⁊ ſtridor īuaſerūt eā adeo vt mirarētur domeſtici: ſecuta ſūt caumata īſperata q̇b⁹ ſitis tꝗ; leena ꝓ ꝯfortāda v̓gie adoleſcētula vires reſumere viſa eſt. Cepit v̓go ad agonē tremula tendere: cepit virago cāpiductrix v̓gis aīm fidei ⁊ ſpei v̓tutibȝ cōmunire. Parat illa vaſculū ꝗ̄tocius reſoluēdū de ꝓxime: ꝓmittit iſta oleū infundendū ex xp̄i merito ſicq; moribūda moriturā cōfortat ⁊ cōſolat᷑ in dn̄o. Sicq; fcm̄ ē vt virgo moriens duplicē coronā quam ſe lÿdwia in ſp̄u geſtantē agnouerat: ꝓpter caſtitatē mentis ⁊ corp̲is recipet ⁊ tertiā quā in capite ꝑ viſū ſilr portauerat ꝓpter iacturā ⁊ leſurā gētis barbarice q̈s paſſa fuerat iā a ſpōſo coronāda poſſidēt. porro cū h̄ p̄clara xp̄i famula tā officioſā familiarēꝫ ſui thalami ſecretariā necnō et īſoliti martirij clienticulā celo p̄miſiſſꝫ: cepit a dño iterato multimodis caſtigatōibꝫ fuſtigari: cepitꝫ triſticia mētis idies hūiliari: q̇n pmo cepit ⁊ ariditate mentis interi⁹ torq̄ri. Optauerat eni āñ aduentū tortorū de q̇b⁹ dcm̄ ē ſup̄ in veſtigijs xp̄i collocari: q̇d adīpletū fuit ꝑ martiriū carnis exterius. Optauit deniqꝫ ſi bñ tenueri ex illā curſū poni iuxta bñplacitū dñi q̇d forſā nūc fcm̄ ē ꝑ dēlictōem mētis īfirmātis iterius. Nā mirandā rē nimis dico. q̇ppe mox vt orbata fuit dilciſſia nepte dolorē icurrit parit̄ et merorē animi ex q̇b⁹ q̈oā mō ſolita cōſolatōe curſū ſuſpenſa dēlictā ſe reputat ⁊ abiectā. Cūqꝫ ꝓpt̄ exceſſū doloris hūani ſe merito priuatā p̄ſtina ſuauitate ſp̄s cerneret cepit nouis ymbrib⁹ lectulū rigare: ex intimis pectoraliū ſanguinē per os fundē: ſicqꝫ curſū q̄ſi nouicia mgr̄m ⁊ ſponſū ꝑ ſingulos dies vt redeat īuitare. Iāqꝫ dolores vt ꝑturiētis qꝛ dilectū offēderit: iā ꝓ clamores mētis qꝛ ſpōſū amiſerit: iāqꝫ coartant angores cordis vndiꝫ q̇a nō eſt q̇ medeatur. Terra ferrea ſubt̄: celū eneū deſup̄: adeo vt cogat͛ dicere illd̄ pſalmiſte. Fuerūt michi lacrime mee panes die ac nocte dū dr̄ michi q̄tidie vbi ē de⁹ tuus. q̊ndā deflere libebat ānos adoleſcētie cū peccatrice ad pedeſ dñi oli deſtē cōplacuit ꝓximū q̄ſi q̈triduanū cū martha corā dño ſepi⁹ lacrimari decuit ſup̄ paſſione ſpōſi cū ma

tre dn̄i iāqꝫ vt olī lacrimas cruētas fūdere cōpellit᷑ ſup̄
ablatū dn̄m ac mgr̄m cuꝫ Magdalena ad oſtiū monu
mēti. cū q̄ merito p̄t illud dicere v̄bū. Ardens ē cor meū
deſidero videre dn̄m meū q̄ro ⁊ nō īuenio ¶ Sup̄ueni
ebāt religioſi vt ꝯſolarētur eā in diebꝫ āguſtie: ꝯcurre
bāt mr̄one deuote vt r̄leuarēt meſticiā ſp̄s eiꝰ: ſed one
roſꝰ erat oīs cōſolator: āguſtioſꝰ erat oīs ſ̄mo creatu
re q̄m ſolꝰ dn̄s ſpes eius. Nouiſſime clam veniebāt ad
eam confeſſor ⁊ domeſtice dicentes. Cur ſic fruſtra cō-ſumeris? cur ſic lacrimas fundis? Nōne te q̄nꝫ volentē
nos docere audiuimus in die maloꝝ memores eſſe de
bere ⁊ bonorū? Quibus dicebꝫ. q̇d michi moleſti eſtis
et vt quid ſemiuiuā mortificatis? vt quid ſuper dolorē
vulnerū meoꝝ addere non formidatis? Qui nimiruꝫ
dulcia dona dei non ſapuit: minus dolet quia dulce ab
amaro nō diſcernit: qui vero dulcia dei dona guſtauit
et hȳs ſubtractis om̄e amarū ſumere cogitur mors il
li refrigeriū eſt dummodo rurſū ad p̄ſtinam ſuauitatē
redire ſpes nulla ſit. Dicebatqꝫ virgo. Vtinam omīa
moleſta mundi ſubire deberem ſalua ſemp̱ voluntate
diuina quā ꝓpono et conſuetas gratias habere poſſē
Non dolet amittere qui precium rei non compenſat.
Minus autem dolet qui non nouit: minime quippe
dolet qui non curat ſed contempnit. ¶ Vidua quedaꝫ
deo deuota videns dilectam virginem ſic affligi: cordi
ali cum affectu ſuppliciter expoſcit quatenus ſibi pu-re dignaretur adaperire qualiter inter deum et conſci
entiam ſuam agētur. Que q̄ſi vim paſſa reſpondit

Peccatis meis demẽntibꝫ oībꝰ ſuauitatibꝰ inẽnis vt
pote circa guſtū ⁊ ꝑceptibilē effcm̄ ſciſſimi ſacramenti
alijſꝫ ſecretis donis eius p̄uata ſū: ſed h̄ ſolū teneo reſi
dui id p̄ciſe de plenitudīe diuine bonitatis qd̀ ꝓ ſolatio
relictū eſt vt vitā ⁊ cōuerſatōem amātiſſimi ih̄u a p̄ſe-
pio vſqꝫ ad patibulū crucis auida mēte ſine q̄cūqꝫ cogi
tatōe aliena ꝑcurro. Verū p̄tñ id carū hēas qꝛ q̄ꝫtū ad i
ternū ac ꝑſtinū guſtū in regionē lōgiquā abij: in regio
nē diſſilitudis abceſſi: in regionē inqꝫ: cꝰ amaritudis:
abſinthij: mirre ⁊ fellis vſqꝫ q̄ꝫ repletā. Nēpe vidē meo
nulla cōſolatōis alia ſupereſt foꝛmula: nulla alia r̄ma
net exercitandi facultas: q̄ꝫ dilcm̄ per noctes in lectulo
crucis querere: atqꝫ pre doloꝛe moꝛientē atqꝫ a p̄re dēli
ctum abſqꝫ dulcedine ſp̄us memoꝛando reuoluere: ſic
qꝫ ſine nucleo ſapoꝛifero coꝛticē inſipidū decoꝛticare. ⁊
quiſnam nunc tā crudi atqꝫ indigeſti ſp̄us vir aut mu
lier qui cum deſerta noſtra virgine intrinſecus ⁊ extri
ſecus ſauciata pro redimenda dilci p̄ſentia non conge
mat atqꝫ ſuſpiret: pro cuius abſētia triduo maria ma
ter gr̄arū pleniſſima ſe cum Joſeph dolē dicit. Pro cu
ius veneranda infancia Symeon vetulus ꝓbatus co
ronatus tantū anhelare legitur: ꝓ cuius clarifica trāſ
figuratione Petrus piſcatoꝛ optimus ceteroꝝ cōfrm
immemoꝛ tria tm̄ tabernacula fieri euāgelio teſte cōui-
cit². ꝓ cꝰ melliflua p̄ntia vel ad horā diſcipuli carere nō
fuerunt: pro cuius emoꝛtuo coꝛpoꝛe videndo et vngē
do Magdalena tm̄ ploꝛaſſe refert². ꝓ cꝰ in celo amica
bili aſſiſtētia ſtephanꝰ ꝓthomartir lapides dulces eſti

mat et ſpiritū reddere ꝑſtolatur ꝓ cuius iocūda fruitione laurēciꝰ prunaꝝ ardoꝛē ſibi r̄frigeriū ꝑſtitiſſe clamabat. Unde michi videoꝛ videre v̓ginē pia ĩpaciēcia pacientē inſuꝑ et dicentē. Ingrediat᷑ putredo in oſſibus meis ⁊ ſubter me ſcateat. eo videlicet pacto videlicet vt dilcūs meus cādidus ⁊ rubicūdus elcūs ex milibus redeat ruſrū vel apꝑeat cuiꝰ ex pn̄cia requieſcā in die tribulatōis ꝙ ſurſū aſcēdā ad populū accictū nr̄m.

¶ De viſitaciōibꝫ ſuauiſſimis a dn̄o r̄dditis ⁊ de pacia eꝰ in nouiſſimis morbis ḡuioꝛibꝫ pꝛimis. ¶ Ca. ix.

IGitur ſitiens ſitiuit aīa v̓gis ad deū fontē viuū ſi qn̄ veniēs vēiat deſideratus ſi forte dilectus aīe bn̄dictꝰ xp̄s dn̄s. Erat ĩſuꝑ illis diebꝫ deſerte xp̄i ſpōſe ſingulare tꝑibꝫ medijs exerciciū voce videlicet cordis ad dn̄z clamare in die tribulatiōis deū exquirere: dies ⁊ ānos antiquos in mēte habere: de minutiſſimis defectibꝫ ſpm̄ nocte ſcopare: oēz cōſolationem creature cuiuſcūqꝫ rēnuere: ſāguineas lacrimas quas roſas ſuas vocabat ab oculis educere: ſolius miſericoꝛdie ac iuſticie meōꝛari dicēs cū pſalmiſta: Nūq̇d in eternū ꝓiciet deus aut nō apponet vt ꝯplacitioꝛ ſit adhuc? Nūq̇d obliuiſcet᷑ miſereri deꝰ: adhuc ꝯtinebit in ira ſua mīās ſuas? Si ꝓculdubio lāguidus amoꝛ amantē cruciat ⁊ affligit: hāc nrāz lijdwinā magnoꝑe ꝑ ꝯctis moꝛtalibꝰ michi notis lāguoꝛe deficientē dixero. Eniuero lāgnidus amoꝛ ⁊ verus ſi fuerit: ꝯſolationē in mūdo nō r̄cipit ſed abicit oīa pocius: nō ꝯtaminatur carnis illecebꝛis ſed viuit in ea purius nō ſuꝑatur blandicijs ſed adheret xp̄o tenaciꝰ: nō fatigatur difficilibus ſed perſeuerat in eo ardencius nō ſuperatur violencijs ſed vincit multo tenaciꝰ: nō ſaciat᷑ ligatꝰ in corpore ſed ſitit fontē auidiꝰ. fontē īquā vite viuū videlicet qui r̄ficere ſolus poteſt. iebriare ſolꝰ nouit: dilcm̄ ſaciare ſolꝰ dignat᷑ qn̄ placuerit. Sed quid īmoratus fuerim? Diſcit et addiſcit amabilis xp̄i diſcipula ꝑ huiuſmōi ſuſpēſiōeꝫ ꝯſolatōis ⁊ lāguidū amorē de nouo ꝯualeſcē: vtilitatē p̄ſēcie dilci noſcē: ꝓpā īfirmitatē attendē: et ne ſeꝑatiōis penas metuere: an non ficte diligat agnoſcere: cariſmatibꝫ pocioribꝫ ſe coaptāe: ſponſum diligēciꝰ q̄rere: q̄ſitū gracioſius r̄cipere: receptūqꝫ caucius cuſtodire: cuſtoditūqꝫ delicaciꝰ poſſidē. Cepit exiñ cogitare qūo peſſulū oſtij ſui ꝑ icuriā dilcō qn̄qꝫ iuuēcula nō aperuit: ꝑ negligēciā ānoſa hītū nō cuſtodierit nec nō q̄r ob hᵒ declinauēit atꝫ trāſierit. licet in die plenioris mīe ad eā r̄uerſurꝰ. Sicqꝫ cogitādo dies antiq̊s ⁊ dies eternos q̊s qn̄ꝫ iꝑpetuū poſſeſſura eāt ī mēte habuit: ſicqꝫ ſpūalis armonie organū plectro ꝓfunde diſcuſſiōis moderari cepit ſicqꝫ fiāliter pure ac nude more ancille in māibꝫ dn̄e ſue ſub flagellatiōibꝫ ſe itēata ſubegit. ¶ Dū igit᷑ mēſibꝫ quiqꝫ ꝯtinuis in ablatione pluuie celi ⁊ roris ſic areſcā iacēt nil aliud videbat᷑ q̄ꝫ hūilis chananea q̄ ſe caniculā r̄putari nō horruit: q̄ꝫ mulier ſareptena duo ligna videlicꝫ p̄ſepij ⁊ crucis colligēs que pauperiē ſuā r̄cognouit: q̄ꝫ palleſcēs coraml magno aſſuero et deficiēs heſter q̄ tenſā ūgā r̄gia oſculando hūiliter āplexatur Et q̊dē cū ea mēito loquitur ad ſpōſum. Vidi te dn̄z q̄ſi āgelū dei et ꝯturbatū eſt coꝛ meū p̄ timoꝛē gl'e tue valde. ei miābil'es dn̄e ⁊ facies tua plēa ē grāꝝ. Quotiēs i pāiformi ꝟboꝝ ſnīa ꝓrupit corā dn̄o: q̊tiēs in faciē ſpū coꝛruēit: q̄tiēs ve exanimata fuēit: q̊tiēs vultꝰ eius i diuerſa mutatꝰ fuēit: calamꝰ nō exaret ligua nō explicꝫ: ſꝫ pocīꝰ tacitus cogitet: qui dulcediēꝫ dn̄i guſtare multū ā paꝝ exꝑtus eſt. O vtinā ꝯuertatur dn̄s ⁊ loq̄tur ad coꝛ ꝟgis: vtinā ꝯplacitioꝛ fiat: qui coꝛ aſſueri i māſuetudiēꝫ cōuertit: vtinā ſuſtentet dilcām in vlnis: ⁊ ꝑuule ac hūiliate nr̄e blandiatur

¶ Querēs q̄ſiuit dilcā dilcm̄ ⁊ q̄rēs inuēit: q̇ppe qui q̄rebatur aſtabat ⁊ q̄ q̄rebat ignoꝛabꝫ qꝛ ſtaret pꝰ parietē rſpiciēs ꝑ feneſtras ꝓſpiciēs ꝑ cācellos. Fcm̄ ē at vt i ſolēpnitate viſitaciōis glorioſe ꝟgis marie q̄ ꝑma mēſis iulij ab eccīa colit' q̄ ꝟgo nuptā ꝯgnatā: rex militem deus hoiēꝫ viſitaſſe legūt' tūc eciā ꝟgo nr̄a viſitaretur: ⁊ faciē ſuā ſpōſe ſpōſus oſ̄deret q̄ diu latuerat vocēqꝫ dulcē ſonare facēt in aures dilcē dilcūs. Ad cuiꝰ aſpectū exultauit ſpōs ad cꝰ vocē liq̄fca ē aīa: ad cuiꝰ odorē reuixit moꝛtua: ad cuius contactū commota ſunt viſcera: ad cuius amplexū ꝯtremuerūt ōnia ꝟgis oſſa dicentis. Auditui meo dabis gaudiū et leticiam et exultabunt oſſa humiliata. Pꝛofecto iam clareſcere cepit ſol: qui pꝛius fuerat ſub nubulo. iā nymboſis ymbꝛibus polus vmbꝛari deſijt. Jam tempeſtatem ſerenū euū ſecutum eſt. Tanta enim in reditu dilecti virgo deo dilecta ſuauitate repleta eſt vt ingꝛedientib' vs cellam eius paradyſus aromatum merito videretur

Sane per hoc domeſticis eius dabatur ītelligi ꝙ celeſtis vnguentariꝰ eiꝰ interna curauerat vulnera. cuiꝰ circūflua taliter diffūdebātur ꝑceptibiliter oblectamēta. Viri autem et mulieres qui tp̄e viſitationis huiuſcemōi caſualiť aduenerūt. cū expertam et incredibilē ꝯdolēciā illic eſſe ſenſiſſēt. admirātes inſtar filioꝝ iſrahel dicebāt. Quid eſt hoc? Nempe fragātiā talē nūq̄ ꝑcepimꝰ. Dic nobis v̇go vn̄ hoc? Que rn̄dit. Domiꝰ nouit q̇d ſit et vn̄ ſit qd̄ ſētitis ſed vnū īquit vere noſco vtpote cū me hoīes aliquid magni dicāt et arbitrātur mulierculā fragilē me fore ꝑſentio. Sciebat q̄m in die bonoꝝ memor debeat eſſe et maioꝝ: et ꝙ cū labore acquiritur cū amore ac feruore poſſidet᷑. Sed fcm̄ eſt exinde vt ea que tremula virgo nitebatur abſcōdē ꝓpter huīlitatis margaritā: dn̄s patula fama diuulgȧet ſuā ad gloriā Erat q̇ppe poſt tribulatioēꝫ illā āhelitꝰ eius adeo ſpirans et ꝯdolens aduētātibus vt qn̄ vel ſudans vel mouens aut mota pauliſꝑ ſenciebat᷑ alabaſtrū vngēti p̄cioſi aut vaſculū vngēti elcī magis q̄ꝫ corpus huānū crederetur. Extūc cepit q̄ſi ad terminū ſui curſus indies feſtina tendere ⁊ īdefeſſis ſcōꝝ recreationibus crebriꝰ ꝯcreari: vt eciā hÿemali tp̄e nūc ſuffulta violis nūc lilÿs nūc roſis et alÿs floribus fragrāciā tribuens q̄ſi e ꝑadiſo deliciaꝝ videret᷑ aduenisse. Stabilita ſunt deniq̄ bona illius in dn̄o cepitq̄ vt gēma vitis per huīlitatē q̄ſi nil boni fecerit de nouo ſuccreſcere: q̄ſi palmes florens ꝯdolētis edificatōis ī populos odorem diſꝑgere: q̄ſi botrus cipri in vineis engaddi ad radios veri ſolis matureſcē. ⁊ q̄i puriſſim̄ defecatiſſimū vinū libaminū ſe dn̄o totā ſacrificare. Non ām̄ō turbabat eā mane aut veſpere. nō lōgū à breue. nō altū à ꝓfūdū nō raꝝ à aſpeꝝ nō amaꝝ à dulce. nō dies à nox. nō ꝯfuſio aut gl'a. nō alienū aut ꝓpriū: nō corporea à icorporea ſubſtācia aliq̈: nō vbertas à ariditas ſp̄s. nō aduerſa ꝓſpera. ſed oīa dūmō ad bonū et ad malū neutra ſit ſcd̓z qd̓ ab illa imꝑiali ſūmi r̄gis ac ſꝑ auguſti aula ꝓcedē dinoſcantur ita apd̓ ſpūm v̓gis r̄ſolutū ⁊ ideo ſtabilitum q̊dām̄ō equa lāce librabātur. Nil aliud de ſe ſētire voluit poſt hūiliationē a dn̄o ſibi fcām: ꝙ̄ opus fore fictile ſub manu figuli. nil aliud ꝯfiteri corā hoībꝫ ꝙ̄ fragile vas et feineū i rota v̓ſatili: nichil aliud corā āgelis ꝓclamare ꝙ̄ abortiuū marcidū ⁊ iutile ab vtero ꝓiectū ſub ſola ſpe miſerātis dei. Quiſnā fidelis inter adoleſcētulas filias amicas aut ſpōſas nr̄i tꝑis ſicut lȳt wia igrediens ⁊ egrediens ad īperiū r̄gis? Dicat ergo. Bonū q̇a huīliaſti me vt diſcā iuſtificatiōes tuas. Et iteꝝ. Et dixi nūc cepi hec mutatio dextē dei excelſi: Flagrabꝫ exinde xp̄o in cruce ꝯfixa deſiderio mirabili ſuū celis ſpōſū attingere cuiꝰ ſigillum tectū tenebat in corpore Pro cuius r̄uerentia meruit ſāguinē fūdere cuiꝰ nutu decuerat plagas et vlcera ſuſcipere cuiꝰ in abſencia languētis amoris ſagittas didicerat ſuſtinē Ceperunt extunc multiformis īſingnia q̄ſi gurges aquarum ꝑ ſingula mēbra v̓gis rurſū effluē vt nō eſſet dāe vacuū in toto corpore quin ad paciendū viuaciter nec porcio virtutis in aīa quin ad promerendū efficaciter a domino coaptaretur ¶ Sūt infirmitates aliq̄ pociꝰ aūt inflicte diuītus reꝓbis plage quas diuerſe lingue nacionū diuerſis vocabulis vocāt. et que phiſice ſpeculatiōi nō ſubſunt. mōſtruoſe et demonio ſimiliores: et has felix xp̄i diſcipula nūqꝫ in terris habuit Cetéarū āt virginearū ⁊ naturaliū de quibus doctores facultatis medicine loquūtur. nullā euaſit: ſicuti et qui audierūt ab ore ip̄iꝰ dū viueret atteſtantᷣ Sīplices aūt permixtas ſpēs egritudinū trāſcēdenti modo ⁊ phiſice ꝯſidéatiōi minꝰ ſolito ſepius magis dixeri ſemꝑ ab inicio ſui ſtratus ꝑpeſſa eſt circa finē tn̄ vite huiꝰ g̃uiꝰ vt mê ito teutōico nōie lijdwÿ latio vero eloq̈o patere diffuſe vel late nomē ſortita btā pacia meruêit appellari ¶ Morbū āt epilēticū ter in nocte vna circa finē ānoꝝ ſuſtinuit: ſed nec āte nec poſt q̇dqꝫ taliū de ea quis ꝑcepit Ipſa tn̄ ſe vna tm̄ nocte familiaribꝰ morbo illo g̃ui deiciendā p̄dixit: atqꝫ q̄teꝰ eā obſeruare dignarētᷣ inſtāter rogauit· Cūqꝫ ſuꝑ hoc arguētur cur egritudines has de manu dn̄i p̄cibus nō abigeret: cum ſatis ſuis reliquÿs habundaret. ait Nemo rep̄hendat in hoc dei ſuper me iudicia: nā qui michi p̄bet virgā parat inſuꝑ et multā graciā ¶ Apoplexiā et amenciā paſſam fuiſſe ab hÿs qui viderūt accepi: de qua ſignāter amēcia p̄dixéat cuidā de familiaribus ſuis. q̇a ſic volente dn̄o fieri oportuit Ad mediā horā vel circiter ſemel tm̄ id ab vna familiariū obſeruatū eſt ſed nec ātea nec poſtea cōtigit ei De apoplexia v̇o quotiēs accidit neſcio Interrogata q̊qꝫ qūo ſe tꝑe demēcie habuiſſet: rn̄dit Nil aliud michi videbatur: q̄ꝫ ſenſus meos ꝑ aera ſperſim volare ſeu circūferri ¶ Ut aūt dei feīne glorioſior corōa ꝑficeretur. cepit ad vltimū in regiōe cerebri q̄ſi malleacōibus nouis admodū cōtorq̄ri: cronicis paſſiōibus adiūctis nouiſſimis q̄i ſb̄ torculari denuo cruciari Nichil q̇ppe aliud vidiſſes aū mortē niſi coriū qḋdā ad calorē ignis cōtractū. neruis eius velut cordis in ligno cithare ꝓtenſis oſſibus eius q̄ſi in frixorio cōfrixis ¶ Calculū āt de quo p̄dixerat qꝛ groſſiciē oui colūbe ꝯtinēt ⁊ mortē īferre deberet in regiōe īferiori ſignanter. duob⁹ mēſib⁹ ꝑpeſſa eſt: adeo vt infra vni⁹ hore ſpaciū ter vſum lingue ꝑdēt in mēbris ſe cōtrahēdo rigeſceret dēciūq; ꝑticulas ſtridēdo pre dolore minuati emitteret ⁊ pene exanimis iacēs: aſtātes ad amaras lacrimas p̄ ꝯpaſſiōe ꝯmouēt ¶ De apoſtemate v̇gineoꝝ vberū. de exceſſiuo dolore dēciū ſimul et oculoꝝ: de alijs paſſiōib⁹ quātū circa finē tulerit nūq̄ꝫ ſatis deſcripſero: q̇ppe qui poteſt capere capiat q̇d q̄liter et quātū poſſit in virgine dei ſpūs ⁊ poſt q̄ꝫ cepit dicat eccleſijs Et ſi mirabilia dn̄i dolorū ⁊ iternarū ꝯſolationū q̇s de p̄dictis intelligē noluerit viu⁹ forſā q̄nq̄ꝫ deo dāte diſcet moritur⁹ Horta² ei ſcꝑtuā Intelligite iſipiētes ī pplo ⁊ ſtulti aliqn̄ ſapite

¶ De mi͛abilib⁹ fcīs a dn̄o circa reſtitutiōez mēbroꝝ ei⁹ ⁊ qūo mortē ſuā p̄nouerit atq; p̄dixerit ¶ Ca. decim̄

Preterea ne cuiq̄ꝫ detur mordēdi vitam pariť et mortē v̇gis occaſio q̄liť de aliq̄b⁹ mēbris eius tā exteri⁹ q̄ꝫ iteri⁹ ōnipotēs dn̄s ꝓuiderit ediſſeram⁹ Predictū eſt ſuperius quia brachium virginis dextrū ignis materialis quem vulgus ſacrū vocat vſꝫ ad oſſa ꝯſumpſerit. ⁊ qꝛ nerui iſtar cordarū in cithara poſitarū libere plecterētur. rurſūqꝫ dictū brachiū tp̱e multo vno tm̄ firmiore neruulo pēdulū relique maſſe corp̱is coheret. Sane vniuerſis preſentia ſcripta viſuris notū fieri velim: quid añ mortē de brachio ꝯtigerit Atteſtantur lr̄e ſcabinales: q̄tinus iſtitis ac faſciolis ligatā virginē circa ſcapulā girari oportebat: alioqui in minutas partes mēbroꝝ pre marcore ſuo tp̱e defeciſſet. Cūqꝫ vniuerſi medici q̄admodū ſuperi⁹ enituit p̱iter et cyrurgici de ſaītate v̓gis deſp̱arēt longo demū tp̱is decurſu ſup̱uēit quidā q̄ſi miſſus a deo vir ī cyrurgica arte p̱itiſſim⁹: qui ſe cetẽis mēbris dẽlictis in eſſe ſuo brachiū ip̄m r̄dinteg̃turū dono dei ſpoſpondit. Et ſcō cathaplaſmate de balſamo vt diſſerebat nō ſophiſtica to ſuppoſuit illud in locū iuxta exigēciā mēbri pacientis ⁊ facultatis ſue. Item ⁊ v̓gini dixit. Spero ī v̓tute dei brachiū iſtud in locū ſuū reponē ſed id ratū teneas ꝙ q̄ntocūqꝫ medicamīe r̄dintegratū fuerit nūqꝫ libera fies ab vlceribꝫ ⁊ apoſtematibꝫ in muſculis ip̄ius brachȳ p̱iter et in carne r̄liqua pullulaturis. Virgo quidē ſapienter vti ſapiēs erat hͤ audiēs ⁊ accipiēs grās egit ſed q̄admodū vir dixeāt non obſtātibꝫ. p̄cioſis cathaplaſmatibus aut integritate quā cyrurgia ꝓcurauit nūqꝫ ab huiuſmōi erupturis p⁹ hui⁹mōi clauſurā libera p̱mãſit: quiymo vſqꝫ ad exitū aīe de corp̱e nūc pars nūc totū brachiū: apoſtematū freq̄cia vt pridie ac nudiuſtercius imobile fieret. Quap̄p̄t coeq̄libꝫ dicebat

Videtis qꝛ hacten⁹ bꝛachiū dextrū michi pꝛo exercitio maioꝛi q̊ndā reitegratū ob ꝯtinuo pullulātes vlceratōes ſeu apoſtematatōes de loco ſuo mouē non valueri: nichilomin⁹ cōſidēs cōſido in oīpotēte dn̄o q̈tenus an̄q̄ȝ aia reſoluatur a coꝛꝑe vtraq̄ȝ manu ipſū magnificatura ſū in laude q̇d ⁊ poſtmodū fcm̄ fuiſſe ſȝ in loco ſuo ꝯpꝛobabit᷑ ¶ Inſuꝑ ⁊ h̔ ſilentio p̄tereundū nō reoꝛ q̈tenus iteriora q̄dā vtpote pulmonē epar ſplen et alia mēbꝛa ꝯtigua ṗuſq̄ȝ ad xp̄m migrauerit inſolidū et in itegrū r̄habuerit a dn̄o nō dubiū reſtituta. ¶ Venerūt nōnulli curioſi ſcire pluſq̄ȝ zeloſi ſapē ad virginē dicērēs Cū ſepe de te ſoroꝛ dici ꝑceperim⁹ q̄m epar pulmonē ceteraq̄ȝ mēbꝛa p̄ſertī īteſtina fruſtratī emiſeris et ōmibus īfinitis ſcatueris indica nobis quō ſine hȳs viuē potuiſti. Quib⁹ hūilis vgo rn̄dit. Vtiq̄ȝ vex ē teſte deo ⁊ cōſcia q̇d audiuiſtis: videlicȝ ꝙ mēbꝛa illa fruſtratim amiſerim que q̊ndā deuſ per naturā ꝯtulerat ⁊ quia vermes multis annis ebulierunt de coꝛꝑe meo patulū eſt: et q̄ȝ moleſtum fuerit nature mee dicta pati deum meum non latȝ: verūptn̄ quid dn̄s de multitudine ſue potentie poſtea in me ſuppleuerit nouit h̔ ip̄e q̄ſi dicere velit De membꝛis que natura ṗmitus dedit per fruſtula perditis aſſentioꝛ ita foꝛe vt dicitis ſȝ ſuppletōem eoꝛundē que gr̄a dei ſola poſt ṗuatōem ſecrete retribuit. nec nego tacita nec aperte vobis reuelare curabo. Eteni qui ad foꝛmatōem eue carnē ſuppleuit et qui nature foꝛmādi mēbꝛa coꝛꝑis ꝯcreauit: natura naturāte: natura naturataq̄ȝ p̄ſtādo de⁹ h̔ ſibi cū ceť is

trāſcendentē retinuit: qd̄ purus phiſicus capere neſcit
Qua ꝓpter nō mirꝝ ſi aīales hoīes v̇gis v̇bū nō intellexerūt
¶ Hic eſt plane ꝙ vbi ex ſcīs dcīs morbis curis
gratijs ei⁹ pleriſqꝫ deuotis viris ac mulieribꝫ data eſt
laudis magifice cauſa: ceteris philopōpis q̇ ſup̄ſe ābu
lare ſatagūt: iuſto dei iudicio tꝗꝫ faſcinatis ꝑmittitur
mordacis ruine mat͛ia. Sicut enī ꝯtinet ſcriptura. po
ſit⁹ ē dn̄s in ruinā ꝛ in reſurrectōēꝫ multoꝝ: nō qꝛ cām
ruine dederit ſꝫ hicuara malicia hoīm ita p̄ſūpſerit: ſic
forte ꝑmittit' ꝛ h̄. vtiqꝫ ē poſit⁹ dn̄s ſpōſus ei⁹ in ſignū
cui ꝯdicet': poſita ē ſpōſa ei⁹ elcā vti eū imitet' p̄ſerti a
filopōpis h⁹ ſcl'i. Rurſū ſciptū ē Obſcurētur oculi eoꝝ
ne videāt ꝛ dorſū eoꝝ ſꝑ īcurua. neſciūt ēt enī p ħantes
humoten⁹ deiecti nondū per fidē theologā illūinati ſr
aſtra ſcādē nōdū q̄ ſūt ſp̄s ſapē nōdū ꝙꝫ mirabil' ſit de⁹
in opibus ſuis penetrare. Quid mirꝝ? Cōtigit iterduꝫ
etiā aliqꝗ thelogū nondū deſecatū ſublimia ſcire dicere
ac trutinare: ſꝫ nōdū ſcdꝫ ſp̄m ſapē. Quid igr̄ mirādū
ſi cōtigat qn̄ꝫ dubitare meꝝ phiſicū non theologū? Iu
dicet de v̇gie theolog⁹ philobilius ꝛ ſcripturaꝝ ſacrarū
zelator exꝑtiſſim⁹: aſſētiat phiſicus: ſꝫ cū muliē alie
nigena pilos abiciat: vngues radat: veſtes lauet: ꝑmi
tus ſimpl'r credat vtiqꝫ qꝛ deus oп̄s poſſit dacit ꝯfiteatur
qꝛ oīſcius nouit. fideli' arbitretur qꝛ clemēs ꝛ bo
nus velit in ſexu feīeo ſicut in maſculīo: in paupe ſicut
in diuite: in barbaro ſicut in greco: in piſcatore ſicut in
pħo mirabilia ſua ſup̄ oēm intellectuꝫ efficere ſicut ab
euo ꝛ velud a diebus antiquis. Quid mirami in muli

ercula ꝟgie paupere hollandrina in terra ſimplicíū piſcatoꝝ nata deū ac dñm tot ſtupenda feciſſe?. Quis nouit ſenſū dñi aut q̇s ꝯſiliari⁹ ei⁹ fuit dū fundauit terrā dū de coſta formauerat euā: dū ſigna ſua ī medio egipti emiſit? Quis ꝟgā moyſi in colubrū ⁊ rurſū colubrū in ꝟgā cōuertit? Quis leproſaȝ manū moyſi effecit: et rurſū ſanauit in īſtanti? Nōne dñs? Maria ſoror eius ſeptē dieb⁹ īmunda. ⁊ naamā ſirus a lepra ſub helizeo mundātur. Ezechias moritur⁹ ab Yſaia dr̄ ⁊ tn̄ curatur: Moyſes in mōte ⁊ Helyas in deſ̄to paſcūtur ſine manu mortalis piſtoris: Helyodor⁹ flagellat᷑ in templo nec vidit flagellantē: Iheronym⁹ vapulat in ſpū ⁊ plagas liuidas portat in corꝑe: ſiſtit᷑ in iudicio: reperitur tn̄ in ſcūlo: videt᷑ Ambroſius in mediolano ⁊ exeq̇as celebrat thuronis in frācia. Quid plura? Cec⁹ vidȝ claud⁹ ābulat: leproſi mūdātur Angel⁹ deſcēdit ī piſcinā et aq̄ mouetur: oēs q̇dē currūt aut portātur ſȝ ꝑ diem tm̄ vnus mūdatur. Petronilla clinica ꝓtin⁹ a Petro ſurgere iubet᷑: ſurgēs miſtrat: et poſt miſteriū iterato in lcm̄ ſuū redire p̄cipitur. Quis oīm iſtoꝝ ⁊ infinitoꝝ aliorū tā naturaliū q̄ ſuꝑnaturaliū oꝑm michi dabit rōem? Nōne dices. qꝛ dñs h̓ facē potuit ⁊ h̓ facere nouit. h̓ facē voluit dñs inq̄ ꝟtutū dñs ſabbati dñs creaturaꝝ oīm dñs vniuerſe terre. Vnū igr̄ op⁹ fecit dñs in terra nr̄a hollandie ⁊ oēs miram᷑. totū hoīem forauit: totū hoīem illū ꝓſtrauit: totū hoīem exťiorē a plāta pedis vſȝ ad verticē capitis vulnerauit: totū hoīem ꝓ libito ſue volūtatis rurſū curauit. Et q̇s eū rep̄hendix? Nōne ſcriba curioſus? Nōne iudeus iuidus? nōne carnalic̄ ſapiens? Qui igr̄ de hijs oībus pie ſentire voluerit: nō dicet ipoſſibile om̄e v̄bū: q̄d de dn̄o hactenus in v̄gine fcm̄ dcm̄ aut ſcriptū eſt. q̇ vo dure ceruicis eſt rn̄deat ad ea q̄ ſupius tacta ſūt: ⁊ credimus ei. ſin auteꝫ captiuet itellcm̄ in obſequiū xp̄i: addiſcat ſapiam veri non fumiuomi theologi: aſſumat formā humilis diſcipuli: ⁊ credat nobis. ꝑinde cōfiteatur: qꝛ potēs ē deꝰ viſitare corpus ⁊ aiam hois nunc alterū vel vtrūq; ſil' paſſionibꝫ: nunc alterutrū cōſolatōibus refouē: nedū in vno atq; eodē corꝑe ſed ⁊ eodē tꝑe videlicꝫ menſe die hora ſicuti oculata fide in alijs v̄ginibꝰ in hollandia ⁊ alſbi idies expimur. Nunq̇d abbreuiata ē manus dn̄i An oculus hois neq̄ : q̇a ſolus deus bonus eſt? Et dico. dn̄s percutit ⁊ ſanat: vulnerat ⁊ medetur: pauperē facit ⁊ ditat: mortificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos et reducit: et oīm operum eius cauſam iueſtigare ſtultum atq; periculoſum eſt. Si quis nucleum noſſe cupiuerit: dicam illi. Dedit reuera gratiam tantam dn̄s virgini ſue pacientiſſime: vt quando cuſtos eius videlicet angelus vel ad modicum mouere dignaretur eaꝫ vel tangere frequenter facies eius reſplendebꝫ ſplēdore nimio: corpꝰ vero inſtantanea roborabat' integritate: odor fragrans diffundebatur e mēbris ac pectore: ſuauis vtiq; valde. Quid pluris? Manebat nichilominus ad ſurgendū impotens ⁊ ad ſuſtinēdū capax ad egritudīes valitura volutabat' ad ꝯſolatōeſ diuīas curſū mēdica viſitāda diluculo ꝓbāda ſubito ſit i eodē corpore eodēqꝫ ſubiecto. Quis ſapiēs ⁊ inueſtigabit hec ⁊ ītelliget miās dñi? Sed quid? Audiēs ſapiēs ſapiencior erit ⁊ intelligēs gubernacula poſſidebit. Pertinaces ꝟo in oībꝫ peccabūt adhuc: nec credēt in mirabilibus eius. Ipſa quoqꝫ lōge ꝓuſqꝫ migret a ſeculo: pluries diſſolutiōez ſui tabernaculi ꝑſciuit: atqꝫ ꝑdixit imminere. Cōſueuerat ſiquidē ab inicio viſitacōm dñi cōfeſſori ſuo nec nō ⁊ alijs familiaribꝫ palliatis ꝟbis q̄lic̃ arborē admirāde ſpeciei plenā roſarū gēmis vidiſſꝫ dicere ⁊ quō ab āgelo ītellexēat nō viſurā ſe mortē donec arbor eadē plenū ſuſcipet incremētū gēmeqꝫ roſaꝝ q̈s viderat patulā acciperēt apturā. Et cū q̄reretur ab ea ſi dicta roſarū arbor ad ꝑfcm̄ vſqꝫ veniſſꝫ: rñdit Arbor illa pene ⁊ plene ꝯcreuit gēmeqꝫ roſaꝝ adapte ſunt: eapropter de ꝓximo me rſoluendā nō diffido ¶ Vna quoꝫ dierū dū ſic ſolitaria iaceret: rapta ē dulcedie q̈dā ſpūs in ꝑadiſū: vbi tres portas vel introitus ꝯtēplabaꝰ Et cū ad introitū primaꝝ duaꝝ admiſſa fuiſſꝫ vidit ex tercio radios ſplēdidiſſēos emicare: qui ſup̄ modū radios ſolares excedere videbātur Ad īteriora ꝟo tercie porte cū ꝑſtolaretur ītrare ⁊ iam illic greſſū tetendiſſꝫ: occurrit ei auus eiꝰ cuiꝰ vitā in pīcipio deteximus: videlicꝫ iohānes petri: qui cū aptis brachijs atqꝫ fāiliari ꝯtuitu q̈ſi eā introducturꝰ aduenīt ſed ad vltīm dilcē filie dixit. Dulciſſima filia mea nondū tibi igreſſꝰ patet ī hūc locū: etenī vtile nō foret eis qui tuū ſibi poſtulāt adiutoriū: nec cederet tibi ad meritum: minus animabꝫ in purgatorio ꝯferres ſuffragiū: minuſqꝫ dño dares honoris et laudis ſacrificiū. Porro cū ꝑfeceris ōnia q̄ dñs decreuit de te: libera cōcegnatura nobis ipſa ꝯſcendes At vero felix nimiū v̓go cū ad ſe reuerſa fuiſſet. glorie quā viderat fit ſāe cupida: ⁊ v̓boꝝ ſenioris memor plerūq; anxia: nichilomin⁹ ad paciēdū q̄cūq; vellet ōnipotēs pro honore ſuo ſeu ꝓximoꝝ ⁊ ſua ſalute ꝓmptiſſima. Succeſſit poſt hoc nocti dies. tn̄bris lux et penis vnctio tāta ꝙ cū p̄or quidā venerabiliū canōicoꝝ regulariū ſc̄i auguſtini. ab ea rogatus cōcito greſſu veniſſꝫ tantā ibi ſenſit ſuauitatis fragrāciā vt de ꝓmptuario viſitatiōis diuie iacentē xp̄i filiā ac ſponſā nō dubitarꝫ aduēiſſe Sedit igitur iuxta eā prior canōicoꝝ venerabilis: et ꝓfuſis v̓bis illic in alterutrū de celeſtibus gaudijs tandē deſiderio flagrās ꝯcluſit v̓go dicēs Rogo te dulciſſime pater q̈tin⁹ in hijs paſcalib⁹ ſolēnijs dūmō ꝯmode poſſis ad me filiā tuā pauꝑculā redire dignēis lati⁹ aūt forte collatur⁹ de hijs que in p̄nciarū concepimus Si tñ me ſuꝑuiuentē nō iueneris: orato q̄ſo pro me Quo facto patuit. qm̄ paſcale cū ſuis ſcis decātaturā all'a ſe credidit: q̄ necdū diuinis colloquijs ſaciata de gaudijs celeſtib⁹ ip̄m fontē viuū videre de ip̄o pleno hauſtu bibere in ip̄o ſꝑ viuere ſitiēs ſitiebꝫ Nēpe ſe in dieb⁹ paſcalib⁹ deponendā viue vocis oraculo quibuſdā p̄dixit: ſed diē explicare noluit Optauēat eni ſola cum criſto remanere moriēs futuro tēpore ſicut in ſequenti capitulo clarius apparebit: quaꝓpter determinatā horam aut diē nō inſinuauit. ¶ Quidā autē eo tēpore interrogabāt eam an tēpore ſui trāſitus ali qua miracula dñs ad gloriã ſui nois facturus eſſet: et ſi forte diſpoſuiſſz eã de terra poſt mortē eleuare Quibus ipſa r̄ſpõdit Putãt inq̇t ſimplices hõines in morte mea mirabilia ſe viſuros de me: ſed nõ videbūt. Verũtamē quid dñs factur⁹ ſit poſt trãſitũ nõ interē mea ꝑſcrutari nec dicere qm̃ creatura ⁊ ĩſtrumentũ ei⁹ ſum illiqꝫ ſubiecta eſt anima mea Proiñ dep̄cor inſtãter õnes amicos meos tã pñtes ꝙ̃ abſentes q̈ten⁹ ĩfra tricesimũ annũ poſt ſepulturã meã non me moueãt ſed q̇d poſt trigita ãnos dñs oꝑari voluerit. ſolus ipſe nouit Donauit illi dñs ꝑ ſpũz videre formã ſepulture: ſicut aliquibus reuelauit in vita Ex qua re ne ſuꝑ nudã humũ ſimplicit̃ poneretur deuote ſupplicauit: viſo quia ſolo deo duce ac magiſtro cõtra nature morē vltra annos triginta pes infirmãtis et lãguide terrã hanc corruptibilē non calcauerit vnquã Statuit quoqꝫ virgo ſue ſepulture ſicut ab ãgelo acceperat õnia neceſſaria preparari: inſuꝑ et domeſticos exhortabatur quate⁹ õni dilatione ſemota corpus emortuũ ſepelire ſollicitarent Sic quod ſuũ erat mulier ſancta cũ õni humilitate propoſuit et fecit: ſed ad gloriã ſuam aliter dñs diſpoſuit et effecit: tanꝙ̃ nimirũ qui glorioſus eſt in ſanctis ſuis. mirabilis in ver miculis faciens et facturus prodigia multa

¶ De mirabili vnctione virginis huius nec non et de feliciſſimo trãſitu eius ex hac vita

¶ Capitulum vndecimum

Vergēte igiᵗ vita eius ad occaſū. cū iā inſtaret dies nuptiaꝝ v̇gīs iuſſit ad ſe ꝯuocari oēs domeſticos q̇bꝫ inſimlˀ aggregatis ī hūc modū ꝓurpit. Rogo īquit hūiliter ⁊ dep̄cor vos oēs ī dn̄o iheſu xp̄o: vt q̇dq̇d ꝑ negligētiā ȧ incuriā meā v̇bo vel fcō aduerſ⁹ vos aut vr̄m quēpiā pauꝑcula deliquerī illud michi de cordib⁹ vr̄is īdulgere dignemī ꝓpter piū deum. cuius caritati vos de cordītimis meis ex nūc et ſꝑ r̄cōmēdo. At illi tenerrīa ꝯpaſſione ſuffuſi: pro lachrimis lachrīās: ꝓ p̄cib⁹ p̄ces: ꝓ votis vota r̄ddētes dixerūt. Nrām o cariſſiā ſoror nō offēdiſti v̇bo ȧ fcō pn̄ciā ſed ōnimode virtutis ac paciē nobis exēplar extitiſti.

Qua de re bene faciat tibi miſericoꝛs dn̄s: pꝛeſertim ī die qua te vocatur⁹ fuēit nr̄i tn̄ miſerta q̄ſum⁹ dū veneris in āplexū ſponſi atq̃ in regnū pr̄is memoꝛ eſto. Quiſnā hec vidēs ⁊ audiens ī lachꝛimas nō reſolueretur? O ſi pro certo certū diē ſui tranſitus agnoſcerent quō ſuſtinerēt. Plorāt et ſperāt. timēt et nutant: collachꝛimātur. ignorātes quoniā auferatur ab eis ī ꝓximo, lijdwiua ſancte paciencie ſpeculū. excellētiſſime fame v̄go ſacri veſtibuli lumen. deuotaꝝ animaꝝ iubar cōtinēciū ōim curr⁹ inſup ⁊ auriga O q̄ꝫ luctuoſa dies igitur dixeri domeſticis ſi matrēfailias ꝑdere ſi filicfailias pꝛōptuariā p̄mittē: ſi ꝯuicaneā cellam illā pigmētariā euolare pꝛenouiſſent Nedum affuiſſet neceſſariarū conſoꝛciū nedum affuiſſet deuotum vicinorū contuberniū nedum affluxiſſet omnis multitudo ciuium ſed ⁊ cūctarū vicinarum vꝛbiū populus turmatim cōcurſaſſet. Fuiſſet haut dubiū ꝓpter famā ipſi⁹ v̄ginis que totā regionē ꝑculerat tā innumēabilis plebis tumult⁹ in extremis: ꝙ vēiſimiliter vt poſt trāſitū eius poſtmodū apparuit pēiculū aliq̄d fuiſſet ſubſecutum Ea ꝓpt᷑ dn̄s dilcāꝫ ꝑuenire dignat⁹ eſt ſecreto ſilēcio: ne foꝛtaſſis añ poꝛcos margarita iacēt᷑. ¶ Nēpe nr̄a victoꝛioſa virago ſub malleo ſup̄mi architecti mirabilit᷑ expolita ⁊ ſub artificio celeſtis beſeleel mirabili⁹ deaurata cū dies pꝛia paſce rutilāe cepiſſꝫ imēſo gaudio ꝑfūdit᷑ atq̃ in r̄ſurrexiōis xp̄i gloꝛiā q̄ꝫuis perfūctoꝛie dulcit᷑ mō ineffabili abſoꝛbet᷑ Siq̄dē āmō pōd⁹ gloꝛie dei fatigata nō ſuſtinēs iſtātiſſime deꝑcat᷑ dn̄ꝫ q̄ten⁹ ꝑ libito volūtatis paſſionis ſue v̄naculā in odorē vngētoꝝ ſuoꝛū trahē dignaret᷑: quā tot ānis v̄ga ſua et baculo ꝯſolatꝰ eſt in h̄ moꝛtali carcē. Nō ei poterat p̄ redūdātia teneritudis leticie quā dn̄s tūc tp̄is ei familiarit̄ ꝯ̄ndebat: coꝛꝑis āpliꝰ ſarcinā ferre. Qua ꝓpt̄ cū paulo liberari de carcē moꝛtis huiꝰ deſiderio deſiderauit iſtātiꝰ: ac paſcha cū xp̄o ⁊ fribꝰ ſuis mādͩucare ꝑhēnis in gl'a poſtulauit. ¶ Sane igit᷑ q̇ ſolus ꝑcuſſerat ſolꝰ mederi ſtuduit: ⁊ qui ſolitariā ſuis ſtigmatibus iſignire voluit: cū eiſdē ſponſā ſuā ſacra vnctōe ip̄o die paſche ꝑungē nō abhoꝛruit. Qḋ aūt de vnctiōe dicturus fuero: id ab eis accepi q̇bus ip̄a poſt moꝛtē virgo deuota lydwia ꝑſonalit̄ dignata ē reuelare. nec mirū ſi ſolꝰ ſolā in ſecreto cōclaui perūxerit dn̄s: q꜡ ſil'e de nō nullis pie credit᷑ cōtigiſſe. Sil'e dr̄ de beato Dionyſio quē celebrātē Pariſius in carcē ſuo coꝛꝑe cōicauit dei filiꝰ dicēs. Accipe h᷑ care meus: q̇a maria mecū eſt merces tua. De beato Anthonio paduano dr̄: q꜡ fribus ſacrā vnctōem deferētibꝫ dixerit. hēo vnctōem hāc intra me. ſꝫ et ſi necc̄ē nō ſit vt michi faciatis hec: verūptn̄ bn̄ placet ⁊ vtile michi eſt. Quibꝰ exēplis ſatis clarꝫ xp̄ꝫ ih̄ꝫ ſue ſalutis q̄ꝫ effecit miſtrū itēato fiēi aliqn̄ nō dedignari: maxie hꝰmōi q̇bꝰ vl' meritū vl' ſolitudo vel ꝑuilegiū oꝑe p̄ciū eſt. cuiuſmōi v̄go nr̄a fuit meritis plēa: vlceribus circunfuſa: ſub domuncula latens: populis famoſa: xp̄i ſtigmatifera non dubiū extitit pre cūctis virginibus noſtri tēpoꝛis: ſingulariter ſingularis et admiranda. Cū igitur cunctis domeſticis abſentibus

In ipſo diluculo diei paſche cōtēplando iaceret: ecce de ſūmis celorū aduenire dn̄m ih̄m xp̄z vidit q̄ diu p̄nūciante angelo ſuo vēturū expectauerat: cū b̄tiſſima genitrice ſua maria: cū duodenario ſcōrū aploꝝ numero ſanctiſqꝫ ꝑmultis et angelis regni celeſtis. Poſuit aūt ſe dn̄s iheſus ad dexterā lectuli: glorioſa vero mr̄ eius ad ſiniſtrā eiuſdē: ceteris omībus exiſtentibus decenti ordine per circuitū. Vidit deniqꝫ ibi mēſulā ornatam atqꝫ in eo vaſculū decentiſſimū quaſi ſacri vngenti cōtentiuū: crucē pulcherrimā et cereū luminoſiſſimum qd̄ totū miro modo cubiculū illuminabat. Porro q̄a totū corpus eius tunc tēporis vniuerſis anguſtijs a ſūmo vſqꝫ deorſū quaſſaretur: placuit ei cui morituro non fuit ſpecies neqꝫ decor dilectā vnctione ſacra communire. Superuenit enim ſplendor circunfulgēs totum corpus virgineū: ita vt ſeſe reuerenter diſcoopertam ab angelis minime videre in illo lumine valeret. Vidit ꝓinde dominū iheſū xp̄m in medio tam mirādi ſplendoris: quaſi ſacerdotē p̄paratū indutū et ornatū atqꝫ ſingula membra corporis vngi ſolita ſine aliqua ꝓlatione verborū inungi ꝑſenſit. Quibus quidē perunctis tegumentū reuolui ſupra ſe rurſum ab angelis percepit. criſtus quoqꝫ cereum in manu eius dedit et cum matre ſua tenuit: crucem autem vſꝫ ad horam tranſitus inuiſibiliter duraturā illic ſtantem reliquit At illa cum peruncta foret: cepit dominum deprecari dicēs Obſecro pijſſime dn̄e vt ſicut ꝑ temetip̄z ad me ꝑuulā ācillā tuā icliari dignat⁹ es tuiſqꝫ ſāctiſſis māib⁹ corpuſculū meū inūgere nō abhorruiſti: ꝗtenꝰ vite terminū ſic paſſiōibus et doloribꝰ āpliare velis. vt ergaſtulū corꝑis exiēs vultū tuū ſacroſciſſimū ſine alio purgatorio valeā ꝯtēplari Cui dn̄s audiui filia orōnē tuā et exaudiui te poſt biduū cātabis all'a cū ſororibus tuis ꝟginibꝰ in regno pr̄is mei Et hijs dictis diſparuit O ꝗꝫ magna leticia circūfundit᷑: que poſt biduū ſic ad epulas a ſpōſo vocat᷑. O nobile depoſitū qꝺ tāti pōtificis miſterio potitur: qꝺ tā ſācta vnctiōe delinit᷑ tāto ꝗꝫ officio et bn̄ficio viſitatur. Nūꝗd talis fenix viſꝰ eſt in terra noſttra? Nūꝗd aquila talis medullā talem attraxit? Vtiqꝫ rara auis magnarū alarū plena plumis volauit ad libanū: ⁊ tulit īde medullā cedri ¶ Poſt huius quippe vnctiōis ſuauitatē ſociū āgelū ⁊ collegā habebꝫ: cū quo velut amica cū amico familiarit᷑ loꝗbat᷑. Intellexit quidē dei ſpōſa ꝓpter hoc ſe pauperculā in miniſterio vnctionis ſoli domino reſeruatā: qm̄quidē corpuſculū vermibus olim patulū. ⁊ īfinitis mortibꝰ deformatū ſoli dn̄o dedicauerat. et ſpūm in mēbris ꝟgineis illibatum ſeruās ſub ſpū paciēcie depuratū atqꝫ poſſeſſum velut holocauſtū medullatum ſacrificarat. Crucē aūt ideo relictā accepit: vt torcular mortis calcaret ſola. ōnē cogitatū omnēqꝫ cōgeriē paſſionū ad finem vſqꝫ in ipſa qui nudꝰ et ſolus pepēdit in cruce protinus iactaret ¶ Mane itaqꝫ facto cū nullus viuenciū adhuc noſcet que facta fuerāt. venit dn̄s iohānes Walteri cōfeſſor eiꝰ more ꝯſueto: vt de micis eius ⁊ viſitacionibꝰ quātillū ſortiretur Viderat eni eā nocte illa per ſpm cū āgelis ⁊ ſcīs gaudentē ⁊ iubilātē et ideo magis magiſqꝫ nouitatis aliq̄d odoratu viſu ꝑiter et auditu a v̓gine ſtuduit inueſtigare. Et veniēs tā exceſſiuā q̄dā q̄ſi balſaniati vngēti fragrāciā odorat⁹ eſt: adeo vt ore narib⁹ totiſqꝫ ſēſibus ſaciari nō valēs in ebrietate q̄dā ſpūs inferret dicēs. ꝯgaudeo tibi ſoror atꝫ ſuo ꝑe cōgratulor q̄m hac nocte fueris in iubilo: ſcio enī ꝙ dn̄s te ſua bonitate viſitare dig̃tus ē: ⁊ q̄ꝛ veſtigia ſuauitatis h̾ reliq̄rit opido ꝑꝫ. Dicito igr̄ michi quā tecū agitur. Nōne ſe ventuꝝ in breui ſpōſus tu⁹ p̄dixit? Nūq̄d all'a nouū. Cātabitur? Obſecro te filia ſi fieri poſſit dicere ne pigriteris. Cui beata xp̄i ſpōſa dixit. Gratias ago dn̄o deo meo q̄m ācillā ſuā abſꝫ meritis meis viſitare dignatus eſt ſed id velim noueris q̄ꝛ ſtatī creſcēt labor ⁊ dolor in corꝑe nimis. ceteꝝ te latere nolim: q̄n decātare noueri nouū all'a. Spero p̄terea me cū ill' q̊ꝫ vidi idipſū cātaturā leuiuſꝫ ac mitius me habiturā oino nullatenus diffido. q̇d plane de morte ſua vel trāſitu dcm̄ nō ābigim⁹: ſicut poſtremus ē cie diei paſchalis oſtēdit euētus. Porro cū illuſtris dei famula dn̄m ſedula p̄ce multo tp̄e rogaſſꝫ: q̄ten⁹ abſꝫ cuiuſqꝫ hoīs cōſolatione ſolitaria mori poſſꝫ tq̄ꝫ ſola cū ſponſo torcular calcare geſtiēs: vt nō remanerꝫ vir aut mulier ī domo de gētibus oībus ſecum pia īduſtria laborauit

¶ Adueniente q̊ppe feria ē cia paſche q̄ ſe reſoluēdā ſacratiſſima v̓go nō dubitabꝫ: cōuocatis oībus peculiaribus dom⁹ ſue q̊s ad manū hr̄e potuit ſic cōgregatos in cellula alloq̄tur dicēs. Si grām īueneri corā oculis veſtris o pat᷑ cōfeſſor ⁊ vos om̄s q̇ aſtatis freſet amice ſupplicit᷑ ob miſericordiā dei vos dep̄cor q̄ten⁹ hac die ſolitariā cū ſolo puero videlȝ nepotulo meo balduino me relinq̄tis. Inſuꝑ veros amicos ⁊ domeſticos vos dixero: ſolā ſi abſq̃ viſitatōe dimiſeritis: verūptn̄ dum quēq̃ voluero ex vob̄ nepotulū meū deſtinabo O xp̄i aniſſima filia ac vere deuotōis oibus ī hora mortis exēplar q̄ ſola cū ſolo torcular penoſitatis tue calcare ſatagis. Nunq̇d tibi ſuffecē dolores vt ꝑturientis quos hacten⁹ in ſp̄u vehemēti in corpuſculo marcenti ſuſtinuiſti? Vix v̓bū formare vales ⁊ ſola ī agoniſmo decertare ꝯtendis? An p̄ſūptio te fortit᷑ cū xp̄o ſolitariā agoniſare cōpellit an deuotio? Nunq̇d nō deū tēptare formidas? Sȝ forſan dn̄m tecū eſſe tecū pugnare tecū vſȝ ad finē perſeuerare nō dubitas. Age q̇d agis mulier agoniſta fortis ꝓcul dubio in finibus terre victoria tua etenī dn̄s tecū mulierꝝ fortiſſima. dn̄s inq̃ o xp̄i ſponſa tecū qui te laureandā nō reliquet. Iā tua res agitur: o fidelis agonizeta: in ꝓcīo eſt dn̄s o vulnerꝝ xp̄i baiula: vt per quē abſorpta eſt mors in victoria te ſibi fideliſſimā nō deſerat ſȝ fidelē agonizetā coronet. ¶ Nēpe ī illo triduano plene nō vidit eā in facie quiſq̃ q̄a ſacramētū regis ſūo ꝑe nitebatur abſcondere ⁊ amodo ſoli ſpōſo cūctis abdicatis apparere. Plane ſi ipō die moriturā p̄nouiſſent etiā adiurate minus diſcedere potuiſſet ſicut michi aliq̄ r̄tulerūt q̄ pn̄tialit᷑ eo mane tūc licētiātē audiuerūt. Sperabāt enī oēs ſe viſuros eā de ꝓrio: putātes more ſolito v̓ginē illo tp̄e aliq̇d acturā ſecrete

¶ Et cū oēs e domo remoti⁹ abijſſēt cepit v̓go ſuū agonē dn̄o fidelr̓ cōmēdare: ⁊ a ſeptīa hora vſq₃ ad q̄rtā poſt meridiē ꝓpter cruciatū aut ſtimulos calculi laborare: ſpaſmaticis doloribꝫ rigeſcere de pectore diro vomitu vigeſies torq̄ri fellis ꝑticulas emittē. Sicq₃ ſolo puero miſtrāte ſibi: dolore cordis tandē moriens fractis v̓bis vt potuit dicē. Dilecte fili vrinā ſciret dn̄s meus q̄ʒtū coartor in hac hora. Puer autē lacrimās cū ignoraret quid acturus eſſet turbatus nimiuꝫ ait. Visne amica mea vt ad te vocem dominum Johannem confeſſorem tuum? Cum igitur interim orificiū gutturis diro vomitu cruciatum officium loquele non ad mitteret nec reſpiraculum putabat eam puer in illis defectibus defecturam et extinguendā. et currēs vocauit cōfeſſorē dn̄m videlꝫ ioh̄em walteri q̄ magnoꝑe v̾ginis nouerat ſecreta aliaſqꝫ domeſticaſ q̄s iuenire potuit cū fletu cōuocauit. At illi collacrimātes ad eā cum veniſſent viderūt qꝛ defeciſſꝫ in dolore vita ei⁹ et cū nō eſſꝫ vox neqꝫ ſenſ⁹ q̇d ſuꝑ eā fiendū eſſet admodū inter ſe cunctati ſūt. Unus autē accenſa cādela putabat eā agi ſurſū in ſublimib⁹: alius ſi ſuꝑ viuerꝫ temptare volēs apponebꝫ os ⁊ nares ꝓpius: alius aūt ad v̇gis aures an ſacrā vnctōem hr̄e vellet vocib⁹ luctuoſis inq̇rebat. Ecce fletus ecce clamor ⁊ dolor ecce turbatio totā domum replent. Et quis non fleret? Et quis inopinātē ſublatam de medio ſine lacrimis criſti ſponſam cōmemorare poſſet? Nunquid non calcando in torculari ſola vt popoſcerat defecit? Nonne ſub calculo diriſſimo quemadmodum longe ante dixerat cōtorta ſpiritum celo reddidit. Pium itaqꝫ eſt deflere Lÿdwinaꝫ inopinato ſublatam: pium magis eſt congaudere Lÿdwine in celum deportate.

¶ Poſtremo autem ſuggerente ſpiritu factum eſt vt quedam de circunſtantibus mulieribus katherina nomine verbi recordaretur quod virgo dum adhuc viueret de dextera manu dixerat. Et hec coequalibus ait. Sinite: videamus etenim diſpoſitionem corporis ſui. quia reminiſcor eaꝫ dixiſſe frequenter: quatenus ſe deum ſperabat vtraqꝫ manu magnificaturā āte mortē. ſi igr̄ manū manui cōiūctā iuenerim⁹ ꝑfecto nouerim⁹ eā ad dn̄m obÿſſe

Et intuētes eā: inuenerūt digitos vtriuſqꝫ manꝰ ſub vberibus ſe cōtingētes iuxta virginis verbū qđ locuta fuerat Quodqꝫ maiꝰ eſt inuenerūt ōnes et viderūt cingulū eius vltimū quo ad carnē citra mortē ſue matris vſa fuerat: mãibus ãgelicis de corꝑe ablatū. illeſū iuxta ſcapulas poſitū nexibus aut nodis ōnibus inuiolabiliter vti ad corpꝰ ſuccinxerat cōſeruatis. Talibus ãt cilicinis tãqꝫ balteis militaribꝰ quãtiſcūqꝫ egritudibꝰ quotidie laborauerit citra mortē matris iugiter cigebatur. et hoc vltimū cingulū eius in triēnio añ mortē nō depoſuerat vnqꝫ nec homo viuēs tēpore int'medio viderat deponēdū haut dubium manibꝰ pocius ãgelicis ſic hōibus manifeſtãdum poſt obitū Sane credendū eſt huiuſmōi cinctoriū illius virtute ſine ſolutione nodorū de corpore virginis abſtractū extitiſſe qui per ſe clauſo ſepulcro ſue ſubtilitatis dote non obſtãtibus cuſtodibꝰ quondã reſurgēs exiuit. et relicto illic ſudario ſignatū lapidem qui ad oſtiū monumēti poſitꝰ fuerat. reuolutū foras dimiſit. Seruatur vſqꝫ in p̄ſentē diem cinctoriū illud mirū de ſe reddens odorē: quodqꝫ manibus meis cōtrectaui demonijs vſqꝫ quaqꝫ quemadmodū expertꝰ ſum. oneroſū Itaqꝫ qui balteū regū diſſoluit. et ſuccingit fune renes eorū: fecit ōnia hec.

¶ De gloria ſue benedicte anime in qua poſt mortem viſa eſt a quibuſdam: necnon de mirifica reintegratione ac formoſa diſpoſitione corporis eius

¶ Capitulum Duodecimum

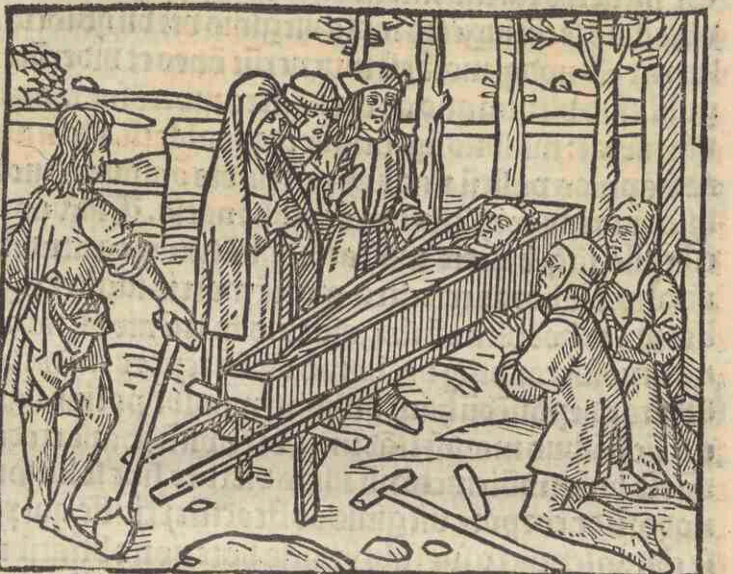

Claruit plãe quõ ſacra noſtra virago q̃ſi peregrina iu hoc mũdo ſcõz votũ cordis ſui dormitionẽ in dño acceperit ſed q̃liter patri ſibi dare ꝯplacuẽit regnũ nõdũ emicuit patebit aũt clari⁹ dãte dño ꝑ ea q̃ ſubſequũt᷑ Siquidẽ in p̄mis ꝯfeſſor eius cũ iaceret in ſtratu ſuo nocte vidit aꝑtis oculis illã beatã animã in ſpẽ nitidiſſime colũbe cui⁹ collũ cũ roſtro totũ aureũ videbatur: pedes eius rubicũdi et coruſci: pẽne vero alarũ deargẽtate. corpus vero r̄liquũ iſtar niuis cãdidũ valde Quid enim ſibi q̃ſo velint õnia iſta? Spẽs q̊ppe colũbina. nõne fetũ multũ ſignificat? Et quidẽ tota formoſa lẏdwia noſtra ſicut colũba domeſ tica: pepit cristo plurimos Quid roſtrū deauratū: nōne verba virginis. aurea ve documēta deſignat? Nūq̀d collū auro ſimile. obediēciā et paciēciā eius. quo iugo dn̄i ſe vltroneam ſubmiſit multipliciter. clamat? Quid aliud pedes rubri ac rutili: q̄ꝫ paſſiōis xp̄i veſtigiū imitatā fuiſſe ꝓteſtātur? pēne vero deargētate colūbe. ſāe ni fallar ꝯtēplatiōis eius ꝑſpicacitatē indicāt Vtiqꝫ dicit pſalmiſta. Quis dabit m̄ pēnas ſicut colūbe ⁊ volabo ⁊ reqͤſcā? Cādoꝛ coꝛpis reliqui niueꝰ puritatē animi ac coꝛpis michi īſinuat Sic igitᷣ doꝛmiēs īter medios cleros gloꝛiā accepit ſic alaꝝ deargētaꝝ colūba nr̄a ad libanū volauit: ſic pꝰteꝛioꝛa vite lāguētis ſpōſe demōſtrātur in palloꝛe auri ¶ Virgo q̄dā vt pia fama credit' deo gͣta ſoroꝛ dicti p̄ſbiteri. cū venerabile depoſitū cuſtodiret: nec ex toto vigilās nec doꝛmiēs ſed tm̄ leui quadā obducta ſōpni nubecula: vidit elcāz dei ſponſā per ſāctos āgelos ad ethera ſubuehi. aīalqꝫ ſanctoꝛū cū ingēti lūine ſibi venire obuiā atqꝫ dicentes Bene veneris nobis pia ſoroꝛ lijdwinula vtiqꝫ bn̄ vēiſti: etenī nobis aduētus tuus iocūdus in dn̄o vtiqꝫ noua gaudia ꝓfert Sic igitur factus eſt virgini celeſtiū tīpaniſtriarū gratus occurſus: ſicqꝫ citharedoꝛū citharizāciū ſponſe factus eſt beniuolus applauſus: ſic qͦqꝫ letanciū noſtre terrigene obuiauit celeſtis verbigene venerabilis cōuētus. ¶ Vidua eciā q̄dā huic noſtre deuote puriſſimo coꝛde deuota. cum mediū inter ſompnū et vigiliā prima lubraciūcula noctis obſeruaret. vidit aduēire q̄ſi collegiū virginū et alioꝛum militum camerã ſuã ingredieſẽciũ ad menſã nupciarꝝ ſerſatim ſe ꝑparare illicqꝫ venire iuuenẽ pulcerrimũ et conſedere. lÿtwinã vero ſpõſaliter. more imꝑaliũ ꝑparatã et ornatam e regiõe cũ viro ſuo reſidentẽ. Que vidue dixit Memẽto ſoror mea cariſſima quõ tibi ſepius in carne viuẽs dixerim q̃ teꝰ ſpõſũ decorum in celeſtibꝰ habitura forẽ pre cũctis filijs hominũ ſpecioſum Videſne nũc quia caſtiſſimis eiꝰ ãplexibꝰ iuncta ſum: quẽ vidi quẽ amaui in quẽ credidi quẽ dilexi. Iãqꝫ dulci eiꝰ fruor ꝑſencia: qua nec ad momentũ ꝓuabor vnqꝫ. Cui vidua rñdit En tibi cõgratulor atqꝫ cõgaudeo: iã eni quid ſibi velint nupcie de quibꝰ ſepe mẽorauimꝰ cerno. iãqꝫ vidẽt oculi mei diẽ glorie tue magne nimis Siq̇dẽ venerũt dies nupciarũ lÿtwine: et datũ eſt ei vt cooperiatꝛ biſſo cãdido atqꝫ ſplẽdenti

¶ Fuere diebus iſtis nouiſſimis virgines due michi note fama et re vtiqꝫ ſapiẽtes que ſub manu dñi caſtigabãtꝛ. ſed nõ ad interitũ magis aũt ad ſalutẽ Harũ ãt vna in remotis agẽs tenerrima pietate virgini lÿtwine admodũ ꝯpati cõſueuerat q̊ad vixit Altera vero ſola vulgari fama noticiã cõceperat et amorẽ. Igitꝛ dũ ãbe de tam ſolitario v̓ginis obitu in aĩa aliqꝫtiſꝑ ãgerẽtur. eo ꝙ nullꝰ eſſet q̇ narraret de fine illius ꝑmiſſis votis ac ꝑcibꝰ de trãſitu ipĩꝰ acceperũt per ſpũm a dño tale documẽtũ Quadã aũt nocte vtputa decia q̃rta mẽſis ap̄lis eo videlicꝫ die q̃ nr̃a ſacra lÿtwĩa mig̃uit ad patrẽ facte ſũt in exceſſu mẽtis ꝛ vider̃t locũ in q̊ corꝑalit̃ dies ĩfirmitatis cũ gemitibꝫ et doloribꝰ ĩfinitis trãſegerat Cũqꝫ ſimulti tgͤ loco mō etiā obiectalit̃ cōcurrerēt ī ſpu viderūt Lÿdwinā q̃ſi ipſa hoꝛa in agone laboꝛātē quā tñ nūq̃ꝫ ī carne viderāt ꝓꝛſus ab hoībus derelictā ⁊ q̃ſi oīmoda ꝯſolatōe ꝑuatā. poꝛꝛo vbi ī illo tā miſēabili decertaſſꝫ agōe ꝑuentū eſt ad emiſſionē ſp̄s ⁊ ecce mox viderunt dn̄m ih̄m q̃ſi ſponſū procedētē de thalamo cū btiſſima mr̄e ſua necnō cū āgelis ⁊ ſcis multis ſerioſe lcūlū v̓gis morietis ābientib⁹ per circuitū. At vbi ſpōſus dn̄s ſic iux̄ eā ſtetit cepit eā ſuauit̃ inuitare: cepit ⁊ iuxta ꝑſtinum v̓ginis votū dilcām de argaſtulo corꝑis dulcit̃ euocare. Ipſa quidē reciproco dilcōis aſpectu ſp̄m ſuū ī manu ei⁹ ſategit cōmendare dicēs. Dn̄e mi ih̄u xp̄e tu noſti om̄e deſideriū meū: ⁊ gemit⁹ meus a te nō eſt abſcōditus. Tu igr̄ vnic⁹ meus ⁊ deſiderat⁹ meus ac redēptoꝛ me⁹ es: ſuſcipe q̄ſo ſp̄m meū. Cui rurſū dn̄s. Veni elcā mea: qꝛ āmō ſp̄s tuus a laboꝛib⁹ requieſcet. Veni ſpōſa mea: vt mecū epuleris ī regno pr̄is mei. Veni colūba mea: vt recūbas cū ſoꝛoꝛib⁹ tuis in cubiculo meo Tūc ipſius v̓gis aīa q̃ſi a carne ſoluta viſa eſt exilire ī amoroſiſſīos āplex⁹ ih̄u atꝫ ab eo ſuſceꝑ̄ īmoꝛari pauliſper q̃ſi dilcā innixa ſuꝑ dilcm̄ ſuū. Poꝛꝛo cū aliq̄ꝫ diu dn̄s aīam ſponſe ī vlnis ſuis tenuiſſꝫ: viſus ē eā exhibē genitrici ſue marie: q̄ q̃ſi filiā deoſculās ⁊ ad pectus aſtringens dedit eā ductoꝛi ſuo angelo q̇ comes ⁊ directoꝛ ei⁹ fuerat in vita. Qui cuꝫ aſſūpſiſſet eā ſcā ē cū eo multitudo celeſtis exercitus laudātiū dn̄m ⁊ inuitantiū eā ad ſuū cōſoꝛtiū ¶ Viderūt etiā hāc btām aīam biſſo candidiſſimo tunc indui ſerto q̄ꝫ v̓nātiū roſaꝝ deſuꝑ coꝛonari: ſicqꝫ cherubica claritate illuſtrē: cheraphica caritate flāmiferā coꝛā dn̄o p̄ntari. Cūȝ tota celeſtis ciuitas q̄ſi de aduētu noue hoſpitis exultaret: cepit eaȝ īuitare dn̄s dicēs. Veni elcā mea ſuſcipe coꝛonā: quā p̄paraui tibi in eternū: et eo dcō pacis oſculum angelis gaudētibꝫ a ſpōſo accepit Poꝛro ſtati veſte purpurea ſtellifera ac ſplēdida ſuꝑinduit᷑: ciclade celeſtini coloꝛis gēmis p̄cioſis relucēte circūamicit᷑. ꝓīn poſita ē coꝛona aurea ſuꝑ caput eiꝰ q̄ margaritis ac lapidibꝫ p̄cioſis per rotundū inſerta erat quā ⁊ ſertū admirāde ſpēi et pulchꝛitudis deſuꝑ coꝛonabat. Et cū ſic a dn̄o coꝛonata cātantibꝰ āgelis ẏmnū Jh̄u coꝛona v̇ginū: v̇gini v̇ginū marie p̄ntaretur: optulit ei toꝛquē aureā cuȝ pacis oſculo: quā ieſtimabilibꝫ gēmis cōtextā circūdedit collo eiꝰ. Demū poſt h̄ viſa ē duci ad choꝝ v̇ginū: q̄ ſil᷑ cū āgel᷑ cn̄ſoꝛtiū ſcȝ Regnū mūdi cātātes q̄ſi nuptam nouā agni ac ſociā in ſuū cōſoꝛtiū venerabiliſſie rceperūt. H̄ aūt vidiſſe v̇gibꝫ ꝓ ꝯſolatōe ⁊ coꝛroboꝛatōe ſuorū aioꝝ ſufficiat: necnō et ꝓ repſſiōe blaſphemoꝝ q̇ de ſolis accn̄tibꝰ moꝛientiū ſuauit᷑ iudicāt ſibi notis. et q̇ nequaq̄ꝫ innitūtur v̇itati ſcripture dicentis. Juſtus ſi moꝛte p̄occupatꝰ fuerit in refrigerio erit. ¶ Quid putas o lectoꝛ ſibi volūt duaꝝ v̇ginū ſeꝑati exiſtētiū ſpu tn̄ in vno cōcurrētiū nō ſōpnia ſed ōn̄ſa miſteria? Nonne de bn̄fica largitate dei eſſētialis illa gl᷑a quā theologi aureā appellāt datur beatis? Quis ſane mētis v̇ginē nr̄am cū aurea etiā ⁊ aureolā ipſā ꝓmeruiſſe cūctabitur? Nēpe que cū āgelis caritatē: cū p̄triarchis fidem et miſericoꝛdiã:cũ ꝓphetis futuroꝝ ꝛ coꝛdiũ noticiam cũ apoſtolꝰ pauꝑtatẽ:cũ martiribꝫ paciam:cũ cõfeſſoribꝰ abſtinentiã:cũ ỽginibꝰ celibatũ eminenť tenuit: que iugiť.xxxiiij.annis cũ xp̄o ſub tã diutino languoꝛ̃ in abiecto tuguriunculo iacuit. Quid mirũ ſi inter ſãctos gl̾am tantã acceperit? Pmuus igr̃ oĩbus ſcĩs dei in aduentu tam ſplendifere ſponſe:gloꝛia filijſ iſrahel laus oĩni populo appꝛopinquãti ſibi. Quippe ſuſcitans de terra egenũ et de ſtercoꝛe erigẽs pauperẽ vt ſedeat cum pꝛincipibus et ſolium gloꝛie teneat. ſtatuit nota fieri hec omnia quia ſcriptuꝫ eſt. Sic honoꝛabitᷣ quem rex voluerit honoꝛare. Sane cum vir deſideriorum Johannes confeſſoꝛ virginis qui virginis aĩam in ſpecie columbe veriſſime fuerat contẽplatus in craſtinum videlicet quarta feria poſt paſcha veniſſe dicitur ad locum vbi ſacrum pignus virginei vaſculi ſeruabatur. Mox vt intrauit tantam ibi ſuauis odoꝛis percepit fragrantiam:quantam pꝛioꝛibus tempoꝛibus quoad vixerat feliciſſima mulier vnquam ſe perſenſiſſe recolebat. Non enim aliud ſibi videbatur domus moꝛtue virginis ꝙ̃ locus aromaticuſ:pꝛomptuarium vngentoꝛum:cella balſami:adeo vt potius domus beatoꝛum:angeloꝛum officina:et habitatio alterius ſeculi:ꝙ̃ lutea domus hominum crederetur. Hic igitur cum reuelante ſibi angelo quid qualiterve foꝛꝫ cõtrectandũ coꝛpꝰ ſacratiſſimũ virgĩs ꝛ ꝙ̃ti apud deũ meriti foꝛet noctu didiciſſꝫ:cõfeſtĩ vt ĩtrauit domũ lacriari ſupᷓ modũ cepit ꝛ geſiculatꝰ coꝛã oĩbꝰ eã adoꝛau

Quo fcō iuxta oraculū āgeli vni eaꝝ q̄ ſeruabant corpꝰ p̃cepit: q̃tenus ſūpto pāniculo lineo ꝟgineā faciem t̓geret: ſciēs qꝛ ſub illo ſq̄lido colore q̊ moriēs e ſclo trāſierat: nouꝰ decoꝛ nouuſue ſplēdoꝛ faciei reſplēdēt Ecce miſteriū dico vobis. ſtatī autē cū vna ex eis feciſſʒ qđ fuerat īperatū: ecce ꝓdijt facies eius cādida īſtar ymagis exq̀ſite. pictoris egregij artificio ſtudioſiſſime depicte. Deponētes q̊ʒ veſtimēta q̄ circa corpꝰ eo tꝑe poſita fuerāt: īuenerūt corpꝰ reliquū pulchrū planū ſolidū atʒ ꝑfcm̄. q̃ſi eadē hora puriſſīo colore ꝑ oīa mēbra delibutū ¶ Quis nūc philopōpoꝝ nr̄orū aut oblatratoꝝ diuine ſapie. q̇s nūc auerroiſtice phīe bibulꝰ eiuſmodi corpuſculi tot ſpēbʒ aut modis egritudinū trāſmutatū. tot doloꝝ ſtimulis inſtar ericij intus cōfertū tot ꝟmiū ſcatebris q̊ndā ſuꝑplenū. tot fiſſuraꝝ ⁊ apoſtematū fracturis ſuffoſſū: in tot ꝑtes minutas putreſcm̄: tot icēdijs fiſtul̓ vlceribʒ plagis puſtulatiōibꝰ febribꝰ ſcabieqꝫ tabeſcm̄: humanā effigiē poſt morteʒ rurſū ſibi retinuiſſe diiudicabit? Quis ſcđʒ carnē ſapiens de filijs agar: de negociatoribꝰ t̓re theman idē corpꝰ nūo tot ānis moribūdū nō hn̄s ſpēm neqꝫ decorem nūc aūt ꝟacit̓ emortuū formoſū ſpecioſū colore ſplēdēti grōſū tractabile ductibile delcābile fieri poſſe credet ꝓch pudoꝛ nō carnal̓r ſapiēs nō iudeꝰ cecꝰ nō agarenꝰ blicēꝰ ⁊ vil̓ nō iſtatꝰ philopōpꝰ credʒ niſi cū thoma palpet videat ⁊ inquirat: atqꝫ taliter ad exꝑimentandū ſēſibilit̓ potius q̄ꝫ pie credendū ⁊ fideliter pertrahatꝛ. O quis orthodoxorū ac illuminatorū theologoꝝ ſi nr̄aʒ virginē ita videret. nō admiretur nō obſtupeſcat nou magnificet? Et q̇s ſāe mētis eciā ſimplex dei cultor tāto decore nō iocūdeur? Quis tā ſaxeū pectus habet ſiquōdā vidit ꝟginē tāqꝫ leꝓſam et humiliatā. nūc vero glorificā faciē ſeu ſpēm ꝑtēdentē nō collacrimet? nō cōgratuletur ſimul et exultet p̄ gaudio? Magnꝰ enī dn̄s ⁊ laudabilis nimis q̇ tpe ꝟnali frōdes nudatis arboribus reuehit qui pilos nouos ceruis et hinulis tribuit. qui plumas accipitris ⁊ aq̄le renouari facit qui maris fluxū et refluxū ꝯſtituit. cuiꝰ nō eſt abbreuiata manꝰ hoc ſpecimē nō viſum mortue. hoc glorie indiciū cōtulit defūcte: oſtēdens q̄m ipſe mirabilis in obitu mirabiliora fecit eciā in vita ſua ¶ Magnū ſiquidē ⁊ vtiꝫ profecto mirabilē ſanctūqꝫ virū malachiā de pplo barbaro vtpote hibernico natū teſtatur. mellifluus b̄nardꝰ eo q̇a mortuꝰ exiſtēs in vultu neq̄qꝫ fuerit pallidior nō macilēcior. nō rugatꝰ facie nō recōditos habēs oculos nō ꝯtracta labia. nō aduſtos dētes. nō collū exeſum et g̃cile nō curuos hūeros. nō carnē exinanitā in mēbris reliquis. Hec nō minꝰ ad laudē dei et ꝟginis mirificēciā ſtilo licet inculto et barbaro ſatis. ꝯuertēda ꝑſenſerim Nichil horꝫ q̄ dcā ſunt circa tēpus inflicti lāguoris lȳdwie nr̄e natura donauit ſed plꝰ q̄ꝫ iſta dei g̃cia ſola poſt mortē ꝑter ⁊ ſup̄ naturā ꝯtulit: et qḋ pluris. mortuo corpi decorē dedit altiſſimꝰ: q̄ eciā natura viuēti nullateꝰ dediſſe potuiſſꝫ Que igit᷑ et q̄lis ymago ꝟginis mortue? Quibꝰ ego Ꝟmago corꝑis g̃cia lȳdwie. gloria defūcte tal' eāt Facies olī ꝓpt᷑ lāguorē ſqualida nūc aūt viuax poſt mortē et candida viuo ſimilioꝛ q̄nimo venuſtioꝛ: oculi eiꝰ ꝓfūdi et recōditi nūc aūt plani ⁊ eq̄les: gene ꝑus tumide ꝓpt̄ ydꝛopiſim interdū alit̄: nūc autē ſerene coeq̄les ⁊ foꝛmoſe. Ceterū naſꝰ eius vlceroſꝰ quōdā fiſſus cū frōte: nūc aūt oblōgus ſolidus ac vicilis: labia eiꝰ ꝑoē ſciſſa fiſſa ⁊ fracta cū mento: nūc aūt decētia rubētia ⁊ ītegra. dentes olim cōminuti ⁊ nigri: nūc autē reintegrati ac cādidi valde. collū eiꝰ q̊ndā exeſū et q̄nq̄ꝫ tumefactū: iā reddit᷑ niui ſil'ius planū ⁊ carnoſū. Et breuit̄ oīs caro reliq̄ capitis ac coꝛpis cōpacta foꝛmoſa ⁊ ſpecioſa cōtuentibꝫ eā. p̄terea coꝛpus eiꝰ qđ ſcatebꝛa fuerat pullulātiū v̇miū ītegrū planū et nitidū videbat᷑ vt dixerūt v̇gines q̄ obſeruabāt eā. ⁊ vbi ſaltē fetoꝛē de ſe dare debuerat: q̄rūlibꝫ ſpērū r̄dolebat vt apotheca. Una mamillaꝝ p̄ſecti ī q̄ ſacre ntitatis tēpoꝛe trina vice lacte altera minꝰ hūte celitꝰitum uerat v̇ginea carne repleta tāgebat᷑. Nuſq̄ꝫ in coꝛpe ſciſſura nuſpiā fiſſura vel fractura mīma potuit inueniri. vbi puſtule vbi fiſtule vbi vlcera vbi ꝑus apoſtemata vbi peſtilētia freq̄ꝯs vbi ignis quōdā vbilibꝫ repleuerat. h̊ tā īſigne ſibi poſt mortē cohēſit: videlꝫ ꝙ ob cōtrectationē piccardoꝝ in tribꝫ locis cycatrices q̄ſi victricia ſig̃ retinuit: q̄ iſtar fili coccinei in reliq̄ carne patulo diſtinguebant᷑. Quitq̇d igit᷑ egritudis p̄buerat dn̄i manꝰ ſolidū atq̄ꝫ cōtinuū: ſn̄ plica ſine ruga ſn̄ macula q̄cūq̄ꝫ remāſit: qđ aūt īſlixerat manꝰ hoīs tirānica tāq̄ꝫ mēoriale triūphi v̇gialibꝫ indelebilit̄ membꝛis relictū eſt.

¶ Erat ſane vnifoꝛis h̊ coꝛpis moꝛtui ſpecioſitas ſpe cioſaqꝫ mēbroꝝ vniformitas adeo delcābil' aſpectātibꝰ vt nōnullis admiratōem tq̄ꝫ ꝑitioribꝫ: alijs leticiā ⁊ exultatōem tq̄ꝫ deuotul': pleriſqꝫ īſaciabilitatē aſpectus ſui cōferret tq̄ꝫ religioſis ac deuotis. Fatebātur aūt v̓gies cū alijs q̇ iugit' die noctuꝫ ſacrū depoſitū obſeruabāt: nō ſiti nō ſōpno: nō eſurie ſe grauari: et hᵒ ex mira ſuauitate fragrātis odoꝛis ac leticia ſp̄s quā in aſpectibꝰ funeris p̄cioſiſſimi cōtinuo ꝑſenſerūt. Erat quidē tā iſolitū tāqꝫ p̄claꝝ ſpectaculū oībus cōtuentibꝰ ſiplicibꝰ fidei cōfirmatio clara: erat ⁊ īfirmis deuotulis ad paciam cōfoꝛtatio luculēta: erat ⁊ ſp̄ualibꝫ conſolatio dulcis et amoꝛoſa: erat etiā remotis ad aſpectādū currēdi magnifica mat'ia. Pꝛofecto mox vt fama defūcte v̓gis de Sciedā ꝓuinciā ꝑcelleret ⁊ fama tāti miraculi ad aures hoīm vbiqꝫ vtiqꝫ diuulgaretur: illico cōcurrere de ꝓpinq̇s vicini per circuitū cōfluxere de remotis etiā et ciues inumeri: vt vel cernerēt moꝛtuā ocul' carnis: quā tā famoſā in egritudibus: tā freq̄tē in diuis cōſolatōibꝰ: tā p̄clarā in ꝑfectōibꝫ audierāt cōmēdari. Admiſſi ſūt igit' i illo triduo q̊ ſacꝝ illud coꝛpꝰ reſeruabat' de ſingul' oppidis caſtris villis turmati viri ⁊ mulieres: ſenes ac iuuenes v̓gies ⁊ pueri: magni ⁊ ꝑui ſugētes vbera. De pueris ⁊ īfātul' q̇d dicā? Nēpe de pueris tātꝰ erat ꝯcurſꝰ vt hij q̇ ſuccīcti cū laboē venerāt et triēnes atꝫ ſtatura puſilli p̄ turba vidē v̓ginē nō poterāt īpaciētes dicerēt. Ad q̇d fatigati ſumꝰ? atꝫ ī modū hūc clamātes ppl'm ad maioꝛē deuotōeꝫ īflāmabāt vt v̓ificaēt' q̇d ſcriptū ē. ex oē īfātiū ⁊ lactēᵐ ꝑfeciſti laudē

¶ Erat āt iter eos ĩfātul⁹ ānicul⁹ q̇ inter brachia mat̃na vbera ſugēs geſtabat᷑: q̇ cū ꝟgis vidēt pn̄ciā ſtatī q̄ſi ſpreto vbē ſerēa faciecula ſuctiſq̧ māib⁹ tā ſēioſe tā qꝫ reuerēt̃ oculos in ꝟgiēꝫ defixit: vt et aſpiciētes ꝓuocarꝫ ad lac̄rias. ꝛ lapidei ſp̄s viros ac muliēs ad r̃uerēdū ꝟgineū pign⁹ ꝯmolliret Dabat᷑ eciā ſingulis pueris ac ĩfātul' pāis vn⁹ in mēoriā mirabiliū q̄ tunc tēp̄is dn̄s faciebꝫ: vn̄ letātes admodū ꝛ gaudētes q̄ſi de nupcÿs ad ꝓp̄a remeabāt Sic igit᷑ a nōnullis venēabat᷑. q̄ mltis ſe ꝓpt̃ xp̄ꝫ debitricē effecerꝫ Sic filie tiri vultū eius r̃uerebātur: ſic nōnulle filie babilōis miſere. cuiuſuis ſex⁹. ſtatus. ḡdus ꝛ dignitatis ad ſacroſanctū hoc fun⁹ veniebāt et r̃uertebātur cū lacrimis et exultatiōe

¶ Sane q̊qꝫ admirabile vas atqꝫ v̓gineū iā venerabatur ab hōibus in terris: cuius animā glorioſā ciues ſuꝑne iheruſalē exceperāt in excelſis Cōfeſſor autē ſacratiſſime v̓ginis lÿdwie ceteriqꝫ deuoti quibꝰ votū v̓gis de ſepeliēdo īnotuēat. niſi ſūt eā tradere ſepulture: ſed metuētes iuſſa ꝑncipis qui ſe vēturū ad viſendū ꝑuſq̄ꝫ ſepeliretur ꝑ̄dixerat. diſtulerūt Prohibuerāt eciā maiores natu vrbis ſchiedā ne ſepeliretur ꝓpt̉ ꝑncipē cui hac in re formiduli ſtudebāt ꝯplacere. Tandē vero cū nō ſꝑaretur principis aduētꝰ aſſūpta licēcia ꝑ domeſticas tūicula īduit² ⁊ cīgulo q̄admōꝫ vſa fueāt ſuccīgit² mēbranula q̊qꝫ in q̄ dulciſſime ihesu et marie nōia conſcripta fuere vti optaueāt in vita ſic capiti ſuo ſuppōitur atqꝫ ſic cōpoſita ſarcophago ligneo collocat². Proinde cū dn̄s iohānes cōfeſſor v̓gis ſacculū cruētarū lacrimarū de maxillis ipſiꝰ xp̄i ſpōſe abraſarū q̄s roſas vocabꝫ collegiſſꝫ ne vl̓ ī mīmo ſue ī xp̄o filie fraudaret² extrēa porcio ſacculū ipꝫ capiti eius ſuppoſuit. Quid āt miſterij̄ ſibi velit opus illud ōnipotēs nouit Hoc tm̄ veracit̉ ꝯiciant vniuerſi ꝙ cruētas has lacrimas ideo roſas ſuas volueīt appellari: tū q̇a ob amorē paſſiōis dn̄ice. tū q̇a ꝓ ꝯuerſiōe peccatoꝝ ex caritate tum q̇a ex ſubtractiōe diuine ꝯſolatiōis quā paſſa eſt aliq̄to tēꝑe tū q̇a ex frigore et calamitate brumali tēꝑe ꝓfuderit illas Cū igit² illuceſcerꝫ ſexta feria pꝰ paſcha q̄ octaua dies eſt a paſſiōe ſaluatoris ꝯcurrerūt multo plures prioribꝰ ad viſendū oꝑa dn̄i q̄ poſuit prodigia ſuper terrā

¶ Mulier āt mr̄faillia s curioſo quodā ſpū ſuperuacue deuotionis agitata conata eſt faciei virginis approximare et lapillorum quorundam cõgeriem quem vulgus germanicus pater noſter vocare conſueuit ſuper vultum virginis reuerenter circumducendo poſuit. ad quoꝝ incurialē attactū notabiliter facies ꝟginis defuncte ĩmutationem concepit: non ſine ſtupore multorum qui tunc aſtiterunt. Nec mirum ſi tale quid a femina mortali thoro coniuncta in mortuo corpore contigerit quia ſimile ad contactum minus pudici cuiuſdam corꝑis viri qui manum virginis tetigit dū adhuc viuēt atteſtātibꝫ qui affuerūt ⁊ viderūt fert᷑ cõtigiſſe. Nõ eni caruit miſterio ſibi noto ꝙ adeo rogauit domeſticas adhuc ĩ vita ſuꝑſtites q̃tinꝰ ſtatĩ poſt obitū traderēt eā ſepulture. Nõ michi dubiū qui et ĩ ſpū ꝑnouerit tale q̇d futuꝝ ex ſtulticia q̊rūdā curioſoꝝ circa corpꝰ ſuum: q̄ q̄ſi duplicē ꝓphecie ſpm̄ habuit ⁊ tot tātaqꝫ veracia q̄qꝫ circa ſe et alios reuelauit. Nõdū enĩ venerat hora eiꝰ vt dñs velit eā oĩbꝫ ꝯēm eſſe: nec tutū aſſeruerĩ ſcm̄ dare canibꝫ aut margaritā mittere ante porcos. Ex tūc aūt de rogatu domeſticoꝝ ꝟgis necnō et de cõſilio venerabiliū religioſoꝝ ceterorūqꝫ ſacerdotū qui ex oĩ ꝑte cõuenerāt ꝑſuaſione deliberatū ē: ne q̊uiſmō ſepultura ꝓtelet᷑ āmodo. ſꝫ q̄ꝫtociꝰ venerabilit᷑ cū laudibꝫ ad eccl'am matricē deportet᷑ ſicqꝫ cū laudibꝫ cleri ⁊ lacrimis ꝑploꝝ in ꝑrochialē eccl'am ſcĩ ſcꝫ iohĩs baptiſte vrbecule ſciedā honorificētia mirabili deportat᷑ ibiqꝫ miſterijs celebratis ſolēnit᷑ tq̄ꝫ celeſtis apoteca fragrās recondit᷑ ac ſepelitur. Siquidē in illa eccl'a īfātula ꝑmicias hauſit ſp̄s ibi puella reginā celi ſalutare didicit: illic adoleſcētula reptās manibꝫ ac pedibus an̄ꝙ pꝛſ⁹ ꝓſternētur vltimū marie vale dixit: ibi poſt modū mulier ꝓſtrata ſp̄u rapta freq̄ter extitit: ibi tā dē mauſoleū poſt obdoꝛmitōeꝫ accepit. Sepulta ē aūt ad auſtralē plagā eccl'ie ꝑdicte loco valde hūili ī monumēto facto de lapidibꝫ coctis et cemento qḋ lapidibus pulcris cōpetētis ſculpture deſuꝑ oꝛnatū ē. Nō eni decebat vt eā de q̄ cū viuēt putredo ⁊ v̇mis tot ānis abſꝫ fetoꝛe ſcatuit: quā dn̄s abſꝙ coꝛꝛuptibili cibo potuve nutriuit: cui tot flagella p̄rnal'r īflixit: ꝯēm carnis v̇miſē coꝛꝛuptōem vidē ꝑmitterꝫ: aut ipſā v̇miū ſcatebꝛa vel putredo ꝑma facie defūctā hereditaret. Itaꝙ q̄ totiēs xp̄o paſſo in carne viuēs cōmoꝛtua eſt. ꝙꝙ in deſpecta domo: vile. xxxiij. anniſ poſſedit tuguriū: moriens attn̄ deo dāte ſepulcrū nacta ē glo'ſū. Trāſijt aūt felix ac beata virago ac foꝛtiſſima mulierū agonizeta ex hoc mundo ad patrē. Anno videlicet incarnationis Milleſimo quadꝛingenteſimo triceſimotertio. menſis apꝛilis die decimatertia in feſto ſanctoꝛum martirum Tiburcij et Valeriani ſub diebus illuſtris Philippi Burgundie atꝙ Hollandie pꝛincipis ſepulta vero feria ſexta poſt paſcha. ¶ Magnificetur igitur glorioſiſſimus deus in ſanctis: qui hanc ſibi adoleſcentulam in vltimis finibus terre noſtre nouiſſime queſitā inſtar Abiſag ad tam excellentem gloriā euexit. colletentur celi ciues ſinguli quibus olī cōiuncta ꝑ grām ⁊ m'ritoꝛū v̇tutē: nūc ꝯmēſalis ſcā deū ī regno ꝯtēplat᷑.

Gaudeat ſacroſcā mr̄ eccā cuiꝰ ex vtēo talis plātula ꝓducitur: atꝫ ad iplendū ruinas in ſplēdoꝛibus ſcōꝝ velut ſpoꝰ nouū collocat᷑ Cōgratuletur hollādia tota in cuius viridario tā famoſi nōis v̓go colligitur: et v̓gēre mūdi veſꝑe tā cādidū liliū q̄ſi heſter altera īter puellas inuenit᷑ Collaudet īſuꝑ felix ſchiedā vrbecula. q̄ tā nobile depoſitū poſſidet in āgulo: ꝓpt̕ qḋ ſtillicidiū roris deſuꝑ haut dubiū ſtillabit ſuꝑ terrā in tēpꝛe ſuo Sperēt et exultēt religioſe ſpon filie. ad q̄rū exēplar vexillifera paciēciū altigrada in mōte ꝯſtituit᷑: et multis ex trophęis merito laureata triūphat Exurgant et tipaniſtrie filie t̉reſtris iheruſalē virgiēs animēt᷑ et videāt filie tyri et ſpoō vidue et beatiſſimā p̄dicēt altithronā: qm̄ de fructu manuū ſuarū virago nr̄a ſuſcepit et laudēt eā in portis oꝑa ſua Cōuertātur aūt nūc filie babilōis aut ſaltē erubeſcāt qm̄ ācillā hūilē ſic reſpexit altiſſimꝰ ⁊ cogitēt in corde ſuo quid ſpōſe facturꝰ ſit in portis vir eius: qn̄ ſederit cū ſenatoribus terre

❡ Deo gracias pro tranſlatione tercia quā abortiuo et indigno catulo ſuo dedit Amen

❡ Et ſic finitur legēda alme v̓ginis lydwie a fratre iohāne brugmā āno dn̄i M°. cccc°. lvi°. pro tūc cōuētꝰ fratrū miorū iuxta ſāctū ādomarū lectore cōpoſita ac ꝑ eiuſdē ordis nōie ꝓfeſſum fratrē arnoldū de oſtēdis ad honorē p̄memorate ſacre v̓ginis anno dn̄i M°. cccc°. lviij°. taliter q̄lit̕ in ꝯuētu de duynkercka ſcripta Qui nichil ꝓ mercede laboris q̄ꝫ v̓ginis auxiliū deſiderātes eidem ſe deuocius recōmendant

¶ Seq̄tia de alma ꝟgine Lÿdwina

Alleluya feſtiuale tp̄s exigit paſchale voce votis iubilo. Bn̄dictōe plenus iam refulſit ſol ſẽnus: pulſo mortis iubilo. Coronat᷑ glīa xp̄s ꝓ victoria victor victis īferis. Deꝰ ſurgēs credit᷑: hōr regni redditur: fitqꝫ pax cum ſuperis. Expectatio marie: cōſolatur ipſā pie: triſtē hāc inueniēs Fit ſolacium beatis in extremo mūdi natis oēs nos deliniēs. Gaudēt archāgeli: fātur ꝛ angeli ꝟgini Lÿdie. Heccine lidia ꝟnat vt lilia: ſcē cecilie. Intra cuius camerā ſenſerat tiburcius roſā odoriferā ſtupēs vehementius. Katherine ꝟginis iuxta natalicia fructū diui ſemīs metit hec cecilia. Lÿdewidis hūilis nata xp̄o dn̄o: ſcis extat ſimil᷑ regnās ſine t̉mino. Mire pacie: vir in h̾ tp̄e: nimie miſerie: ꝑticeps in corp̄e. Non murm᷑ reſonat nō q̄rimonia ſꝫ laudē ꝑſonat: deuota Lÿdia de data grā. O vere humilē: q̄ nunqꝫ deficit quā xp̄s debilē ſeipſo reficit hic ꝟgo ꝓficit. Per ſe ihs hāc iuiſit cōſolatōem miſit circa lcm̄ hꝰ ſedēs ꝛ ab ea nō recedēs donec ipſam paſceret. Queſtione quadā facta de natiuitate nacta: opꝰ ꝟbi īcarnati h̾ aſſcripſit trinitati: ſic vt querens queret. Radioſi luminis talis doctrix numinis impetret qđ poſcimus. Solem ſic inſpicere ne contingat perdere lumē quod nos cupimus. Trinitatem ſpeculari vnitatēqꝫ mirari: que conſiſtit in diuinis quo dictamis eſt finis. Vale felix lÿdewidis quā non ligat nexus ſtigis poſcas nobis cum maria vt cautemus alleluya

A M E N

¶ Hoc opus dei fauēte grā expletuz ſciedāmis. Anno M°.CCCC°.xcviij°. Ad indiuidue trinitatis honorē necnō alme v̓ginis Lijdwie ſciedāmite p̄cipue impſſū cuius hiſtoriogͣph⁹ fr iohēs brugmā ordis obſeruantū p̄dicator ꝑdem extitit egregius. q̇ (ob ſingularē deuotōem q̄ erga eā poſt eius obitū afficiebatur) hāc edidit hiſtoriā. Nos etiā hollandini ſpeciali ex p̄rogatia victorie nobis a deo in die valētini intra muros ſchiedā collate aſtringimur eā laudibꝫ attollē. Ex q̊ ſatrape domicelli witenhorſt ab hollādia ſtipēdiati i vexilliferos hollādie imerito cōſpirauere necnō eoꝝ comitatus funditus euertē conati ſunt vt eoꝝ facultates vinciendo eos incarcerādo tandē potuiſſēt adipiſci: ſꝫ eorū cōiuratōis ſcelus omp̄s dn̄s bn̄dict⁹ interemit cūctis hollandinis hora ſeptīa ſole occiduo veſcentib⁹: q̄dā mr̄on a zelandina ſuguenit dei nutu: ex q̄ tubicē domicelli witenhorſt hore circūſtantiā ſciſcitabatur que mox ait ſeuene is intelligens negene extulit vocē ſuos cōcito aduocans cōplices witēhorſt brerde ad aſtra ferētes. Hollandini id genus clangoris ignari nil mali ſuſpicātes ex inſperato attoniti e regione vociferātes hollāt hollāt: longe lateq̄ꝫ effcūs belli dubi⁹ detinebatur buſ baſ vltro citroq̄ꝫ ex eoꝝ mortarioliſ ſagittiſ reſonabꝫ in aſtris vt q̄ſq̄ꝫ horripilatōem cōſeq̇ vidētur Tandē deo opitulāte hollandini victoria potiti ſunt nocte circit̄ horā fere nonā ſatellitibus fugitiuis. rotēdāmenſes aduerſarij nr̄i aduentātes ad duos ict⁹ baliſte oppido ſciedāmen̄ ſe applicuere. Nō eſt p̄tereūdū ſilentio q̄n p̄ſate Lÿdwine v̉ginis venerãda corã ſuperis intc̉eſſio ſalutaris effuſa: illa neceſſitate ingruente ſit ꝑ nobis exaudita Cur mgr̄i fabrice ſciedammeñ ſcī Ioh̄is baptiſte has impēſas fecerūt vt viri docti q̄ eloquio latino plus gaudēt vulgari non dedignant᷑. Hedita licꝫ igenio rudi cōfecta: nō camino morſu rodē: ſꝫ colūbino mētis oculo volutare dignētur Si indies aduenaꝝ cōcurſus intuerentur q̇ ab eoꝝ infirmitatibus defectibus curantur corꝑalibus: non rabido ore laniarent ſepiſſime. Quocirca rogatos vos facimus nomē vndiqꝫ huiꝰ dignificare corã magnatibꝰ extollēqꝫ velitis vt demū in numero ſcāꝝ ſcā nūcupet᷑ Nos ſciedãmēſes egeni ⁊ inopes nō ſine grauibꝫ expēſis a dñō apoſtolico poterimus eiuſdē v̉ginis canoniſatōēꝫ impetrare etiã noſipſos īpotes cernimus ⁊ ꝓrſus nob̄ inpoſſibile factu apparet ymmo penitus extat. Ad doctos latine peritos refugimus. freti ſuoꝝ humanitate et beniuolentia vt poſthac corã p̄ncipibus ⁊ nobilibꝰ et ignobilibus diuitibus circunquaqꝫ degentibns virginis Lÿdwine nomen amplificetur. Deus qui eſt remunerator omnium bonorum in ſua gloria eis retribuet. Valete cuncti feliciter.

⁋ Ex Schiedã. Ad ſanctã Annam.

A 18582 7r

¶ Vita alme virginis lydwine. de Schiedam.

109
210

colorchecker DIGITAL SG

calibrite

X-rite ColorCheckerSG S/N:151021-1259 Data 15.10.21 Item No.:MX-7181